ARCHITEKTS
A. MALVESs

TECHNISKA VĀRDNĪCA CELTNIECĪBAI

TECHNISCHES WÖRTERBUCH FÜR DEN HOCHBAU

ТЕХНИЧЕСКІЙ СЛОВАРЬ ПО ГРАЖДАНСКОЙ АРХИТЕКТУРѢ

TECHNISKA VĀRDNĪCA CELTNIECĪBAI

TECHNISCHES WÖRTERBUCH FÜR DEN HOCHBAU

ТЕХНИЧЕСКІЙ СЛОВАРЬ ПО ГРАЖДАНСКОЙ АРХИТЕКТУРѢ

1953

Latvijas Universitātes docenta
architekta A. MALVEŠA sastādīta

Techniska vārdnīca būvvielām, būvdarbiem un konstrukcijām

ar pielikumu

ģeometrijai un mēchanikai

Technisches Wörterbuch

betreffend

Baustoffe, Bauarbeiten und Baukonstruktionen

mit einem Anhang

für Geometrie und Mechanik

Техническій словарь строительныхъ матеріаловъ, строительныхъ работъ и конструкцій

съ приложеніемъ

по геометріи и механикѣ

AUTORA IZDEVUMĀ
Rīgā, 1931.

Vispārīgs

satura rādītājs:

Priekšvārdi.

Vārdnīcas latviešu daļai par pamatu ņemti terminoloģijas komisijā (1919.—1921. g.) sankcionētie techniskie termini, kas sakopoti Izglītības ministrijas 1922. g. izdotajā zinātniskās terminoloģijas vārdnīcā.

Celtniecības vārdnīcas autors šos terminus sakārtojis pa atsevišķām būvniecībai tuvu stāvošām nozarēm, aizpildīdams tukšās vietas gan ar tautā lietotiem, gan ar atvasinātiem vārdiem un izteicieniem.

Darbs nav iznācis pilnīgs; vārdnīcā trūkst terminu no dažām visai svarīgām celtniecības nozarēm, kā būvniecības elektrotechnikas un centrālapkurināšanas darbiem.

Minētās nozarēs neizdevās ierosināt līdzdarbībai attiecīgos speciālistus — palīgus.

Vārdnīcas sastādītājs ar pateicību ievēros aizrādījumus par vārdnīcā sastopamiem trūkumiem un kļūdām, lai tos novērstu vārdnīcas nākamajā izdevumā.

Tāpat vārdnīcas sastādītājs izsaka pateicību visiem līdzdarbniekiem, kas ar savu ierosmi kuplinājuši latviešu technisko terminoloģiju, kā arī tiem, kas sekmējuši vārdnīcas izdošanu, it īpaši Kultūras fonda domei un Valstspapīru spiestuvei.

Vārdnīcas sastādītājs.

Rīgā — Zasulaukā, 1931. g.

Vispārīgas piezīmes.

Vārdnīcā termini un izteicieni sakārtoti pēc piederības atsevišķām celtniecības disciplīnām vai viņu blakus nozarēm.

Tikai vārdnīcas pielikumā ģeometrijai un mēchanikai, terminu latviskā kopojumā, vārdi sagrupēti arī alfabēta kārtībā.

Biežāk lietojamie termini sakārtoti trijos alfabētu reģistros, latviešu, vācu un krievu valodā.

Alfabētu reģistros blakus terminiem novietotie skaitļi apzīmē (ar lielajiem un mazajiem cipariem) lappusi un lappuses nodalījumu, kur attiecīgais termins atrodams techniskā vārdnīcā, vai aizrāda (tikai ar lielajiem cipariem) techniskās vārdnīcas nodaļu no lappuses līdz lappusei.

Alfabētu reģistros blakus maziem cipariem dažkārt novietotie burti (a, b, c) rāda, ka attiecīgais termins meklējams zemākā blakus nodalījumā, kas techniskā vārdnīcā nav apzīmēts ar mazo ciparu.

Latviešu un krievu alfabētu reģistros lietasvārdu nōminātīvs likts pirmajā vietā; tam seko pārējie locījumi alfabēta kārtībā, piem. akmens, akmeni, akmeņa, akmeņu; камень, камней, камни, камня.

Daži techniskās vārdnīcas papildinājumi, kā arī kļūdu izlabojums atrodami grāmatas beigulapās.

Allgemeine Bemerkungen.

Die technischen Wörter und Ausdrücke sind im Wörterbuch nach ihrer Zugehörigkeit zu den einzelnen Baudisziplinen und deren Unterabteilungen gruppiert.

Nur in den Abschnitten „Geometrie" und „Mechanik", im Anhang des Wörterbuches, ist in der lettischen Zusammenstellung der Fachwörter auch die alphabetische Ordnung eingehalten.

Öfters gebrauchte Wörter und Ausdrücke sind in drei alphabetischen Verzeichnissen — einem lettischen, einem deutschen und einem russischen geordnet.

Die in den alphabetischen Verzeichnissen neben den Wörtern angegebenen Zahlen zeigen an, auf welcher Seite (mit grossen Ziffern) und an welcher Stelle daselbst (mit kleinen Ziffern) das betreffende Wort in dem technischen Wörterbuch zu finden ist, oder bezüglich der einzelnen Abschnitte des Wörterbuches, von welcher bis zu welcher Seite diese reichen (nur mit grossen Ziffern angegeben).

Die in den alphabetischen Verzeichnissen an manchen Stellen neben den kleinzifferigen Zahlen angegebenen kleinen lateinischen Buchstaben (a, b, c) zeigen an, dass das entsprechende Wort an der nächstliegenden unteren Stelle im Wörterbuch zu suchen ist.

Im lettischen und russischen alphabetischen Verzeichnis ist der Nominativ eines Hauptwortes an die erste Stelle gesetzt; darauf folgen die übrigen Deklinationsfälle in jeweiliger alphabetischer Reihenfolge, z. B. akmens, akmeni, akmeņa, akmeņu; камень, камней, камни, камня.

Einige Ergänzungen zum technischen Wörterbuch sowie Berichtigungen sind auf den letzten Seiten des Wörterbuchs zu suchen.

Общія замѣчанія.

Термины и техническія выраженія распредѣлены въ словарѣ согласно ихъ принадлежности къ той или къ другой технической отрасли, болѣе или менѣе касающейся строительнаго дѣла.

Только въ приложеніи къ словарю, въ латышскомъ отдѣлѣ терминовъ по геометріи и по механикѣ, таковые сгрупированы сверхъ того и въ алфавитномъ порядкѣ.

Чаще употребляемые термины и выраженія распредѣлены въ трехъ алфавитныхъ указателяхъ, на латышскомъ, нѣмецкомъ и русскомъ языкахъ.

Числа, помѣщенныя въ алфавитныхъ указателяхъ рядомъ съ терминамы, указываютъ мѣстонахожденіе термина (большія цыфры — страницу, малыя — строку) въ техническомъ словарѣ или же отдѣлы и подотдѣлы техническаго словаря (указаны только большими цыфрами), считая отъ страницы до страницы.

Латинскія буквы (a, b, c), изрѣдка встрѣчающіяся въ алфавитныхъ указателяхъ рядомъ съ малымы цыфрами, указываютъ, что соотвѣтствующій терминъ находится въ нижепослѣдующей строкѣ техническаго словаря, которая тамъ не помѣчена малой цыфрой.

Въ латышскомъ и въ русскомъ алфавитныхъ указателяхъ именительный падежъ именъ существительныхъ помѣщенъ на первомъ мѣстѣ; ему слѣдуютъ остальные падежи въ алфавитномъ порядкѣ, напр.: akmens, akmeni, akmeņa, akmeņu; камень, камней, камни, камня.

Дополненія къ техническому словарю, а также поправки напечатаны на послѣднихъ страницахъ книги.

Saīsinājumu paskaidrojums.
Erklärung der Abkürzungen.
Объясненіе сокращеній.

(a. a.) = autora atvasināts vārds.
(Bil.) = vārds atrodams Dr. A. Bīlenšteina grāmatā: „Die Holzbauten und Holzgeräte der Letten".
(Dr.) = vārds atrodams J. Dravnieka krievu-latviešu vārdnīcā.
(Endz.) = prof. J. Endzelīna ieteikts vārds.
(M. E.) = vārds atrodams K. Mülenbacha latviešu valodas vārdnīcā, ko rediģējis, papildinājis, turpinājis J. Endzelīns.
(P. Kl.) = vārds atrodams Puriņu Klāva izdotajā grāmatā: „Būv-skola".
(t. k.) = terminoloģijas komisijas sankcionēts termins, atrodams grāmatā: „Zinātniskās terminoloģijas vārdnīca".
(t. l.) = tautā lietots vārds vai izteiciens.
(ģeom.) = ģeometrija; (Geom.) = Geometrie; (геом.) = геометрія.
(mēch.) = mēchanika; (Mech.) = Mechanik; (мех.) = механика.
(m.) = masculinum.
(f.) = femininum.
(n.) = neutrum.
(pl.) = pluralis.
(sk.) = skat.
(см.) = смотри.

Satura rādītājs
techniskai vārdnīcai.

Inhaltsverzeichnis
des technischen Wörterbuchs.

Содержаніе
техническаго словаря.

A.

Būvvielas, būvmateriāli.

Baustoffe (m. pl.), Baumaterialien (n. pl.).

Строительные матеріалы.

I.

Koks, koki. — Baum (m.), Holz (n.). — Дерево, лѣсъ.

1.

Vispārīgā daļa. — Allgemeiner Teil. — Общая часть.

a.

Koka īpašības. — Beschaffenheit (f.) des Holzes (n.). — Свойства дерева.

koka mūžs.	Lebensdauer (f.) des Holzes (n.). вѣкъ дерева; — древесной породы.	
koku laist; — nolaist.	einen Baum fällen. валка дерева; — лѣса.	1
kokus līst (M. E.); — cirst.	einen Wald abholzen. вырубить лѣсъ.	2
koku cirst sulu laikā; — — lobu laikā. Koka sulu laiks; laiks kad koki sulas pilni; koka lobu laiks; laiks, kad kokam mizu var viegli atlobīt, kad miza viegli atiec.	das Holz während der Saftzeit fällen; — — im Saft (m.) fällen. рубка дерева въ соку.	3
koka izturība; — pastāvība.	Haltbarkeit (f.), Dauerhaftigkeit (f.) des Holzes. прочность дерева; долговѣчность —.	4
koka pretestība; — pretestības spējas.	Widerstandsfähigkeit (f.) des Holzes (n.) сопротивленіе дерева.	5
kokains.	holzig. деревянистый.	6
koks bez trūkumiem; beztrūkumu koks; nevainojams —.	fehlerloses Holz. дерево безъ пороковъ.	
veselīgi koki.	gesundes Holz. здоровый лѣсъ.	

1	taisnstumbra koks.	geradstämmiges Holz; Geradholz (n.). прямоствольное дерево.
2	līkstumbra koks.	Krummholz (n.). кривоствольное дерево.
3	atsperīgs koks; elastīgs —.	elastisches Holz. упругое, эластичное дерево.
	koka atsperība; — elastība.	Elastizität (f.) des Holzes. упругость, эластичность дерева.
4	šmaugs koks; šmaugns —; šmaugans —.	elastisches, federndes, biegsames Holz. упругое, гибкое дерево.
	koka šmaugums.	Federkraft (f.) des Holzes. упругость дерева; способность дерева пружиниться.
5	lokans koks.	biegsames Holz. гибкое дерево.
	koka lokanība.	Biegsamkeit (f.) des Holzes. гибкость дерева.
6	sīksts koks.	zähes Holz. вязкое дерево.
7	sveķains koks; sveķelis; sveķaini koki.	harziges Holz; harziger, harzhaltiger Baum. смолистое дерево; смолистый лѣсъ.
8	bezzaru koks.	astfreies Holz. дерево безъ сучьевъ.
9	sauss koks; sausi koki.	trockenes Holz. сухое дерево; сухой лѣсъ.
	koks gaisa sausumā; gaisā izžuvuši koki.	ausgetrocknetes, lufttrockenes Holz. лѣсъ естественной сушки; на воздухѣ высушенный лѣсъ.

lāsmains koks; koks ar spīdīgiem plankumiem. Ēvelēts ozola dēlis ir lāsmains, ar spīdīgiem plankumiem.	spiegelndes Holz. дерево съ блестками.	1
červeļains koks; červuļots —.	knorriger Baum. чреватое дерево; свилеватое —.	2
āderains koks; svēdrains (Dr.) —.	maseriges Holz; Maserholz (n.). дерево съ прожилками.	3
červuļi, svēdras (Dr.) Karēlijas bērzs ir dažkārt skaisti červuļots.	Knorren (m. pl.); Maser (f.) (im Holze). свиль; прожилки.	4
koka izturības pavairošana.	Haltbarmachung (f.) des Holzes. увеличеніе прочности дерева.	5
koka izsārmošana. Ilgāk guļot tekošā ūdenī koks izsārmojas.	Auslaugen (n.) des Holzes. выщелачиваніе дерева.	6
koka piesūcināšana; — impregnēšana; — piesātināšana.	Imprägnieren (n.) des Holzes. пропитываніе дерева.	7
koka kaltēšana; — žāvēšana.	Trocknen (n.) des Holzes. сушка дерева.	8
izkaltēts, kaltēts koks; mākslīgi kaltēti koki.	gedörrtes Holz. лѣсъ просушенный; высушенный искусственнымъ путемъ лѣсъ.	
koku kaltes; — kaltētava; —kaltējamā krāsns.	Darre (f.); Holzdarre (f.); Darrhaus (n.); Darrofen (m.). сушильня; сушилка; сушильная печь.	9

b.

Būvkoku trūkumi un slimības. — Fehler (m. pl.) **und Krankheiten** (f. pl.) **des Bauholzes. — Пороки и болѣзни строевого лѣса.**

	koki ar trūkumiem; slimīgi koki.	fehlerhaftes Holz; krankes —. лѣсъ съ пороками; больной лѣсъ.
1	kritaļa (t. k.); kritis koks; lūznas; krituši koki.	gefallenes Holz. валежникъ.
2	sausokņa koks (t.k.); uz celma nokaltis —.	vertrocknetes Holz; abgestorbenes —; totes —. сухостой; сушина; усохшее на корню дерево.
3	sariezies koks; greizs —.	verwachsenes Holz; drehwüchsiger Baum. косослойное дерево.
4	kūkumains koks; kuprains —; rempuļains — (M. E.).	knotiger, knorriger Baum; widerwüchsiges Holz. свилеватое, сучковатое дерево; дерево съ наростами.
	koks ar kūkumiem.	Knorren (m. pl.), Knollen (m. pl.) (auf dem Baume). дерево съ наростами; свилеватое дерево.
5	zaraini koki.	ästiges Holz; astreiches —. сучковатый лѣсъ.
	zara caurums.	Astloch (n.). свищъ; дыра отъ сучка.
6	skabargains koks.	splitteriges Holz. занозистое дерево; расщепляющееся —.

iepuvis koks.	angefaultes Holz. загнившее дерево.	1
satrunējis koks; ietrūdējis —.	stockiges Holz. трухлявое дерево; разлагающееся —.	2
satrupējis koks; čagans, izkurtējis—.	mürbes, morsches Holz. рыхлое, дряблое, трухлявое, гнилое дерево; прѣлый лѣсъ.	3
appelējis koks; iepelējis, ar pelējumiem pārklāts —.	schimmeliges Holz. заплѣснѣвшее дерево; дерѐво или лѣсъ, покрытый плѣсенью.	4
mitrs koks; valgans —.	feuchtes Holz. сырое, влажное дерево.	5
piesmircis (M. E.) koks; ūdens piesūcies —.	nasses Holz. сырое, пропитанное водой дерево.	6
zaļš koks.	grünes od. frisches Holz. дерево въ соку; свѣжесрубленное дерево.	7
dzīvs koks.	lebendes Holz. свѣжее или сырое дерево.	
koka veidmaiņa (t.k.); — dēformācija (t.k.).	Formänderung (f.) des Holzes; Deformation (f.) — —. деформація дерева.	8
sabriedis koks.	gequollenes Holz. разбухшее дерево.	9
koka briešana.	Quellen (n.) des Holzes. разбуханіе дерева.	10
koka briešanas kāpe.	Quellungsgrad (m.) des Holzes. степень разбуханія дерева.	

koks darbojas; — maina tilpumu.	das Holz arbeitet. дерево мѣняетъ объемъ.

1 Koks darbojas — mitrumā sabriezdams un sausumā ieraudamies.

Sauss koks mitrumā sabriezdams palielinās tilpumā.

Trockenes Holz quillt in der Feuchtigkeit und vergrössert sein Volumen (n.).

Сухое дерево въ сырости разбухаетъ, увеличиваясь въ объемѣ.

2 sameties, sagriezies koks.	windschiefes Holz. перекосившееся дерево; покоробившійся лѣсъ.
3 koka mešanās.	Werfen (n.), Krümmen (n.) des Holzes. коробленіе или искривленіе дерева.
4 koka ieraušanās.	Schwinden (n.) des Holzes. усыханіе дерева.
koka ieraušanās kāpe.	Schwindmass (n.) des Holzes. степень усыханія дерева.
5 ierāvies koks.	eingetrocknetes Holz. усохшее дерево.
6 saplaisājis koks; sasprēgājis — (Dr.).	rissiges, gesprungenes Holz. растрескавшееся дерево.
plaisa kokā.	Riss (m.) im Holze (n.). трещина въ деревѣ.
koks ar garām plaisām.	langrissiges Holz. дерево съ длинными трещинами.
koka ieraušanās plaisas.	Schwindrisse (m. pl.) des Holzes. трещины отъ усыханія.

gaisa vai saules plaisa.	Luftriss (m.); Waldriss (m.); Sonnenriss (m.). вѣтрянка; роззыбъ;	
gredzenu atlobīšanās.	Ringschäle (f.) (des Holzes). отлубъ; облупъ.	1
gredzenu plaisa.	Ringkluft (f.) (des Holzes). трещина между годичными кольцами.	
vēja plaisa.	Windkluft (f.) (des Holzes); Windriss (m.) — — вѣтреница.	
aukstuma, saltuma plaisa	Frost- oder Eiskluft (f.); — — — riss (m.) (des Holzes). морозобоина.	
koka serdes sarukums; — — ieraušanās.	Schrumpfen (n.) oder Schwinden (n.) des Markes (n.); Zusammenschrumpfen — —. усадка сердцевины.	2
koka serdes atlobīšanās.	Markschäle (f.). отслоеніе сердцевины.	3
kokgrauzis; koka ķirmis; ķirķis (Dr.); ķirpis.	Bohrkäfer (m.). древоточецъ; сверлянка.	4
cirmuļains koks; tārpu jeb ķirmju sagrauzts vai saēsts —; ķirķa grauzumi (Dr.).	wurmstichiger Baum; Wurmfrass (m.) des Holzes. дерево изъѣденное червями; древоточина; червоточина.	5
koka puve; — puvums.	Holzfäule (f.); Fäule (f.) (des Holzes). гниль дерева; ситовина.	6
sarkanā puve.	Rotfäule (f.). красная гниль; краснуха.	7

1	baltā puve.	Weissfäule (f.). бѣлая гниль.
2	koka ēde; — švamme (t. l.); — brants (t. l.). merulius lacrymans.	Holzschwamm (m.); Hausschwamm (m.). домовой грибъ; древесный —.
3	koka piepe.	Holzpilz (m.). грибъ древесный.
4	piepes izveidošanās.	Pilzbildung (f.). образованіе грибковъ.
5	piepes iedīglis (t.k.).	Pilzkeim (m.). зародышъ грибка.
6	spōra.	Spore (f.); Pilzkeim (m.). спора.
7	koka uzliesmošana.	Entflammen (n.) des Holzes. воспламененіе дерева.
8	koka apgruzdēšana; — apogļošanās.	Verkohlen (n.) des Holzes. обугливаніе дерева.

2.

Būvkoku botanika. — Botanik (f.) des Bauholzes (n.). — Ботаника строевого лѣса.

9	koku šķiras.	Holzarten (f. pl.). родъ дерева или лѣса.
10	skuju koki. Skuju koki cērtami jaunā mēnesī.	Nadelhölzer (n. pl.). хвойныя деревья.
11	priede. pinus silvestris.	Kiefer (f.); Föhre (f.). сосна.
	gaļadatu priede. pinus austriaca.	Schwarzkiefer (f.); Schwarzföhre (f.). крымская или австрійская сосна.

dzeltānā priede. pinus ponderosa.	Gelbkiefer (f.). орегонская или желтая сосна.	
piķa priede. „pitch pine". pinus australis.	amerikanische Harzkiefer. бѣлая америк. сосна.	
egle. pinus abies excelsa.	Fichte (f.); Rottanne (f.). ель обыкновенная.	1
cildā egle. pinus pectinata. abies pectinata.	Tanne (f.); Edeltanne; Weisstanne. европейская пихта.	2
paeglis; kadiķis. juniperus communis.	Wacholder (m.); Wacholderbaum (m.). можжевельникъ.	3
skujmete (a. a.); Vāczemes egle (t. l.). pinus larix; larix europaea	Lärche (f.); Lärchenbaum (m.). лиственница европейск.	4
lapu koki. Lapu koki cērtami vecā mēn.	Laubhölzer (n. pl.). лиственныя деревья.	5
ozols. quercus.	Eiche (f.). дубъ.	6
tīks; Indijas ozols. tektonia grandis.	Teakbaum (m.); Tiekbaum. тиковое дерево.	7
osis; ošs. fraxinus excelsior.	Esche (f.). ясень.	8
alksnis, melnais. alnus glutinosa.	Erle (f.); Eller (f.); Schwarzerle; Roterle. ольха, черная.	9
alksnis, pelēkais; —, baltais. alnus incana.	Weisserle (f.); nordische Grauerle. ольха, бѣлая.	
vīksna. ulmus campestris.	Ulme (f.); Rüster (f.); gemeine od. Feldulme, Rotulme; Korkulme; Feldrüster. каргачъ; берестъ; пробковый ильмъ.	10

1	goba. ulmus effusa.	Flatterulme (f.); Bastrüster (f.); Flatterrüster. вязъ.
2	apse. populus tremula.	Espe (f.); Aspe; Zitterpappel (f.). осина.
3	slaidā papele. populus piramidalis.	Pyramidenpappel (f.); italienische Pappel. тополь пирамидальный.
4	bērzs. betula alba.	Birke (f.). береза.
5	pabērzis, suņa ābele (t. l.); vilka — (t. l.). rhamnus cathartica.	Wegdorn (m.); Kreuzdorn. крушина колючая.
6	kļavs. acer.	Ahorn (m). кленъ.
7	liepa. tilia.	Linde (f.). липа.
8	papele. populus canadensis.	Pappel (f.); Wald- od. kanadische Pappel. тополь лѣсной.
9	sidrabotā papele. populus alba.	Silber- od. Weisspappel (f.). тополь серебристый или бѣлый.
	melnā papele. populus nigra.	Schwarzpappel (f.). тополь черный.
10	sarkanais skabārdzis; — skābardis (Endz.). fagus silvatica.	Rotbuche (f.); gemeine Buche. букъ.
11	baltais skabārdzis; — skābardis (Endz.). carpinus betulus.	Weissbuche (f.); Hainbuche; Hagebuche. грабъ.
12	vītols. salix.	Weide (f.). ветла; ива; верба.

blīgzna. salix pentandra.	Strohweide (f.); Fieberweide; Faulweide. черноталъ; чернотальникъ.	1
kārkls. salix.	Weide(f.); Weiderich(m.); Weidenstrauch (m.). ивнякъ; вербейникъ; ива лозная, прутяная, плетневая; ива — лоза.	2
sērmūkslis; pīlādzis. sorbus aucuparia.	gemeine Eberesche (f.); Vogelbeerbaum (m.); Pilbeerbaum (m.). рябина.	3
kastanis. aesculus hippocastanum.	Rosskastanie (f.). каштанъ.	4
bumbierkoks; krausis (t. l.). pirus communis.	Birnbaum (m.). грушевое дерево.	5
ābele; mežābele. pirus malus.	Apfelbaum (m.). яблоня; — дикая.	6
ķirsis; ķiršu koks; ķezberu —. prunus cerasus.	Kirschbaum (m.). вишневое дерево.	7
lazda; lazdu krūms. corylis avellana.	Haselnusstrauch (m.); Nusstrauch. лещина, орѣшникъ; орѣховый кустъ.	8
riekstu koks.	Nussbaumholz (n). орѣховое дерево.	9
valriekstu koks. juglans regia.	Walnussbaum (m.). грецкій орѣхъ.	10
ciedrs. pinus cembra.	Zeder (f.). кедръ.	11
platane. platanus.	Platane (f.). чинаръ.	12
mahagoni koks; magoņkoks (t. l.). swietenia mahagoni.	Mahagoniholz (n.). красное дерево.	13

olīvkoks; 1 olīvu koks; eļļas —. olea europaea.	Olivenbaum (m.); Ölbaum (m.). оливковое дерево.
īve; 2 platpaeglis. taxus baccata.	Eibe (f.); Eibenbaum (m.); gemeiner Taxus (m.). тисъ; негніючка; тисовое дерево.
melnkoks; melnais koks. 3 Melno koku, tāpat kā pārējos krāsainos kokus lieto uzplākšņu un ielikumu jeb ielaidu darbiem.	Ebenholz (n.). эбонитовое дерево.

a.

Koka uzbūve. — Holzgefüge (n.). — Строеніе дерева.

4 koksne (t. k.).	Holzstoff (m.). древесина.
pavasaŗa koksne.	Frühjahrsholz (n.). весенняя часть древесины.
rudens koksne.	Herbstholz (n.). осенняя часть древесины.
koksnes blīvums.	Dichte (f.) des Holzes; плотность древесины.
sīkpōrains koks; 5 sīki pōrains —. koksne ar sīkām pōrām.	feinporiges Holz. мелкопористая древесина.
6 koksnes šūniņas; — šūnas.	Holzzellen (f. pl.). клѣточки древесины.
7 šūnaudi; šūniņu audi.	Zellengewebe (n.). клѣточная ткань.
šūniņu sula.	Zellensaft (m.). клѣточный сокъ.

vadošās jeb ūdens šūniņas; vadu šūnas.

Leitzellen. сокопроводящія клѣтки.

balstošās jeb šķiedru šūniņas; balstu šūnas.

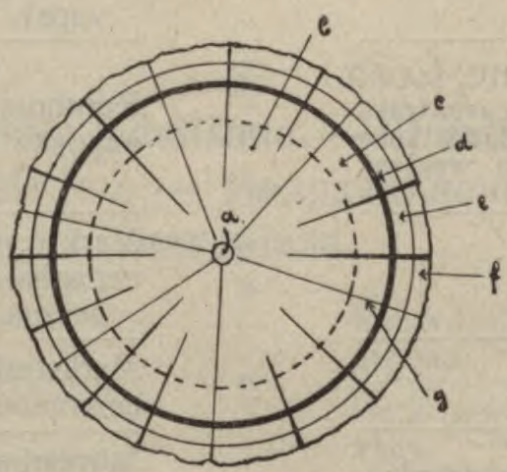

Stützzellen. волокнистыя, поддерживающія клѣтки.

baŗojošās šūniņas.

Nährzellen. питающія клѣтки.

miza. krija.

f Rinde (f.); Borke (f.). кора.

kamiens (Dr.); kamins (M. E.).
Senāk kamienu lietojuši jumtu segšanai.

abgeschälte Fichtenrinde. содранная еловая кора. *1*

krija.

Nutzrinde (f.). подѣлочная кора. *2*

lūks (t.k.); lūksne (t.k.); lūki (Dr.).
No liepu lūkiem liec vīzes, vij lūku valgus un pagatavo dažādus pinumus.

e Bast (m.). лубъ. *3*

gremzdi (t. k.); kambijs.

d Kambium (n.). камбій. *4*

aizgremzde (t. k.); aplieve (t. k.); koka ārējā mīkstākā daļa.

c Splint (m.). оболонь; заболонь; живая часть древесины. *5*

aizgremzdes jeb aplieves koksne.

c Splintholz (n.). оболонная или заболонная древесина. *6*

aplieves koki; — koks.	1	Splintbaum (m.). заболонная порода; дерево, у котораго вся древесина состоитъ изъ заболони (безъ ядра).
serdes koksne; lieva. Serdes koksne ir izturīgākā un būvēm lietderīgākā koka daļa; viņa koka augšanu vairs neiespaido.	2	Kernholz (n.). ядровая древесина.
serde.	3	Mark (n.) (eines Baumes). сердцевина; ядро древесины.
serdes stari.	4	Markstrahlen (m. pl.). сердцевинные лучи.
gadskārtējie gredzeni; gadu kārtas.		Jahresringe (m. pl.). годовой наростъ древесины.
koka liels (M. E.); tā koka puse, skaitot no serdes, kuŗā gredzeni rupjāki.	5	—
koka šķiedras.	6	Holzfasern (f. pl.). древесныя волокна.
rupji šķiedrains koks.		grobfaseriges Holz. дерево съ крупными волокнами.
sīki šķiedrains koks.		feinfaseriges Holz. дерево съ узкими или мелкими волокнами.
taisni šķiedrains koks.		geradfaseriges Holz. дерево съ прямыми волокнами.
līki šķiedrains koks.		krummfaseriges Holz. косослойное дерево.
gaŗi šķiedrains koks.		langfaseriges Holz. дерево съ длинными волокнами.
īsi šķiedrains koks.		kurzfaseriges Holz. дерево съ короткими волокнами.

garenšķiedra.	Längenfaser (f.). продольное волокно.
šķērsšķiedra.	Querfaser (f.). поперечное волокно.

3.

Koka materiālu iedalīšana. — Einteilung (f.) des Holzmaterials (n.). — Подраздѣленіе лѣсного матеріала.

koks.	Baum (m.). дерево.	1
koki.	Holz (n.). лѣсъ.	2
būvkoki; namdaļu koki.	Bauholz (n.); Zimmerholz. строевой лѣсъ.	3
lietas koki; darbrīku koki.	Nutzholz (n.); Werkholz; Werkzeugholz. подѣлочный лѣсъ.	4
būvkoku sadalīšana (t. k).	Zurichtung (f.) von Bauholz (n.). разверстка строевого лѣса.	5
būvkoku normēšana; — piegriešana noteiktām šķirām; — — noteiktos samēros.	Normalisierung (f.); Normung (f.) des Bauholzes (n.). приготовленіе строительнаго лѣса по опредѣленному типу.	6
atšķirots koka materiāls.	sortiertes Holzmaterial; aussortiertes —. отсортированный, разсортированный лѣсной матеріалъ.	7
sortiments; šķirme (t. k.).	Sortiment (n.). сортиментъ.	8

1	izmeklēts, izlasīts koka materiāls; pirmklasīgs — —; koka materiāla izlase.	Wahlholz (n.); ausgesuchtes, ausgewähltes, erstklassiges Holzmaterial. отборный, первокл. лѣсной матеріалъ.
	izbrāķēts koka materiāls.	ausbrackiertes Holzmaterial. забракованный лѣсной матеріалъ.
2	koku brāķeris; — brāķētājs; — šķirotājs;	Holzwracker (m.); Wracker; Bracker (m.); Brackierer (m.). браковщикъ.
3	iezīme; īpatzīme uz koka pieres.	Hammerzeichen (n.). клеймо на торцѣ дерева.
4	atzīme uz būvkoka.	Bundzeichen (n.). мѣтка на торцѣ или на лицевой сторонѣ балки или бревна.
5	apzīmēt kokus ar īpatzīmi jeb iezīmi; iezīmēt kokus.	Holz (n.) mit Hammerzeichen versehen. клеймить лѣсъ; накладывать клеймо; обозначать лѣсъ клеймомъ на торцѣ дерева.
6	apzīmēt kokus ar atzīmēm.	Holz (n.) [Balken, Bretter etc.] mit Zeichen (n. pl.) versehen. размѣтить лѣсъ; дѣлать мѣтки на бревнѣ сруба, на доскахъ и проч.
7	būvkoku pagalms; pagalms, kur novietoti būvkoki pārdošanai.	Holzhof (m.) (für Bauholz). лѣсной дворъ; лѣсной складъ.
8	būvkoku nojums; koku nojums.	Bauholzschuppen (m.); Holzschuppen (m.). лѣсной сарай; навѣсъ для складыванія лѣсныхъ матеріаловъ.

koki krājumā. Būvmateriālu pagalmā ir liels krājums pirmās šķiras šķautņu un planku.		Holz (n.) auf Lager (n.). запасъ лѣсного матеріала; лѣсъ на складѣ; — на лѣсномъ дворѣ.	1
atgriezumi jeb atkritumi pie koku sazāģēšanas.		Verschnitt (m.). обрѣзки; потеря лѣса при распиловкѣ.	2
stumbrs (t. k.).	a) c)	Stamm (m.). стволъ.	3
koka vai stumbra tievgalis (t. k.).	b	Wipfelende (n.), Zopfende (n.) des Baumes (m.) oder Stammes (m.). отрубъ; верхушка, макушка дерева или ствола.	4
koka vai stumbra resngalis; — — — resgalis (t.k.)	a	Wurzelende (n.) des Baumes (m.); — — Stammes (m.). комель дерева; — ствола.	5
taisnstumbra koks.		geradstämmiges, schlichtes Holz. прямоствольное дерево	6
koka stumbra raukums.		Abfall (m.) des Stammes (m.). сбѣгъ ствола дерева.	7
raukts (t. k.); raukls (Endz.) koka stumbrs.		abfällig (von einem Baumstamme). сбѣжистый (стволъ дерева).	8
slaids stumbrs; — apalis; stumbrs vai apalis ar niecīgu raukumu.		vollholziger Stamm; vollholziges Rundholz. стволъ или круглякъ мало сбѣжистый.	9
smails stumbrs vai apalis; stumbrs vai apalis ar ievērojamu raukumu.		abfälliger Stamm; abfälliges Rundholz. сильно сбѣжистый стволъ или круглякъ.	10

1	kokus izmērīt.	Holz (n.) vermessen. обмѣрить лѣсной матер.
2	koka stumbru iedalīt.	einen Stamm zerlegen. размѣтить стволъ.
3	koka stumbru nošnorēt.	einen Stamm abschnüren, abkreiden. намѣтить набойнымъ шнуромъ.
4	koka caurmērs vai resnums krūšu augstumā.	Baumstärke (f.) in der Brusthöhe. толщина растущаго дерева при измѣрѣніи на высотѣ груди.
5	koka caurmērs vai resnums tievgalī.	Zopfstärke (f.) eines Stammes. толщина дерева въ верхнемъ отрубѣ.
6	kokus atšķirot pēc gaŗuma un resnuma.	Holz (n.) nach Länge und Stärke sortieren oder einteilen. разсортировать лѣсъ по длинѣ и толщинѣ.
7	kravas mērs; krāvummērs (t. k.).	Raummass (n.). складочная мѣра, т. е. считая и промежутки.
8	kravas metrs.	Raummeter (n.) (m.). метръ съ промежутками.
9	koku blīvmērs; — ciešmērs; — blīvais mērs.	Festmass (n.). мѣра плотной древесины, безъ промежутковъ.
10	ciešmetrs (t. k.).	Festmeter (n.) (m.). метръ плотной древесной массы.
11	krava; [krāvs (t. k.)].	Stapel (m.). штабель; клѣтка.
12	kravas pagalms; — laukums.	Stapelplatz (m.). складочное мѣсто.

uzkraut kokus kravās.		das Holz stapeln, — — aufstapeln. складывать лѣсной матеріалъ въ штабели.	1
koka serdes jeb radiālais griezums.		Spiegel- oder Radialschnitt (m.) des Holzes радіальный разрѣзъ дерева.	
koka šķiedru garengriezums.		Sehnenschnitt (m.) des Holzes. продольный разрѣзъ по волокнамъ дерева.	
koka šķērsgriezums; — pieres griezums.		Hirnschnitt (m.) des Holzes. торцевой разрѣзъ дерева.	
baļķis; (aptveroš vārds: apaļbaļķis, šķautnis, sija).		Balken (m.). балка.	2
apalis (t. k.); apaļbaļķis.		Rundholz (n.). бревно; круглякъ.	3
kārts.		Stange (f.). жердь; жерднякъ.	4
šķestra (t. k.); tieva kārts (1—1½ collas resnumā), kuras garums 12—20 pēdas.		Stange (f.) von geringem Durchmesser (m.). накатникъ; мелкая жердь.	5
bomis; kārts 6—20′ garumā, 4—7″ caurm. Bomja tievgala caurmērs maz atšķiras no resgala caurmēra. Bomi lieto kā sviru, atbalstu vai stuti.		—	6
klūga. Plostus nosien ar klūgām. Klūdziņas — šmaugas rīkstes (no kārkla), kādas lieto kā valgus siešanai. Salmu jumtiem šķestras pievelk jumta kārtīm un nosien ar klūdziņām.		Wiede (f.). вица; жгутъ, свитый изъ прутьевъ.	7
rīkste.		Gerte (f.); Rute (f). прутъ; прутикъ.	8

rīkstēm pītas mēbeles; rīkšķu mēbeles; rīkšu —.		Korbmöbel (n. pl.). мебель изъ прутьевъ.
1 žagari (t. k.).		Reisig (n.); Reisholz (n.). хворостъ.
2 stutkoki; stenceles.		Grubenholz (n.); Stentzelholz. лѣсъ для устройства крѣпей въ рудникѣ.
3 malka.		Brennholz (n.). дрова.
4 nomaļains koka materiāls.		baumkantiges, bewaldrechtetes Holz; schalkantiges, wahnkantiges, waldkantiges Holz. получистый лѣсъ; доски или брусья съ обливинами.
5 nomaļšķautnis.		wahnkantiger, baumkantiger Balken. брусъ съ тупыми кантами.
6 vienskaldnis; apaļbaļķis ar vienu aptēstu vai apzāģētu skaldni.		Rundholz (n.) mit einer beschlagenen Seitenfläche (f.). бревно, обтесанное или опиленное въ одинъ кантъ.
7 gulsnis.		Schwelle (f.). лежень; шпала; слиперъ.
8 pusapalis (t. k.); pusbaļķis.		Halbholz; Rundschwarte (f.); Bohle (f.). пластина; полубревно.
apaļa ceturksnis.		Viertelrundholz (n.). четвертина.

nomalis;		Bohle (f.); Schwarte (f.). горбыль; оболонка.	1
drigalka; plostenieku airis.		Drigalka (f.); Flossruder (n). дрыгалка.	2
zāģēts koka materiāls.		geschnittenes Holz. пиленый лѣсъ.	3
pilnšķautņu koka materiāls; sazāģēti pilnšķautņu būvkoki.	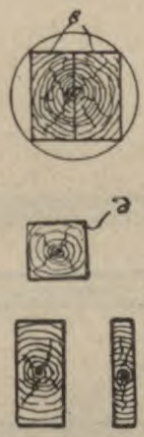	beschlagenes Holz; Schnittholz (n.); geschnittenes Bauholz; scharfkantiges Bauholz. пиленый строевой лѣсъ; — матеріалъ.	4
šķautnis; pilnšķautnis; baļķis ar asām šķautnēm; brusa.	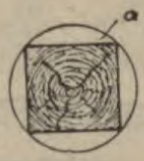	Vollkantbalken (m.); Scharfkantbalken (m.); Ganzholzbalken (m.). брусъ; чистый брусъ; дерево, обтесанное на четыре канта.	5
rīgas jeb angļu brusa; pilnšķautņu brusa.		scharfkantiger rigascher Balken. рижскій или англійскій брусъ.	
holandiešu brusa; nomaļaina —.		stumpfkantiger holländischer Balken. тупокантный голландскій брусъ.	
planka = šķautnis, kuŗa biezums starp $2^1/_2$—4″; blanka (t. k.).	 c	Planke (f.). планка.	

1 krustkoks; krustenis [četratnis (t. k.)].

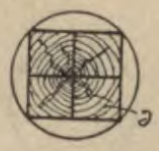

Kreuzholz (n.). крестовина; четвертина.

2 šķautņu dēlis (t.k.); pilnšķautņu —; šķautnēts —.

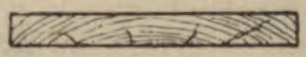

Scharfkantbrett (n.); besäumtes Brett. обрѣзная доска.

3 dēļus šķautnēt; — kantēt (t. l.).

Bretter (n. pl.) besäumen; — absäumen. обрѣзывать пилой обливины (обзолы) съ доски; обрубать, обтесывать доски на четыре канта.

4 divšķautņu dēlis; pusnoma|dēlis (t. k.).

halbwahnkantiges Brett. полуобрѣзная доска.

5 noma|dēlis (t. k.).

wahnkantiges Brett. получистая доска.

6 nomale (t. k.).

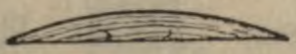

Schwarte (f.); Schalbrett(n.); Schale(f.). горбыль; горбина; заболонокъ.

7 kabe (t. k.); kaba (t. l.).

Knieholz (n.). кницевое дерево; кокора.

8 rievplankas; rievdēļi; spundētas plankas vai dēļi (t. l.).

gespundete Planken (f.pl.); —Bretter(n.pl.). шпунтованныя планки; — доски.

9 nošļaupti dēļi; dēļi ar nošļauptām šķautnēm; [nofāzēti dēļi (t. l.)].

abgefaste Bretter (n. pl.). доски со скошенными ребрами или кантами.

nošļaupt (t. k.) nošļaupt dēļiem asās šķautnes; [nofāzēt (t. l.)]		abfasen. скосить; скашивать.	1
līste.	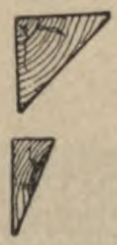	Leiste (f.). рейка.	2
rotlīste.		Zierleiste (f.). багета; рейка для украшенія.	3
lata (t. k.).	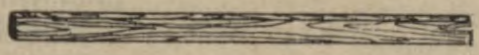	Latte (f.). брусокъ; рѣшетникъ; рейка.	4
grīdlīste.		Fussbodenleiste (f.); Scheuerleiste (f.). плинтусъ.	5
mugurkoks.		Kranzholz (n.); Bohle (f.); Beilage (f.). косякъ.	6
mietiņš; miets.		Pflock (m.). колышекъ; колъ.	7
koka ripa.		Holzscheibe (f.); Hirnscheibe (f.); Hirnholzscheibe (f.). деревянный дискъ; торцевой кружокъ.	

1	bluķis; klucis.	Holzklotz (m.). отрубокъ; чурбанъ; колода.
2	sieksta; sieksts (t. k.). Piesmircis bluķis vai stumbrs	Klotz (m.); Pfosten (m.). чурбанъ; пень; отрубокъ.
3	celms.	Baumstumpf (m.). пень; чурбанъ.
4	sakārnis (t. k.).	Wurzelstock (m.). пень съ корнями.
5	šķets; pagale.	Scheit (n.); Kloben (m.). полѣно; плаха; плашка.
6	šķila.	Holzscheit (n.); Scheit (n.). плаха; полѣно.
7	vāle; milna.	Keule (f.); Holzkeule. палица; дубина.
8	sprungulis; ruņģis; runga.	Knüppel (m.). палка; дубина.
9	koka skaida; skals; skangals (t. l.).	Holzspan (m.). лучина; щепа; щепка.
10	jumstiņš (t. k.); šindelis (t. l.); šķindelis (t. l.).	Schindel (f.). гонтина.
11	jumstiņa rieva.	Nut (f.) der Schindel (f.). пазъ; желобокъ гонтины.
12	jumstiņa cekuls — jumstiņa plānākā mala, ko ielaiž blakusjumstiņa rievā.	гребень гонтины.
13	lubiņas jumtu segšanai top plēstas un arī zāģētas; — ir biezākas kā skaliņi.	Dachspliesse (m. pl.). драньъ; дранка.
14	skaida. Skaidas jumtu segšanai top grieztas ar zirgēveli.	Holzspan(m.);Spleisse(f.); Splisse(f.); Spliess(m.). кровельная щепа.

skaliņi; [— jumtu segšanai top plēsti plānām sloksnēm].	Dachdeckungspergel(m.) дрань; дранка.	1
skaliņu malka; skaidu —; jumstiņu —; šindeļu (t. l.) —.	Spleissholz (n.). щепанецъ.	2
skaliņu režģis; skaliņu pinums; skaliņi apmetumam.	Pergel (m.); Stuckaturpergel (m.). драница; дранка; штукатурная драть.	3
koka ķieģelis.	Holzziegel (m.); кобылка.	4
koka vilna.	Holzwolle (f.); древесная шерсть; древесное мочало.	5
koka puļķis; spunde (Dr.); koka tropis (t. k.); — ķimsis (Bil.); — tapa.	Holzpfropf (m.); деревянная затычка.	6

4.

Koka apstrādāšana. — Holzbearbeitung (f.). — Обработка дерева.

kokrūpniecība.	Holzgewerbe (n.); Holzindustrie (f.); деревообдѣлочная промышленность.	7
koku apdarināt. Apdarināt kokam zarus; nodzenāt (M. E.) — —.	einen Baum bekappen; — — bewaldrechten. отрубить у дерева сучья и вершину.	8
koku nomizot.	einen Baum entrinden. облупить дерево; снимать кору съ дерева.	9

	nomizots koks.	abgerindetes Holz; entrindetes —. облупленное дерево; дерево, у котораго снята кора.
1	koku aptēst.	einen Balken behauen; das Holz beilen. обтесать дерево; — бревно.
2	aptēsts koks.	abgebeiltes Holz. обтесанное дерево.
3	šķautnēt baļķi vai apali; — — — kantēt (t. l.).	einen Balken oder ein Rundholz bekanten, abkanten, kanten. обтесать бревно на канты.
4	darbrīki koku apstrādāšanai.	Werkzeuge (n. pl.) zur Holzbearbeitung (f.); Holzbearbeitungswerkzeuge (n. pl.). инструментъ для обработки дерева.
	koku apstrādājamās mašīnas.	Holzbearbeitungsmaschinen (f. pl.). машины для обработки дерева.
5	koku apstrādāt gareniski šķiedrām; — — garenvirzienā.	Holz (n.) in der Faserrichtung (f.) bearbeiten. обрабатывать дерево вдоль волоконъ.
6	koku apstrādāt šķērsām šķiedrām.	Holz (n.) quer zur Faserrichtung bearbeiten; — abzwerchen. обрабатывать дерево поперекъ волоконъ.
	koku ar cirvi apstrādāt.	Holz (n.) mit dem Beile (n.) bearbeiten. обрабатывать дерево топоромъ.
7	koku skaldīt.	Holz (n) spalten. дерево колоть.

skaldāmais cirvis.	Axt (f.); Beil (n.). колунъ.	1
cirvja asmins; — asmens.	Axtschneide (f.); Axtbahn (f.); Axtblatt (n.) лезвіе топора; лопасть—	2
cirvja piets.	Axthaube (f.); Axthelm (m.). обухъ топора.	3
cirvja kāts.	Axtheft (n.); Axtstiel (m.). топорище; ручка топора.	4
cirvi trīt; — asināt; — slīpēt (t. l.). Cirvis ir atkodies, cirvis ir jāuztrin.	ein Beil schärfen; — — schleifen. точить, отачивать топоръ.	5
šļuta; šļute; slīpeņu gludināmais cirvis.	Queraxt (f.). тесло.	6
teslis; tēseklis; Kaplis ar ieapaļu asmeni, kādu lieto rievu iecirsanai un koka siļu pagatavošanai.	Dachsbeil (n.); Dächsel (m.); Deissel (m.); Texel (m.). тесло; теслица.	7
kokus zāģēt.	Holz (n.) mit der Säge schneiden; — sägen. пилить лѣсъ; рѣзать —.	8
zāģēt koku šķērsām šķiedrām.	Holz (n.) über Hirn (n.) sägen. распиливать дерево поперекъ волоконъ.	
zāģēt koku gareniski šķiedrām; — — garenvirzienā.	Holz (n.) trennen. распиливать дерево вдоль волоконъ.	
zāģis.	Säge (f.). пила.	9
zāģa loks;—satvars.	Sägebogen (m.); Sägebügel (m.). лучекъ пилы.	10

1 zāģa spala; — rokturis.	Sägegriff (m.). ручка пилы.
2 zāģa plāksne; — sloksne.	Sägeblatt (n.); Sägeklinge (f.); Band (n.) einer Säge (f.). полотно пилы, лента —; пильное полотенце; полотенце пилы.
zāģa plāksnes vai sloksnes stiprums jeb biezums.	Sägeblattstärke (f.). толщина пильнаго полотенца.
zāģis ar lokveidīgu plāksni.	bogenförmige Säge. пила съ выгнутымъ рѣжущимъ краемъ.
3 zāģa zobs.	Sägezahn (m.). пильный зубъ; зубецъ пилы.
zāģis ar izlauztiem zobiem.	schartige, ausgebrochene Säge. пила съ поломанными зубьями.
izlocīts zāģa ceļš; izlocīti zāģa zobi.	geschränkte Sägezähne (m. pl.). разведенные пильные зубья.
4 zoblocis (t. k.).	Sägenklaue (f.); Schränkeisen (n.); Sägensetzer (m.). разводка для пилы; инструментъ для разводки зубьевъ у пилы.
5 zāģim izlocīt ceļu; izlocīt ceļu zāģa zobiem.	Sägezähne (m. pl.) schränken. дѣлать разводку пильныхъ зубьевъ.
zāģējamais ceļš.	Sägendurchschnitt (m). пропилъ; прорѣзъ пилой.

rāmī sastindzināts zāģis; — ietverts —.	Gestellsäge; gespannte Säge. лучковая пила; пила, вставленная въ раму.	1
zāģa vēriens.	Sägezug (m.); Zuglänge der Säge. размахъ пилы.	2
zāģēšana uz āžiem; — — bukiem; — — steķiem.	das Sägen auf Böcken (m. pl.). распиловка или пилка на козлахъ.	
zāģu dzirnavas.	Sägemühle (f.). лѣсопильный заводъ; лѣсопилка.	3
zāģu gateris; gaterzāģis.	Sägegatter (n.); Gattersäge (f.). лѣсопильный станокъ.	4
ripzāģis (t. k.) [kreiszāģis (t. l.)].	Kreissäge (f.). круглая пила.	5
sloksnes zāģis; [bantzāģis (t. l.)].	Bandsäge (f.). лентообразная пила.	
garenzāģis; dē|u zāģis; rupzāģis (t. k.).	Brettschneidesäge (f.); Trennsäge (f.). продольная пила.	7
gropzāģis.	Falzsäge (f.). наградка; пила для надрѣзыванія фальцевъ, закроевъ и пазовъ.	8
zāģa sastats; — rāmis.	Sägegestell (n.) станокъ для пилы; рама — —.	9
zāģu gateris ar veltņiem koku pievadīšanai.	Sägegatter (n.) mit Walzenvorschiebung (f.). лѣсопильный станокъ съ роликами для подачи дерева.	

1	trulītis; trulis ar klāstu jeb platformu.	Blockwagen (m.); Klotzwagen (m.). телѣжка-платформа.
2	zāģa klāsts; — platforma; — galds.	Sägetisch (m.). пильная платформа; пильный столъ.
3	koku ēvelēt.	das Holz hobeln. обстругивать, строгать дерево.
4	ēvelēt šķērsām šķiedrai.	überzwerch hobeln; überzwerchen. строгать поперекъ волоконъ.
5	ēvelēt pretēji šķiedrai.	gegen den Strich hobeln. —
6	ēvele	Hobel (m.). стругъ; рубанокъ.
7	ēveles spala.	Hobelgehäuse (n.); Hobelgestell (n.); Hobelkasten (m.). колодка струга или рубанка.
8	ēveles pēda.	Hobelbahn (f.); Hobelsohle (f.). направляющая поверхность колодки струга; нижняя поверхность — —.
9	ēveles rīkle.	Hobelmaul (n.); Keilloch (n.) im Hobelkasten (m.). прорѣзъ въ колодкѣ рубанка для желѣзки.
10	ēveles zobs.	Hobeleisen (n.). скобель; желѣзка; желѣзо для струга.

ēveles zoba pārsegu dzelzs.	Deckplatte (f.); Deckel (m.) des Doppelhobeleisens (n.). верхняя желѣзка рубанка съ двойной желѣзкой.	
ēveles rokturis.	Hobelnase (f.). ручка струга; — рубанка.	1
ēvelmašīna.	Hobelmaschine (f.). строгальный станокъ; строгальница.	2
ēvelmašīnas klāsts; — platforma.	Hobelmaschinenplatte (f.); Hobelmaschinenschlitten (m.). платформа строгальнаго станка.	
rievmašīna; rievsols.	Nutmaschine (f.); Holzstemmaschine. шпунтовальн. станокъ; долбежная машина.	3
koku caurumot.	Holz (n.) durchlochen. продыравить, продыравливать дерево.	4
urbt kokā caurumu.	ein Loch (n.) in das Holz bohren. сверлить въ деревѣ дыру.	5
urbis (t. k.); svārpsts (t. k.); kokurbis.	Bohrer (m.). буравъ; буравчикъ.	6
urbja zobs; svārpsta —; — smeile.	Bohrschneide (f.); Bohrspitze (f.). пёрка; острый конецъ сверла; развертка столярная.	7
urbjamais sastats.	Bohrgestell (n.); Bohrgerüst (n.). сверлильный станокъ.	8

	urbjamais sols; — galds.	Bohrdrehbank (f.). горизонтально-сверлильный станокъ.
1	slīmests; drāznis (t. k.).	Zugmesser (n.); Ziehmesser (n.). скобель; стругъ двоеручный.
2	koku drāzt ar slīmestu gareniski šķiedrām; — — — — šķiedru garenvirzienā.	Holz (n.) mit einem Zugmesser (n.) längs den Fasern (f. pl.) schneiden. дерево строгать стругомъ вдоль волоконъ.
3	koku vīlēt; — apstrādāt ar vīlēšanu.	Holz (n.) feilen. опилить дерево; отдѣлывать дерево напильникомъ.
4	vīle.	Feile (f.). напильникъ; напилокъ.
5	vīli uzcirst.	eine Feile hauen; — — aufhauen. насѣчь; насѣкать напилокъ; дѣлать насѣчку.
6	koku virpāt (t. k.); [— dreijāt (t. l.)].	Holz (n.) drechseln; — drehen. обтачивать, дерево.
7	virpātava.	Holzdrechslerei (f.); Holzdreherei (f.). токарная мастерская.
8	virpsols; virpas; virpājamais sols; [dreijbeņķis (t. l.)].	Holzdrehbank (f.); Schreinerdrehbank(f.). токарный станокъ.
9	koka virpātājs; [dreijmanis (t. l.)].	Drechsler (m.). токарь по дереву.
10	greblis; skrīpsts.	Schrappeisen (n.); Schabeisen (n.); Schrapper (m.). скребокъ.

grebt kokā dobumu ar grebli;
— — — — skrīpstu.

Holz (n.) mit einem Hohlschaber (m.) auskerben; — — — Schabeisen (n.) oder Schrapper (m.) —. 1
скоблить; скрести дерево скребкомъ.

koku liekt.
No iepriekš izsutināta koka liec riteņus, lokus, ragavu slieces, cibas, dažādas vāceles un kārbas. Ragavām slieces liekuši no kļava un no oša; lokus liekuši no vīksnas koka un arī no kārkla.

Holz (n.) biegen.
гнуть дерево. 2

koku sutināt;
— sautēt.
Izsutināts koks viegli padodas liekšanai.

Holz (n.) dämpfen.
выпаривать, дерево; парить, —; обваривать, —; обработать дерево паромъ. 3

plākšņotāju darbi;
[finiera — (t. l.)].

Furnierarbeit (f.).
фанерная работа; оклейная —. 4

saplākšņot;
vairākas koka plāksnes salīmēt kopā dažādā šķiedru virzienā.

mehrere Furnierblätter (n. pl.) zusammenkleben.
склеивать нѣсколько фанерокъ.

saplāksnis (t. k.);
[finiers (t. l.)].

Furnierplatte (f.); Sperrholz (n.) 5
фанера.

uzplāksnēt (t. k.);
[finierēt (t. l.)].

furnieren.
фурнировать; наклеивать фанеры. 6

uzplāksne; finieris;
plāna koka plāksne.

Furnier (n.); Furnierblatt (n.).
фанерка; весьма тонкая дощечка (цвѣтного дерева) для наклейки на столярное издѣліе. 7

1	plākšņu zāģis; uzplākšņu —.	Furniersäge (f.). фанерная пила.
	plākšņu mašīna; uzplākšņu —.	Furnierschneidemaschine (f.). фанеропильная машина; машина для разрѣзыванія дерева на фанеры.
	plākšņu, uzplākšņu bluķis.	Furnierklotz (m). пильный кряжъ для приготовленія фанерки.
2	koku ciļņot; — apstrādāt ciļņotā apdarē.	das Holz reliefartig bearbeiten od. schnitzen. рельефно обрабатывать, дерево.
3	ciļņots darbs; ciļņota apdare.	Reliefarbeit (f.); erhabene Arbeit. рельефная, выпуклая работа.
4	zemu ciļņots darbs; lēzni ciļņota apdare; zemcilnis; bareljefs.	flacherhabene Arbeit; Flachrelief (n.); Basrelief (n.). плоско - выпуклая работа; барельефъ.
5	augsti ciļņots darbs; krauji ciļņota apdare; augstcilnis.	hocherhabene Arbeit; Hochrelief (n.). совершенно выпуклая работа; горельефъ.
6	griezt kokā; kokā tēlot; izgriezt no koka.	Holz (n.) schnitzen. рѣзать по дереву; вырѣзать изъ дерева.
	no koka izgriezti darbi; kokā iegriezti —.	Schnitzarbeit (f.); geschnitzte Arbeit. рѣзная работа по дереву.
7	koktēlnieks; kokgriezējs.	Holzschnitzer (m.); Holzbildhauer (m.); Holzschneider (m.). рѣзчикъ по дереву; скульпторъ — —.

koktēlniecība; kokgriezēju māksla.	Holzschneidekunst (f.) искусство рѣзьбы по дереву.	1
koka inkrustācija; — mozaīka; ielikumu darbi kokā.	Inkrustation (f.); eingelegte Arbeit; Holzmosaik (f.), (n.). инкрустація; мозаичная, наборная работа по дереву; мозаика——.	2
ielaist, iestrādāt, ielīmēt, — ieplāksnēt kokā.	Holz (n.) inkrustieren. вкладывать, вдѣлывать въ деревѣ; облицевать дерево.	
ailains koka apstrādājums; koku ailot; — ailaini apstrādāt ar rotzāģi.	durchbrochene Holzarbeit; Laubsägearbeit (f.). ажурная работа; сквозная, прорѣзная работа изъ дерева.	3
rotzāģis (t. k.); [laubzāģis (t. l.)].	Laubsäge (f); kleine Schweifsäge. лобзикъ; волосная пила.	4
rotzāģa loks.	Bogen der Laubsäge (f.). дуга или станокъ волосной пилы.	
ailu zāģmašīna.	Laubsägemaschine (f.). машина для выпиливанія ажурныхъ вещей; машина съ прорѣзной пилой.	
koka virsmas apstrādāšana.	Bearbeitung (f.) der Oberfläche des Holzes. обрабатываніе поверхности дерева.	5
koku slīpēt.	Holz (n.) schleifen. шлифовать, дерево.	6

rupji pieslīpēt.	vorschleifen. грубо шлифовать.
smalki noslīpēt ar stikla papīru vai ar pumiku.	mit Glaspapier oder Bimsstein nachschleifen. подшлифовать стекляной бумагой или пемзой.
koku slīpējamā mašīna.	Holzschleifmaschine (f.). шлифовальный станокъ для дерева.
1 slīpējamais pulveris.	Schleifpulver (n.). шлифовальный порошокъ.
2 koku krāsot.	Holz (n.) färben. окрашивать дерево.
koku āderēt; 3 — svēdrāt (Endz.).	Holz (n.) maserieren; — masern. навести, наводить прожилки на деревѣ.
koka piesūcināšana; 4 — piesātināšana. — impregnēšana.	Holzimprägnierung (f.). пропитываніе дерева.
koka piesātināšanās jeb uzsūkšanas spējas.	Aufsaugefähigkeit (f.) des Holzes. всасывающая способность дерева.
koku kodināt (t. k.); 5 [— beicēt (t. l.)].	Holz (n.) beizen. морить, травить, протравлять дерево.
kodinājums izbāl.	die Beizung verschiesst. протрава теряетъ цвѣтъ.
6 polēt, koku; [pulierēt — (t. l.)].	Holz (n.) polieren. полировать дерево.

iepriekšējā polēšana.	Grundpolieren (n.). первая или грунтовая полировка.	
galīgā nopolēšana.	Fertigpolieren (n.). отдѣлочная полировка.	
politūra.	Politur (f.). политура.	1
uzberzt politūru ar vīkšķi jeb vīstokli.	die Politur mittels Polierballen (m.) auftragen. наводить политуру полировочнымъ тампономъ.	
politūras kārta.	Politurschicht (f.). слой политуры.	2
koku spodrināt; kokam dot spožumu; — — spīdumu.	dem Holz (n.) Glanz (m.) geben. лощить дерево; придавать дереву глянецъ; — — лоскъ.	3
blāvs (t. k.).	matt. матовый.	4
blāvot koku.	Holz (n.) mattieren. наводить матъ по дереву.	5

II.

Dabas akmeņi. — Natursteine (m. pl.). — Естественные камни.

I.

Vispārīgā daļa. — Allgemeiner Teil. — Общая часть.

1	viela; matērija.	Stoff (m.); Materie (f.). вещество.
2	saturs; tilpuma —.	Inhalt (m.); Rauminhalt (m.). содержимое; — по объему.
3	vielas sastāvs.	Bestand (m.) eines Stoffes (m.). составъ вещества.

Šīs vielas sastāvs ir viendabīgs (t. k.); — — — — vienādas dabas (t. k.); — — — — homogens (t. k.); — — — — viendabls.
Der Bestand dieses Stoffes ist homogen.
Составъ этого вещества однороденъ.

4	vielas sastāvdaļas.	Bestandteile (m. pl.) eines Stoffes (m.). составныя части вещества.
5	sastāvdaļu saistība.	Kohäsion (f.); Haftung (f.) der Bestandteile. взаимная связь составныхъ частей.
6	sastāvdaļu attiecības.	Verhältnis (n.) der Bestandteile. отношеніе составныхъ частей.
7	veids; stāvoklis.	Konsistenz (f.); Art (f.). состояніе.

Šīs vielas veids jeb stāvoklis ir mainīgs.
Die Konsistenz dieses Stoffes ist veränderlich.
Состояніе этого матеріала не постоянное.

akmenāja vai akmeņa uzbūve jeb struktūra.	Gefüge (n.) od. Struktur (f.) des Gesteins (n.). строеніе или структура каменной породы.	1

Šim akmenim ir kristalliska uzbūve jeb struktūra.
Das Gefüge oder die Struktur dieses Gesteins ist kristallinisch.
Строеніе или структура этого камня кристаллическая.

kristalliska uzbūve jeb struktūra.	kristallinische Struktur. кристаллическая структура.	2
klastiska uzbūve jeb struktūra.	klastische Struktur. кластическая структура.	3
makrokristalliska uzbūve; rupjkristalliska —.	makrokristallinische Struktur. макрокристаллическая структура.	4
mikrokristalliska uzbūve; sīkkristalliska —.	mikrokristallinische Struktur. микрокристаллическая структура.	5
blīva, kriptokristalliska uzbūve.	dichtes, kryptokristallinisches Gefüge. плотная, криптокристаллическая структура.	6
kārtainums.	Schichtung (f.). слоистость.	7
kārtains; kārtaina veida.	geschichtet. слоистый.	8
slāņots (t. k.); slāņains.	geschichtet. слоистый; пластообразный.	9
slānekļains.	schieferig. сланцеватый.	10
slānekļaina uzbūve; — struktūra.	schieferiges Gefüge; schieferige Struktur. сланцеватая структура.	11
plāksnains; plāksnaina uzbūve.	lamellar. листоватый; пластинчатый.	12

1	graudains.	körnig. зернистый.
	graudu rupjums.	Korngrösse (f.). величина зеренъ.
2	rupjgraudains.	grobkörnig. крупнозернистый.
3	sīkgraudains.	feinkörnig. мелкозернистый.
4	bumbuļains.	knollig. шишковатый; клубчатый.
5	bumbas veidā.	kugelig. шаровидный.
6	oliņu veidā; oolītisks.	oolithisch. оолитовый.
7	kunkuļains; kunkuļos . . .	klumpig. комковатый, въ комкахъ.
8	blāķains.	massig. громоздкій.
9	rievains; grumbains; grambains; izvagots.	gefurcht. бороздчатый.
10	šķiedrains (t. k.).	faserig. волокнистый.
	šķiedru virziens.	Faserrichtung. направленіе волоконъ.
11	viendabīgs (t. k.); homogens (t. k.); vienādas dabas (t. k.); viendabls.	homogen; gleichartig. однородный.
12	homogenitāte; viendablums.	Homogenität (f.); Gleichartigkeit (f.). однородность.
13	cauraudzis.	durchwachsen. проросшій.

kopots; blāķains.	massig. сплошной.	1
masīvs; vienlaidu.	massiv. сплошной.	2
izolēts; savrups.	isoliert. изолированный.	3
blīvs (t. k.).	dicht. плотный.	4
blīvums (t. k.).	Dichtigkeit (f.); Dichte (f.). плотность.	5
blīvumkāpe.	Dichtigkeitsgrad (m.); степень плотности.	6
sablīvēt; sablīvot.	verdichten. уплотнять.	7
šautrs; irdens.	locker. рыхлый.	8
sairdināt.	auflockern. разрыхлять.	9
birzīgs; drupans.	bröcklig. разсыпчатый; крошащійся.	10
zvīņains.	schuppenartig. чешуйчатый.	11
dobs; ar tukšu vidu; dobjš (t. l.).	hohl; leer. полый; пустой; съ полостью въ серединѣ.	12
dobums; tukšums.	Höhlung (f.); Hohlraum (m.). полость; пустота.	13
izdobts.	ausgehöhlt; mit Höhlung (f.); mit Hohlraum(m.). полый; пустой.	14
caurumains; caurumots.	durchlöchert. продыравленный.	15

1	stobrains.	röhrenförmig. трубчатый.
2	ailains; ailots.	mit Öffnungen (f. pl.). съ отверстіями; съ проемами.
3	aila; aile (t. k.).	Öffnung (f.). отверстіе.
4	pōrains (t. k.); porōzs; svīdrains.	porös. пористый.
5	pōra; svīdra.	Pore (f.). пора.
	akmeņa pōrainums; — svīdrainums.	Porosität (f.) des Gesteins (n.). пористость камня.
6	burbains (t. k.); izburbis; acots (M. E.); izalots.	porös; tuffartig; mit Blasen (f. pl.). туфообразный; пузыр- чатый; ноздреватый.
7	trausls.	spröde; zerbrechlich. хрупкій; ломкій.
8	jestrs (t. k.); ass.	rauh. рѣзкій на ощупь.
9	apsarmojis; ar izsitumiem.	bereift; beschlagen mit... покрытый налетомъ.
10	cilds (Endz.); cēls (t. k.).	edel. благородный.
11	pastāvīgs; izturīgs.	beständig; dauerhaft. постоянный; прочный.
12	elastīgs (t. k.) atsperīgs (t. k.).	elastisch. эластичный; упругій.
13	elastības kāpe; atsperības —.	Elastizitätsgrad (m.). степень упругости.
14	ciets.	hart. твердый.

cietums. Par minerāla cietumu sauc minerāla pretestību skrāpēšanai, kasīšanai vai kāda sveša ķermeņa (piem. darbrīka) iedziļināšanai minerālā. Par minerāla cietumu sauc minerāla pretestību mēchanisku spēku iedarbībai.	Härte (f.). твердость.	
cietumkāpe.	Härtegrad (m.). степень твердости.	2
viduvējs cietums.	Durchschnittshärte (f.). средняя твердость.	
kompakts; ciešs.	kompakt. компактный; плотный; сплошной; сжатый.	3
nolietošanās; nodeldēšana; nodilšana.	Abnutzbarkeit (f.). изнашиваніе; износъ.	4
izturīgs.	haltbar; dauerhaft. стойкій; прочный.	5
stiprs.	fest. крѣпкій.	6
pretestīgs; spējīgs pretoties. — spēka iedirbei vai iedarbībai; — saltuma vai karstuma — — —; — uguns — — —; — ūdens — — — = [ūdensnelaidīgs; nemirkstams (Endz.)].	widerstandsfähig. способный сопротивляться.	7
pretestības spējas.	Widerstandsfähigkeit (f.). способность сопротивляться.	8
pretestības kāpe.	Grad (m.) der Widerstandsfähigkeit, степень сопротивляемости.	9

1	izturība brīvā gaisā; pretestība gaisa ietekmei (Endz.); pastāvība gaisa pārmaiņās;	Wetterbeständigkeit (f.). сопротивленіе вліянію атмосферы; стойкость относительно атмосферныхъ вліяній.
2	izturība saltumā; saltuma izturība.	Frostbeständigkeit (f.). стойкость относительно мороза.
3	caurlaidība (t. k.).	Durchdringlichkeit (f.); Permeabilität (f.). проницаемость.
4	tilpuma svars.	Volumengewicht (n.) вѣсъ по объему.
5	īpatnējais svars (t.k.)	spezifisches Gewicht. удѣльный вѣсъ.
6	šķietams īpatnējais svars (t. k.).	scheinbares spezifisches Gewicht. кажущійся удѣльный вѣсъ.
7	siltumvadība; siltuma vadspēja (t. k.).	Wärmeleitung (f.). теплопроводность; теплопроводимость.
8	izturība ugunī.	Feuersicherheit (f.). огнеупорность.
9	ugunī izturīgs; gununturīgs (t. k.); [ugunsdrošs (t. l.)].	feuersicher. огнеупорный.
10	stiprums ugunī.	Feuerfestigkeit (f.). огнестойкость.
11	ugunī stiprs; [ugunsdrošs (t. l.)].	feuerfest. огнестойкій.
12	ugunī pastāvīgs.	feuerbeständig. огнестойкій.
13	nesadedzināms; nedegams (Endz.).	unverbrennbar. несгораемый.

piesātināšanās.	Sättigung (f.). насыщенность; насыщеніе.	1
piesātināties.	gesättigt werden. насыщаться.	2
piesātināšanās kāpe	Sättigungsgrad (m.). степень насыщенности.	3
uzsūkšanas spējas.	Aufsaugefähigkeit (f.); Aufnahmefähigkeit (f.). всасывающая способность.	4
nemirkstams (Endz.); Nemirkstams brezents, nemirkstamas drānas.	wasserdicht, (von Stoffen). непромокаемый.	5
ūdeni iesūcošs; — uzsūcošs.	wasseraufsaugend; wasseraufnehmend. всасывающій; воспринимающій воду.	
ūdensnelaidīgs (Endz.). — betons, — tvaika katls . . .	wasserundurchlässig; wasserdicht. водонепроницаемый.	6
piesūcināt; impregnēt.	durchtränken; imprägnieren. пропитывать; насыщать.	7
impregnācija; piesūcināšana.	Imprägnation (f.); Durchtränkung (f.). пропитываніе; насыщеніе.	8
sasprēgājis; iesprēgājis; saplaisājis; ar plaisām.	rissig; mit Rissen (m. pl.) behaftet. растрескавшійся; съ трещинами.	9
sasprēgāt; iesprēgāt; saplaisāt, ieplīst; ieplaisāt.	reissen; bersten; rissig werden; Risse (m. pl.) bekommen. растрескаться; треснуть.	
plaisa.	Riss (m.). трещина.	10

1	sprēgas; sīkas plaisas.	Haarrisse (m. pl.). волосныя трещины.
2	ietraipīt; ielāsmēt (t. k.).	einsprengen. вкрапливать; вкрапить.
	ietraipīts.	eingesprengt. вкрапленъ.
3	ietraips; lāsme (t. k.)	Einsprengung (f.). вкраплина.
4	traips; plankums.	Fleck (m.); Flecken (m.). пятно.
5	traipains; ar traipiem; plankumains.	fleckig. пятнистый.
6	rūsas traipi; — plankumi.	Rostflecken (m. pl.). пятна ржавчины.
7	dzīslots (t. k.); āderains; svēdrains (Endz.).	geadert. жилковатый, съ прожилками.
8	kārpains lūzums; — lūzumā.	muscheliger Bruch (m.); muschelig in der Bruchfläche. раковистый изломъ; раковистый въ изломѣ.
9	grubuļains (t. k.); kruvešains; grobains (M. E.);	rauh. шероховатый; бугорчатый.
10	sairšana.	Verwitterung (f.). вывѣтриваніе.
	sairt.	verwittern. вывѣтриваться.
	sairis	verwittert. вывѣтрѣлый.
11	sadrupšana. Arī cietie ieži pamazām sadrūp.	Zerfallen (n.); Zerbröckeln (n.). распаденіе.

lūznis (t. k.); drubaza.	Bruchstück (n.). обломокъ; осколокъ.	1
izkurtējis; čagans.	mürbe. рыхлый; разрыхленный.	2
kausējamās spējas.	Schmelzbarkeit (f.). плавкость.	3
kausējamā temperātūra; kausēšanas temperātūra.	Schmelztemperatur (f.). температура плавленія.	4
grūti kausējams.	schwerschmelzbar. тугоплавкій.	5
kausējums; kausējamā viela.	geschmolzene Masse; Schmelzgut (n.). расплавленная масса; вещество подвергаемое плавкѣ.	6
kausēt.	schmelzen. плавить.	7
kusnis.	Flussmittel (n.); Fluss (m.). плавень; флюсъ.	8
sakausējums.	Legierung (f.). сплавъ.	9
ligātūra.	Ligatur (f.). лигатура.	10
sakausēt.	zusammenschmelzen. сплавлять, сплавить, сплавливать.	11
šķīstošs (t. k.); šķīdināms.	lösbar. растворимый.	12
šķīdināt.	lösen. растворять.	13
šķīdinājums (t. k.); šķīdums (t. k.).	Lösung (f.). растворъ.	14
šķīdinātājs.	Lösungsmittel (n.). растворитель.	15

1	akšķaidīt (t. k.); atšķidrināt.	verdünnen. разбавлять.
2	atšķaidījums (t. k.); atšķidrināts šķīdums.	Verdünnung (f.); verdünnte Lösung. разбавленный растворъ.
3	kodīgs (t. k.).	ätzend. ѣдкій.
4	sīksts (t. k.).	zäh. вязкій.
5	sīkstums.	Zähigkeit (f.). вязкость.

Ragamāneklis apveltīts ar lielu sīkstumu;
ragamāneklim piemīt liels sīkstums.
Die Hornblende besitzt bedeutende Zähigkeit.
Роговая обманка обладаетъ значительной вязкостью.

6	bezkrāsains; bez krāsas.	farblos. безцвѣтный.
7	caurredzams.	durchsichtig. прозрачный.
8	caurspīdīgs.	durchscheinend. просвѣчивающій.
9	gaismlaidīgs (Endz.).	durchleuchtend; Licht (n.) durchlassend. пропускающій свѣтъ.
10	blāvs.	matt. матовый.
11	metalla spožums; — spīdums; [spodrs kā metalls; spīdīgs kā metalls].	Metallglanz (m.). металлическій блескъ.
12	taukains spīdums; tauku spīdumā.	Fettglanz (m.). жирный блескъ; — глянецъ.
13	pērlenes spīdums; spīdums kā pērlenei.	Perlmutterglanz (m.). перламутровый блескъ.

krāsu vizuļošana; — margošana (t.k.); — laistīšanās (t. k).	Farbenspiel (n.); Schillern (n.) der Farben. игра цвѣтовъ; переливы —.	1
vizuļot; margot; laistīties.	schillern; schimmern. переливаться изъ цвѣта въ цвѣтъ.	
dzidrs; skaidrs.	klar. прозрачный; свѣтлый.	2
duļķis; duļķes (pl.).	Trübe (n.). муть.	3
duļķains (t. k.).	trübe; unklar. мутный.	4
saduļķot.	trüben. замучивать.	5
atduļķot.	abschlämmen. отмучивать.	6
atduļķošana (t. k.).	Abschlämmung (f.). отмучиваніе.	7
nogulsnēšanās.	Niederschlagen (n.); Präzipitieren (n.); Präzipitation (f.). осажденіе; выдѣленіе.	8
nogulsnes (t. k.).	Niederschlag (m.); Bodensatz (m.). осадокъ; осадки.	9
nogulsnēt (t. k.); nogulsnēties; gulsnēties.	niederschlagen; ablagern. осаждаться; выдѣляться.	10
izkristies; atdalīties. No šķīduma izkritušās vielas.	ausscheiden; fällen. выдѣляться; осаждаться.	11
izkritņi (t. k.); atdaļas (a. a.).	Ausscheidungen (f. pl.). осадки.	12
sadalīties.	sich zersetzen; — zerlegen. разлагаться.	13

1	atskalošana (t. k.).	Auswaschen (n.). отмывка.
2	grūšana; sagrūšana.	Zerstossen (n.). толченіе.
3	grūst; sagrūst. Irstošu granītu var piestā viegli sagrūst zvirgzdos.	zerstossen. толочь.
4	gabalos; gabaliem; gabalains; gabalots.	stückweise; in Stücken. въ кускахъ.
5	zvirgzdains.	kiesartig. хращеватый.
6	sasmalcināšana; sadrupināšana.	Zerkleinerung (f.); Zerbröckelung (f.). измельченіе; раздробленіе.
7	sasmalcināt; sadrupināt.	zerkleinern; zerbröckeln. измельчать; раздробить.
8	rupjš.	grob. грубый; крупный.
9	sīks; smalks.	fein. мелкій.
10	miltains.	mehlig. мучнистый.
11	miltveidīgs; miltiem līdzīgs.	mehlartig. похожій на муку.
12	sīks kā pulveris; pulveŗa sīkumā.	pulverfein. порошкообразный.
13	inde (t. k.)	Gift (n.). ядъ.
14	indīgs (t. k.).	giftig. ядовитый.
15	saindēšanās; infekcija.	Infektion (f.); Ansteckung (f.). инфекція; зараженіе.
16	saindēties; inficēties.	sich infizieren. заразиться чѣмъ нибудь ядовитымъ.

2.

Minerāli. — Minerale (n. pl.). — Минералы.

minerāls.	Mineral (n.). минералъ.	1

Minerāls ir viendabls neorganisks ķermenis ar noteiktām ķīmiskām sastāvdaļām.
Das Mineral ist ein homogener anorganischer Körper von bestimmter chemischer Zusammensetzung.
Минералъ представляетъ однородное неорганическое тѣло, опредѣленнаго химическаго состава.

minerāla vai akmeņa fizikālās un ķīmiskās īpašības.	physikalische und chemische Eigenschaften (f. pl.) des Minerals oder des Gesteins. физическія и химическія свойства минерала или камня.	
minerālu vai akmeņu īpatnība.	Eigenartigkeit (f.), Eigenart (f.) der Mineralien oder der Gesteine. своеобразность минераловъ или камней.	
skaldnība (t. k.).	Spaltbarkeit (f.). спайность.	2
kvarcs. Kvarcs sastāv no kristalliskas kramzemes. Tīrs kvarcs ir bezkrāsains; kvarcs nav skaldnīgs; viņš lūzumā ir kārpains.	Quarz (m.). кварцъ.	3
laukspāts; lauku spāts; [laukplīsenis (t. k.)].	Feldspat (m.). полевой шпатъ.	4

Laukspātu skaldnība ir visai pilnīga.
Die Feldspate besitzen eine deutliche Spaltbarkeit.
Полевые шпаты обладаютъ значительной спайностью.

vizla (t. k.).	Glimmer (m.). слюда.	5

1	biotits; magnēzijas vizla.	Biotit (m.). біотитъ.
2	muskovits; kalija vizla. Muskovits ir caurredzams; muskovitam ir pērlenes spīdums.	Muskovit (m.). мусковитъ.
3	ragmānis; ragamāneklis.	Hornblende (f.). роговая обманка.
4	olīvīns.	Olivin (m.). оливинъ.

Olīvīns lūzumā ir kārpains; olīvīna lūzums ir kārpains.
Olivin hat muscheligen Bruch (m.).
Оливинъ отличается раковистымъ изломомъ.

5	chlōrīts.	Chlorit (m.). хлоритъ.
6	talks.	Talk (m.). талькъ.
7	serpentīns.	Serpentin (m.). серпентинъ; змѣевикъ.
8	glaukonīts. Glaukonīts sastopams graudos vienīgi nogulumu iežos.	Glaukonit (m.). главконитъ.
9	kalcīts; kaļķuspāts.	Kalkspat(m.); Kalzit(m.). кальцитъ; известковый шпатъ.
10	magnēzīts.	Magnesit (m.). магнезитъ.
11	dolomīts; (rūgtais spāts).	Dolomit (m.); [Bitterkalk (m.)]. доломитъ; (горькій шпатъ).
12	ģipsis; ģipss.	Gips (m). гипсъ.

sēra zvirgzdājs; dzelzs zvirgzdājs; pirīts. Sēra zvirgzdājs ir graudains, ar metalla spīdumu. Sēra zvirgzdāja ietraipi akmenāja izturību pamazina.	Schwefelkies (m.); Eisenkies (m.); Pyrit (m.). сѣрный колчеданъ; желѣзный —; пиритъ.	1
kristalls.	Kristall (m.). кристаллъ.	2
kristallizēties; izkristallizēties; izveidot, izdalīt kristallus.	sich kristallisieren; Kristalle ausscheiden. кристаллизоваться; выкристаллизовываться.	3
kristallisks (t. k.).	kristallinisch. кристаллическій.	4
kristallizācija.	Kristallisation (f.). кристаллизація.	5
kristallu izveidošanās.	Kristallbildung (f.). кристаллическое образованіе; кристаллизація.	
kristallveidīgs.	kristallartig. кристалловидный.	6
kristallus saturošs.	kristallhaltig. содержащій кристаллы.	
kristallizēšanās spējas.	Kristallisierbarkeit (f.). кристаллизуемость; способность кристаллизоваться.	7
amorfs ķermenis; ķermenis bez noteikta apveida.	amorpher Körper; Körper von unbestimmter Form. аморфное тѣло.	8
alkalijs; sārmainis (t. k.) Kalija un natrija skābļus nosauc par alkalijiem.	Alkali (n.). щелочь.	9

1	gaistošs (t. k.), izgaistošs alkalijs; —, — sārmainis.	flüchtiges Alkali. улетучивающаяся щелочь.
2	sārms (t. k.).	Lauge (f.). щелокъ.
3	atsārms.	Mutterlauge (f.). маточный растворъ.
4	atsārmošana (t. k.); izsārmošana.	Auslaugen (n.). выщелачиваніе.
	atsārmot; izsārmot.	laugen; auslaugen. выщелачивать.
	sārmains; sārmu saturošs.	laugenhaltig. щелочной.
5	silicijs.	Silizium (n.). силицій.
6	silikāts.	Silikat (n.). силикатъ.
7	krams.	Feuerstein (m.); Kiesel (m.). кремень.
8	kramainis (t. k.); kramzeme (M. E.); bezūdeņa kramaskābe. Kramainis sastopams kā patstāvīgs minerāls un arī daudzos kalnu iežos kā pēdējo galvenā sastāvdaļa.	Kieselerde (f.); wasserfreie Kieselsäure (f.). кремнеземъ.

3.

Akmenāji. — Gesteine (n. pl.). — Каменныя породы.

a.

Vulkaniskie akmenāji. — Vulkanische Gesteine (n. pl.). Вулканическія каменныя породы.

9	akmenājs.	Gestein (n.). каменная порода.

granīts. Granīts sastāv no laukspāta, kvarca un vizlas.	Granit (m.). гранитъ.	1
siënīts. Siënīts nesatur kvarca.	Syenit (m.). сіенитъ.	2
porfirs.	Porphyr (m.). порфиръ.	3
felzitporfirs.	Felsitporphyr (m.). фельзитовый порфиръ.	4
melafirs; melnais porfirs.	Melaphyr (m.); schwarzer Porphyr. мелафиръ; черный порфиръ.	5
diorits.	Diorit (m.). діоритъ.	6
diabazs.	Diabas (m.). діабазъ.	7
gabro.	Gabbro (m.). габбро.	8
labradors; vizuļojošais spāts.	Labrador (m.); Schillerspat (m.). лабрадоръ.	9
trachīts.	Trachyt (m.). трахитъ.	10
piķakmens.	Pechstein (m.). смоляной камень.	11
speķakmens.	Speckstein (m.); Steatit (m.). жировикъ.	12
bazalts.	Basalt (m.). базальтъ.	13
lava.	Lava (f.). лава.	14
pumiks (t. k.); bimsakmens.	Bimsstein (m.). пемза.	15
gneiss.	Gneis (m.). гнейсъ.	16

1	vizlas slāneklis.	Glimmerschiefer (m.). слюдяной сланецъ.
2	serpentīns.	Serpentin (m.). серпентинъ; змѣевикъ.
3	asbests.	Asbest (m.). азбестъ.
4	krams.	Feuerstein (m.). кремень.

b.

Kārtainie akmenāji; nogulumu —. — Schichtgesteine (n. pl.); **Flözgesteine** (n. pl.); **Sedimentärgesteine** (n. pl.). **Слоистыя породы, осадочныя —.**

5	kaļķakmens.	Kalkstein (m.). известнякъ.
6	ogļskābais kaļķis.	kohlensaurer Kalk. углекислая известь.
7	blīvais kaļķakmens.	dichter Kalkstein. плотный известнякъ; плитнякъ.
8	marmors.	Marmor (m.). мраморъ.
9	kārpainais kaļķakmens.	Muschelkalkstein (m.). раковистый известнякъ; раковинный —.
10	cechšteina kaļķakmens; kauķa —; kauķis (M. E.).	Zechsteinkalk (m.). цехштейновый известнякъ.
11	oliņu kaļķakmens; oolītiskais —.	oolitischer Kalkstein; Rogenstein (m.). оолитовый известнякъ; гороховый камень.
12	šūnakmens; burbainais kaļķakmens; purāsis (t. l.).	Kalktuff (m.); Kalksinter (m.); Sinterkalkstein; Süsswasserkalk (m.). туфовый известнякъ; известковый туфъ.

travertīns.	Travertin (m.). травертинъ.	1
krīts. Krīts sastāv no sīkbūtņu kārpiņām. Krīts ir irdens.	Kreide. мѣлъ.	2
dolomītkaļķakmens; dolomītiskais kaļķakmens; olis (t. l.); radze (t. l.); plienis (t. l.).	dolomitischer Kalkstein. доломитовый известнякъ.	3
dolomīts; (rūgtais spāts); (rūgtais kaļķis).	Dolomit (m.); (Bitterkalk [m.]). доломитъ; (горькій шпатъ).	4
merģelis.	Mergel (m.). мергель.	5
ģipsis; ģipšakmens.	Gips (m.). гипсъ.	6
alabastrs. Sīkgraudainiblīvs, caurspīdīgs ģipsis.	Alabaster (m.). алебастръ.	7
anhidrits; bezūdeņa ģipsis.	Anhydrit (m.). ангидридъ; безводный гипсъ.	8

c.

Drumstalu, lūžņu jeb klastiskie akmenāji. — Klastische oder Trümmergesteine (n. pl.). **— Обломочныя или кластическія породы.**

sateptie akmenāji; salipinātie —.	zusammengekittete Gesteine (n. pl.). склеенные камни.	9
satepīga (Endz.) viela; lipinātāja viela.	verkittender Stoff. склеивающее вещество.	10
saistoša viela.	Bindemittel (n.). связывающее вещество.	11

1	cementējoša viela.	zementierender Stoff. цементирующее вещество.
2	smilšakmens.	Sandstein (m.). песчаникъ.
3	konglomerāts.	Konglomerat (n.). конгломератъ.
4	brečija; brekčija.	Breccie (f.). брекчія.
5	tufs.	Tuff (m.). туфъ.
6	trass.	Trass (m.). трассъ.
7	puccolanzeme.	Puzzolanerde (f.). пуццолановая земля.
8	santorinas zeme.	Santorinerde (f.). санторинская земля.
9	slāneklis (t. k.); šīfers (t. l.).	Schiefer (m.). шиферъ.
10	dūņas.	Schlamm (m.). илъ.
	dūņains veidojums.	schlammartiges Gefüge. илистое образованіе.

d.

Sairušie akmenāji; sadrupušie —. Lose Gesteine (n. pl.).
Рыхлыя или сыпучія породы.

11	smiltis.	Sand (m.). песокъ.
12	grants.	Grand (m.). крупный песокъ.
13	zvirgzdi.	Kiessand (m.); Griess (m.). хрящъ.
14	oļi (t. k.).	Kies (m.). гравій.

rupji oļi.	Gerölle (n.). гальки.	1
šķembas (t. k.).	Schotter (m.). щебень.	2
laukakmeņi.	Feldsteine (m. pl.). валуны.	3
akmeņu drumslas (t. k.). — drumstalas.	Steinschlag (m.). высѣвки; каменная мелочь.	4
peldu smiltis (t. k.).	nasser Triebsand. песокъ плывунъ.	5
gāju smiltis (t. k.).	trockener Triebsand. наносный песокъ.	6
kāpu smiltis.	Dünensand (m.). дюнный песокъ.	7
kalnu jeb bedŗu smiltis vai grants.	Grubensand (m.). горный песокъ.	8
infuzoriju zeme (t.k.); sīkbūtņu —.	Kieselgur (f.); Bergmehl (n.); Berggur (f.); Infusorienerde (f.). инфузорная земля; трепель.	9
mālusmiltis.	Letten (m.); Lette (f.). суглинокъ; супесокъ.	10
augsne (t. k.); auguzeme; humus.	Boden (m.); Gartenerde (f.); Humus (m.). почва; растительная земля; гумусъ.	11
māli; māls.	Ton (m.); Lehm (m.). глина.	12
pirmatnējie māli.	primäre Tone (m. pl.). первичная глина.	
otrkārtējie un treškārtējie māli.	sekundäre und tertiäre Tone (m. pl.). вторичная и третичная глина.	

1	kramskābā māluzeme; kaolīnits.	Kieselsaure Tonerde; Kaolinit (m.). кремнекислый глиноземъ, каолинитъ.
2	mālainis (t. k.); māluzeme; mālzeme (M. E.).	Tonerde (f.). глиноземъ.
3	mālu nogulumi.	Tonablagerungen (f. pl.). глиняные осадки; залежи глины.
4	kaolīns.	Kaolin (n.). каолинъ; фарфоровая глина.
5	ugunī izturīgie māli; gunturīgie (t.k.)—; [ugunsdrošie (t. l.)—].	feuerfester Ton. огнеупорная глина.
6	vienkāršie māli.	Lehm (m.). обыкновенная глина.
7	trekni māli; pliens; glūda; glīzda.	fetter Ton oder Lehm. жирная глина.
8	liesi māli.	magerer Ton oder Lehm. тощая глина.
9	šamota; šarmota (t. l.).	Schamotte (f.).; Scharmotte (f.); Chamotte (f.). шамота; шамотъ.
10	mālu liesinātāji.	Magerungsmittel (n. pl.) des Tones. вещества для отощенія глины; вещества для уменьшенія пластичности глины.
11	mālu briešana. Sauss māls uzsūkdams ūdeni sabriest.	Quellen (n.) des Tones. разбуханіе глины; вспучиваніе —.
	mālu ūdensuzsūkšanas spējas; mālu piesātināšanās spējas.	Wasseraufnahmefähigkeit (f.) des Tones. способность глины насыщаться.

ar ūdeni piesātināti māli.	mit Wasser (n.) gesättigter Ton. глина, насыщенная водой.	1
piesātināšanās kāpe	Sättigungsgrad (m.) степень насыщенія.	2
mālu plastiskums; — valkanība (t. k.).	Plastizität (f.), Bildsamkeit (f.) des Tones. пластичность, вязкость глины.	3
plastisks; valkans (t. k.). Valkans māls ir viegli veidojams.	plastisch. пластичный, вязкій.	4
mālu sarukums (t.k.); — sarukšana (t. k.); — ieraušanās.	Schwinden (n.) des Tones. усадка глины; усыханіе —.	5
kaltējot māli ieraujas; žūstot māli sarukst.	der Ton schwindet beim Trocknen (n.). при высыханіи глина даетъ усадку.	
mālu salaišanās; — saķepšana.	Sinterung (f.), Klinkern (n.) des Tones. спеканіе глины.	6
salaidies māls; saķepis ķieģelis. Lielā karstumā māli salaižas un saķep.	versinterter Ton; verklinkerter Ziegel. спекшаяся глина; спекшійся кирпичъ.	

4.

Akmenāju izcelšanās. — Entstehung (f.) der Gesteine (n. pl.). — Образованіе каменныхъ породъ.

kainozoïskā ēra; kainozoïskais laikmets; jaunākais —.	känosoische Ära. кенозойская эра.	7

1	mezozoïskā ēra; mezozoïskais laikmets; vidējais —.	mesosoische Ära. мезозойская эра.
2	palaiozoïskā ēra; palaiozoïskais laikmets; vecais —.	paläosoische Ära. палеозойская эра.
3	archaïskā ēra; archaïskais laikmets; visvecākais —.	archäische Ära. архейская эра.
4	ģeoloģiskā formācija.	geologische Formation. геологическая формація
5	ģeoloģiskie nogulumi.	geologische Ablagerungen (f. pl.). геологическія отложенія.
6	kvarterā formācija; ceturtkārtējā —.	Quartärformation (f.). четвертичная формація.
7	terciërā formācija. treškārtējā —.	Tertiärformation (f.). третичная формація.
8	juras formācija.	Juraformation (f.). юрская формація.
9	triasa formācija.	Triasformation (f.). тріасская формація.
10	diasa jeb Permas formācija.	Dyas- oder Permformation (f.). діасская или пермская формація.
11	devonas (f.) formācija.	Devonformation (f.). девонская формація.
12	silūru (pl.) formācija.	Silurformation (f.). силурійская или силурская формація.
13	kambriskā formācija.	kambrische Formation (f.). кембрійская формація.

archaiozoïskā formācija.	archäosoische Formation. археозойская формація.	1
archaïskā formācija.	archäische Formation. архейская или архаическая формація.	2
pirmatnējā formācija.	Urformation (f.). первичная формація.	3
formāciju pakāpes.	Formationsstufen (f. pl.). подраздѣленіе формацій; отдѣлы формацій.	4
aluvijs; pieskalotais.	Alluvium (n.). аллювій.	5
dīluvijs; pārplūdums.	Diluvium (n.). дилувій; дилювій.	6
iezis (t. k.).	Gebirgsart (f.). горная порода.	7
pamatiezis.	ursprüngliche Gebirgsart. материнская горная порода; основная горная порода.	8
iežu kopojums; — kārtojums.	Lage (f.), Anordnung (f.) der Gebirgsarten. расположеніе горныхъ породъ.	
ieža, akmenāja vai akmeņa struktūra, uzbūve jeb sastatījums.	Gefüge (n.), Struktur (f.), der Gebirgsart oder des Gesteins (n.). структура, строеніе горной или каменной породы; строеніе камня.	9
iežu grumbas jeb krokas (t. k.).	Falten (f. pl.) oder Faltungen (f. pl.) der Gebirgsart. складки горныхъ породъ.	

1	grumbains jeb krokains iezis.	gefaltete Gebirgsart. складчатая горная порода.
2	vienlaidu (t. k.) iezis (t. k.); masīvs —; blāķains —.	ungeschichtete Gebirgsart; massive Gebirgsart. сплошная горная порода; изверженная порода.
	slokšņu glūda; — māls.	Bänderton (m.). —
3	slānekļains iezis; iezis ar ļoti plānām kārtām.	schieferige Gebirgsart. сланцеватая горная порода.
4	kārtains iezis; slāņains —.	geschichtete Gebirgsart. пластообразная порода.
5	irumiezis; irstošs iezis.	verwitternde Gebirgsart. вывѣтривающаяся порода.
	pirmatnējie ieži; sastingušie ieži vai akmenāji.	Erstarrungsgesteine (n. pl.). первобытныя горныя породы.
6	kārta (t. k.); slānis (t. k.).	Schicht (f.). пластъ; слой.
7	kārtainums; slāņojums.	Schichtung (f.). слоистость.
8	krāstījums; uzkrāstījums.	Aufschichtung (f.). наслоеніе; напластованіе.
	krāstīties; uzkrāstīties.	aufschichten (sich). напластовываться; наслаиваться.
9	starpkārta.	Zwischenschicht (f.). промежуточный слой.
10	kopbiezums (a.a.).	Mächtigkeit (f.). мощность.

kārtas jeb slāņu kopbiezums.	Mächtigkeit (f.) einer Schicht. мощность напластованія; — слоя.	1
vienlaidu kārta; nepārtraukta —.	ununterbrochene Schicht непрерывный пластъ.	2

5.

Akmeņrūpniecība. — Steinindustrie (f.). Каменная промышленность.

a.

Akmeņu iegūšana. — Gewinnung (f.) der Steine (m. pl.). Добываніе камней.

akmeņlauztuve.	Steinbruch (m.). камнеломня.	3
akmeņu lauzējs.	Steinbrecher (m.). камнеломщикъ.	4
virszemes lauztuves.	Steinbrüche (m. pl.) an der Oberfläche. надземныя каменоломни.	
apakšzemes lauztuves; pazemes —.	unterirdische Steinbrüche. подземныя каменоломни.	
kārta; slānis (t. k.).	Schicht (f.); Flöz (n.); Flötz (n.). пластъ; флецъ; слой.	5
kārtains; kārtaina veida; slāņains; slāņots.	flözartig. пластообразный; въ видѣ пластовъ.	6
kārtas kritums.	Fallen (n.) der Schicht. паденіе слоя.	7

Kārtas kritums sastāda jeb līdzinās 30°.
Die Neigung der Schicht beträgt 30°.
Уголъ паденія слоя = 30°.

kārtas izplatījums; 1 — platība; — klāstījums.	Streichen (n.) der Schicht. простираніе слоя.

Kārta klāstās no Z. uz D.
Die Schicht streicht von N. nach S.
Слой простирается съ С. на Ю.

2 krāstītas kārtas.	aufeinander liegende Schichten (f. pl.). другъ на друга лежащіе слои.
mijkārtojošās 3 kārtas; mijkārtojošies slāņi.	einander abwechselnde Schichten. чередующіеся слои; — пласты.
atsegt akmeņu 4 kārtu; novākt akmeņus pārklājošo zemes kārtu.	den „Abraum" (m.) abtragen. удалить слои земли, лежащіе надъ каменной породой.
akmeņa bluķi atšķelt, atdalīt, atlauzt, atplēst no akmenāja jeb no klints.	den Steinblock von der Felswand „abbauen", loslösen, abtrennen, abspalten,losschlagen. отдѣлить, отколоть каменную глыбу отъ скалы.
akmenāja atdalīšanai no klints iekalt akmenājā vagu vai rievu.	den Steinblock durch „Schrämarbeit" (f.) abbauen. вбивать или закладывать въ скалѣ или въ каменной породѣ борозду для отдѣленія каменной глыбы.
akmeņa bluķi atdalīt ar spridzināšanu.	einen Felsblock durch Absprengen (n.) loslösen. отдѣлить каменную глыбу взрываніемъ.
5 akmeni spridzināt.	einen Stein sprengen. взрывать камень.

spridzināmā viela.	Sprengstoff (m.). взрывчатое вещество.	1
deglis; aizdedzināmā aukla.	Zündschnur (f.). фитиль.	2
urbšana.	Bohren (n.). буреніе.	3
urbuma caurums; taustes caurums.	Bohrloch (n.); Schürfloch (n.). буровая скважина въ камнѣ при развѣдкѣ.	4

b.

Akmeņu apstrādāšana. — Bearbeitung (f.) **der Steine** (m. pl.). **— Обработка камней.**

akmeņkalis.	Steinhauer (m.); Steinmetz (m.). каменотесъ; камнетесъ.	5
akmeņkaļu darbi.	Steinhauerarbeit (f.); Steinmetzarbeit (f.). камнетесная работа.	6
akmeni plēst; — šķelt; — skaldīt.	einen Stein spalten. раскалывать, расколоть камень.	7
dobums akmenī; iedobums —. Iekalt akmenī dobumu.	Steinloch (n.). гнѣздо въ камнѣ.	8
akmeni piecirst; — pieskaldīt. Akmeņus un ķieģeļus piecērt jeb pieskalda, lai tie labāk turētos mūrī.	einen Stein beschlagen. придавать камню желаемую форму.	9
akmeņa apdare (t.k.). Akmens apstrādāts gludā, kapātā, svītrotā vai ciļņotā apdarē.	Art (f.) der Bearbeitung des Steines. обдѣлка камня.	10
akmeņa bluķim iecirst, pieskaldīt sāntekas, tekas, celiņus. Apstrādājamam akmeņa bluķim iepriekš pieskalda ap 3 cm platas sāntekas.	an den Blockkanten (f.pl.) „Schläge“ (m. pl.) anarbeiten. притесать каменной глыбѣ „дорожки“.	11

akmenim piestrādāt asas šķautnes.	die Kanten (f. pl.) scharf bearbeiten. отесать острыя ребра камню.
1 akmeni rupji piestrādāt; — pieveidot.	einen Steinblock bossieren. придавать камню форму призмы или параллелопипеда въ грубой обработкѣ; грубымъ приколомъ.
kruvešaina akmeņa virsma; akmeņa kruveši.	rauhe Oberfläche des Steines; „Bosse“ (f.); „Posten“ (m.). неровная, бугорчатая поверхность камня; „шуба камня“.
2 akmeņa kruveši apņemti sāntekām.	die „Bosse“ ist durch Schläge umgrenzt. „шуба камня“ обрамлена „ленточкой“.
akmeņa virsmu rievaini apstrādāt; akmeņa virsmu rievot.	die Steinoberfläche rillen, riefeln, rillenförmig bearbeiten. бороздчатая отдѣлка камня; отдѣлывать камень въ бороздку.
akmeņa virsmu svītrot, svītraini apstrādāt.	einen Stein scharrieren. поверхность камня обработать въ тонкую бороздку.
akmeņa virsmu grubuļaini piestrādāt; — — grubuļot.	einen Stein gezahnt bearbeiten; — — gestockt bearbeiten. поверхность камня обрабатывать шероховато.
akmeņa virsmu kapāti piestrādāt; — — kapāt.	einen Stein kröneln. поверхность камня обрабатывать въ насѣчку; насѣкать.

slīpēt.	schleifen. шлифовать.	1
beršana; berzēšana.	Reiben (n.). натираніе; треніе.	2
berzt; berzēt. Akmeņi top iepriekš gludi noslīpēti un pēc tam spodrināti beržot tos ar sīkākiem cietiem pulveriem.	reiben. тереть, натирать.	
polēt; [pulierēt (t. l.)]. Polētā akmeņa virsmā labi saskatāma akmeņa struktūra jeb uzbūve.	polieren. полировать.	3
iespēja polēt; polēšanas iespēja.	Polierbarkeit (f.). способность принимать полировку.	
polēts.	poliert. полированный.	4
drupatas; drumstalas; atkritumi akmeņus apstrādājot.	Abfälle (m. pl.) bei Bearbeitung von Steinen. обломки, осколки при обработкѣ камней.	5
akmeņu šķembas (t. k.).	Steinschutt (m.); Schotter (m.). щебень.	6
akmeņu šķeltnes (t. k.); — šķembeles.	Steinsplitter (m. pl.). обломки, осколки камня.	7
akmeņa plātne.	Steinfliese (f.). лещадная плита.	8

c.

Akmeņkaļa darbrīki. — Steinmetzwerkzeug (n.). — Инструментъ камнетеса.

lauznis (t. k.); stanga (t. l.).	Brecheisen (n.); Brechstange(f.). ломъ.	9

1 ķīlis.
Ķili dzīt, iedzīt.

Keil (m.).
клинъ.

2 smeilkaplis.

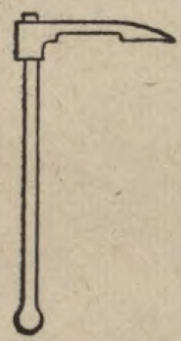

Spitzhacke (f.).
кирка.

3 dvikaplis.

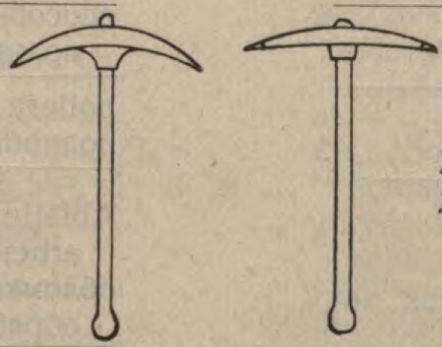

Zweispitz (m.).
двойная кирка.

4 rievu dzelzs;
rievdzelzs.

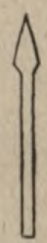

Nuteisen (n.).
пазовикъ.

5 zobu kalts.

Zahneisen (n.).
зубчатка; траянка.

6 plakankalts.

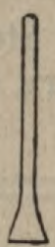

Schlageisen (n.).
шпунтовикъ.

smeilkalts.	Spitzeisen (n.). шихъ.	1
cirtnis (t. k.); meiselis (t. l.).	Meissel (m.). зубило.	2
svītrenis; svītru kalts.	Scharriereisen (n.). скрапель.	3
šķelis.	Spalteisen (n.). раскалыватель; расщепитель.	4
slānekļa veseris.	Schieferhammer (m.). молотокъ для обработки аспидныхъ плитокъ.	
asmiņkaplis.	Spitzhaue (f.). кирка съ лезвіемъ; кайла.	5
daudzzobis; daudzzobu veseris.	Krönel (m.). острая насѣчка.	6

1 robveseris.		Stockhammer. насѣчка.
2 vāle.	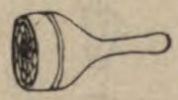	Klöpfel (m.); Fäustel (m.). кіянка.
3 klauģis (t. k.).	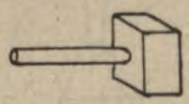	Schlägel (m.); hölzerner Hammer. кіянка; колотушка.
4 taustcirkulis; cirkulis līkkājis.	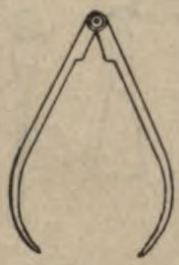	Tastzirkel (m.); Taster (m.). кривоножный циркуль.
5 nostādināmais cirkulis.		Stellzirkel (m.). установочный циркуль.
6 leņķis; leņķmērs; leņķu mērs, [vinķele (t. l)].	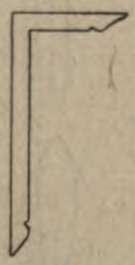	Winkelmass (n.). наугольникъ.
7 stūrenis; virināms leņķmērs; saliecamais stūrenis (t. k.).		Schmiege (f.). малка.

plaknulis (t. k.).	Richtscheit (n.). правило.	1
akmeņu zāģis; akmeņzāģis.	Steinhauersäge (f.); Steinsäge (f.). пила для камня.	
korunda ripa.	Korundscheibe (f.). корундовый дискъ.	
smirglis (Endz.); smirģelis (t. l.).	Schmirgel (m.). наждакъ.	2
pumiks (t. k.); bimsakmens.	Bimsstein (m.). пемза.	3
tūba (t. k.) spodrināšanai; spodrināmais popis (t. k.); [voiloks (t. l.); filcs (t. l.)].	Polierfilz (m.). войлокъ для полированія.	4

Akmeņu zāģēšanai un slīpēšanai lieto dažāda rupjuma cietus graudus un pulveņus (piem. tērauda, korunda, karborunda un smirgļa graudus un pulveņus) vai no viņiem sastādītas galodas un ripas.

d.

Akmeņu pārvietošana. — Translokation (f.), **Versetzung** (f.) **der Steine** (m. pl.). — **Перемѣщеніе камней.**

svira (t. k.). 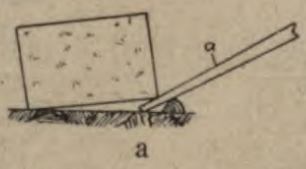 a	Hebel (m.). рычагъ.	5
veltnis (t. k.); rullis. a	Rolle (f.). катокъ.	6

Uz veltņiem jeb ruļļiem var īsti prāvus akmeņus pārbīdīt.

1 trijkājis (t. k.);
trijstats;
trejstats.

Dreibein (n.);
Dreibaum (m.);
Dreibock (m.).
тренога.

2 trijstata trīsis (t. k.);
— bloks (t. l.).

a

Rolle am Dreibein (n.).
блокъ треноги.

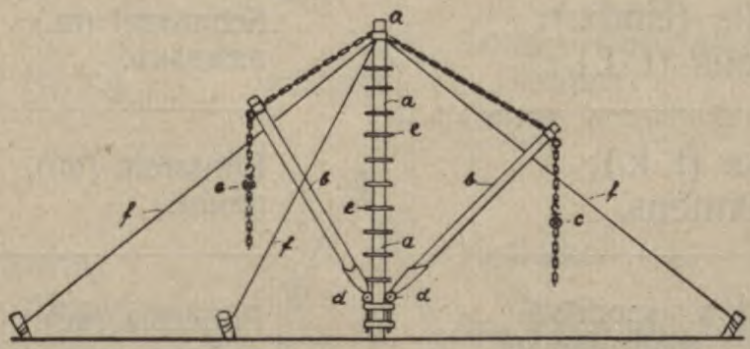

3 celtnis (t. k.);
krāns (t. l.).

Kran (m.); Kranich (m.);
Hebekran (m.).
кранъ; подъемный кранъ; журавль.

4 celtni uzstādīt.

einen Hebekran aufrichten.
установить подъемный кранъ.

nekustams, nekustināms celtnis.

unbeweglicher, feststehender Hebekran.
неподвижный подъемный кранъ.

grozāms celtnis.

Kran (m.) mit drehbarer Säule; Drehkran (m.).
поворотный кранъ.

celtnis ar pilnīgu apgriezumu.

Kran (m.) mit ganzer Umdrehung.
кранъ съ полнымъ оборотомъ.

pārvietojams celtnis.		beweglicher, transportabler Kran. передвижной подъемный кранъ.	1
celtņa stabs.	a	Kransäule (f.); Kranbaum (m.); Kranständer (m.). стоякъ крана; мачта —.	2
celtņa roka.	b	Kranarm (m.); Kranausleger (m.); Kranbalken (m.). укосина, стрѣла крана.	3
trice (t. k.); skrituļu —; skrituļājs (a. a.).	c	Flaschenzug (m.); Tulje (f.). полиспастъ; сложный блокъ.	4
vārstaļa; locīkla (t. k.); vārstes savienojums.	d	Gelenk (n.); Gelenkverbindung (f.). шарнирное соединенiе; — сочлененiе.	5
celtņa kāpnes.	e	Kranleiter (f.) лѣстница при кранѣ.	6
atsaites; celtņa stabu stindzinošas virves vai troses.	f	Versteifungstrosse (m. pl.) des Kranbaumes. канаты, жестко стягивающiе мачту крана.	7
celtņa stabu stindzināt; — — — ar atsaitēm.		den Kranbaum versteifen. укрѣпить мачту крана въ вертикальномъ положенiи, подтягивая ее канатами.	
trulītis; trulis; — ar klāstu jeb platformu.	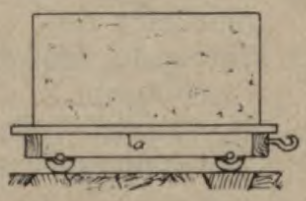	Blockkarren (m.); Wagen (m.). медвѣдка.	8

1 trulīša klāsts; — platforma.	*a*	Plattform (f.) des Wagens. платформа медвѣдки.
2 ķepa; ķetna; vilka ķepa.		Wolfsklaue (f.). волчья лапа.
3 ceļamā skrūve; skrūvceltnis; skrūve; domkrats.		Hebeschraube (f.); Hebebock (m.). винтовой домкратъ.
4 grieztuve (t. k.); vinča (t. l.).		Winde (f.). воротъ; воротка.

III.

Cepļi. — Brennöfen (m. pl.); Ofen. — Заводскія печи.

1.

Vispārīgā daļa. — Allgemeiner Teil. — Общая часть.

pagaidu ceplis; provizorisks —.	temporärer Ofen; provisorischer —. временная печь.	1
pastāvīgs ceplis; ceplis ar pastāvīgām sienām.	beständiger Ofen; bleibender —. постоянная печь.	2
lauka ceplis.	Feldofen (m.); Meilerofen (m.). напольная печь.	3
periodisks ceplis; ceplis, kas darbojas ar pārtraukumiem; ceplis ar pārtraucamu darbību.	Ofen (m.) mit periodischem Betrieb (m.). періодическая печь; періодически дѣйствующая печь.	4
bezpārtraukuma ceplis; ceplis ar pastāvīgu darbību.	Ofen (m.) mit kontinuierlichem Betrieb (m.); — — ununterbrochenem —. непрерывно дѣйствующая печь.	5
stāvceplis (t. k.).	Schachtofen (m.); Stichofen (m.). шахтная печь.	6
stāvcepļa šachta; —aka.	Ofenschacht (m.). шахта печи.	7

Dažkārt cepļa šachtu uz augšu vai uz apakšu ceļ ar ierāvumu jeb smailumu.

Der Ofenschacht wird nach oben oder nach unten oft konisch ausgebaut.

Иногда шахта печи кверху или книзу конически суживается.

1	kanāļa ceplis.	Kanalofen (m.). печь съ каналами.
2	gredzenceplis.	Ringofen (m.). кольцеобразная печь.
3	kambarceplis.	Kammerofen (m.). камерная печь.
4	ritoša cilindra caurtekas ceplis; rotācijas —.	Drehrohrofen (m.). вращающаяся цилиндрическая печь.
5	vēdinātājs (t. k.); ventilātors (t. k.); vēdenis (t. k.).	Ventilator (m.). вентиляторъ.
6	kausējamais ceplis.	Schmelzofen (m.). плавильная печь.
7	čugunceplis (t. k.); dižceplis; domna.	Hochofen (m.); Eisenhochofen (m.); Gebläseofen (m.). доменная печь; домна.
8	lietuves stāvceplis.	Kupolofen (m.); Schmelzofen (m.). вагранка; вагранoчная печь.
9	kvēles ceplis.	Glühofen (m.). калильная печь.
10	liesmu ceplis.	Flammofen (m.); Flammenofen (m.). пламенная печь.
	ceplis ar pretvirzītu jeb atvirzītu liesmu.	Ofen (m.) mit überschlagender Flamme. печь съ обратнымъ пламенемъ.
11	mufeļceplis; mufelis.	Muffelofen (m.); Muffel (m.). муфельная печь; муфель.

gāzes jeb ģenerātor-ceplis.	Gas- oder Generatorofen (m.). газовая или генераторная печь.	
kaļķu ceplis.	Kalkofen (m.). известковообжигательная печь.	1
ķieģeļceplis (M. E.); ķieģeļu ceplis.	Ziegelofen (m.). кирпичеобжигательная печь.	2
ceplis cementa apdedzināšanai.	Zementofen (m.). печь для обжига цемента.	3
podnieka ceplis; ceplis podniecības ražojumu jeb izstrādājumu apdedzināšanai.	Töpferofen (m.). печь для обжиганія гончарныхъ издѣлій.	4
keramikas ceplis; ceplis keramikas izstrādājumu apdedzināšanai.	keramischer Ofen; Ofen (m.) für keramische Erzeugnisse (n. pl.). керамиковая печь; печь для обжига керамическихъ издѣлій.	5
cepļa odere.	Ofenfutter (n.). футеровка печи; внутренняя облицовка печи.	6
cepli izoderēt.	einen Ofen ausfüttern; — — mit Futter versehen. облицевать, обшивать печь изнутри.	7
gaisa šķirkārta cepļa sienās.	Luftschicht (f.) der Ofenwände. воздушная прослойка въ стѣнахъ печи.	
cepļa sienas izziest ar māliem.	Wände (f. pl.) eines Ofens mit Lehm bestreichen. стѣны печи вымазать глиной.	

cepļa kurtuves mute; 1 kurināmais caurums vai lūka.	Heizloch (n.); Heizöffnung (f.); Schürloch (n.). топочное отверстіе; окно въ пламенной печи, черезъ которое забрасывается топливо.
2 stāvcepļa mute; — aila.	Gicht (f.); Öffnung (f.) zum Einschütten (n.). колошникъ.
apdedzināmās vielas iekraušana, ielaišana, iesviešana ceplī.	Einsatz (m.): Ofeneinsatz. насадка обжигаемаго матеріала въ печь.
apdedzinātās vielas izvākšana, izkraušana, izšķūrēšana, iztecināšana vai izlaišana.	Abstechen (n.) des gebrannten Produktes (n.). выборка обожженнаго матеріала изъ печи.
izvācamā aila; — lūka.	Abstichöffnung (f.). отверстіе для выборки обожженнаго матеріала.
3 kurtuves durvis.	Heiztür (f.); Feuertür (f.). топочныя дверцы.
cepļa spriešļi; 4 caurumains vai ailains pārvelvējums virs kurtuves.	das Gewölbe über dem Feuerraum (m.). печной сводъ.
5 kurtuves plātne; uzkura —.	Feuerplatte (f.). подовая плита.
6 cepļa klons; kurtuves klons.	Herdsohle (f.) des Ofens (m.). печной подъ; топочный подъ; подъ въ печи.
7 kulda; kurtuves padziļinājums.	Vertiefung (f.) im Herd (m.); — im Feuerraum (m.). горновое гнѣздо.

pelnbirde (t. k.); pārts.	Aschenfall (m.); Aschenraum (m.). зольникъ.	1
gaislaide (t. k.).	Blaseloch (n.). поддувало.	2
ārdes (t. k.); kurināmās rekšas; restes (t. l.).	Feuerrost (m.). колосниковая рѣшетка; топочная —.	3
ārdstienis (t. k.); rekšu stienis; rekšu vaba.	Roststab (m.); Feuerroststab. колосникъ.	4
dūmu slieksnis; liesmu slieksnis; liesmu sadalītājs.	Rauchbrücke (f.); Feuerbrücke. порогъ; перевалъ.	
režģota sieniņa; ailaina —; stendere (t. l.).	gitterartig aufgeführte Wand; durchbrochene Wand. рѣшетчатая стѣнка; сквозная —.	
rovis (t. k.). Rovis ir pārvelvēts kanālis, kas savieno cepli ar skursteni un novada dūmgāzes skursteni.	Fuchs (m.); Zugkanal (m.) der Feuerung. боровъ; каналъ соединяющій печь съ трубой.	5
dūmvadi; dūmu vadi.	Rauchzüge (m. pl.). дымообороты.	6
dūmstobrs; dūmu stobrs; — kanālis.	Rauchkanal (m.). дымовой каналъ.	7
velkme (t. k.).	Zug (m.). тяга.	8
velkmes stobri; — kanāļi.	Ventilationskanäle (m. pl.); -schächte (m. pl.). каналы для вентиляціи.	

1	aizlaidnis (t. k.); aizbīdnis; aizbīdeklis (M. E.); [šīberis (t. l.)].	Schieber (m.); Feuerungsschieber; Stöpsel (m.). заслонка; задвижка для регулированія тяги.
2	aizšautne; virināms aizšaujamais.	Ofenklappe (f.). вьюшка; створка.
	cepļa darbības novērošanas caurumi; — — — stobri; — — — ailas.	Gucklöcher (n. pl.) in einem Brennofen. отверстія для наблюденія за ходомъ работъ въ печи.
3	tropis (t.k.); puļķis; aizbīdeklis; tapa; aizbāznis (t. k.); aizbāzeknis (M. E.)	Stöpsel (m.). пробка; затычка.
4	skurstenis.	Schornstein (m.). дымовая труба.
5	uzbrauktuve; cepļa uzbraucamais tilts.	Auffahrt (f.) zum Schachtofen (m.). помостъ для въѣзда.

2.
Cepļa darbība. — Ofenbetrieb (m.). — Ходъ обжига.

	cepli laist darbā. Cepļa darbība pastāv jēlvielu apdedzināšanā vai viņu pārveidošanā šķidrā vai gāzes veida stāvoklī.	einen Ofen in Betrieb (m.) setzen. пускать, пустить печь въ ходъ.
	ceplis ir darbā. Vielas apdedzināšanu vai pārvēršanu citādā stāvoklī nosauc par cepļa darbu; saka: „ceplis ir darbā“.	der Ofen ist im Betrieb (m.). печь въ дѣйствіи; — въ ходу.
6	cepļa darbgaita; apdedzināšanas gaita.	Ofengang (m.). ходъ печи; ходъ обжига.

cepļa darblaiks; — darbības posms.	Ofenreise (f.); Betriebszeit (f.), Kampagne (f.) eines Ofens (m.). работа печи отъ задувки до выдувки.	1
ceplis darbojas. Kad temperātūra ceplī paceļas, cepļa sienas un velve izplešas; kad temperātūra ceplī sāk krist, tad cepļa sienas un velve ieraujas. Cepļa sienu un velves izplešanos un ieraušanos nosauc par cepļa darbošanos; saka: „ceplis darbojas".	der Ofen arbeitet. печь работаетъ.	2
cepļa apkalpošana.	Beschickung (f.) eines Ofens (m.). уходъ за печью.	3
kurināmais materiāls; kurināmā viela.	Heizmaterial (n.). топливо.	4
kurināmā krājums; — sagāds; kurināmais krājumā.	Vorrat (m.) an Heizmaterial (n.). запасъ топлива.	5
degviela.	Brennstoff (m.). горючее вещество.	6
sildāmā spēja (t. k.).	Heizwert (m.). теплотворная способность.	7
aizdedzes punkts (t. k.).	Brennpunkt (m.). точка воспламененія.	8
uzliesmes punkts (t. k.).	Flammpunkt (m.). точка вспышки.	9
kurināmais materiāls ar garu liesmu.	Heizmaterial (n.) mit langer Flamme; langflammiges —. топливо, сгорающее длиннымъ пламенемъ	

	kurināmais materiāls ar īsu liesmu.	Heizmaterial (n.) mit kurzer Flamme; kurzflammiges —. топливо, сгорающее короткимъ пламенемъ.
1	saķepu ogles (t. k.).	Backkohlen (f. pl.). угли спекающіеся.
2	garliesmu ogles (t. k.).	langflammige Kohlen (f. pl.). угли длиннопламенные.
3	apdedzināmā viela.	Brenngut (n.). обжигаемое вещество.
4	cepļa kurs; — kurtuve; — ugunskurs; — uzkurs (M. E.); ugunstelpa; uzkura telpa; degtuve.	Herd (m.); Feuerung (f.); Feuerraum (m.); Brennraum (m.). топка; очагъ; пространство для топки въ печи; горнъ; топливникъ.
5	kursma (M. E.). lemest ceplī vēl vienu kursmu.	Heizmaterialquantum (n.), das mit einem Mal in den Ofen hineingebracht wird. количество топлива, забрасываемое въ печи въ одинъ пріемъ.
6	kurinātājs; deģis; kura uzraugs; — sargs.	Heizer (m.); Schürer (m.). кочегаръ; шуровщикъ; рабочій, управляющій топкой.
	kurināmie rīki; kurinātāja piederumi.	Feuerungsgerät (n.). кочегарный инструментъ.
7	skruķis (t. l.); bigulis (t. k.); kruķis (t. l.).	Feuerhaken (m.); Rührreisen (n.); Schüreisen (n.). кочерга; гребокъ.

kurināmo uzsviest; kursmu uzmest uz ārdēm, rekšām jeb restēm.	Heizmaterial (n.) auftragen. забрасывать горючій матеріалъ на колосники.	1
ugunskuru rušināt; uguni bikstīt (M.E.); — sabikstīt.	Feuer (n.) schüren. шуровать; мѣшать огонь въ топкѣ; перемѣшивать въ печи.	2
uguni iekurt; — iekurināt; — ietaisīt.	Feuer (n.) anmachen; — anzünden. разводить огонь.	3
aizkuri (M. E.); iekuri (t. l.).	Material (n.) zum Anheizen. матеріалъ для разведенія огня.	4
iedegties.	Feuer (n.) fangen. загорѣться; воспламениться.	5
uguni uzturēt.	Feuer (n.) erhalten. поддерживать огонь.	6
uguni pastiprināt; — atdzīvināt.	Feuer (n.) beleben. усилить огонь.	7
uguni pakāpeniski pastiprināt.	Feuer (n.) allmählich verstärken. постепенно усиливать огонь.	
uguni uzpūst.	Feuer (n.) schüren. раздувать огонь.	8
uguns noslāpst; — nosmok.	das Feuer erstickt. огонь потухаетъ за недостаткомъ притока воздуха.	9
uguns izdziest.	das Feuer geht aus. огонь потухаетъ.	10
uguni izdzēst; — nodzēst; — nopūst.	Feuer (n.) auslöschen; — ausziehen. потушить огонь въ топкѣ.	11

1	lielā uguns.	Vollfeuer (n.). полный огонь.
2	mazā uguns.	Vorfeuer (n.). малый огонь.
3	uguns iedirbe; — iedarbība.	Feuerwirkung (f.). дѣйствіе, вліяніе огня.
4	uguns iedirbj (t. k.); — iedarbojas.	das Feuer wirkt ein. огонь дѣйствуетъ; — вліяетъ.
5	uzliesmošana (t. k.).	Aufflammen (n.). воспламененіе.
6	liesma.	Flamme (f.). пламя.
7	oksidējoša liesma; skābļojoša —; skābļotāja —.	oxydierende Flamme; Oxydationsflamme (f.) окислительное пламя.
8	reducējoša liesma; atskābļojoša —.	reduzierende Flamme; Reduktionsflamme (f.). редукціонное пламя; возстановительное —; возобновительное —.
9	apdedzināšana ceplī.	Brennen (n.); [— von Backsteinen; — von Kalk]. обжиганіе, обжигъ.
10	apdedzināmā temperātūra; apdedzināšanas —.	Brenntemperatur (f.). температура обжиганія.
11	saķepšanas temperātūra (t. k.); salaišanās —.	Sinterungstemperatur (f.) температура спеканія.
12	karstuma kāpe cepļa kurtuvē.	Feuerungsgrad (m.); Hitzegrad (m.) im Feuerungsraume. степень жара въ топкѣ; температура въ топкѣ.

kvēles karstums (t.k.).	Glühhitze (f.). калильный жаръ.	1
sarkankvēle (t.k.); sarkankvēles karstums.	Rotglut (f.); Rotgluthitze (f.). краснокалильный жаръ.	2
baltkvēle (t. k.); baltkvēles karstums.	Weissglut (f.); Weissgluthitze (f.). бѣлокалильный жаръ.	3
kausēšana (t. k.).	Schmelzen (n.); Schmelzarbeit (f.). плавка; плавленіе.	4
kausēt.	schmelzen. плавить; плавливать.	5
kausēties; kust.	schmelzen. плавиться.	6
kausējamās spējas.	Schmelzbarkeit (f.). плавкость, способность плавиться.	7
kausējams.	schmelzbar. плавкій; способный плавиться.	8
kausējamā viela.	Schmelzgut (n.). вещество, подвергаемое плавкѣ.	9
kausējums.	Schmelzung (f.). расплавленная масса.	10
sakausēt.	zusammenschmelzen. сплавливать.	11
kausētājs.	Schmelzer (m.). плавильщикъ.	12
kausētava.	Schmelzhütte (f.). плавильня.	13
viegli kausējams.	leicht schmelzbar. легкоплавкій.	14
grūti kausējams.	schwer schmelzbar. тугоплавкій.	15

1	kausējamā temperātūra.	Schmelzgrad (m.); Schmelzpunkt (m.). температура плавленія.
2	kausenis (t. k.); kausējamais pods; — kauss; tīģelis (t. l.).	Tiegel (m.); Schmelztiegel (m.); Schmelztopf (m.). тигель, плавильный горшокъ.
3	trijkājis.	Dreifuss (m.). треножникъ; треножная подставка.
4	kusnis.	Flussmittel (n.); Schmelzmittel (n.). плавень; флюсъ; плавильное средство.
5	apogļoties; pārogļoties; apgruzdēt.	verkohlen. обугливаться.
6	svilināt (t. k.); grauzdēt.	sengen; anbrennen. опаливать; опалить; обжигать.
7	ogles.	Kohlen (f. pl.). уголь; уголья.
8	kvēlošas ogles.	glühende Kohlen. горячій уголь.
9	dzirkstele.	Funken (m.). искра.
10	gaistošs (t. k.).	flüchtig. летучій.
11	deggāzes (t. k.).	Brenngase (n. pl.). горючіе газы.
12	dūmgāzes (t. k.).	Rauchgase (n. pl.). дымовые газы.
13	siltums.	Wärme (f.). теплота.
14	karstums.	Hitze (f.). жаръ.

svelme; sauss karstums.	Glut (f.). сухой жаръ.	1
tveice; mitrs karstums, piesātināts ar tvaikiem.	feuchte heisse Luft. жаръ, насыщенный паромъ.	2
dvinga.	Dunst (m.); Ofendunst (m.); Kohlendunst (m.). угаръ.	3
tvans; dvinga piesātināta ar ūdens garaiņiem.	Kohlendunst (m.) (mit Dampf vermengt). чадъ, угаръ.	4
birga; dvinga kopā ar dūmiem.	Kohlendunst (m.). угаръ.	5
tvaiks; tvaiki; garaiņi.	Dampf (m.). паръ.	6
dūmi.	Rauch (m.). дымъ.	7
pelni.	Asche (f.). зола; пепелъ.	8
karstos pelnos ierušināt; — — ievīstīt.	in heisse Asche einhüllen; mit heisser Asche umhüllen. завертывать въ горячую золу; окутать золой.	
sārņi (t. k.); šlaka (t. l.).	Schlacke (f.). шлакъ.	9
nokraistīt sārņus; nosmelt —.	Schlacke (f.) entfernen; — abstreichen. снимать шлакъ.	10
kvēpi.	feiner Russ. сажа.	11
sodrēji; ar garaiņiem piesātināti kvēpi.	Ofenruss (m.). копоть.	12

IV.

Keramiskā rūpniecība. — Keramische Industrie. — Керамическая промышленность.

1.

Vispārīgā daļa. — Allgemeiner Teil. — Общая часть.

1	keramika.	Keramik (f.). керамика.
2	jēlviela (t. k.); neapstrādāts materiāls; izejviela.	Rohstoff (m.); Rohmaterial (n.). сырье; сырой, необработанный матеріалъ.
3	māli; māls.	Ton (m.); Lehm (m.). глина.
4	ķieģeļu māli.	Ziegelton (m.); Ziegelerde (f.); Lehm (m.). кирпичная глина.
5	podnieku māli; trauku —.	Töpferton (m.). гончарная глина.
6	ugunī izturīgi māli; ugunturīgi — (t. k.); ugunī stipri —; [ugunsdroši — (t. l.)].	feuerfester Ton. огнеупорная глина.
	fajansa māli.	Fayenceton (m.). фаянсовая глина.
7	kaolīns.	Kaolin (n.); Porzellanerde (f.). каолинъ; фарфоровая глина.
8	zilais māls; zilā glūda.	blauer Lehm. синяя глина.

trekni māli; glūda; glīzda; pliens (t. l.). Ar ūdeni piesūcinātu glūdu jeb plienu sauc par glīzdu.	fetter Lehm; — Ton. жирная глина.	1
mālu liesinātāji; — liesinātāji līdzekļi.	Magerungsmittel (n. pl.) des Tones. средство по утощенію глины.	2
smilšu piejaukums māliem; — piemaisījums —.	Sandzusatz (m.). примѣсь песка.	
liesi māli.	magerer Lehm; — Ton. тощая глина.	3
mālu valkanība (t.k.); — plastiskums. No valkanām jeb plastiskām vielām var veidot dažādas figūras.	Plastizität (f.) des Tones. пластичность глины.	4
malu ieraušanās; — sarukums (t. k.). Trekns māls pie žūšanas kā arī pie apdedzināšanas stipri ieraujas, pamazinādamies tilpumā.	Schwinden (n.) des Tones. усадка глины.	5
mālu pika; — kunkulis.	Lehmklumpen (m.); Lehmballen (m.). комъ глины.	6
māls pikās; māls kunkuļos; kunkuļains, pikains māls.	Lehm (m.) in Klumpen (m. pl.); — — Ballen (m. pl.); klumpiger Lehm. глина въ комкахъ, комковатая глина.	
mālu saķepšana (t.k.); — salaišanās.	Sintern (n.) des Tones. спеканіе глины.	7
saķept; salaisties. Augstā temperātūrā māli saķepj un salaižas.	sintern. спекаться.	8

ražojuma vai vielas 1 izturība ugunī.	Feuersicherheit (f.) (der Ware oder des Stoffes). огнеупорность товара или матеріала.
ugunī izturīgs ražojums; 2 ugunturīga (t. k.) viela.	feuersichere Ware; feuersicherer Stoff. огнеупорный товаръ; — матеріалъ.
3 stiprums ugunī.	Feuerfestigkeit (f.). огнестойкость.
ugunī stiprs ražojums. 4 Par ugunī stiprām top apzīmētas tiklab jēlvielas, kā arī izgatavotie māla ražojumi, kuŗu kausējamā temperātūra ir augstāka par 1580°.	feuerfeste Ware. огнестойкій товаръ.
ķermenis ar porainu uzbūvi.	Körper (m.) mit porösem Gefüge (n.). тѣло съ пористымъ строеніемъ.
ķermenis ar burbainu, rupji porainu uzbūvi.	Körper (m.) mit schwammartigem Gefüge (n.); — — groben Poren (f. pl.). тѣло съ ноздреватымъ, пористоноздреватымъ строеніемъ.
porains ražojums; ražojums ar porainu drumstalu.	Irdenware (f.). пористый товаръ.
ķermeņa blīvā uzbūve.	dichtes Gefüge des Körpers (m.). плотное строеніе тѣла.
viela ar blīvu uzbūvi jeb sastatījumu.	Stoff (m.) mit dichtem Gefüge (n.). тѣло съ плотнымъ строеніемъ.

smalkais fajanss; keramiski ražojumi ar baltu, porainu drumstalu.	Steingut (n.). фаянсъ.	
keramiski ražojumi ar blīvu drumstalu no brūnas līdz baltai krāsai.	Steinzeug (n.). плотно-сплошной гончарный товаръ.	
drumstala.	Scherben (m.). черепокъ.	1
grauzds.	Biskuit (n.); Zwieback (m). сухарь; бисквитъ.	2
podniecības ražojumi ar blīvu drumstalu.	Töpferware (f.) mit dichtem Scherben (m.). гончарный товаръ со сплошнымъ черепкомъ.	
podniecības ražojumi ar porainu drumstalu.	Töpferware (f.) mit porösem Scherben (m.). гончарный товаръ съ пористымъ, ноздреватымъ черепкомъ.	
majolika.	Majolika (f.). маіолика.	3
vienkāršais fajanss.	Fayence (f.). фаянсъ.	4
porcelāns.	Porzellan (n.). фарфоръ.	5
mīkstais porcelāns.	Weichporzellan (n.). мягкій фарфоръ.	
cietais porcelāns.	Hartporzellan (n.). твердый фарфоръ.	
glazūra.	Glasur (f.). глазурь.	6
vāpe.	Beguss (m.); Engobe (f.). полива.	7

glazēt; 1 apliet ar glazūru; pārklāt — —.	glasieren; Glasur auftragen. глазурить; покрывать глазурью; наводить глазурь.
apliešana ar glazūru.	Auftragen (n.) der Glasur durch Begiessen (n.). наведеніе глазури обливаніемъ.
apputekšņošana (ar smidzinātāja palīdzību).	Auftragen (n.) der Glasur durch Bestäuben (n.). наведеніе глазури посыпаніемъ, опыленіемъ.
glazēšana iemērcot.	Auftragen (n.) der Glasur durch Eintauchen (n.). нанесеніе глазури погруженіемъ.
glazūras sastāvdaļu sakausējums.	Fritte (f.). фрита.
glazūras sastādījuma iepriekšējā sakausēšana.	Fritten (n.). предварительное плавленіе составныхъ частей глазури.
2 emalja.	Email (n.); Emaille (f.). эмаль.
pārklāt ar emalju.	mit Email (n.) überziehen. эмалировать; покрывать эмалью.
vizalve (t. k.); 3 vizuļojoša glazūra.	Lüster (m.); Irisglasur (f.). люстръ; полива съ металлическимъ отблескомъ; радужная глазурь.
4 sprēgas glazūrā.	Haarrisse (m. pl.) in der Glasur. волосяныя трещины въ глазури.

iesprēgājusi glazūra; sasprēgājusi —.	rissige Glasur. растрескавшаяся глазурь.	1
glazūras atlobīšanās.	Abblättern (n.) der Glasur; Abspringen(n.)——. отскакиваніе глазури; отслаиваніе —.	2
šamota; šarmota (t. l.).	Schamotte (f.); Chamotte (f.). шамотъ.	3
šamotas kapselis; — noslēga; noslēgu čaula.	Kapsel (f.). шамотовый капсюль.	4
kausenis (t. k.); kausējamais pods; — kauss; tīģelis (t. l.).	Tiegel (m.); Schmelztiegel (m.). плавильный тигель.	5
bumbiņu dzirnavas; lodīšu —.	Kugelmühle (f.). шаровая мельница.	6

2.

Ķieģeļu izgatavošana; — ražošana. Ziegelerzeugung (f.); Ziegelfabrikation (f.). Производство кирпича; кирпичное производство.

ķieģeļrūpniecība; ķieģeļu rūpniecība.	Ziegelindustrie (f.). кирпичная промышленность.	
ķieģeļnica.	Ziegelei (f.); Ziegelbrennerei (f.). кирпичный заводъ.	7
mālu sagatavošana.	Zubereitung (f.) der Ziegelerde. приготовленіе глины.	
mālu bedre.	Lehmgrube (f.). глинница; глинокопня.	

mālu izsaldēšana; — sairdināšana izsaldējot.	Ausfrieren (n.) der Ziegelerde. разрыхленіе глины вымораживаніемъ.
1 mālu sadēdēšana; — sairšana.	Auswitterung (f.) des Tones (m.). вывѣтриваніе глины.
2 mālu mīcīšana; — mīņāšana (Dr.).	Kneten (n.) des Tones (m.); Treten (n.) — —. мятіе глины.
3 mālus mīcīt; — mīņāt (Dr.).	den Lehm kneten; — — treten. мять глину; сминать —.
mālu mīcāmā bedre.	Gargrube (f.). творило для обработки глины, назначенной для выработки кирпича.
mālu mīcāmā baļļa; — mīcāmais kubls.	Lehmkübel (m.); Lehmbottich (m.). чанъ для мятья глины.
4 mālu mīcāmā mašīna.	Tonschneider (m.). глиномялка; глинорѣзка.
mālu mīcāmās mašīnas vārpsta.	Welle (f.) des Tonschneiders. валъ глиномялки.
vārpstas spārni; — skrūvspārni; — naži.	Flügel (m. pl.), Messer (n. pl.) an der Welle. крылья на валу.
mālu aprasināšana; — saslapināšana.	Benetzen (n.); Anfeuchten (n.) der Ziegelerde. замачиваніе глины; смачиваніе —.
5 mālu sasmalcināšana; — sadrupināšana.	Zerkleinerung (f.) des Tones (m.); Zerbröckeln (n.) der Ziegelerde. измельченіе глины; крошеніе —.

mālu sasmalcināmās mašīnas; — sadrupināmās mašīnas.	Zerkleinerungsmaschinen (f. pl.); Tonzerbröckelungsmaschinen. машины для измельченія или крошенія глины.	
skrejdzirnas (t. k.); dzirnavas drupinātājas.	Kollergang (m.); Kollermühle(f.). дробилка; дробильная машина; мельница для растиранія.	1
ritošie veltņi; gludie —; valči (t. l.).	Glattwalzwerk (n.). вальцы.	2
mālu atduļķošana.	Schlämmen (n.) des Tones (m.). отмучиваніе глины.	3
atduļķošanas ietaise.	Schlämmvorrichtung(f.). приспособленіе для отмучиванія.	
duļķis; duļķes (Dr.).	Schlamm (m.). муть.	4
dūņas.	Schlamm (m.). илъ.	5
padibenes.	Bodensatz (m.). осадокъ; подонки; отстой.	6
dūņains, duļķains šķidrums.	schlammige, trübe Flüssigkeit. илистая, мутная жидкость.	7
duļķains šķīdums.	trübe Lösung. мутный растворъ.	8

1	mālu atšķidrināmā jeb atšķaidāmā baļļa; atšķaidāmais baseins; atšķidrināmais kubls.	Bottich (m.) oder Bassin (n.) zum Aufweichen (n.) des Tones. ящикъ или бассейнъ для разжиженія глины.
	mālu saduļķošanas kaste; — — baseins.	Schlämmbottich (m.); Schlämmbassin (n.). ящикъ для замучиванія глины.
	mālu nostādināmais kubls (t. k.); — — baseins.	Klärbottich (m.); Klärbassin (n.). чанъ для отмучиванія; бассейнъ для отстаиванія.
2	mente mālu saduļķošanai; maisīkla — —.	Rührscheit (n.). весло для замѣшиванія.
3	ķieģeļu veidnēšana; [— formēšana (t. l.)].	Formen (n.) der Ziegel (m. pl.). формовка кирпича.
4	rokas veidne (t. k.); [— forma (t. l.)].	Form (f.); Holzform. форма для ручного производства кирпича.
	ķieģeļus veidnēt (t. k.) ar rokām.	Ziegel (m. pl.) mit der Hand formen oder streichen. формовать кирпичи въ ручную.
5	ķieģeļu veidnētājs; [— formētājs (t. l.)].	Ziegelformer (m.). формовщикъ кирпича.
	veidnējamais plaknulis (t. k.). Ar plaknuli nosliepj liekos mālus virs veidnes, un nogludina veidnējamā ķieģeļa virspusi.	Abstreichholz (n.); Formscheit (n.). правило для формовки кирпича.
	veiddēlītis; veidgaldiņš; veidgalds.	Formunterlage (f.); Formtisch (m.). формовочная дощечка; формовочный столъ.

ķieģeļu prese.	Ziegelpresse (f.); Strangpresse. кирпичный прессъ; кирпичедѣлательная машина.	1
ķieģeļu preses uzgalis.	Mundstück (n.) der Ziegelpresse. мундштукъ кирпичнаго пресса.	2
ķieģeļu kaltēšana; — žāvēšana.	Trocknen (n.) der Ziegel (m. pl.). сушка кирпича.	3
ķieģeļu kaltes; — kaltējamie palieveņi.	Schuppen (m. pl.) zum Trocknen(n.)der Ziegel; Trockenräume (m. pl.). сушильные навѣсы; сушильныя помѣщенія.	4
kaltējamā ierīce; plaukti jeb laktas ķieģeļu uzkraušanai.	Trockengerüst (n.). сушильное приспособленіе; подмостки, полки для раскладки сырца.	5
salmu pītnes ķieģeļu aizsargāšanai.	Strohmatten (f. pl.) соломенные маты для предохран. кирпича.	
ķieģeļu apdedzināšana (skat. „cepļi").	Ziegelbrennen (n.) (siehe: „Brennöfen"). обжиганіе кирпича (см. „заводскія печи").	6
ķieģeļu deformācija pa apdedzināšanas laiku; — veidmaiņa — — —.	Deformation (f.) der Ziegel während des Brandes (m.). деформація кирпича при обжигѣ.	7
ķieģeļus uzkraut stabiņos.	Ziegel (m. pl.) in Stöcke (m. pl.) stapeln. укладывать кирпичъ въ клѣтки.	8
stabiņa cekuls; — cekula ķieģelis.	Pope (m.). попъ; гребень клѣтки; гребневой кирпичъ.	

V.

Mākslīgie akmeņi. — Kunststeine (m. pl.); künstliche Steine (m. pl.). — Искусственные камни.

1.

Māla ražojumi. — Tonwaren (f. pl.); Tonerzeugnisse (n. pl.). — Произведенія изъ глины.

1 ķieģelis.	Ziegel (m.); Backstein (m.). кирпичъ.
ķieģeļa vienības samēri; — normālie —.	Einheitsdimensionen (f. pl.) des Ziegels. нормальный размѣръ кирпича.
ķieģeļa normālforma; — normālais formāts.	Einheitsform (f.) des Ziegels; Normalformat (n.) — —. нормальный форматъ кирпича.
normālķieģelis; 2 standardķieģelis.	Normalziegel (m.); Standardziegel (m.). нормальный кирпичъ; нормальный размѣръ кирпича.
vesels ķieģelis.	ganzer Ziegel; — Stein. цѣльный кирпичъ.
ķieģeļa pusīte; pusķieģelis.	halber Ziegel; — Stein; Zweiquartier (n.). половинчатый кирпичъ; половинка кирпича.
garenā pusīte.	Riemchen (n.); Riemstück (n.). продольная половинка.
trīsceturksnis.	Dreiviertelstein (m); Dreiquartier (n.). трехчетвертной кирпичъ; трехчетвертка.

ceturksnītis; pēterītis (t. l.).	Viertelstück (n.); Viertelziegel (m.); Quartierstück (n.). четвертушка; четверткa; четверть кирпича.	
ar rokām veidnēts ķieģelis.	Handstrichziegel (m.). формованный ручнымъ способомъ кирпичъ; въ ручную формованный кирпичъ.	
mašīnas ķieģelis; ar mašīnu veidnēts ķieģeļis.	Maschinenziegel (m.). машинный кирпичъ.	
apdedzināts ķieģelis.	gebrannter Ziegel. обожженный кирпичъ.	1
gaisā kaltēts ķieģelis; nededzināts —.	Luftziegel (m.); Lehmstein (m.); Lehmbarren (m.); ungebrannter Ziegel. кирпичъ сырецъ; лемпачъ; воздушный кирпичъ.	2
kaltētā ķieģeļa ieraušanās; — — sarukums (t. k.).	Schwinden (n.) des Ziegels beim Trocknen (n.) усыханіе сырца.	
viegli apdedzināts ķieģelis.	Weichbrandstein (m.); leichtgebrannter Ziegel. слабо обожженный кирпичъ; алый кирпичъ.	
mūŗa ķieģeļi; vienkāršie —.	gewöhnliche Mauerziegel (m. pl). обыкновенный кирпичъ для строительныхъ работъ.	3
dzelzsķieģelis; stipri apdedzināts ķieģelis.	Hartbrandstein (m.). кирпичъ-желѣзнякъ.	4
klinkers; klinkerķieģelis.	Klinker (m.). клинкеръ.	5

1	stobrains ķieģelis; stobraini izdobts—; dobs —; gareniski caurumots ķieģelis.	Hohlziegel (m.). пустотѣлый кирпичъ.
2	ailains ķieģelis; šķērsām caurumots ķieģelis.	Lochstein (m.). дырчатый кирпичъ.
3	burbains ķieģelis; izburbis —.	poriger Ziegel; Tuffziegel (m.). пористый кирпичъ.
4	zāģaskaidu ķieģelis. Mālam piejauc zāģa skaidas, kas ķieģeļus apdedzinot izdeg, un ķieģeļi iznāk burbaini; burbainie ķieģeļi ir viegli.	Ziegel (m.) mit Zuschlag von Sägespäne (m. pl.). опилочный кирпичъ.
5	asšķautnains ķieģelis; ķieģelis ar asām šķautnēm.	scharfkantiger oder vollkantiger Ziegel. кирпичъ съ острыми ребрами.
	ķieģelis ar gludām skaldnēm; — — — virsmām.	Ziegel (m.) mit glatten Flächen (f. pl.). кирпичъ съ гладкой поверхностью.
6	presēts ķieģelis; presķieģelis.	gepresster Ziegel. прессованный, формовочный кирпичъ.
7	profilēts ķieģelis; veidķieģelis.	Formstein (m.); Formziegel (m.); Profilstein (m.). фасонный или лекальный кирпичъ.
	šablons ķieģeļa profila izveidošanai	Schablone (f.) zur Profilausbildung von Formsteinen (m. pl.). шаблонъ для профиля фасоннаго кирпича.

ķieģelis ar nošļauptu šķautni.		Ziegel (m.) mit Schmiege (f.); abgefaster Ziegel. кирпичъ съ обрѣзомъ; — съ фаской.	
ķieģelis ar noapaļotu šķautni; — — ceturtdaļapvali (a. a.).		Ziegel (m.) mit Viertelstab (m.). кирпичъ съ четвертнымъ валомъ.	
ķieģelis ar ieloci.		Ziegel (m.) mit Hohlkehle (f.). кирпичъ съ выкружкой.	
stūŗa apvalis (a. a.).	a	Kantenrundstab (m.). угловой валикъ.	
apvalis (a. a.).	a	Wulst (f.). валикъ.	1
lāsenis (a. a.).	b	Wassernase (f.). слезникъ.	2
stūŗa apvaļa ceturksnis; apvaļa ceturksnis starp šķautnēm.		Kantenviertelstab (m.). угловой четвертной валикъ.	
karnīza ķieģelis; dzegas —.		Karnies oder Gesimsziegel (m.). карнизный кирпичъ.	3
balsteklis (t. k.); balsteknis; konzole (t. l.).		Kragstein (m.); Konsole (f.). консоль.	4
spriešļu ķieģelis; ķīļveidīgs ķieģelis.		Keilstein (m.); Wölbstein (m.). клинчатый кирпичъ.	5
fasādes ķieģelis; ietērpa —; presķieģelis; apšūnamais ķieģelis.		Verblendziegel (m.); Presszieglel (m.); Verblender (m.). облицовочный, прессованный кирпичъ.	6

	glazēts ķieģelis.	glasierter Ziegel. глазурованный кирпичъ
1	ugunī stiprs ķieģelis; — izturīgs —; ugunturīgs (t. k.) —; uguns —; [ugunsdrošs — (t. l.)].	feuerfester Ziegel. огнеупорный кирпичъ.
	baziskie ķieģeļi.	basische Ziegel (m. pl.). основные кирпичи.
	neutrālie ķieģeļi.	neutrale Ziegel (m. pl.). нейтральные кирпичи.
	skābie ķieģeļi.	sauere Ziegel (m. pl.) кислые кирпичи.
2	šamotas ķieģelis.	Schamottestein (m.); Schamotteziegel (m.). шамотовый кирпичъ.
3	terrakota; degmāls.	Terracotta (n.). теракотта.
	terrakotas ražojumi; degmāla —; neglazēti māla ražojumi.	Terracottaerzeugnisse (n. pl.). теракоттовыя издѣлія; издѣлія изъ обожженной глины безъ глазури.
4	māla plātnītes.	Tonfliesen (f. pl.). глиняныя лещадки.
5	karniņi; [kārniņi (t. k.)]; [dakstiņi (t. l)]. Karniņi top piekarināti jumta latām.	Dachsteine (m.pl.); Dachpfannen (f. pl.); Dachziegel (m. pl.). черепица.
6	rievotie karniņi; [gropētie —].	Falzdachsteine (m. pl.). щпунтовая или фальцевая черепица.

holandiešu karniņi.

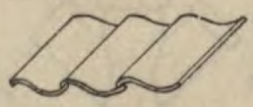

holländische Dachsteine. 1
голландская черепица.

kores karniņi.

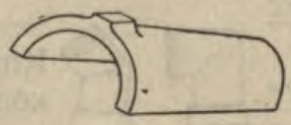

Firstdachsteine (m. pl.). 2
коньковая черепица.

mēlītes;
mēlīšu karniņi;
plakanie karniņi ar noapaļotiem galiem.

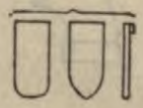

Biberschwanzdachziegel (m. pl.); Biber (m. pl.). 3
чешуйчатая, плоская черепица.

karniņa tapa;
— deguns.

Zapfen (m.) des Dachziegels oder der Dachpfanne.
ключъ или шипъ черепицы.

podiņš;
krāsns pods.

Kachel (f.). 4
изразецъ; кафель.

drenāžu caurule;
drenu —;
caurule ūdens novadīšanai.

Drainrohr (n.); Entwässerungsrohr (n.); Sickerrohr (n.). 5
дренажная труба.

pārakmeņota caurule.

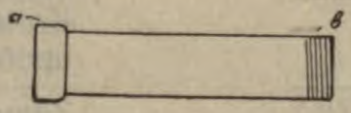

Steinzeugrohr (n.). 6
штейнгутовая труба; каменная труба.

caurules uzmava. *a*

Muffe (f.) des Rohres (n.). 7
муфта трубы.

caurules vīte;
caurules vītes uzgriezums. *b*

Gewinde (n.) des Rohres.
винтовая нарѣзка трубы.

atzars;
vienžuburs;
caurule ar atzaru;
— ar žuburu.

Abzweig (m.); Abzweigung (f.); Abzweiger (m.). 8
отвѣтвленіе; труба съ отвѣтвленіемъ.

divžuburaina caurule;	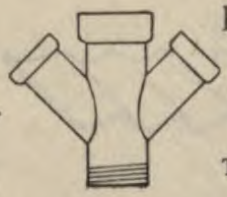	Rohr (n.) mit doppelter Abzweigung; Rohr (n.) mit Doppelverbindung (f.). тройникъ.
1 caurule ar diviem atzarojumiem; divžuburu caurule.		
2 leņķis; leņķgabals.		Knierohr (n.). колѣно; отводъ.
līknis (t. k.); 3 līkums; lokgabals.	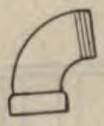	Bogenrohr (n.). дуговое колѣно.
4 māla trauki.		Lehmgeschirr (n.). глиняная посуда.

2.

Dažādi jeb pārējie mākslīgie akmeņi.
Die übrigen Kunststeine (m. pl.).
Прочіе искусственные камни.

5 kaļķu-smilšu ķieģelis.	Kalksandziegel (m.). известково-песчаный кирпичъ.
6 sārņu ķieģelis; šlakas — (t. l.).	Schlackenstein (m.); Schlackenziegel (m.). шлаковый кирпичъ.
korķu ķieģelis.	Korkstein (m.). пробковый кирпичъ.
7 cementa ķieģelis; cementa akmens.	Zementziegel (m.); Zementstein (m.). цементный кирпичъ; цементный искусственный камень.
betona akmens.	Betonstein (m.). бетонный камень.
8 šamotas ķieģelis.	Schamottestein (m.). шамотный или шамотовый камень.
9 terraco betons.	Terrazzobeton (m.). терацoвый бетонъ.

terraco plātnes.	Terrazzoplatten (f. pl.). терацовыя плиты.	
mākslīgs marmors.	künstlicher Marmor. искусственн. мраморъ.	1
ksilolits; akmeņkoks.	Xylolith (n.); Steinholz (n.). ксилолитъ.	2
eternīts.	Eternit (n.). этернитъ.	3
eternīta slāneklis.	Eternitschiefer (m.). этернитовый шиферъ.	
stikla ķieģelis.	Glasziegel (m.). стеклянный кирпичъ.	4
stikla karniņi.	Glasdachziegel (m. pl.). стеклянная черепица.	
stikla plātnītes.	Glasfliesen (f. pl.). стеклянныя плитки.	5
stikla plāksnes; — plates. Plāksnes biezums ir visai niecīgs; plātnes biezums ir lielāks. Plātnītes ir ar nelieliem plašuma (garuma un platuma) samēriem. Var sacīt: stikla vai skārda plāksnes; jāsaka: akmeņa vai māla plātnes. Kad pēdējo plašuma samēri nav lieli, tad saka: akmeņa vai māla plātnītes.	Glastafeln (f. pl.); Glasplatten (f. pl.). стеклянныя пластинки.	6
Luksfera prizma.	Luxferprisma (n.). призма Луксфера.	7
presēts kūdras ķieģelis.	gepresster Torfziegel. прессованный торфяной кирпичъ.	
presētā kūdras plātne.	gepresste Torfplatte (f.). прессованная торфяная плита.	
salamīta plātne; presētā salmu plātne; salamīts.	Salamitplatte (f.); gepresste Strohplatte. саламитъ; прессованная соломенная плита.	8

VI.

Javas. — Mörtel (m. pl.). — Растворы.

1	java (t. k.).	Mörtel (m.). растворъ.
2	ārjava (t. k.); gaisa java.	Luftmörtel (m.). воздушный растворъ.
3	ūdensjava (t. k.); hidrauliska java.	hydraulischer Mörtel. гидравлическій растворъ.
4	mālu java.	Lehmmörtel (m.). глиняный растворъ.
5	kaļķu java; kaļķu smilšu —; kaļķu grants —.	Kalkmörtel (m.); Kalksandmörtel (m.). известковый растворъ; известково-песчаный—.
6	ģipša java.	Gipsmörtel (m.). гипсовый растворъ.
	kaļķu java ar hidrauliskām piedevām.	Kalkmörtel (m.) mit hydraulischem Zuschlag (m.). известковый растворъ съ гидравлическими добавками.
7	hidrauliski kaļķi.	hydraulischer Kalk. гидравлическая известь
8	pucolancements.	Puzzolanzement (m.). пуццолановый цементъ.
9	romancementa java.	Romanzementmörtel (m.). растворъ романскаго цемента.
10	portlandcementa java.	Portlandzementmörtel (m.). растворъ портландскаго цемента.
11	cementējoša viela.	zementierender Stoff. цементирующее вещество.

satepjoša viela.	verkittender Stoff. вещество въ видѣ замазки.	1
saistes viela (t. k.); saistoša —; saiklis.	Bindemittel (n.). связующее вещество.	2
ar mālu ziest; — — izziest.	mit Lehm (m.) bestreichen, bewerfen. мазать глиной.	3
māla uzziedums.	Lehmbewurf (m.); Lehmanstrich (m.). глиняная обмазка; обмазка глиной.	4
veidnēt no māliem.	aus Lehm (m.). formen. формовать изъ глины.	5
no māliem veidnē ķieģeļus.	die Ziegel (m. pl.) werden aus Lehm (m.) geformt od. gestrichen. изъ глины формуютъ кирпичи.	
veidot no māliem; modelēt (t. l.) ——.	aus Ton (m.) modellieren. дѣлать модели изъ глины.	6
no māliem veido modeļus figūrām.	aus Ton (m.) werden Modelle (n. pl.) hergestellt. изъ глины дѣлаются модели фигуръ.	
viegli dedzinātais ģipsis; alabastrģipsis; stukatūras ģipsis —; ātri nosienošais —	leichtgebrannter Gips; Schnellgips (m.); Bildhauergips (m.); Stuckgips (m.). легкообожженный гипсъ; штукатурный —; алебастръ.	7
mūrnieku ģipsis; stipri dedzinātais —; hidrauliskais —.	Maurergips (m.); Estrichgips (m.); hydraulischer Gips. строительный гипсъ; сильно обожженный гипсъ.	8

	rupjgraudains ģipsis.	grobkörniger Gips. крупнозернистый гипсъ
	sīkgraudains ģipsis.	feinkörniger Gips. мелкозернистый гипсъ.
	ģipsi liet veidnē.	Gips (m.) in die Form giessen. отливать гипсъ въ форму.
1	veidnēt no ģipša; formēt — — (t. l.).	aus Gips formen. формовать изъ гипса.
2	kaļķi; kaļķis.	Kalk (m.). известь.
3	neveldzēti kaļķi; kodīgie kaļķi.	ungelöschter Kalk; Aetzkalk (m.); gebrannter Kalk. негашеная известь; ѣдкая известь; кипѣлка; известка.
4	veldzēti kaļķi; [dzēsti — (t. l.)]. Veldzētie kaļķi ir pulverveidīgi un top pārdoti maisos.	trocken gelöschter Kalk; zu Pulver (n.) gelöschter Kalk. гашеная известь; пушонка; разсыпчатый порошокъ гашеной извести.
5	raudzēti kaļķi (t.l.); mīklas veidā bedrē veldzēti kaļķi.	gelöschter Kalk in Form (f.) von Kalkbrei (m.). въ творилѣ гашеная тѣстообразная известь.
6	kaļķu raudzēšana (t. l.); — veldzēšana bedrēs ar lielāku vairumu ūdens.	Löschen (n.) des Kalkes (m.) in Gruben (f. pl.). затвореніе извести.
7	kaļķu raudzējamā bedre. Kaļķus raudzē kaļķu bedrē, kur tie atrodas ilgāku laiku mīklas veida stāvoklī.	Kalkgrube (f.); Kalkbett (n.); Kalkbucht (f.). творило; яма, выложенная досками.

kaļķu mīkla.	Kalkbrei (m.). известковое тѣсто.	1
kaļķu piens.	Kalkmilch (f.); Magermilch (f.). известковое молоко.	2
javas sagatavošana.	Zubereitung (f.) des Mörtels (m.). приготовленіе раствора.	3
javas maisīšana; — samaisīšana.	Zusammenmischen (n.) des Mörtels. перемѣшиваніе раствора.	4
javas sastāvdaļu attiecības (t. k.).	Verhältnis (n.) der Bestandteile (m. pl.) des Mörtels. отношеніе составныхъ частей раствора.	5
maisāmās attiecības.	Mischungsverhältnis(n.). соотношеніе смѣшиваемыхъ частей.	6
šķidra java.	flüssiger Mörtel. жидкій растворъ.	7
bieza java.	dicker Mörtel. густой растворъ.	8
trekna java.	fetter Mörtel. жирный растворъ.	9
trekni kaļķi.	fetter Kalk. жирная известь.	10
liesa java.	magerer Mörtel. тощій растворъ.	11
liesi kaļķi.	magerer Kalk. тощая известь.	12
javas liesinātāji; liesinātāji līdzekļi; liesinātājas vielas.	Magerungsmittel (n. pl.) des Mörtels. отощатели раствора.	13
javu ūdenī iemaisīt, iejaukt.	Mörtel (m.) im Wasser (n.) einrühren. замѣсить, замѣшивать растворъ.	14

1	biezu javu ar ūdeni atšķaidīt (t. k.); ————atšķidrināt.	dicken Mörtel mit Wasser (n.) verdünnen. густой растворъ разбавлять водой.
2	treknu javu liesināt.	fetten Mörtel mager machen. отощать жирный растворъ.
3	javnīca (t. k.); mūrnieku kaste; javas kaste.	Mörteltrog (m.). ручное творило.
	pagaidu grīda javas sagatavošanai; dēļu paklājs — —. Javu maisa uz pagaidu grīdas vai javas kastē.	Bretterlage (f.), Bretterdiele (f.) zur Zurichtung des Mörtels (m.). досчатый настилъ для приготовленія раствора; „боекъ“.
4	maisāmais klāsts.	Mischbühne (f.). платформа для смѣшиванія.
5	javas iznākums (t.k.).	Ausbeute (f.) des Mörtels (m.); Ergiebigkeit (f.) — —. выходъ раствора.
6	javas nosiešanās.	Abbinden (n.) des Mörtels. схватываніе раствора.
7	javas sacietēšana.	Erhärten (n.) des Mörtels. затвердѣваніе раствора; отвердѣваніе —.
8	javas saistes (t. k.) laiks; — nosiešanās ilgums.	Bindezeit (f.) des Mörtels. время схватыванія раствора.
9	javas sacietes laiks (t. k.); — sacietēšanas ilgums.	Erhärtungszeit (f.) des Mörtels. время затвердѣванія раствора.

lēni nosienoša java.	langsam bindender Mörtel. медленно схватывающійся растворъ.	
javas apmetums; stukatūra.	Putz (m.); Bewurf (m.); Mörtelanwurf (m.). штукатурка.	1
betons.	Beton (m.). бетонъ.	2
betonu sastādīt.	Beton (m.) zusammensetzen. составить бетонъ.	3
betona sastāvdaļu attiecības (t. k.).	Verhältnis (n.) der Bestandteile des Betons. соотношеніе или пропорція составныхъ частей бетона.	
šķembas (t. k.).	Schotter (m.). щебень.	4
oļi	Kies (m.). гравій.	5
zvirgzdi.	Griess (m.); Kiessand (m.). хрящъ.	6
grants.	Grand (m.). грантъ; крупный песокъ.	7
smiltis.	Sand (m.). песокъ; мелкій песокъ.	8
sārņi (t. k.); šlaka (t. l.).	Schlacke (f.). шлакъ; шлаки.	9
šķembu betons.	Schotterbeton (m.). бетонъ изъ щебня.	10
oļu betons.	Kiesbeton (m.). бетонъ изъ гравія.	11

1	ķieģeļšķembu betons; betons no ķieģeļu drupatām.	Ziegelbrockenbeton(m.); Beton aus Ziegelschotter (m.). бетонъ изъ кирпичнаго щебня.
2	sārņu betons; šlakas betons (t. l.).	Schlackenbeton (m.). шлаковый бетонъ.
3	bimsa drumslu-betons.	Bimsbeton (m.). бимсовый бетонъ.
4	kretulis (t. k.); siets; režģis (t. k.).	Durchwurf (m.); Steinsieb (n.). грохотъ.
5	sijāt; sietam caursviest; režģim (t.k.), kretulim (t. k.) caursviest.	sieben; durchsieben. грохотить; просѣивать.
6	betona maisāmā mašīna.	Betonmischer (m.). бетономѣшалка.
7	maisāmā ierīce.	Mischvorrichtung (f.). мѣшальное устройство.
8	betona nosiešanās.	Abbinden (n.) des Betons. схватываніе бетона.
9	betona sacietēšana.	Erhärten (n.) des Betons. отвердѣваніе бетона.
10	blietēts betons.	Stampfbeton (m). трамбованный бетонъ.
11	bērts betons.	Schüttbeton (m.). пластичный бетонъ.
12	betona bērtuve (skat. „pamatojumi").	Betontrichter (m.) (siehe: „Fundierungen"). бетонная воронка (см.: „основанія").
	betons zemes mitrumā.	erdfeuchter Beton. влажный бетонъ вродѣ сырой земли.

liets betons.	Gussbeton (m.). литой бетонъ.	
dzelzsbetons.	Eisenbeton (m.). желѣзобетонъ.	1
stiegrots betons.	armierter Beton. армированный бетонъ.	2
stiegri; armātūra.	Armatur (f.). арматура.	3
stiegrojums (t. k.); armātūra.	Armatur (f.); Bewehrung (f.). арматура.	4

VII.

Metalli. — Metalle (n. pl.). — Металлы.

1.

Vispārīgā daļa. — Allgemeiner Teil. Общая часть.

1	tīrradņa (t.k.) metalls; tīrradnīgs.	gediegen. самородный.
2	Metalls tīrradņa stāvoklī.	gediegener Zustand des Metalls. самородокъ.

Dabā dzelzs tīrradņa stāvoklī nav sastopama.
In der Natur kommt das Eisen in gediegenem Zustande nicht vor.
Въ природѣ желѣзо не встрѣчается въ самородномъ видѣ.

3	atrodne; atradne (Dr.).	Fundort (m.). мѣсторожденіе.
4	rūdas iegulums (t.k.)	Erzeinlagerung (f.); Flöz (n.). залежь руды.
5	gūtne (t. k.).	Bergwerk (n.); Flöz (n.). пріискъ.
6	gūtni atrast; — uziet.	ein Bergwerk (n.) ausfindig machen. открыть, - вать пріискъ.
7	izraktnis (t. k.).	Mineral (n.). ископаемое.
8	rūda (t. k.).	Erz (n.). руда.
9	magnētdzelzs rūda [$Fe_3 O_4$].	Magneteisenstein (m.). магнитный желѣзнякъ.
	sarkanā dzelzs rūda [$Fe_2 O_3$].	Roteisenstein (m.). красный желѣзнякъ.

ruzgā (brūnā) dzelzs rūda. [$2 Fe_2 O_3 . 3 H_2 O$]	Brauneisenstein (m.). бурый желѣзнякъ.	
spāta dzelzs rūda [$Fe_2 CO_3$].	Spateisenstein (m.). шпатовый желѣзнякъ.	
sēra zvirgzdājs; dzelzs —; pirīts [$Fe S_2$].	Schwefelkies (m.); Schwefeleisen (n.); Pyrit (m.). сѣрный колчеданъ; желѣзный —; пиритъ.	1
rūdas kausēšana.	Schmelzen (n.) des Erzes (n.). плавленіе руды.	2
kausējamās spējas.	Schmelzbarkeit (f.). плавкость.	3
viegli kausējams.	leicht schmelzbar. легкоплавкій.	
grūti kausējams.	schwer schmelzbar. тугоплавкій.	
kausēšanas gaita.	Schmelzvorgang (m.). ходъ плавки.	
kausējamais tīģelis (t. k.); — pods; — kauss. kausenis (t. k.).	Tiegel (m.); Schmelztiegel (m.). тигель; горшокъ для плавки.	4
kausējamā temperātūra.	Schmelzpunkt (m.). температура плавленія.	
attiecības pret augstu temperātūru.	Verhalten (n.) bei hoher Temperatur. отношеніе къ высокой температурѣ.	
kusnis.	Flussmittel (n.); Fluss (m.). плавень.	5
kušņu spāts.	Flusspat (m.). плавиковый шпатъ.	6.

a.

Jēldzelzs; neapstrādātā dzelzs (t.k.). — **Roheisen** (n). — **Сырое желѣзо.**

jēldzelzi iegūst no dzelzs rūdām.	Roheisen (n.) wird aus Eisenerzen (n. pl.) gewonnen. сырое желѣзо добывается изъ желѣзныхъ рудъ.
čuguns (t. k.); ķets (t. k.). 1 Ar vārdu „čuguns" apzīmē jēldzelzi, kuŗa satur ogļraža ne mazāk par 2% un no kuŗas izstrādā dažādus ķermeņus ar liešanas paņēmienu. [Prof. Dr. P. Krais, „Werkstoffe"].	Gusseisen (n.). чугунъ.
baltā jēldzelzs; baltais čuguns.	weisses Roheisen. бѣлый чугунъ.
pusbaltā jēldzelzs; pusbaltais čuguns.	halbiertes Roheisen. половинчатый чугунъ.
pelēkā jēldzelzs; pelēkais čuguns.	graues Roheisen. сѣрый чугунъ.
jēldzelzs jeb čuguna svaigošana (a. a.). 2 Iegūstot no jēldzelzs kaļamo dzelzi, jēldzelzi svaigo, atbrīvojot viņu pēc iespējas no ogļraža un citiem piemaisījumiem.	Frischen (n.) des Roheisens (n.). фришеваніе чугуна; передѣлываніе чугуна въ желѣзо.
3 sārņi (t. k.); šlaka (t. l.).	Schlacke (f.). шлакъ.
4 stāvcepļa sārņi; — šlaka (t. l.).	Hochofenschlacke (f.). доменный шлакъ.
5 sārņu zvirgzdi.	granulierte Hochofenschlacke; Schlackensand (m.). дробленный доменный шлакъ.

sasmalcināt; drupināt; sadrupināt (caur pēkšņu atdzesēšanu).	körnen; granulieren. дробить, гранулировать.	1
kaļamais čuguns; temperčuguns.	schmiedbares, hämmerbares Gusseisen; Weichguss (m.); Temperguss (m.). мягкій или ковкій чугунъ.	
čuguna uzbūve; — struktūra.	Gefüge (n.), Struktur (f.) des Gusseisens. строеніе, структура чугуна.	
sīkgraudains.	feinkörnig. мелкозернистый.	
rupjgraudains.	grobkörnig. крупнозернистый.	
lāsme (t. k.); ietraips.	Einsprengung (f.). вкраплина.	2
ietraipīt; ielāsmēt (t. k.). Pelēkā jēldzelzī lielākais vairums ogļraža (oglekļa) ir ar dzelzi tikai mēchaniski saistīts; ogļradis ir dzelzī tikai ietraipīts.	einsprengen. вкрапить; вкрапливать.	3
čuguna vai dzelzs lūžņi.	Brucheisen (n.); Alteisen (n.); Gussschrot (n.). ломъ чугуна и желѣза.	4
pārkausēšana.	Umschmelzen (n.). переплавка; переплавленіе.	5
krecumi. Par krecumiem nosauc kausējamā metalla pikas, kas, maisot kausējumu, aplīp kruķim. Krecumi satur kausējamo metallu kopā ar sārņiem.	Kritze (f.). крица.	6

1	nokraistīt sārņus.	Schlacke (f.) abschöpfen. удалить шлаки.
2	lietenis (t. k.); čuguna klucis (t. l.).	Block (m.); Einguss (m.); Barre (f.); Inguss (m.); Gussblock (m.). болванка; чушка; слитокъ; свинка отлитаго металла.

b.

Dzelzs (f.) **un tērauds. — Eisen** (n.) **und Stahl** (m.).
Желѣзо и сталь.

3	liedējamā dzelzs; šķiedru — (t. k.).	Schweisseisen (n.). сварочное, ковкое желѣзо.
4	liedējams.	schweissbar. способный свариваться.
5	kaļamā dzelzs un kaļamais tērauds. „Visas dzelzs šķiras, kas top iegūtas no tekoši šķidras masas, Anglijā, Amerikā un Francijā nosauc par tēraudu: „steel", „acier"; minētās zemēs par kaļamo dzelzi apzīmējot tikai liedējamo dzelzi: „iron", „fer". Apzīmējumu „Flusseisen" lieto tikai Vācijā".	schmiedbares Eisen und schmiedbarer Stahl. ковкое желѣзо и ковкая сталь.
6	šķidrs.	flüssig. жидкій.
7	tekoši šķidrs. Izkausēta pelēkā jēldzelzs ir tekoši šķidra.	dünnflüssig. жидкій.
8	biezi šķidrs. Izkausētā stāvoklī baltā jēldzelzs ir biezi šķidra, līdzīga mīklai.	dickflüssig. жидкій; тѣстообразный.
9	stigrs (t. k.); staigni šķidrs.	zähflüssig. вязкій; жидкотягучій.
10	staigns; sīksts.	zäh. тягучій.

metalla sastāvdaļu pārvietošanās.	Verschiebung (f.) des Metallgefüges (n.). перемѣщеніе составныхъ частей металла.	
sarecējušas dzelzs pikas; sarecējuši dzelzs kunkuļi.	Luppen (m. pl.); Klumpen (m. pl.). сваривающіеся комки желѣза.	1
pudelēšana; pudelēšanas paņēmiens.	Puddeln (n.); Puddelverfahren (n.). пудлингованіе.	2
lietā kaļamā dzelzs. Lietā kaļamā dzelzs top iegūta tekoši šķidrā stāvoklī.	Flusseisen (n.). литое ковкое желѣзо.	3
Bessemera dzelzs; — tērauds.	Bessemereisen (n.); Bessemerstahl (m.). бессемеровское желѣзо; —ая сталь.	4
Tomasa dzelzs; — tērauds.	Tomaseisen (n.); Tomasstahl (m.). томасовское желѣзо; —ая сталь.	5
Martēna (t. k.) dzelzs; — tērauds.	Martineisen (n.); Martinstahl (m.). мартеновское желѣзо; —ая сталь.	6
konvertors; pārveidotājs. Pēc Bessemera un Tomasa paņēmieniem tiklab dzelzs, kā arī tērauds top iegūti izoderētos bumbierveidīgos dzelzs traukos, kādus nosauc par pārveidotājiem jeb konvertoriem; pašu iegūšanas procesu — par svaigošanas procesu ar vēju (Windfrischprozess).	Konverter (m.); [Umwandler (m.)]. конверторъ.	7
dzelzi piesātināt ar ogļradi.	dem Schmiedeisen (n.) Kohlenstoff (m.) zuführen. прибавлять углеродъ къ желѣзу.	

1	tīģeļtērauds (t. k.).	Tiegelstahl (m.). тигельная сталь.
2	darbrīku (t. k.) tērauds.	Werkzeugstahl (m.). инструментальная сталь
3	rūdīt. Rūdīšana notiek pie 750—850° C, pie kam rūdītā metalla cietuma kāpe (Härtegrad) ir atkarīga no karsējamās temperātūras. Tērauda stieni rūdīt—nozīmē viņu sakarsēt līdz sarkankvēlei un tad pēkšņi atdzesēt, iemērcot nokaitēto stieni aukstā ūdenī vai citos šķidrumos.	härten. закаливать.
4	rūdīšana (t. k.).	Härten (n.); Härtung (f.). закалка; закаливаніе.
5	rūdīšanas kāpe; cietuma —; rūdāmā —.	Härtegrad (m.). степень закалки; степень твердости.
6	tērauda rūdīšanas iespēja; — rūdāmās spējas.	Härtefähigkeit (f.) des Stahls (m.); Härtbarkeit (f.) — —. способность стали закаливаться.
7	pārkarsēšana [par jaunu].	[nachträgliches] Ausglühen (n.). отжиганіе; отжигъ.
8	atdzesēt pēkšņi (Dr.).	abschrecken; ablöschen. быстро охладить.
9	lēnam atdzisināt (Dr.).	allmählich abkühlen. медленно охлаждать.
10	atlaidināšana (t. k.). Lai tērauds pēc rūdīšanas nebūtu pārāk trausls, to atlaidina, tas ir — viņu par jaunu sakarsē līdz zemākai temperātūrai, pēc kam lēni atdzisina. Atlaidināšanas temperātūra ir zemāka par rūdīšanas temperātūru; viņa svārstās starp 220°—330°.	Anlassen (n.); Nachlassen (n.). отпусканіе; отпускъ.

atlaidu krāsas (t.k.); atlaidināšanas —. Atlaidu krāsas parādās zināmā noteiktā kārtībā. Viņas ir svarīga pazīme tērauda cietuma noteikšanai; zāģus atlaidina karsējot viņus līdz zilai krāsai, izkaptis — līdz pelēkai.	Anlauffarben (f. pl.). цвѣта побѣжалости; побѣжалые цвѣта.	1
kvēlkrāsas (t. k.); kvēles krāsas.	Glühfarben (f. pl.). калильные цвѣта.	2
baltkvēle (t. k.).	Weissglut (f.). бѣлое каленіе.	3
dzeltānkvēles karstums.	Gelbgluthitze (f.). желтокалильный жаръ.	
sarkankvēle (t. k.).	Rotglut (f.). красное каленіе.	4
sakarsēt metallu; nokaitēt — (t.l.). Nokaitēt metalla stieni līdz sarkankvēlei.	Metall (n.) erhitzen. накаливать, накалить металлъ.	5
dzelzs lūznība.	Brüchigkeit (f.) des Schmiedeisens (n.). ломкость желѣза.	6
aukstlūzens (t. k.); auksti lūznīgs.	kaltbrüchig. холодноломкій.	7
karstlūzens (t. k.); karsti lūznīgs. Dažādi piemaisījumi dzelzij, sevišķi fosfors un sērs, padara dzelzi trauslu un lūznīgu.	rotbrüchig, heissbrüchig. красноломкій.	8
lūzumā rupjgraudains.	grobkörnig im Bruch(m.). въ изломѣ крупнозернистый.	
lūzuma virsma.	Bruchfläche (f.). поверхность излома.	9
šķiedrainā dzelzs; dzīslotā —; dzīslainā —. Savārītā dzelzs veltņojot pārveidojas dzīslainā, šķiedrainā dzelzī.	faseriges Eisen; sehniges —. жилистое желѣзо.	10

c.

Pārējie metalli. — Die übrigen Metalle (n. pl.). Прочіе металлы.

1	varš; kapars (t. l.) [Cu].	Kupfer (n.). мѣдь.
2	tīrradņa (t. k.) varš. Tīrradņa varš dabā reti sastopams. Varu iegūst no rūdām, kas sastāv no vara skābļiem vai no vara un sēra savienojumiem. Vara rūdas bieži caurauguša ar citām svešām rūdām.	gediegenes Kupfer. самородная мѣдь.
3	sarkanā vara rūda [Cu_2 O].	rotes Kupfererz. красная мѣдная руда.
4	vara spīdums [Cu_2 S].	Kupferglanz (m.). мѣдный блескъ.
5	vara zvirgzdājs [Cu_2 S + Fe_2 S_3].	Kupferkies (m.). мѣдный колчеданъ.
6	varkalis.	Kupferschmied (m.). мѣдникъ.
	vara veseris; kaparāmuris (t. l.); vara kausētava; vara apstrādāšanas darbnīca; — — rūpnica.	Kupferhammer (m.); Kupfergiesserei (f.); Kupferhütte (f.). мѣдноплавильный, мѣднопрокатный заводъ.
7	varu svaigot (a. a.).	Kupfer (n.) frischen. зейгеровать мѣдь; оживлять —.
	kaļamais varš; varš gatavs kalšanai. Varš ir staigns kā aukstā, tā arī sakarsētā stāvoklī; varu stiepj ļoti tievās drātīs; no vara veltņo plānu skārdu. Plānas vara plāksnes laiž cauri zaļu gaismu.	hämmerbares Kupfer. ковкая, очищенная мѣдь.
8	svins [Pb]. Svina krāsa ir zilgani pelēka; mitrā gaisā svins zaudē savu spīdumu, pārklādamies ar plānu svina skābļa kārtiņu.	Blei (n.). свинецъ.

baltā svina rūda [Pb CO_3].	Weissbleierz (n.). бѣлая свинцовая руда.	1
svina spīdums. [Pb S].	Bleiglanz (m.). свинцовый блескъ.	2
svina plātne.	Bleiplätte (f.). свинцовая пластина.	3
cinks [Zn]. Parastā temperātūrā cinks ir trausls; pie 100—150° viņš top mīksts un staigns. Cinks padodas veltņošanai; pie 200° cinks par jaunu top trausls, tā ka to var pat saberzt pulverī.	Zink (n.), (m.). цинкъ.	4
cinka spāts; galmejs [Zn CO_3].	Zinkspat (m.); Galmei (m.). шпатовый цинкъ; галмей.	5
cinka māneklis [Zn S].	Zinkblende (f.). цинковая обманка.	6
galvaniski apcinkots skārds.	galvanisch verzinktes Blech (n.). гальванически оцинкованная жесть.	
alva [Sn].	Zinn (n.). олово.	7
alvas akmens [Sn O_2].	Zinnstein (m.). оловянный камень.	8
alvošana.	Verzinnen (n.). луженіе; покрываніе оловомъ.	9
alvojums; lodējums ar alvu.	Verzinnung (f.). полуда.	10
alvot.	verzinnen; zinnern. лудить.	11
alvots.	zinnen; zinnern. оловянный.	12

1	alvotājs.	Verzinner (m.). лудильщикъ.
	staniols.	Staniol (n.); Zinnfolie (f.). листовое олово; станіоль; оловянная фольга.
2	Alvu var veltīt ļoti plānās plāksnītēs, kādas nosauc par staniolu.	
	alvots skārds; baltais skārds.	Weissblech (n.). бѣлая жесть.
	Vara traukus, kurus lieto ēdienu pagatavošanai, no iekšas pārklāj ar alvu, viņus izalvo (tautā saka: lodē, izlodē), lai varš nenāktu sakarā ar šķidrumiem, no kam ēdienus varētu saindēt.	
	lodēšana.	
3	Lodēšana atšķiras no liedēšanas (skat. „liedēšana") ar to, ka lodējamo metallu daļas netop nokaitētas (sakarsētas), bet tās tiek ar sakarsētas alvas, vara vai misiņa palīdzību saistītas par vienu veselu. Lodējot ņem palīgā svešus metallus — alvu, vara vai misiņa sakausējumus ar sudrabu. Kad lodējums izdarīts ar alvas palīdzību, tādu sauc par „mīkstlodējumu"; mīkstlodējumus izdara skārdnieki. Kad lodējums izdarīts ar vara vai misiņa un sudraba sakausējumu, tādu sauc par „cietlodējumu"; cietlodējumus izdara atslēdznieki.	Löten (n.). паяніе.
4	lodējums.	Lötung (f.). пайка.
5	lodēt; aizlodēt; salodēt; pielodēt.	löten; zusammenlöten. паять; спаивать; сваривать.
	lodējums; lodējamā vieta.	Lötung (f.); Lötstelle (f.). спай, спайка; мѣсто спайки.
6	lodētājs.	Löter (m.). паяльщикъ.

lodējams.	lötbar. способный спаиваться, свариваться.	1
lodējamais veseris (t. k.).	Lötkolben (m.); Löteisen (n.); Löthammer (m.). паяльникъ.	2
lodējamā lampa.	Lötlampe (f.). паяльная лампа.	
lodējamā caurule.	Lötrohr (n.). паяльная трубка.	3
lodējamā liesma.	Lötrohrflamme (f.). пламя паяльной трубки.	
lodējamā alva.	Lötzinn (n.). олово для паянія.	
aluminijs (Al). Aluminijs ir visvieglākais no technikā lietojamiem metalliem; izkausēts aluminijs sastingstot stipri ieraujas.	Aluminium (n.). аллюминій.	4
cēlmetalls (t. k.); cildmetalls.	Edelmetall (n). благородный металлъ.	5

d.

Metallu sakausējumi (t. k.). — **Legierungen** (f. pl.).
Сплавы металловъ.

ligātūra; metallu maisījums, ko iegūst metallus sakausējot.	Ligatur (f.); Vermischung (f.) der Metalle durch Zusammenschmelzen (n.). лигатура.	6
metallu sakausēšana; — sakausējums.	Zusammenschmelzen (n.) der Metalle; Legierung (f.). сплавленіе металловъ; сплавъ —.	7
amalgama. Amalgamas ir metallu sakausējumi ar dzīvsudrabu.	Amalgam (n.). амальгама; сортучка.	8

metallus sakausēt.

Metallu sakausējumu izturība un cietums parasti ir lielāki par sakausējamo metallu izturību nu cietumu.

Metalle (n. pl.) zusammenschmelzen; — legieren.
сплавлять металлы; сплавливать —.

---

misiņš.

1 Misiņš ir vaŗa un cinka sakausējums; misiņš ir cietāks, izturīgāks un trauslāks par vaŗu. Misiņa lējums ir blīvs — bez burbēm un bez pūslīšiem.

Messing (n.).
латунь.

---

2 sarkanais misiņš.

Tombak (m.); rotes Messing.
томпакъ; красная латунь.

---

bronza.

3 Sakausējot vaŗu ar alvu iegūst bronzu. Bronza mitrā gaisā pārklājas ar plānu, zaļu vai ruzgizaļu baziskā ogļskābā vaŗa kārtiņu, ko tautā nosauc par bronzas skapstēšanu jeb apsūbēšanu.

Bronze (f.).
бронза.

---

babitmetalls;
babits.

4 Babits ir dažādu metallu sakausējums. Atkarībā no tā, kādi metalli sakausējumā ir pārsvarā, izšķiŗ alvas, svina, cinka un arī maisītus babitmetallus. Babits top lietots mašīnu būvniecībā sevišķi gultnēm (lēģeŗiem).

Babbit's-Metall; Weissmetall (n.); Lagermetall (n.).
баббитъ; бѣлый металлъ.

---

5 delta metalls.

Deltametall (n.).
дельта металлъ.

---

durana metalls.

6 Delta un durana metalli ir sakausējumi, ko iegūst piejaucot misiņam drusku dzelzs vai mangana, caur ko šo metallu īpašības atšķiŗas no misiņa īpašībām.

Duranametall (n.).
металлъ дурана.

---

7 metalla skābļošanās; — oksidēšanās.

Oxydierung (f.) des Metalls (n.).
окисленіе; оксидированіе металла.

metalla rūsēšana.	Rosten (n.) des Metalls. ржавѣніе; покрытіе ржавчиной металла.	1
rūsa.	Rost (m.) (an Metallen). ржавчина.	2
rūsas plankumi; rūsas traipi.	Rostflecken (m. pl.). пятна ржавчины.	3
sarūsējis. Kaļķu java dzelzi ar laiku saēd; portlandcementa java aizsargā dzelzi pret rūsēšanu. Ja dzelzs ir iesākusi rūsēt, tad rūsa spiežas aizvien dziļāk dzelzī iekšā, līdz kamēr viņa saēd visu dzelzs ķermeni.	verrostet. заржавѣлый; покрытый ржавчиной.	4
metalla skapstēšana.	Patinierung (f.) des Metalls (n.). покрытіе металла налетомъ или патиной.	5
skapsts (t. k.); sūba (t. k.); skapstējums.	Patina (f.); edler Rost патина; налетъ.	6
skapstēt; apskapstēt; apsūbēt. Varš un bronza mitrā gaisā ar laiku apskapst — pārklādamies ar plānu iezaļganu skapstējuma kārtiņu; skapstējuma kārtiņa aizsargā šos metallus no tālākās skābļošanās.	patinieren. покрываться патиной.	

2.

Metallu apstrādāšana. — Bearbeitung (f.) von Metallen (n. pl.). — Обработка металловъ.

kalšana (skat. „kalēju darbi").	Schmieden (n.) (siehe: „Schmiedearbeiten"). кованіе; ковка (см.: „кузнечныя работы").	7
liešana; atliešana.	Giessen (n.). литье; отливка.	8

1	lējējs.	Gussarbeiter (m.); Giesser (m.). литейщикъ.
2	lietuve.	Giesserei (f.); Giesshaus (n.); Giesshütte (f.). литейный заводъ; -ая мастерская.
3	lietuves stāvceplis (t. k.).	Schmelzofen (m.); Kupolofen (m.). вагранка; плавильная печь.
4	lējums; atlējums; nolējums.	Guss (m.); Abguss (m.). отливка.
5	atlējums; nolējums; atliets gabals; — ķermenis.	Gusstück (n.). отливка.
6	atlējuma apveids; — forma.	Form (f.), Figur (f.) des Gusstückes (n.). очертаніе, форма, фигура отливки.
7	mākslas atlējums; mākslas nolējums.	Kunstguss (m.). художественная отливка.
8	veidne (t. k.).	Form (f.); Gussform (f.). форма; отливальная —.
	izkausētu čugunu liet veidnēs, atliet veidkastē.	geschmolzenes Roheisen in Formen (f. pl.) giessen, in Formkasten (m.) giessen. отливать расплавленный чугунъ въ формы; — въ опоку.
9	vaļējā veidnēšana smiltīs.	Herdformerei (f.). открытая формовка въ пескѣ.

liešana vaļējā smilšu veidnē; atlējums — — —.	Herdguss (m.). отливка въ открытой песочной формѣ.	
lējums lēnām sastingst.	der Guss erstarrt langsam. отливка медленно застываетъ.	1
pelēkā čuguna lējums ir pamīksts.	weicher Grauguss; der Grauguss ist weich. отливка мягкаго сѣраго чугуна.	
baltā čuguna lējums ir ciets.	weisser Hartguss; der Weissguss ist hart. твердая или закаленная отливка бѣлаго чугуна.	
lejamais modelis.	Gussmodell (n.). литейная модель.	2
lejamo modeļu darbnīca.	Modellwerkstatt (f.). мастерская для литейныхъ моделей.	
šablons.	Lehre (f.); Schablone (f.). шаблонъ.	3
veidnēšana pēc šablona.	Ablehren (n.); Schablonieren (n.). формовка по шаблону.	4
veidkaste; kastes veidne; pakojums.	Gusskasten (m.). изложница; опока.	5
veidnes lejamais stobriņš; — caurums.	Eingussöffnung (f.); Eingiessloch (n.). воронка литника; отверстіе для вливанія жидкаго металла въ форму.	6
veidnes novadstobriņš; gaisa un gāzu novadītājs stobriņš vai caurums.	Gusspfeife (f.). отдушина въ литейной формѣ.	7

1	tīģelis (t. k.); kausējamais pods; — kauss; kausenis (t. k.).	Tiegel (m.). тигель.
2	lejamais satvars.	Giesszange (f.). литейные щипцы.
3	lejamā zeme; veidņu zeme; lejamās smiltis; lejamais māls; veidņu māls.	Giesserde (f.). формовочная земля; формовая земля; формовая глина.
	lejamais tropis (t. k.); — puļķis.	Giesspfropfen (m.). литейная пробка.
	liešanas kļūdas.	Gussfehler (m. pl.). недостатки при отливкѣ; отливочные пороки.
4	lejamā veidne (t.k.).	Gussform (f.). литейная форма. отливальная —.
5	serdenis; kodols.	Kern (m.). шишка; сердечникъ.
6	dobji liet; liet dobjus ķermeņus; — dobus —.	hohl giessen; über den Kern giessen. отливать пустотѣлые предметы.
7	čuguna ieraušanās; — sarukums (t. k.); — pamazināšanās tilpumā. Veidnē ieliets, izkausēts čuguns atdziestot iepriekš ieraujas līdz sastingšanas temperātūrai; sastingstot (beim Erstarren) ieraušanās apstāas; čuguns sastingstot pat paplašinās tilpumā.	Schwinden (n.) des Gusseisens (n.). усадка чугуна.
	čuguna ieraušanās dobumi.	Schwindlöcher (n. pl.) im Gusseisen. полости или пустоты отъ усадки чугуна.

burbains vai porains lējums.	blasiger, poriger oder undichter Guss. пузырчатая или пористая отливка.	
čuguna spraigumi.	Gusspannungen (f. pl.). напряженія въ чугунѣ.	1
čuguna trauslums.	Sprödigkeit (f.) des Gusseisens. хрупкость чугуна.	2
metalla lējumu caurkarsēt; — — pārkarsēt; par jaunu karsēt.	den Guss tempern. прогрѣвать отливку.	3
lējuma caurkarsēšana; — pārkarsēšana.	Tempern (n.) des Gusses (m.). прогрѣваніе отливки.	
lējums padodas caurkarsēšanai.	der Guss ist temperbar. отливка поддается обжигу.	4
tērauda atlējums.	Stahlguss (m.). стальная отливка.	5
cietlējums; atlējums ar cietu garozu.	Hartguss (m.); Kapselguss (m.). отливка съ жесткою корою.	6
metallu veltņošana; — valcēšana (t. l.); — velmēšana (t. k.).	Walzen (n.) der Metalle. прокатка, вальцовка металловъ.	7
veltnis; rullis.	Walze (f.); Rolle (f.). катокъ; валокъ; валикъ.	8
veltnes; velmes (t. k.).	Walzen (f. pl.). прокатные вальцы; — валы.	9
veltnes ar vagām; kalibrētas veltnes.	kalibrierte Walzen (f. pl.). валки съ ручьями.	

veltņu vagošana; — kalibrēšana.	Walzenkalibrierung (f.). прорѣзываніе на вальцахъ ручьевъ для прокатки желѣза разныхъ профилей; калибровка вальцовъ.
1 veltņu ass; — vārpsta.	Walzenspindel (f.). шпиндельная ось; ось валиковъ.
veltņu tapa.	Walzenzapfen (m. pl.). шипъ; оконечность валика, на которомъ онъ вращается въ подшипникѣ.
2 veltņu klāsts; veltņu galds.	Walzentisch (m.). рабочій валковый столъ для подачи прокатываемаго желѣза въ валики.
3 veltņu sastats.	Walzgerüst (n.); Walzengerüst. вальцовый прокатной станъ.
4 veltņotava. velmētava (t. k.).	Walzwerk (n.). прокатный заводъ; прокатная мастерская.
5 dzelzij izveltņot pikas.	Luppen (m. pl.) auswalzen. оболванить крицы.
6 irbulis (M. E.); dzenolis; dzenulis; iesms.	Kern (m.); Dorn (m.). кернъ.
7 metallu veltņot, stiept, dzīt caur veltnēm. Visas profildzelzis, dzelzceļa sliedes un skārds top iegūti ar veltņošanu; arī caurules top veltņotas.	walzen, auswalzen; das Metall strecken. прокатывать, вытягивать металлъ въ валки.

metalla stiepšana.	Ziehen (n.) des Metalls (n.). проволакиваніе, протягиваніе металла; проволочка —.	1
stiepjamais sols.	Drahtbank (f.). волочильный станокъ.	
drāts (t. k.); stiepule (t. l.).	Draht (m.). проволока.	2
drātsstiepšana.	Drahtziehen (n.). волоченіе проволоки.	
drāšu rūpnica; — stieptuve.	Drahtwerk (n.). проволочный заводъ; -ая фабрика.	3
drāts ritulis; [saritināts drātsgabals].	Drahtbund (m.). намотанный кусокъ проволоки.	4
pārkarsēta drāts.	geglühter Draht. отожженная проволока.	5
veltņota drāts.	gewalzter Draht. прокатанная проволока.	6
drāts siets (t. k.); — pinums.	Drahtnetz (n.); Drahtgeflecht (n.). проволочная сѣтка; сѣть; рѣшето; сито.	7
dzeloņdrāts.	Stacheldraht (m.). колючая проволока.	8
drāts suseklis; — sukas.	Drahtbürste (f.); Kratzbürste (f.). проволочная щетка; крацбюрстъ.	9
presēšana; spiešana.	Pressen (n.). прессованіе.	10
presētava; spiednica (t. k.).	Pressraum (m.). прессовочная; прессовое зданіе.	11
presēt; spiest; izspiest.	pressen. прессовать.	12

1	presējams; padodas presēšanai.	pressbar. поддающійся прессованію.
2	spiedas (t. k.); prese.	Presse (f.). прессъ.
3	ūdensspiedas (t. k.); hidrauliskā prese.	hydraulische Presse. гидравлическій прессъ.
4	spiedu svira.	Presshebel (m.). нажимной рычагъ пресса.
5	stance.	Stanze (f.), Stampfe (f.). штампъ.
6	stancēt; caursist.	stanzen. штамповать.
7	caursists skārds; caurumots —; stancēts —. Stieptais skārds [Streckmetall] top iepriekš caursists.	gestanztes Blech; Streckmetall (n.). штампованные или выбитые металлическіе листы.
8	metalla virpāšana (t. k.).	Abdrehen (n.), Abdrechseln (n.) des Metalls. обтачиваніе металла.
9	metalla virpātājs; dzelzsgriezējs (t. l.).	Dreher (m.). токарь.
10	virpas (t. k.).	Drehbank (f.). токарный станокъ.
11	metallu kodināt (t. k.); — ēdņot (t. k.); metallā dzelt.	Metall (n.) ätzen. вытравливать, протравливать, выжигать металлъ.
	kodināmie līdzekļi; dzeļamie —.	Ätzmittel (n. pl.). вытравливающія средства.
12	dzelis (t. k.).	Stichel (m.); Radiernadel (f.). штихель; грабштихель; радирная игла; шило; чертилка.

metalla ciļņošana (a. a.). — blīvošana (t. k.).	Punzieren (n.); Prägen (n.). чеканка металла; чеканеніе —.	1
metallu ciļņot (a.a.); — noblīvot (t. k.).	prägen; bunzeln; punzieren. чеканить, отчеканить, выбивать.	2
ciļņotāju (a. a.) darbi.	Bunzenarbeit (f.); getriebene, erhabene Arbeit; Ziselierarbeit (f.). чеканныя работы; выбивная работа; приготовленіе издѣлій подъ штампами.	3
metalla ciļņotājs (a. a.).	Präger (m.); Ziseleur (m.); Ziselierer (m.). чеканщикъ.	4
ciļņotava (a. a.); kaltuve; ciļņošanas darbnica.	Prägewerkstatt (f.); Ziselierwerkstatt (f.). чеканная мастерская.	5
veidveseris (a. a.); veidojamais veseris; — āmurs.	Gesenkhammer (m); Bunzenhammer; Punzenhammer. молотъ для штампованія или выковки фигурныхъ издѣлій.	6
veidlakta (t. k.); veidplātne.	Gesenkamboss (m.); Gesenkplatte (f.). наковальня для штампованія.	7
blīvoklis (t. k.); ciļņu spiednis (a. a.).	Punzen (m.); Bunzen (m.); Prägstempel (m.); Bunze (f.); Punze (f.). пунсонъ; чеканъ; штампа; штемпель для очеканки монетъ, медалей и шрифта.	8

1	apstrādājamā daikta jeb priekšmeta pielāgošana.	Richten (n.), Ebenrichten (n.) des Werkstückes (n.). правка обрабатываемаго предмета.
2	pielāgu plātne.	Richtplatte (f.). правильная плита.
3	pielāgu lakta.	Richtamboss (m.). правильная наковальня.
4	pielāgošana no rokas.	Handrichten (n.). ручная правка; правка отъ руки.
5	pielāgošana uz mašīnas.	Richten (n.) auf der Maschine; maschinelles Richten. машинная правка.
	auksta vai karsta pielāgošana.	Kaltrichten (n.); Heissrichten (n.). правка въ холодномъ или горячемъ состояніи.

3.

Dzelzsrūpniecības ražojumi, kas sastopami tirdzniecībā. — Handelsfabrikate (n. pl.) aus Eisen (n.). — Издѣлія желѣзообрабатывающей промышленности въ продажѣ.

a.

Profildzelži (m. pl.); **šķirmju** (t. k.) **dzelzs** (f.). — **Formeisen** (n. pl.); **Profileisen** (n. pl.). — **Сортовое желѣзо; профильное —; фасонное —.**

6	stieņu dzelzs; dzelzs stieņos.	Stabeisen (n.); Stangeneisen (n.). брусковое желѣзо; жел. въ полосахъ, прутикахъ.
7	apaļdzelzs.	Rundeisen (n.). болтовое, круглое желѣзо.

kvadrātdzelzs.	Vierkanteisen (n.). квадратное, ержковое желѣзо.	1
plakdzelzs (t. k.); plakanā stieņudzelzs; plakanstienis.	Flacheisen (n.); Flachstabeisen (n.). плоское желѣзо; ержковое желѣзо плоскаго сѣченія.	2
slokšņdzelzs (t. k.); slokšņu dzelzs.	Bandeisen (n.). полосовое желѣзо; шинное —.	3
stīpdzelzs.	Reifeisen (n.). обручное желѣзо; бандажное желѣзо.	4
stīpdzelzs nāk pārdošanā saiņos vai veltņos.	das Bandeisen kommt in Bunden gepackt in den Handel. обручное желѣзо продается въ связкахъ, въ вязкахъ или въ каткахъ.	
katlu dzelzs; plātņu dzelzs; dzelzs plātnēs.	Kesselblech (n.); grobes glattes Blech; Breiteisen (n.). котельное желѣзо; толстое листовое желѣзо.	5
profildzelzis (f. pl.); profildzelži (m. pl.); profildzelzs (f.).	Profileisen (n.); Formeisen (n.). фасонное желѣзо; профильное —.	6
NP. = profila numurs = normālprofila №.	NP. = Nummer des Profils; Normalprofil №. номеръ профиля; — нормальнаго —.	
normālais garums.	Normallänge (f.). нормальная длина.	
iespējamais garums.	grösste Länge; mögliche Länge. возможная длина.	

profildzelzs šķiras; profildzelžu —.		Formeisensorten (f. pl.). сорта профильнаго желѣза.
1 stūrdzelzs (t. k.).		Winkeleisen (n.). угловое желѣзо.
vienādmalu stūrdzelzs; stūrdzelzs ar vienādām malām jeb plauktiem.		gleichschenkliges Winkeleisen. равнобокое угловое желѣзо.
nevienādmalu stūrdzelzs.		ungleichschenkliges Winkeleisen. неравнобокое угловое желѣзо.
2 vienkāršā T-dzelzs.		T-Eisen (n.). тавровое желѣзо; тавро.
dvidzelzs(f.); 3 I dzelzs; divkāršā T-dzelzs.	b a b	doppeltes T-Eisen; Doppel-T-Eisen; I Eisen (n.). двутавровое желѣзо.
dvidzelzs sieniņa.	a	Steg (m.). стѣнка.
dvidzelzs plaukti.	b	Flanschen (f. pl.). полки.
ar platiem plauktiem.		breitflanschig. съ широкими полками.
4 U-dzelzs.		U-Eisen (n.). коробовое желѣзо; швеллерное желѣзо.
Z-dzelzs.		Z-Eisen (n.). Z-образное желѣзо; зетовое желѣзо.
kvadrantdzelzs.		Quadranteisen (n.). квадрантное желѣзо.

sliede. a. sliedes galva. b. — sieniņa. c. — kāja; — pēda.		Schiene (f.). a. Schienenkopf (m.). b. Schienensteg (m.). c. Schienenflansche (f.); Schienensohle (f.). рельсъ. a. головка рельса. b. стѣнка —. c. подошва —. 1
logšķērsu (t. k.) profili; profili logu šķērsēm.		Sprosseneisen (n.). рамное желѣзо. 2
skārds; [bleķis (t. l.)].		Feinblech (n.); Blech (n.). жесть. 3
melnais skārds.		Schwarzblech (n.); Eisenblech (n.). черная жесть. 4
cinkots skārds.		verzinktes Blech. оцинкованная жесть. 5
skārda plāksne; — loksne; — tāfele.		Blechtafel (f.). листъ жести; желѣзный листъ. 6
baltais skārds.		Weissblech (n.). бѣлая жесть. 7
veltņots skārds.		Walzblech (n.). вальцованная жесть. 8
viļņots skārds.		Wellblech (n.). волнистая жесть. 9
lēzni viļņots skārds.	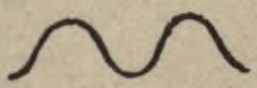	flaches Wellblech. пологоволнистая жесть.
krauji viļņots skārds.	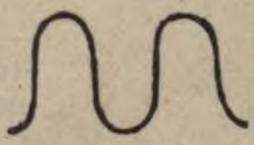	Trägerwellblech (n.). крутоволнистая жесть; тавровая жесть.

1 caurumots skārds; rūtaini caursists jeb stancēts skārds.		Riffelblech (n.); Streckmetall (n.). рифленое желѣзо.
caurumots skārds.		gelochtes Blech; Lochblech (n.). дырчатое листовое желѣзо.

b.

Savienojamie līdzekļi dzelzs konstrukcijām.
Verbindungsmittel (n.pl.) **der Eisenkonstruktionen** (f. pl.).
Соединительныя средства при желѣзныхъ конструкціяхъ.

2 kniede.		Niet (n. m.); Niete (f.). заклепка; заклепа.
3 kniedes galva.		Nietkopf (m.). головка заклепки.
4 kniedes kakls; — kakliņš.		Niethals (m.). шейка заклепки.
5 kniedes kāts.		Nietschaft (m.). стержень заклепки.
6 kniedes pirmgalva.		Setzkopf (m.). начальная головка заклепки.
7 kniedes slēdzējgalva.		Schliesskopf (m.). замыкающая головка заклепки.
8 kniedes kāta raukums (t. k.); — — smailums.		Verjüngung (f.) des Nietschaftes (m.). утонченіе стержня заклепки.
9 smaila kniedgalva; kōniska —.		spitzer Nietkopf. коническая головка заклепки.
10 apslēpta, iegremdēta kniedgalva.		versenkter Nietkopf. потайная головка заклепки.

pusapslēpta kniedgalva; pa pusei iegremdēta —.	halbversenkter Nietkopf. на половину потайная головка заклепки.	1
kniedes caurums.	Nietloch (n.). заклепочное отверстіе.	2
kniežu caurumu caursišana.	Durchschlagen (n.) der Nietlöcher (n. pl.). пробиваніе заклепочныхъ отверстій.	
paveidne; iespiede (t. k.); matrica.	Matrize (f.). матрица.	3
kniedspiedis (t. k.); aptverveseris; veidojamais paveseris (t. k.).	Setzhammer (m.); Schellhammer (m.); Aufsatzhammer (m.). осадочный молотъ; обжимка.	4
kniedēšana; kniedējums; sakniedējums.	Nieten (n.); Nietung (f.); Zusammennietung (f.). клепка; склепка; склепиваніе.	5
kniedētājs; sakniedētājs.	Nieter (m.); Zusammennieter (m.). склепщикъ; склепиватель.	
auksta vai karsta kniedēšana.	kalte oder warme Nietung. холодная или горячая клепка.	
nokaitēt kniedi līdz sarkankvēlei.	den Niet bis zur Rotglut erhitzen. согрѣвать заклепку до краснаго каленія.	6
blīvs kniedējums.	dichte Nietung. плотная клепка.	7
ciešs kniedējums.	feste Nietung. прочная клепка.	8

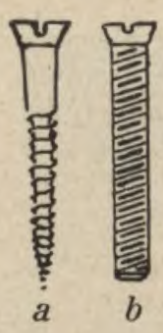

1 skrūve.	Schraube (f.). винтъ; шурупъ.
2 skrūves galva.	Schraubenkopf (m.). шляпка винта.
3 skrūves kāts.	Schraubenkern (m.); Schraubenspindel (f.). стержень винта.
4 vīte (t. k.); vītne (t. l.).	Gewinde (n.). нарѣзка.
5 vītes uzgriezums.	Gewindegang (m.); Schraubengang (m.). винтовая нарѣзка; ходъ винта.
6 uzgriezt vīti.	Schrauben (f. pl.) schneiden; Gewinde (n.) schneiden. нарѣзывать винты.
trīsstūrains vītes uzgriezums.	scharfgängiges Gewinde. трехугольная нарѣзка.
taisnstūŗa vītes uzgriezums.	Rechteckgewinde (n.). прямоугольная нарѣзка.
vītes uzgriezums pēc Vitvorta.	Whitworthgewinde (n.); Whitworthsches Gewinde. нарѣзка Витворта.
7 vītes kāpums.	Höhe (f.) des Gewindeganges (m.). высота нарѣзки.
8 vītes dziļums.	Tiefe (f.) des Gewindeganges (m.). глубина нарѣзки.

kokskrūve (t. k.); koku skrūve; metalla skrūve kokam.	*a*	Holzschraube (f.). шурупъ.	*1*
metallskrūve; skrūve metallda|u savienošanai; metallu skrūve.	*b*	Metallschraube (f.). винтъ для соединенія металлическихъ частей.	*2*
dzelzs sīkpreces; sīkas dzelzs preces.		Beschläge (m. pl.) [als Eisenware (f.)]. скобяной товаръ; мелкія желѣзныя издѣлія.	*3*
kāša skrūve; skrūve ar kāsīti; kabas skrūve; skrūvkāsis.	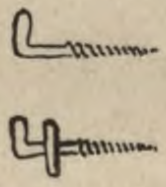	Hakenschraube (f.); Schraube mit Haken (m.). винтъ съ костылемъ вмѣсто головки; винтовой костыль.	*4*
skrūve ar izliektu kāsīti.	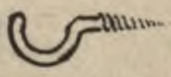	Schraube mit gebogenem Haken (m.). винтъ съ крючкомъ.	*5*
gredzenskrūve; skrūve ar cauru galvu; — caurgalvīte.	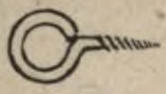	Ösenschraube (f.). винтъ съ ушкомъ; винтъ съ кольцеобразной головкой.	*6*
skrūve ar vārstāmu gredzenu.	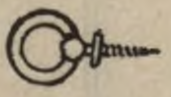 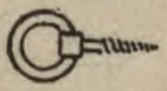	Schraube mit beweglichem Ring (m.). винтъ съ подвижнымъ кольцомъ; — — — колечкомъ.	*7*
skrūve ar loķi; loķa skrūve.		Schraube mit Bügel (m.). винтъ съ бюгелемъ.	*8*
skrūvgriezis (t. k.).	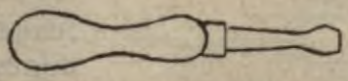	Schraubenzieher (m.). винтовая отвертка.	*9*

1	bulta; bults (f.), (t. k.).	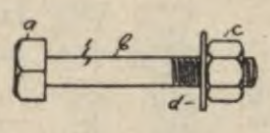	Schraubenbolzen (m.); Bolzen (m.); Schraube (f.). болтъ.
	bultas galva.	*a*	Schraubenkopf (m.); Bolzenkopf (m.). голова болта.
	bultas kāts.	*b*	Bolzenkern (m.). стержень болта.
2	uzgrieznis (t. k.); mitriķis (t. l.).	*c*	Schraubenmutter (f.). гайка.
3	plāce; paplāksne (t. k.); plāksnīte.	*d*	Unterlagsscheibe (f.); Bolzenblech (n.). шайба; бляшка.
	bultas vīte (t. k.); — vītne (t. l.).		Gewinde (n.) des Bolzens (m.). винтовая нарѣзка болта.
4	pretgrieznis.		Gegenmutter (f.); Kontermutter (f.). контргайка.
5	uzgriežņu atslēga.		Schraubenschlüssel (m.). гаечный ключъ.
6	atlocene; plinka (t. l.); metalla tapa vai tapiņa ar atlokāmiem galiem.		Splint (m.). шплинтъ.
7	pulka.	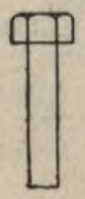	Feststelldorn (m.); Stiftschraube (f.). болтъ безъ нарѣзки.
8	pamatu bulta.		Steinschraube (f.). фундаментный болтъ.
9	enkurbulta.		Ankerschraube (f.). анкерный болтъ; якорный —.

dobums pamatakmenī (kur izlaist bultas galvu).	Aushöhlung (f.) im Fundamentstein (m.). гнѣздо въ камнѣ.	1
kustināms savienojums.	bewegliche Verbindung. подвижное соединеніе.	2
stings, nekustams, nekustināms savienojums.	unverschiebbare Verbindung. неподвижное соединеніе.	3
metalldaļu izārdīšana; — izjaukšana.	Abmontieren (n.) der Metallteile (m. pl.); Auseinandernehmen (n.) — —. разборка металлическихъ частей.	4
enkurs.	Anker (m.). анкеръ, якорь.	5
enkura tapa.	Ankerdübel (m.); Ankerdorn (m.); Ankerfeder (f.). штырь анкера; шплинтъ —.	6
enkura stienis.	Ankerschiene (f.). стержень анкера.	7
enkura acs.	Ankeröse (f.). проушина, петля анкера.	8
stakles enkurs.	Gabelanker (m.). костыль въ развилку.	9

1 iekava (t. k.).

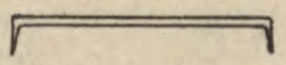

Klammer (f.).
скоба.

2 dzintele.

Krampe (f.); Klaue (f.).
скоба.

3 stakles iekava.

Gabelklammer (f.).
вилообразная скоба.

4 klamburs.

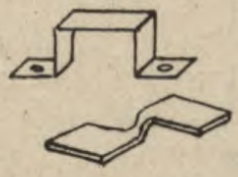

Klammer(f.);Hafte(f.); Haft (m.).
клямера; временный закрѣпъ.

5 puļķis;
pulka (t. k.).

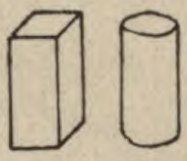

Dübel (m.).
пиронъ.

6 žuburains puļķis;
puļķis ar žuburiem.

Dübel (m.) mit Widerhaken (m. pl.).
пиронъ съ зубцами, — съ зазубринами; заершенный пиронъ; ержковый —.

7 metalla tapa;
— tapiņa;
— štifte (t. l.).

Stift (m.).
болтикъ; заклепка; штифтъ.

8 uzliktnis (t. k.);
uzliktne.

a

Lasche (f.); Schiene (f.).
накладка.

9 kaba (t. k.);
kāsis;
knaģis.

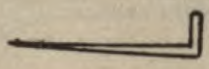

Spiegelhaken (m.); Hakennagel (m.).
костыль.

mūrdzītne (a.a.); aizturu nagla (a. a.); mūrlapa (t. l.).	Mauerstift (m.); Bankstift (m.); Bankeisen (n.). закрѣпа, штырь.	1
iedzītnis (t. k.); iedzītne.	Dübel (m.). шпонка.	2
ķīlis (t. k.).	Keil (m.). клинъ.	3
vienpusīgs ķīlis.	einseitiger Keil. однобокій клинъ.	
divpusīgs ķīlis; abpusīgs —.	Doppelkeil (m.). двубокій клинъ. двусторонній —.	
nagla.	Nagel (m.). гвоздь..	4
naglas galva.	Nagelkopf (m.). головка, шляпка гвоздя.	5
naglas kāts.	Nagelschaft (m.). стержень, стебель гвоздя.	6
naglot; iedzīt naglu; — naglas.	nageln. вбить, вбивать, забить, забивать гвоздь.	7
naglu viļķis; naglu velkamais.	Nagelzieher (m.); Nagelauszieher (m.). гвоздедеръ; драчъ.	8
kniebes (t. k.); knaibles (t. k.); naglu knaibles; stangas (t. l.); knīpstangas (t. l.).	Nagelzange (f.); Kneifzange (f.). щипцы; клещи для выдергиванія гвоздей.	9
kalta nagla; kalēja nagla.	geschmiedeter Nagel. кованный гвоздь (ручной выдѣлки).	10

1	lieta nagla.	gegossener Nagel; Gussnagel (m.). литой гвоздь.
2	žuburaina nagla; nagla ar atskabargām.	Nagel (m.) mit Widerhaken (m. pl.). заершенный гвоздь.
3	kūkumaina, izlocījusies nagla.	ausgebauchter Nagel. гвоздь съ загибомъ; — съ горбиной.
4	ķēde.	Kette (f.). цѣпь.
5	ķēdes locekļi.	Kettenglieder (n. pl.). звенья цѣпи.
6	kāsis ar atsperi; cilpa.	Haken (m.) mit Feder (f.). крюкъ съ пружиной.

VIII.

Stikls. — Glas (n.). — Стекло.

stiklrūpniecība; stikla rūpniecība.	Glasindustrie (f.). стекольная промышленность.	1
stiklu rūpnica; — fabrika.	Glashütte (f.). стекольный заводъ; помѣщеніе, въ которомъ расположены стеклоплавильныя печи.	2
atdzisināšanas ceplis; atdzisināmais —; atrūdīšanas —; dzisinātājs; vēsinātājs.	Kühlofen (m.). печь для охлажденія.	3
atrūdināt; dzisināt; vēsināt.	kühlen. охлаждать.	4
stiklains; stiklveidīgs; stiklam līdzīgs.	glasig; glasartig. стекловидный; стеклообразный.	5
stikla lūžņi; — atkritumi; — sūķes (t. l.).	Bruchglas (n.); Glasbrocken (m. pl.); Glasscherben (f. pl.); Glasabfall (m.). обломки стекла; битое стекло; бой стекла.	6
stikla sastāvdaļu maisījums.	Glassatz (m.). смѣсь веществъ, входящихъ въ составъ стекла.	7
stikls staigni tekošā stāvoklī.	Glas (n.) in zähflüssigem Zustande (m.). стекло въ жидкотягучемъ состояніи.	

stikls šķidritekošā stāvoklī.	Glas (n.) in dünnflüssigem Zustande. стекло въ жидкомъ состояніи.
1 stikla dzidrināšana; — skaidrošana.	Läuterung (f.) des Glases (n.). освѣтленіе, облагораживаніе стекла.
2 stikla atkrāsošana.	Entfärbung (f.) des Glases. обезцвѣчиваніе стекла.
3 stikla rūdīšana.	Härtung (f.) des Glases. закаливаніе стекла.
4 stikla pūšana.	Glasbläserei (f.). выдуваніе стеклянныхъ издѣлій.
stiklu pūst.	Glas (n.) blasen. выдувать стекло.
5 stikla pūtējs.	Glasbläser (m.). выдувальщикъ.
stikla pūšamais stobrs, stobriņš, caurule, caure, caurīte.	Glasbläserpfeife (f.). выдувальная трубка.
6 stikla pūslis.	Glasblase (f.). стеклянный пузырь.
7 stikla pretestība ūdens skābju un sārmu iedarbībai.	Widerstandsfähigkeit (f.) des Glases (n.) in bezug auf Wasser (n.), Säuren (f. pl.) und Laugen (f. pl.). сопротивленіе стекла водѣ, кислотамъ и щелочамъ.
8 stikla drumstala; — lauska (M. E.).	Glasscherben (m.). черепокъ.
9 kārpains lūzumā. Stikls lūzumā ir kārpains.	muscheliger Bruch; muschelig in der Bruchfläche. раковистый изломъ; — въ изломѣ.

blāvs stikls.	mattes Glas. матовое стекло; тусклое —.	1
caurredzams, caurskatāms stikls.	durchsichtiges Glas. прозрачное стекло.	2
caurspīdīgs stikls. Blāvs stikls ir caurspīdīgs, bet nav caurredzams.	durchscheinendes Glas. просвѣчивающее стекло; тускло прозрачное —.	3
krāsains stikls.	farbiges Glas. цвѣтное стекло.	4
apsvīdis stikls.	beschlagenes Glas. потускнѣвшее стекло.	5
plankumains stikls; plankumi stiklā.	Flecken (m. pl.) im Glase. пятна на стеклѣ.	6
kūkumains stikls.	ausgebauchtes Glas; gekrümmtes —; krummes —. искривленное, изогнутое стекло.	7
tulznains stikls; stikls ar tulznām; — ar pūšlīšiem.	Beulen (f. pl.) im Glase. пузырчатое стекло; пузырки въ стеклѣ; мошка — —.	8
pūsts stikls.	geblasenes Glas. дутое стекло; стекло изготовленное дутьемъ.	9
liets stikls. No lietā stikla ir iespējams izgatavot biezākas plātnes jeb tāfeles kā no pūstā stikla. Ar liešanu iegūst stikla plātnes skatu logiem un spoguļiem.	gegossenes Glas; Gussglas (n.). литое стекло.	10
presēts stikls; spiests —.	Presshartglas (n.). пресованное стекло.	11
rūdīts stikls; cietstikls.	Hartglas (n.); Vulkanglas (n.). закаленное стекло.	12

1	grūti kausējamais stikls (t. k.); kalijstikls.	schwerschmelzbares Glas; Hartglas (n.). тугоплавкое стекло.
2	atstiklots stikls.	entglastes Glas. разстеклованное стекло
3	pusapstrādāts stikls; plātņu stikls, kādu iegūst ar liešanu; to pagatavo gludu, rievotu, režģotu un arī blāvu un lieto pagalmu pārseg-šanai.	Rohglas (n.). сырое стекло.
4	rotstikls; izrotāts stikls; izrakstīts —.	Zierglas (n.); Ornamentglas (n.). узорчатое стекло.
5	kodināts, izkodināts stikls (t. k.); ēdņots stikls.	geätztes Glas. вытравленное стекло.
6	stikls ar krāsainu virsas jeb virspuses rakstu vai rotājumu.	Überfangglas (n.). стекло съ наведенными цвѣтными узорами.
7	slīpēts stikls.	geschliffenes Glas. шлифованное стекло.
8	spoguļstikla nošļauptā sānteka; slīpētā stikla nošļauptā mala vai šķautne.	Facette (f.); geschliffene Kante einer Glastafel. фацетъ; грань стекла; скошенное ребро —.
9	nošļaupt, noslīpēt stiklam šķautnes; izveidot stikla tāfelei sāntekas.	Facetten (f.pl.) ausschleifen; eine Glastafel facettieren. вышлифовать грани; гранить стекло.
10	kristallstikls.	Kristallglas (n.). хрустальное стекло.
11	drātspinuma stikls; drāts —. Stikla plātne ar vidū ieveltņotu drāts sietu.	Drahtglas (n.). проволочное стекло; стекло съ проволочной сѣткой.
12	logu stikls.	Fensterglas (n.). оконное стекло.

stikla rūts; — tāfele; — plāksne.	Glasscheibe (f.); Glastafel (f.). стеклянный листъ.	1
spoguļstikls. Spoguļstiklu iegūst ar liešanu; spoguļstiklam abas puses tiek slīpētas un polētas.	Spiegelglas (n.). зеркальное стекло.	2
katedrālstikls. Katedrālstiklu iegūst ar liešanu; viņš ir krāsains ar negludām, kruvešainām virsmām.	Kathedralglas (n.). каѳедральное стекло.	3
stikla šķirmes (t. k.); — šķiras.	Wahlen (f. pl.) des Glases (n.). сортиментъ стекла.	4
stikla šķirmēšana; — šķirošana.	Sortieren (n.) des Glases. сортировка стекла.	
I. šķiras stikls. Būvēm bieži lieto III. šķiras stiklu.	Glas (n.) I-er Wahl (f.). стекло I-го сорта.	
stikla tāfeļu jeb plākšņu iesaiņojums.	Verpackung (f.) von Glastafeln. упаковка оконнаго стекла.	5
stiklu sainis.	Glasbund (n.); Bund (n.). стекло въ бунтахъ.	6

IX.

Krāsvielas. — Farbstoffe (m. pl.). — Красящія вещества.

1	krāsviela.	Farbstoff (m.); Pigment (n.); roher Farbstoff. краска; пигментъ.
2	krāsa.	Farbe (f.); Tünche (f.); malfertig gemachter Farbstoff. краска.
3	krāszieds; krāsas zieds (t. k.).	Farbe (f.). цвѣтъ.
4	krāszieda noskaņa; krāsas —.	Farbton (m.); Abtönung (f.); Farbennüance (f.). оттѣнокъ цвѣта или краски.
5	minerālu krāsvielas.	mineralische Farbstoffe (m. pl.). минеральныя краски.
6	dzīvnieku valsts krāsvielas.	animalische Farbstoffe. краски животнаго царства.
7	stādu valsts krāsvielas.	Pflanzenfarbstoffe. краски растительнаго царства.
8	ķīmiskas krāsvielas.	chemische Farbstoffe. химическія краски.
9	organiskas krāsvielas.	organische Farbstoffe. органическія краски.
	neorganiskas krāsvielas.	anorganische Farbstoffe. неорганическія краски.
10	dabīgas krāsvielas.	natürliche Farbstoffe. естественныя красящія вещества.
11	mākslīgas krāsvielas.	künstliche Farbstoffe. искусственныя красящія вещества.

līmes krāsas.	Leimfarben (f. pl.). клеевыя краски.	1
ūdens krāsas; ūdenī iejauktas krāsas.	Wasserfarben (f. pl.). водяныя краски; въ водѣ разведенныя краски.	2
krīta krāsa.	Kreide (f.) als Farbstoff (m.); Kreidetünche(f.). мѣловая краска.	
kaļķu krāsa.	Kalkfarbe (f.); -tünche (f.). известковая краска.	
baltkaļķis. Ar baltkaļķi, kas iejaukts līmūdenī, balsina sienas un griestus.	Weisskalk (m.). жженая и гашеная известь; пушонка.	
kaļķu piens.	Kalkmilch (.f); Tünchfarbe (f.); Tünche. известковое молоко.	3
eļļas krāsas.	Ölfarben (f. pl.). масляныя краски.	4
emaljas (t.k.) krāsas. Krāsas, kas iejauktas lakās, sauc par emaljas krāsām.	Emailfarben. эмалевыя краски.	5
kazeīna krāsas. Kazeīns sastādās no olbaltuma vielām, kas otrodas pienā un pākšaugu sēklās.	Kaseïnfarben.' казеиновыя краски.	6
vasku krāsas.	Wachsfarben. краски разведенныя на воскѣ.	7
anilīna krāsas.	Anilinfarben. анилиновыя краски.	8
darvas krāsas.	Teerfarben. смоляныя краски.	9
sveķu krāsas.	Harzfarben. смоляныя краски.	10
sedzošas krāsas.	Deckfarben. непрозрачныя краски.	11

1 krāsas sedzošās spējas.	Deckkraft (f.) der Farbe. кроющая способность краски.
lazūrkrāsas; 2 caurspīdīgas, dzidras krāsas.	Lasurfarben; lasierende Farben; durchscheinende —. лазуревыя краски; прозрачныя —.
ripolīns; 3 ripolīnkrāsas.	Ripolin (n.); Ripolinfarben (f. pl.). риполинъ; риполиновыя краски.
4 svina baltums.	Bleiweiss (n.). свинцовыя бѣлила.
5 cinka baltums.	Zinkweiss (n.). цинковыя бѣлила.
6 barita baltums; permanentbaltums.	Baritweiss (n.); Permanentweiss (n.). баритовыя бѣлила.
litopons; 7 litapons (t. l.).	Lithopon (n.). литофонъ.
8 kremzerbaltums.	Kremserweiss (n.). кремышскія бѣлила; кремскія —.
9 krīts.	Kreide (f.). мѣлъ.
10 okrs; okers (t. l.).	Ocker (m.). охра.
11 zeltokrs.	Goldocker (m.). золотистая охра.
12 Kaseles dzeltānums.	Kasseler Gelb (n.). кассельская желтая.
13 kadmija dzeltānums.	Kadmiumgelb (n.). кадміева желтая.
14 Gumiguta.	Gummigutt (n.). гуммигутъ.

chrōma dzeltānums.	Chromgelb (n.). желтый хромъ; хромовая желтая краска.	1
chrōma zaļums.	Chromgrün (n.). зеленый хромъ; хромовая зеленая краска.	2
Šveinfurtes zaļums.	Schweinfurter Grün (n.). швейнфуртская зелень.	3
vaļa skapsts; — skapstējums; — zaļums.	Grünspan (m.). ярь-мѣдянка; зеленая мѣдная краска.	4
smalta, zaļā.	grüne Schmalte. зеленая шмальта.	5
indigo.	Indigo (n.). индиго.	6
smalta, zilā.	blaue Schmalte. синяя шмальта.	7
franču zilums; prūšu zilums; Berlīnes zilums.	Französischblau (n.); Preussischblau; Berliner Blau. французская синяя; берлинская лазурь.	8
ultramarīns.	Ultramarinblau (n.). ультрамаринъ.	9
Parīzes zilums.	Pariser Blau (n.). парижская синяя.	10
kobalta zilums.	Kobaltblau (n.). кобальтовая синяя.	11
chrōma sarkanums.	Chromrot (n.). хромовая красная.	12
minijs (t. k.); miniums.	Mennige (f.); Minium (n.). сурикъ.	13
angļu sarkanums.	Englischrot (n.). англійская красная.	14
Indijas sarkanums.	Indischrot (n.). индійская красная.	15

1	cinobrs.	Zinnober (m.). киноварь.
2	karmīns.	Karmin (m.). карминъ.
3	kraplaka.	Krapplack (m.). краплакъ.
4	sarkanais bolus; sarkanā glūda.	Bolus (m.). болюсъ; болусъ; красная глина.
5	kaput mortuum.	Caput mortuum (n.). мумія.
6	siënna; Siënnas zeme; terra di Siënna.	Terra di Sienna (f.). сіенна; сіенская земля; теръ-де-сіенъ.
7	umbra.	Umbra (f.); Umber (m.). умбра.
8	Kaseles ruzgums; — brūnums.	Kasseler Braun (n.). кассельская коричневая.
9	kvēpi; kvēpu smalce.	Russ (m.); Kienruss (m.). сажа.
10	ziloņkaula melnums; kaulu ogle.	Beinschwarz (n.); Elfenbeinschwarz (n.). жженная слоновая кость.
11	tuša.	Tusche (f.). тушь.
12	sepija.	Sepia (f.). сепія.
13	grafīts.	Graphit (m.). графитъ.
	zelta krāsa.	Goldfarbe (f.). золото; золотая краска.
	sudraba krāsa.	Silberfarbe (f.). серебрянная краска.
14	bronzas krāsas.	Bronzefarben (f. pl.). бронзовыя краски.

bronzas pulveris; bronzējamais —.	Bronzepulver (n.); Bronzierpulver (n.). бронзовый порошокъ; бронзировальный —.	1
bronzas tinktūra.	Bronzetinktur (f.). жидкая масса, содержащая бронзовые лаки, масла и смолы.	2
indīgas (t. k.) krāsas; [ģiftīgas — (t. l.)].	giftige Farben (f. pl.). ядовитыя краски.	3
krāsu saistošas vielas.	Farbbindemittel (n. pl.). вещества, связывающія краски.	4
krāseļļa. Krāseļļas top pagatavotas no stādu sēklām.	Öl (n.) [als Bindemittel (n.) für Farbstoffe (m. pl.)]. масло; олифа.	5
lineļļa; linsēklu eļļa.	Leinöl (n.). льняное масло.	6
kaņepju eļļa.	Hanföl (n.). конопляное масло.	7
saulespuķu eļļa.	Sonnenblumenöl (n.). подсолнечное масло.	8
magoņu eļļa.	Mohnsamenöl (n.). маковое масло.	9
riekstu eļļa.	Nussöl (n.). орѣховое масло.	10
eļļot; ieeļļot; ar eļļu piesūcināt.	ölen; mit Öl (n.) durchtränken. покрывать, пропитывать масломъ.	11
pernica; vārīta lineļļa. Koka virsmu ieberzt ar karstu pernicu.	Firnis (m.). олифа.	12
eļļas vai lakas plēve. Pernicai vai lakai žūstot izgaist dažas viņu sastāvdaļas, caur ko uz krāsotās vai lakotās virsmas sacietē eļļas vai lakas plēve.	eingetrockneter Film des Öles (n.) oder des Lackes (m.). кожица, пленка на маслѣ или на лакѣ.	13

1 terpentīns.	Terpentin (m.). скипидаръ.
2 spirts.	Spiritus (m.). спиртъ.
3 koka spirts.	Holzspiritus (m.). древесный спиртъ.
sikātīvs; susinātājs. 4 Sikātīvus pieliek kā susinātājus lēni žūstošām eļļām vai lakām.	Sikkativ (n.); Trockenstoff (m.). сиккативъ; сушка.
5 laka.	Lack (m.). лакъ; баканъ.
lakas vai eļļas gaistošās spējas.	Verflüchtigungsfähigkeit (f.) des Lackes (m.) oder des Öles (n.). способность лака или масла улетучиваться.
lakas vai eļļas žūšanas spējas.	Trockenfähigkeit (f.) des Lackes (m.) oder des Öles (f.). способность лака или масла сохнуть.
6 spirta laka.	Spirituslack (m.). спиртовый лакъ.
7 terpentīna laka.	Terpentinlack (m.). скипидарный лакъ.
8 asfaltlaka.	Asphaltlack (m.). асфальтовый лакъ.
9 kopallaka.	Kopallack (m.); Copallack (m.). копаловый лакъ.
10 lakot.	lackieren. покрывать лакомъ.
11 lakotājs.	Lackierer (m.). лакировщикъ.
lakošana.	Lackieren (n.). покрываніе лакомъ; лакировка.

saisteklis (t. k.); saistoša viela; saiklis.	Bindemittel (n.). связывающее вещество.	1
krāsotāju līme.	Malerleim (m.). малярный клей.	2
līmūdens.	Leimwasser (n.). разведенный клей; клеевая вода.	3
krāsotāju klīsteris.	Malerkleister (m.). малярный клейстеръ.	4
alauns.	Alaun (m.). квасцы.	5
alauna atšķaidījums; — šķīdums.	Alaunlösung (f.). разведенные квасцы.	
smidzis (t. k.); fiksatīvs.	Fixiermittel (n.); Fixativ (n.). фиксативъ; фиксажъ.	6
krāsotāju sārms.	Malerlauge (f.). щелокъ, употребляемый живописцами.	7
kodne (t. k.); [beice (t. l.)]; [ēdne (t. k.)].	Beize (f.). протрава.	8
koku kodināt (t. k.); [— beicēt (t. l.)].	Holz (n.) beizen. морить, травить дерево; красить подъ черное дерево.	9
krāsas surrogāts (Dr.); — pakaļdarinājums. — aizvietotājs.	Surrogatfarbe (f.); Ersatzfarbe (f.). суррогатъ краски; краску замѣняющее средство.	10

X.

Piederumi telpu izkopšanai.— Zubehör (n.) zur Ausstattung von Räumen (m. pl.). — Принадлежности для убранства помѣщеній.

1.

Audumi. — Gewebe (n. pl.). — Ткани; тканье.

1	auduma apretūra; — apdare.	Appretur (f.) eines Gewebes (n.). аппретура ткани; отдѣлка —; шлихтованіе —.
2	audekls. [Linu audekls, kaņepāju audekls, kokvilnas audekls.]	Leinwand (f.); Leinen (n.); Linnen (n.). полотно; холстъ; ткань.
3	audējs; [vēveris (t. l.)].	Weber (m.). ткачъ.
4	austuve.	Weberei (f.); Weberwerkstatt (f.). ткацкая мастерская; ткацкая фабрика.
5	džutas audums.	Jutegewebe (n.); Juteleinen (n.). джутовая ткань.
	džuta.	Jute (f.). джутъ; юта.
6	balināts audekls.	gebleichte Leinwand. бѣленое полотно.
7	pusaudekls.	Halbleinen (n.); Halblinnen (n.). полульняная ткань.
8	rupjš audekls; biezs —.	grobe Leinwand (f.); dicke —. посконное, грубое полотно.

plāns audekls.	feine Leinwand; dünne —. тонкое полотно.	1
brezents; audekls, piesātināts ar pernicu vai darvu.	Persenning (f.); Presenning (f.); Bresent (n.). брезентъ; просмоленный холстъ.	2
dzija.	Garn (n.). пряжа; нить.	3
vilnas dzija.	wollenes Garn. шерстяная пряжа.	
diegs.	Zwirn (m.). нить; дратва.	4
pavediens.	Faden (m.). нитка.	5
šķiedra.	Faser (f.). волокно.	6
diegu kamols; dziju —.	Zwirnknäuel (m.); Garnknäuel. клубокъ нитокъ; — пряжи.	
šķeterēta, sašķeterēta dzija.	gezwirntes Garn. крученая пряжа.	7
trīskārtīgi sašķeterēta dzija. Dziju šķeterēt, sašķeterēt = savīt, sagriezt vairāk dziju vienā. Dziju šķetināt, atšķetināt = sametušās dzijas atšķetināt; atšķetināt dzijā sametušās dzirkstis.	dreifädiges Garn. пряжа, крученая въ три нитки.	
tītavas; tītuves.	Garnwinde (f.). мотовило.	8
mestuves; šķērumi; mestavas (Bil.); metamie stāvi (Bil.); lielās tītavas.	Scherrahmen (m.); Schweifrahmen (m.). сновальный барабанъ.	9

kraģīši; spo|u rāmis (Bil.). 1 No tītavām dzija nāk uztīta kraģīšiem un no kraģīšiem aizmesta uz mestuvēm.	Spulengestell (n.). рамка для установки катушекъ.
2 stelles; stāvi.	Webstuhl (m.); ткацкій станокъ.
mašīnu stelles; aužamā mašīna.	Webmaschine (f.). Kraftstuhl (m.). ткацкая машина.
3 steļļu piederumi.	Webstuhlzubehör (n.). принадлежности къ ткацкому станку.
4 aužamie stāvi; aužamās stelles.	Webstuhlgerüst (n.). станина ткацкаго станка.
5 stāvu rāmis; steļļu —.	Rahmen (m.) des Webstuhls (m.). рамка ткацкаго станка.
stāvu riestuvis; 6 steļļu bomis; — griezene (M. E.).	Weberbaum (m.). навой.
aužamais šķiets; 7 aužamā skāte; — ķemme.	Weberkamm (m.). гребень; бердо.
atspole; 8 šaudekle; saudekle.	Weberschütze (f.); Schütze (f.); Schiffchen (n.). челнокъ; инструментъ, съ помощью котораго пропускаются нити утка между нитями основы.
atspoli cauri grūst; — caursviest; — cauri šaut.	die Schütze werfen, durchschiessen. бросать, гонять челнокъ.

bullītis; šķīnis (Bil.). Bullīša uzdevums — noturēt riestuvi no atpakaļgriešanās.	—	1
sistavas; mustavas (Bil.). Sistavas — rāmis ar ieliktu šķietu, dziju piesišanai.	Weberlade (f.); Kammlade (f.).	2
saiviņa; aužamā spole. Saiviņa jeb aužamā spole top uztīta uz niedres.	Weberspule (f.). катушка; шпулька.	3
paminas; pamina; pakājes.	Tritt (m.); Fussschemel (m.) des Webstuhls (m.). подножка ткацкаго станка.	4
lumsti; dziju šķirotāji; dziju šķīrēji; caurumoti skali.	Brettchen, welches vor und hinter die sich kreuzenden Fäden geschoben wird.	5
nītis; diegi šķēru vai valku pārmainīšanai.	Weberhefteln (f. pl.). —	6
nīšu acis; starpas starp nīšu mezgliem, caur kuŗām velk valku dzijas.	—	7
valki; valku dzijas; šķēri; velki; meti.	Weberaufzug (m.); Weberzettel (m.). основа.	8
ieaudi; audi; ieaudu dzijas.	Webereinschlag (m.); Webereintrag (m.). утокъ.	9
aust ar smitētu dziju. Dziju smitēt = dziju glumu pataisīt ar zaļām ziepēm vai klīsteri.	mit feuchtem Einschlag (m.) weben. ткать мокрымъ уткомъ.	10

2.

Tapētes, drapējumi, apšuvumi. — Tapeten (f.pl.), Drapierungen (f. pl.), Bekleidungen (f. pl.). Обои, драпировки, облицовки.

1	tapēte.	Tapete (f.); Tapet (n.). обои (pl.).
2	tapsēt; tapētes uzlīmēt; sienu aplīmēt ar tapētēm.	tapezieren. обклеивать стѣну обоями.
3	tapsētājs.	Tapezierer (m.). обойщикъ.
	tapsētāju darbi.	Tapezierarbeit (f.). обойная работа.
4	tapētes strēmele; — sloksne.	Tapetenstreifen (m.). отрѣзанная полоса обоевъ.
5	tapētes klātne; — sleja.	Tapetenbahn (f.). полотнище, кусокъ обоевъ.
6	tapēšu veltnis; — rullis.	Tapetenrolle (f.). свертокъ обоевъ.
7	tapētes raksts; — musturis.	Tapetenmuster (n.). рисунокъ, узоръ на обояхъ.
8	spodras, spīdīgas tapētes.	Glanztapeten (f. pl.). глянцевые обои.
9	blāvas tapētes.	matte Tapeten (f. pl.). матовые обои.
10	samtainas tapētes.	Velourstapeten (f. pl.). бархатные обои.
11	mazgājamas tapētes	waschbare Tapeten(f.pl.). моющіеся обои.
12	vilnainas tapētes.	wollige Tapeten (f. pl.). суконные обои; ворсистые —.

ciļņotas tapētes.	Relieftapeten (f. pl.). рельефные обои.	1
linkrustā tapētes; linkrustā; mākslīgas ādas tapētes.	Linkrustatapeten (f. pl.). линкруста; обои изъ искусственной кожи.	2
gobelēns; gobelēna tapēte; gobelēna audums.	Gobelin (m.); Gobelintapete (f.); Gobelingewebe (n.). гобеленъ; гобеленовые обои; гобеленовая ткань.	3
borde; tapēšu apmale (t. k.).	Borte (f.); Tapetenborte (f.). бордюръ.	4
apmaļot; ierobežot ar apmalēm.	bordieren; bortieren. окаймлять бордюромъ.	
makulātūra; paklāju papīrs; maklatūra (t. l.).	Makulatur (f.); Unterlage (f.). макулатура.	5
pape; kartons.	Pappe (f.); Karton (m.). папка; картонъ.	6
platota; tapsētāju suka. — birste (t. l.).	Tapezierpinsel (m.); Tapezierbürste (f.). широкая кисть для оклейки обоевъ.	7
iekārta; iekārtojums; telpas —; veikala —; dzīvokļa —.	Ausstattung(f.); (—eines Raumes, einer Wohnung u. s. w.). обстановка; (— помѣщенія, магазина, квартиры и т. п.).	8
ietērpt telpu; drapēt.	drapieren. драпировать; задрапировать; завѣшивать тканью.	9
drapējums; telpas ietērps.	Drapierung (f.); Draperie (f.); Behang (m.). драпировка.	10

1	aplikums; apšuvums.	Besatz (m.). накладка; обивка; вышивка.
2	drāna.	Stoff (m.). матерія.
3	vasku drāna.	Wachstuch (n.). клеенка; вощанка.
4	brokāts; brokātdrāna; zīda drāna, izrakstīta ar zeltu un sudrabu vai caurausta ar zelta un sudraba pavedieniem.	Brokat (m.); Brokatstoff (m.). брокатъ; парча; брокатовая матерія.
5	vija; aukla; šņore; aplikums.	Borte (f.); Schnur (f.); Besatz (m.). басонъ; тесьма; бордюръ.
6	bārkstis; kruzuļi.	Fransen (f. pl.). бахрома.
	bārkstains; kruzuļains.	fransicht; -sig. бахромистый; съ бахромой.
	apšūt ar bārkstīm vai kruzuļiem.	fransen. обшивать, -шить бахромой.
7	mežģenes (M. E.); mežģines (M. E.).	Spitzen (f. pl.). кружева.
8	krokas.	Falten (f. pl.). сборки; складки.
	krokains.	faltig. со складками.
	skujots robojums; izrobojums skujiņā.	Zacken (f. pl.). зубчатое украшеніе; зубцы.
9	pušķis; trodulis (t.l.).	Troddel (f.). кисточка; темлякъ.
10	rotlīste; apmaļlīste.	Garnierungsleiste (f.); Tapetenleiste (f.). багета; листель; брусокъ для обоевъ.

apmaļot (ar rotlīsti vai ar apmali).	umrahmen; mit einer Borte umgeben. обрамлять; окаймлять (бордюромъ или багетой).	1
aizklājs (M. E.); aizkars (M. E.); širmis (t. l.); gardīne (t. l.).	Vorhang (m.); Gardine (f.). занавѣсъ.	2
aizkaru kārts; — līste; gardīņu stanga (t. l.).	Gardinenstange (f.). багета занавѣсочная.	
portjēra; durvju aizkars.	Portiere (f.); Türvorhang (m.). портьера.	3
paklājs; tepiķis (t. l.).	Teppich (m.). коверъ.	4
tūbas paklājs.	Fussbodendecke (f.) aus Filz (m.). войлочная подстилка; войлочный коверъ.	5
grīdsega; grīdu drāna.	Stoff (m.), Gewebe (n.) als Dielenbelag (m.). половикъ; ткань для покрыванія половъ.	6
grīdu celiņš. — teciņš.	Läufer (m.); Dielenläufer (m.). дорожка для покрыванія половъ.	7
sienas apšuvums; — ietērps; — pārklājums.	Wandbekleidung (f.); Wandbetäfelung (f.). обшивка стѣны; облицовка —; обивка —.	8
koka ietērps; — pārklājums; — apšuvums; apšuvums ar koku.	Holzbekleidung (f.); Holzbelag (m.); Holzbetäfelung (f.). обивка деревомъ; облицовка —.	9

koka pasiene pildiņos;
1 — panēlis —.

Holzpaneel (n.); Tafelwerk (n.).
филенчатая деревянная панель.

---

sienu apšūt ar koka pārklājumu;
— ietērpt koka pārklājumā.

eine Wand täfeln,
— — mit Holz (n.) belegen; — — — — bekleiden.
обшивать стѣну деревомъ.

---

mākslīga marmora pārklājums;
2 ietērpums,
ietērps mākslīgā marmorā.

Bekleidung (f.) mit künstlichem Marmor (m.).
облицовка искусственнымъ мраморомъ.

---

ielaidu darbi;
ielikumu —.
3 Kādā cietā ķermenī ielaisti jeb iestrādāti rotājumi no tāda paša vai no citāda materiāla.

eingelegte Arbeit;
Einlegearbeit (f.).
наборная работа.

---

mozaïka.
4 Ielaidu darbi no koka, stikla vai dažādu krāsu akmeņiem.

Mosaik (n.); (f.).
мозаика;
наборная работа изъ дерева, кусочковъ разноцвѣтнаго камня или стекла.

---

mozaïkas pārklājums;
5 — ietērps.
Mozaikā ietērpta grīda, siena vai griesti.

Mosaikbelag (m.);
Mosaikarbeit (f.).
мозаичная работа.

---

intarsia;
ielaidu darbi kokā;
6 koka mozaïka.
Ar vardu intarsia apzīmē koka [pildiņu vai mēbeļu] izrotāšanu ar koka ziloņkaula vai metalla ielaidumiem.

Intarsia (f.);
Holzmosaik (n.).
интарсія;
художественная деревянно-мозаичная выкладка; инкрустаціонная работа.

inkrustācija; ielaidu darbi kokā, akmenī vai citā kādā cietā ķermenī. Par inkrustāciju sauc rotājumus no marmora, koka, stikla vai bronzas, kas iestrādāti jeb ielaisti kokā, akmenī vai citā cietā ķermenī.	Inkrustation (f.). инкрустація.	1
linolejs; linoleums.	Linoleum (n.). линолеумъ.	2
linoleja pārsegums; linoleuma —.	Linoleumbelag (m.). настилъ изъ линолеума.	3

XI.

Retāk lietotas būvvielas. — Seltener gebrauchte Baustoffe (m. pl.). Рѣже употребляемые строительные матеріалы.

1.

Āda. — Leder (n.). — Кожа.

1	ādas prece.	Lederware (f.). кожаный товаръ.
2	ādains; ādas . . .	ledern. кожаный.
3	ādu ģērētava; — mituve; — miecētava (atv. no t. k.).	Ledergerberei (f.); Lederfabrik (f.). кожевенный заводъ; кожевня.
	ādu mīšana; — ģērēšana; — miecēšana.	Lohgerberei (f.); Lohgerbung (f.). дубленіе кожъ.
4	ādu miecēt (t. k.); — ģērēt; — mīt.	Leder (n.) gerben; — brühen. дубить кожу; выдѣлывать —.
5	ādu raudzēt; — sīvēt.	Leder (n.) lohen. дубить кожу.
6	ādminis; ādu ģērētājs; — miecētājs; ģērmanis (t. l.).	Gerber (m.); Lohgerber (m.). кожевникъ; дубильщикъ.
	raudzējamās mizas.	Gerberlohe (f.); Lohe (f.). дубильная корка; дубильная кора; корье.

ādu raudzējamā bedre.	Lohgrube (f.); Versetzgrube (f.). дубильная яма.	
mizu kubls; raudzējamais kubls; sīves kubls.	Lohbütte (f.). дубильный чанъ.	
sīve (t. l.); raudzējamā sula.	Lohbeize (f.); Lohbrühe (f.). дубильный сокъ.	1
mieces skābe (t. k.); ģērskābe (t. l.).	Gerbsäure (f.). дубильная кислота.	2
ģērēta āda; izģērēta āda.	lohgares Leder. дубленая кожа.	3
izklapēta āda; veltņota, presēta —.	gehämmertes, unter eisernen Walzen gepresstes Leder. колоченная, прессованная кожа.	
drāzta āda.	gestrichenes Leder. строганная кожа.	
jēlmene (M. E.); jēlmīta āda; baltmīta āda; alaunā miecēta —.	weissgares Leder. сыромятная кожа; сыромять; квасцованная кожа.	4
ziemišķa āda.	sämisches Leder. замшевая кожа; замша.	5
spodrāda; spoguļāda; polēta —; spodrināta —.	Glanzleder; poliertes Leder. глянцевая кожа; полированная —.	6
ādas grauds; graudaina āda.	Narben (f. pl.) des Leders. мерея на кожѣ.	7
ādas graudainā puse; — labā puse vai virsma.	Narbenseite (f.) des Leders. лицевая сторона кожи; внѣшняя — —; лицо кожи.	

1	graudaini izrakstīta āda; āda izrotāta ciļņotā rakstā.	künstlich genarbtes, gekrispeltes Leder. кожа съ наведенною мереею.
2	juchta; juchtas āda; tauku — (t. l.). Juchta top ģērēta no liellopu un teļu ādām; juchtas ādai ir īpatnēja smaka, kas ceļas no ādas piesūcināšanas ar degutu.	Juchtenleder (n.); Juchten (m.). Juften (m.). юфть; юхта.
3	ādas blīvējums (t.k.); — pakojums (sūkņu virzuļiem).	Lederdichtung (f.); Lederpackung (f.) für Pumpenkolben (m.pl.). кожаная поршневая набивка.
4	ādas uzmava (blīvēšanai).	Lederstulpe (f.). кожаный манжетъ.
5	ādas dzenamā siskna; [— dzensiksna (t. l.)].	Treibriemen (m.); Maschinenriemen (m.); Lederriemen (m.). кожаный приводный ремень.
6	ādas paplāksne (t.k.); — plāce; — starpplāce (starp cauruļu atlokiem).	Lederscheibe (f.); Unterlagsscheibe aus Leder. кожаная прокладка; кожаный кружокъ (между флянцами трубъ и пр.).
7	ādas aplikums.	Lederbesatz (m.). кожаная обкладка.

2.

Sevinātājas vielas; sevinošas —; izolācijas —. Isolierungsmaterialien (n. pl.); Isolierstoffe (m. pl.). — Изоляціонные матеріалы; изолирующія вещества.

8	asfaltkārta; asfalta kārta. Asfalta kārta, noklāta uz pamatu mūriem — labs sevinātājs pret gruntsūdeņa iesūkšanos sienās.	Asphaltschicht (f.) асфальтовый слой; слой асфальта.

darvota pape; jumtu —.	Teerpappe (f.); Dachpappe (f.). просмоленный, кровельный толь.	1
darvotas pakulas. Ar darvu piesūcinātas pakulas lieto drīvēšanai.	Teerwerg (n.). смоленая пакля.	2
papes veltnis; — rullis. Pape nāk pārdošanā veltņos jeb rullos.	Pappe in Rollen (f. pl.). свертокъ, свитокъ толя.	3
pape piesātināta ar darvu.	mit Teer (m.) durchtränkte Pappe. толь, пропитанный смолою.	4
sevināmā pape; pape sevināšanai; — izolēšanai.	Isolierpappe (f.). толь для изоляціи.	5
ruberoïds.	Ruberoid (n.). рубероидъ.	6
tūba (t. k.); popis (ar uo) (t. k.); voiloks (t. l.); filcs (t. l.).	Filz (m.). войлокъ; кошма; поярокъ.	7
tūbas baķis.	Filzballen (m.). тюкъ войлока.	8
tūbu velt. Tūbu veļ no govju vilnas; tūba nepūst, nedeg ar liesmu, bet tikai gruzd.	filzen; zu Filz schlagen. валять, всколачивать войлокъ.	
sevināmā tūba; tūba sevināšanai; — izolēšanai.	Isolierfilz (m.). войлокъ для изоляціи.	9
asbests. Asbestu lieto sevināšanai pret karstumu.	Asbest (m.). азбестъ.	10
asbesta audekls; — audums.	Asbestgewebe (n.). азбестовая ткань.	
asbesta kartons; — pape.	Asbestpappe (f.). азбестовый картонъ.	11

1	korķa plātne.	Korkplatte (f.). пробковая плита.
2	salamīts; presēts salmu pinums. Salamītu lieto sevināšanai pret sienu un griestu svīšanu.	gepresste Strohplatte; Strohmatte (f.); Strohgeflecht (n.). саламитъ.
3	tāsis; bērza tāsis.	Birkenrinde (f.); Birkenbast (m.). береста.
	tāšu izolācija; sevināšana ar tāsīm.	Isolation (f.) mit Birkenrinde (f.) — — Birkenbast (m.). изоляція берестой.
4	izolēšana; izolējums; sevināšana (t. k.).	Isolierung (f.); Isolieren (n.). изолированіе.
5	izolācija; sevinājums.	Isolation (f.). изоляція.
6	izolējamie līdzekļi; sevinātāji —; līdzekļi izolēšanai; — sevināšanai.	Isolierungsmittel (n. pl.). изоляціонныя средства. средства для изоляціи.
	izolācijas spējas; sevinātājas —; sevinošas —.	Isolationsfähigkeit (f.); Isolationsvermögen (n.). изоляціонная способность; способность непроводимости.
	izolācijas kāpe; sevināšanas —.	Isolationsgrad (m.). степень непроводимости; — изоляціи.
7	izolātors; sevinātājs; nevads.	Isolator (m.). изоляторъ; непроводникъ.
8	izolēt; sevināt; nevadīt. Gumija nevada elektrisko strāvu; gumiju var uzlūkot kā elektriskās strāvas sevinātāju jeb izolātoru.	isolieren; nicht leiten. изолировать; не проводить.

izolēt;
sevināt;
padarīt nevadīgu.

isolieren; isolierend machen. 1
изолировать;
дѣлать непроводимымъ.

sevināšana pret temperātūras maiņām.

Isolieren (n.) gegen Temperaturwechsel (m.).
изолированіе отъ перемѣнъ температуры.

sevināšana pret aukstumu;
— — saltumu.

Isolierung (f.) gegen Kälte (f.).
изолированіе отъ холода.

sevināšana pret karstumu;
— — siltumu.

Isolierung (f.) gegen Hitze; — — Wärme (f.)
изолированіе отъ жара;
— — тепла.

sevināšana pret ūdeni;
[pamatus sevinātjeb izolēt no gruntsūdeņa;
— — — — pret gruntsūdeņa iesūkšanos].

Isolieren (n.) gegen Wasser.
изолированіе отъ проникновенія воды.

sevināšana pret mitrumu.

Isolierung (f.) gegen Feuchtigkeit.
изолированіе отъ сырости.

caurlaidība (t. k.);
caurvadība.

Permeabilität (f.);
Durchlässigkeit (f.). 2
проницаемость.

caurlaidīgs.
Maz apdedzināts māla trauks laiž ūdeni cauri; viņš ir caurlaidīgs.

permeabel;
durchlassend; -lässig.
проницаемый;
пропускающій.

necaurlaidība.

Undurchlässigkeit (f.);
Undurchdringlichkeit (f.). 3
непроницаемость;
непропускаемость.

necaurlaidīgs.	undurchlässig; undurchdringlich. непроницаемый; непропускающій.
vadītājs; 1 caurvadītājs; vads.	Leiter (m.). проводникъ.
caurvadīt; caurvest; vadīt. Metalli ir labi siltuma un aukstuma caurvadītāji. Elektrisko strāvu caurvadīt; mitrumu caurvadīt.	leiten. проводить.

3.

Lipinātājas vielas; lipīgas vielas. Klebstoffe (m. pl.); Klebemittel (n. pl.); Leimstoffe (m. pl.). — Клейкія вещества.

2 lipšana.	Klebrigkeit (f.). клейкость.
3 lipīgs.	klebrig; glutinös. клейкій; липкій.
lipinātājs; līmētājs.	Kleber (m.); Leimer (m.). склеиватель.
4 lipināt.	kleben; kleistern. клеить; склеивать.
lipt.	sich kleben. клеиться.
lipšanas spējas.	Klebkraft (f.); klebende Kraft. склеивающая способность.
5 klīsteris.	Kleister (m.). клейстеръ.
klīsterēt; 6 ar klīsteri apziest; — — aptriept.	kleistern; mit Kleister bestreichen. клеить; мазать клейстеромъ.

kartupeļmiltu klīsteris; stērķelklīsteris.	Stärkekleister (m.). крахмальный клейстеръ	1
rudzu miltu klīsteris.	Roggenmehlkleister (m.) клейстеръ изъ ржаной муки.	2
pelējumi.	Schimmel (m.). плѣсень.	3
pelējumi klīsterī; iepelējis klīsteris; sapelējis klīsteris.	schimmeliger Kleister. плѣсень въ клейстерѣ; заплѣснѣвшій клейстеръ.	
mastika. Mastika ir sveķaina, lipīga viela, ko lieto laku, pernicu un dažādu tepju pagatavošanai.	Mastix (m.). мастика.	4
līme.	Leim (m.). клей.	5
līmēšana.	Leimen (n.). клееніе; клейка.	
līmējums; salīmētā vieta.	Leimung (f.). склейка; склеенное мѣсто.	
līmēt.	leimen. клеить; склеивать.	6
galdnieku līme.	Tischlerleim (m.). столярный клей.	7
kaulu līme.	Knochenleim (m.). костный клей.	
ādu līme.	Lederleim (m.); Hautleim (m.). кожевенный клей; клей, вываренный изъ кожи	
zivju līme.	Fischleim (m.). рыбій клей.	8
stādu līme.	Pflanzenleim (m.). растительный клей.	9

līmes pelējumi.	Leimschimmel (m.). плѣсень, растущая на сухомъ клеѣ.
sapelējusi līme; ar pelējumiem pārklāta līme.	verschimmelter Leim. клей, покрытый плѣсенью.
līme plātnītēs.	Leim (m.) in Tafeln; Tafelleim (m.). клей въ плиткахъ.
līmes pulveris.	Leimpulver (n.). клеевой порошокъ.
1 gumiarabiks; Arabijas gumija.	Gummiarabicum (n.); arabischer Gummi (n. auch m.). гуммиарабикъ; аравійская камедь.
2 sindetiks.	Syndetikon (n.). синдетиконъ.
3 dekstrīns; stērķeles gumija.	Dextrin (n.); Stärkegummi (n. auch m.). декстринъ.
4 želatīns.	Gelatine (f.). желатинъ.
želatīns plāksnēs; želatīna plāksne.	Gelatinblatt (n.); Gelatinpapier (n.); Gelatinfolie (f.). листовой желатинъ.
5 recēt; sarecēt. Sakarsēta līme atdziestot sarecē.	gerinnen; zu Gallert (n.) werden. свертываться; превращаться въ студень.
6 sarecējis.	gallertartig; geronnen; gelatinös. студенистый; свернувшійся; створожившійся.
receklis; galete.	Gallert (n.). студень.

recēšana; recējums.	Gerinnen (n.); Gerinnung (f.). свертываніе; створаживаніе.	

4.

Tepes (t. k.); ķites (t. l.). — Kitte (m. pl.). — Замазки.

tepe (t. k.); ķite (t. l.).	Kitt (m.). замазка.	1
aiztept; satept; saķitēt (t. l.); aizķitēt (t. l.).	kitten; verkitten; zusammenkitten. замазывать замазкой.	2
tepe mīklas veida stāvoklī.	teigartiger Zustand des Kittes. тѣстообразное состояніе замазки.	
tepe sacietē.	der Kitt erhärtet. замазка затвердѣваетъ.	
sliepjamā tepe (t. k.); špachtelķite (t. l.).	Spachtelkitt (m.). замазка для шпаклеванія.	3
stiklinieku tepe; — ķite (t. l.). Stiklinieku tepi pagatavo no krīta un no pernicas.	Glaserkitt (m.). стекольная замазка.	4
tepe vai mastika koka un akmeņa satepšanai.	Kitt (m.) oder Mastix (m.) zum verkitten von Holz und Stein. мастика для соединенія дерева съ камнемъ.	
eļļainas tepes; eļļas tepes.	Ölkitte (m. pl.). масляныя замазки.	
kazeīna tepe; biezpiena —. Kazeīna tepi var pagatavot, iejaucot biezpienā neveldzētus kaļķus; kazeīna tepes lieto akmeņa, koka un metalldaļu satepšanai.	Kaseïnkitt (m.). казеиновая замазка; творожная замазка.	5

1	biezpiens; tārags (t. l.).	Quark (m.); dicke Milch. творогъ.
	gutaperčas tepe.	Guttaperchakitt (m.). гутаперчевая замазка.
	glicerīna tepe.	Glyzerinkitt (m.). глицериновая замазка.
	sveķu tepe.	Harzkitt (m.). смоляная замазка.
2	zīmoglaka; zieģellaka (t. l.).	Siegellack (m.). сургучъ.
3	šķidrais stikls.	Wasserglas (n.). жидкое стекло; растворимое —; фуксовое —.
4	zalmiakspirts; ožamais spirts; zalmiaka — (t. k.).	Salmiakspiritus (m.); Stinkspiritus (m.); Salmiakgeist (m.). нашатырный спиртъ.

5.

Sveķainas vielas. — Harzprodukte (n. pl.). — Смоляные продукты; смолистыя вещества.

5	asfalts; zemes piķis. Sastinguša asfalta struktūra ir amorfa. Asfalta cietākās šķiras izrāda kārpainu lūzumu, kas apveltīts ar lielu spīdumu.	Asphalt (m.); Erdpech (n.). асфальтъ.
6	asfalta maisāmā mente; asfalta maisīkla (t. k.).	Rührschaufel (f.); Rührkrücke (f.). мѣшалка.
	asfalta gludināmais dēlītis; — — plaknulis.	Reibbrett (n.). терка.
7	asfaltēšanas darbi; asfaltētāju —.	Asphaltarbeiten (f. pl.); Asphaltierungsarbeiten. асфальтовыя работы.

bitumens; bitums. [Aptveŗošs apzīmējums eļļainām vielām (nafta, kalnu darva, zemes piķis, asfalts un citas)].	Bitumen (n.). горная смола, каменное, горное масло; асфальтъ.	1
bituminozi, bitumus saturoši akmenāji.	bituminöse Gesteine (n. pl.). битуминозныя, пропитанныя горнымъ масломъ каменныя породы.	2
dabīgs asfaltakmens; asfaltu saturošs akmens vai akmenājs.	natürlicher Asphaltstein; asphalthaltiges Gestein. естественный асфальтовый камень.	
Trinidades asfalts.	Trinidadasphalt (m.). асфальтъ съ острова Тринидада.	
asfalta mastika. Dabīgā asfalta maisījums ar asfaltakmeni; mastika satur 15—20% tīra asfalta.	Asphaltmastix (m.). асфальтовая мастика.	3
gudrons. Ar vārdu gudrons apzīmē bezūdeņa asfaltu ar eļļu piejaukumiem. Gudroni ir mīkstāki par asfaltiem.	Goudron (m.). Die Goudrons sind weicher als Asphalte. гудронъ.	4
mākslīgs asfalts. Mākslīgs asfalts ir atdaļu produkts, kā pārpalikums no asfaltu saturošu eļļu destillācijas jeb pārtvaicēšanas.	künstlicher Asphalt. искусственный асфальтъ.	
asfalta surrogāts; — pakaļdarinājums.	Asphaltersatz (m.). асфальтовый суррогатъ	5
lietais asfalts.	Gussasphalt (m.). литой асфальтъ.	
blietētais asfalts.	Stampfasphalt (m.). трамбованный асфальтъ	6
veltņots asfalts; asfalts, kas padarīts blīvs ar veltņu palīdzību.	Walzasphalt (m.). асфальтъ уплотненный катками.	
darva.	Teer (m.). смола; деготь.	7

1	destillācija (t. k.); tvaicēšana (t. k.).	Destillation (f.). перегонка.
	sausā tvaicēšana; — destillācija.	trockene Destillation; Sublimation (f.). сухая перегонка.
	tvaicēšanas ierīce; tvaicējamā —.	Destillationsapparat (m.); Destillationsvorrichtung (f.). дестилляціонный аппаратъ.
2	tvaicējamā kolba; tvaicējamais kubls.	Destillationskolben (m.). дестилляціонная колба; дестилляціонный кубъ.
3	tvaicēšanas padibenes; — atliekas; — pārpalikums; — atdaļas.	Rückstand (m.) beim Destillieren (n.). остатокъ, поданки при перегонкѣ.
4	koka darva.	Holzteer (m.). древесная смола.
5	akmeņogļu darva.	Steinkohlenteer (m.). каменноугольная смола
6	deguts.	Birkenteer (m.). деготь.
7	darvas ūdens.	Teerwasser (n.). смоляная вода; подсмольная —.
8	darvas tecināšana.	Teerbrennen (n.); das Brennen, das Sieden, das Schwellen von Teer (m.). смолокуреніе; гонка смолы.
9	darvas tecinātava.	Teerbrennerei (f.). смолокурня; смолокуренный заводъ.
10	darvas deģis; — tecinātājs.	Teerschweller (m.). смолокуръ.

darvot; uzziest darvu; aptriept ar —.	teeren. смолить; намазывать смолу; высмолить.	1
darvas otējums uz koka daļām.	Teeranstrich (m.) auf Holzwerk (n.). смоляная окраска деревянныхъ частей сооруженія.	2
darvas pārklājums.	Teerüberzug (m.). смоляной покровъ.	3
darvas cisterna; — tvertne (t. k.).	Teercisterne (f.). бакъ для дегтя; — — смолы.	
piķis.	Pech (n.). варъ; смола; пекъ; пикъ.	4
piķa tecinātava.	Pechsiederei (f.); Pechhütte (f.). смолокуренный заводъ.	5
piķa tecināšana.	Pechbrennen (n); Pechsieden (n.). смолокуреніе; гонка смолы.	6
piķot; aizpiķot.	pechen. смолить.	7
sveķi; sveķis.	Harz (n.). живица; смола.	8
sveķains.	harzig. смолистый; смоляной.	9
sveķveidīgs; sveķiem līdzīgs.	harzartig. смольчатый; похожій на смолу.	
sveķots.	geharzt. покрытый смолой.	10
sveķus tecināt; sveķot.	harzen. собирать живицу; подсачивать; заниматься подсочкою.	11

1	šellaka;	Schellack (m.). шеллакъ.
2	kalifonijs; nosveķis (t. k.).	Kolophonium (n.). канифоль.
	terpentīns.	Terpentin (m.). скипидаръ.

6.

Valgi; striķi; virves. — Stricke (m. pl.). — Веревки.

4	valgs; striķis; virve.	Seil (n.); Strick (m.). канатъ; веревка; бечева.
5	valgu sasiet; — saaudzināt.	ein Seil anspitzen; — — splissen. сращивать два конца лопнувшаго каната.
	valga galu padarīt smailu.	ein Seil verspringen. утонять конецъ каната.
6	valgu uztīt.	ein Seil aufwinden. навивать канатъ.
7	valgu stindzināt.	ein Seil anspannen. натягивать канатъ.
	stingri savilkts, pievilkts valgs; stings —; sastindzināts —.	gespanntes Seil. натянутый канатъ.
8	mezgls.	Schlinge (f.); Knoten (m.). петля; узелъ.
9	siet mezglu; — mezglā.	einen Knoten binden. вязать узелъ.
10	mest, aizmest cilpu; siet cilpā.	eine Schlinge binden. вязать петлю.
11	atraisīt, atrisināt mezglu vai cilpu.	einen Knoten, eine Schlinge lösen. распутать, развязать узелъ или петлю.

linu valgs; — striķis.	Strick (m.) aus Flachs (m.) льняная веревка.	1
valgs vai striķis no pakulām.	Strick (m.) aus Hede (f.). веревка изъ пакли.	2
kaņepāju valgs; — striķis.	Strick (m.) aus Hanffasern (f. pl.). пеньковая веревка.	3
džutas valgs; — striķis.	Strick (m.) aus Jute (f.). джутовая веревка.	4
salmu valgs.	Strohseil (n.). связка изъ соломы.	5
sagriezt salmus valgā.	ein Strohband (n.), eine Strohbinde, ein Strohseil winden. дѣлать связку изъ соломы.	
salmu šķipsna; — žūksnis.	Strohbüschel (m.). пучекъ соломы.	6
lūku valgs; valgs no liepu lūkiem.	Bastseil (n.); Lindenbastseil (n.). лычага; веревка, свитая изъ луба; — — — лыка.	7
vīt valgu; — striķi; — šņori; — auklu.	eine Schnur oder einen Strick winden. вить веревку; — бечеву.	8
pīt valgu; — riepu; — auklu.	ein Seil flechten. плести канатъ.	9
valgu, striķu vīšana.	Seilerarbeit (f.); Reepschlägerarbeit (f.). канатная работа; приготовленіе канатовъ.	
riepnieks; valgu, striķu vijējs.	Seiler (m.); Reepschläger (m.); Reeper (m.). веревочный мастеръ; канатный мастеръ.	10

riepnieka darbnica; 1 valgu, riepu, striķu vītuve.	Reepschlägerei (f.); Seilerei (f.). канатная мастерская; канатный заводъ.
2 tauva; resns striķis; — valgs.	Tau (n.); Reep (n.). канатъ; тросъ.
3 riepa; resna virve; resns striķis jeb valgs.	Reep (n.). канатъ.
ādas riepa; — tauva.	Lederreep (n.); Ledertau (n.). кожаный тросъ.
trose; drāts tauva; 4 tauva savīta vai sapīta no drātīm.	Trosse (f.); Drahtseil (n.). тросъ; кабельтовъ; перлинь.
5 aukla; šņore; šņorīte.	Schnur (f.). шнурокъ; шнуръ; снурокъ; бечевка.
6 saite; saitīte.	Bindfaden (m.); Schnur (f.). веревка; шнурокъ для связыванія.
7 kābelis (Dr.).	Kabel (n.). кабель.
kābeļtauva; kābeļtrose.	Kabeltau (n.); Kabeltrosse (f.). кабельтовъ; перлинь.
kābeļa lodējamā jeb saaudzināmā vieta.	Kabellötstelle (f.); Kabelsplissung (f.). мѣсто спайки или сроста кабеля.
kābeļa uzmava; — aizsargu uzmava.	Kabelmuffe (f.); Kabelschutzmuffe (f.). предохранительная муфта или трубка подземнаго кабеля.
kābeļa čaula; — aptveru čaula.	Kabelhülle (f.); Kabelmantel (m.). кабельная оболочка.

kābeļvads.	Kabelleitung (f.). кабельная линія.	1
kābeļa pieslēgums.	Kabelanschluss (m.). присоединеніе кабеля.	2

7.

Dažādas būvvielas. — Sonstige Baustoffe (m. pl.); untergeordnete Baustoffe. — Прочіе строительные матеріалы.

kūdra; [torfs (t. l.)].	Torf (m.). торфъ.	3
kūdras ražojumi.	Torferzeugnisse (n. pl.). торфяныя издѣлія.	
kūdras putekļi; — pulveris.	Torfmull (n.); Torfmehl (n.). торфяная пыль; торфяной порошокъ.	
kūdras sīkumi.	Torfklein (n.). торфяная мелочь; торфяной мусоръ.	4
presēta kūdra; spiesta —.	Presstorf (m.). прессованный торфъ.	5
kūdras brikets; — ķieģelis.	Torfbrikett (n.); Torfziegel (m.). торфяный брикетъ.	6
kūdras plātnes.	Torfplatten (f. pl.). прессованныя торфяныя плитки.	7
kūdras prese; — spiedas (t. k.).	Torfpresse (f.). торфяной прессъ; прессъ для изготовленія торфяныхъ брикетовъ.	8
salmi.	Stroh (n. pl.). солома.	9

1	nekulti rudzu salmi jumtu segšanai; ar sprigu|iem kulti salmi.	ungedroschenes Roggenstroh; Dachstroh (n.). немолоченная ржаная солома; кровельная —.
2	salmu sega; — pinums.	Strohmatte (f.). соломенный матъ; цыновка.
3	salmu vīstoklis; — vīkšķis.	Strohwisch (m.). пучекъ соломы для чистки.
4	salmu pinums; — pītne.	Strohgespinst (n.); Strohgeflecht (n.). соломенная рогожа; соломенное плетенье; соломенная тесьма.
5	niedras; niedres; sauskau|i (t. l.).	Schilfrohr (n.). тростникъ.
6	niedru pinums apmetēju darbiem.	Schilfrohrgeflecht (n.) für Putzarbeiten (f. pl.); Maurerrohr (n.). тростниковое плетенье для штукатурныхъ работъ.
7	stiebri.	Schilf (n.). камышъ.
8	stiebru pinums [mēbelēm].	Schilfgeflecht (n.). плетеніе изъ камыша.
9	sūnas.	Moos (n.). мохъ.
10	pakulas. Celtniecībā sūnas un pakulas lieto koka sienu sadrīvēšanai.	Werg (n.). пакля.

XII.

Būvmateriālu piegāde. — Lieferung (f.) von Baumaterialien (n. pl.). — Поставка строительныхъ матеріаловъ.

izsole būvmateriālu piegādei.	Ausbot (m.), Ausgebot (n.) zur Lieferung von Baumaterialien (n.pl.). Торги на поставку строительныхъ матеріаловъ.	1
pieteikt izsoli.	Ausbot (m.) anberaumen. назначать, -значить торги.	
izsole mutes vārdiem; mutiska izsole (t. l.).	mündlicher Ausbot. устная торжка; — конкуренція.	2
rakstveida izsole (Endz.); rakstiska — (t. l.).	schriftlicher Ausbot. письменная торжка. — конкуренція.	3
jaukta izsole.	gemischter Ausbot. смѣшанная торжка. — конкуренція.	4
izsole ar pēcizsoli; — — pēcsoli.	Ausbot (m.) mit Überbot (m., n.); Torg (m.) und Peretorg (m.). торги и переторжка.	5
uzaicināt (avīzēs) pieteikties uz izsoli un pēcizsoli; — — — — — — pēcsoli.	Zur Verlautbarung des Bots (n.) und Überbots (m., n.) einladen (durch die Zeitungen auffordern). приглашать къ торгу и переторжкѣ.	

1	atklāti izsludināt piegādes.	Lieferungen (f. pl.) öffentlich ausschreiben. объявить, -являть поставки съ публичныхъ торговъ; дѣлать объявленіе на поставки — — —.
2	aprobežota piegādu izsludināšana; piegādu izsludināšana aprobežotam piegādātāju skaitam.	beschränkte Ausschreibung von Lieferungen (f. pl.). приглашеніе ограниченнаго числа фирмъ къ участію въ поставкахъ.
	spējīgs piedalīties sacensībā.	konkurrenzfähig. способный конкурировать; — къ конкуренціи.
3	noteikumi būvmateriālu piegādei.	Bedingungen (f. pl.) zur Lieferung von Baumaterialien (n. pl.). условія на поставку строительныхъ матеріаловъ.
4	piedāvājums.	Angebot (n.). заявленіе.
5	piedāvāt; sniegt, iesniegt piedāvājumu.	ein Angebot (n.) machen oder stellen. подать, -вать заявленіе.
	piedāvājumi iesniedzami slēgtās aploksnēs.	die Angebote (n. pl.) sind in geschlossene Kuverte (n. pl.) [Couverts (n. pl.)] einzureichen. заявленія должны быть поданы въ закрытыхъ конвертахъ.
6	iesniegšanas termiņš; sacensības —.	Einreichungsfrist (f.); Bewerbungsfrist (f.). срокъ для подачи; — — соисканія.

piegādu izdošana.	Vergebung (f.) von Lieferungen (f. pl.). сдача поставокъ, (— подрядовъ).	1
mazākprasītājs.	Mindestfordernde (m.). предъявляющій наименьшее требованіе.	
nolīgums; līgums.	Vertrag (m.). договоръ.	2
nolīgumu slēgt; — noslēgt.	einen Vertrag schliessen; — — abschliessen. заключить договоръ.	
rakstveida nolīgums (Endz.). rakstisks — (t. l.).	schriftlicher Vertrag. письменный договоръ.	3
nolīgums mutes vārdiem; mutisks nolīgums (t. l.).	mündlicher Vertrag. устный договоръ.	4
vispārīgie nolīguma noteikumi.	allgemeine Vertragsbedingungen (f. pl.). общія условія договора.	5
atsevišķie noteikumi.	besondere Bedingungen (f. pl.). особыя условія.	6
būvmateriālu piegādātājs.	Baumaterialienlieferant (m.). поставщикъ на строительные матеріалы.	7
būvmateriālu piegādātāja firma.	Baumaterialienlieferungsfirma (f.); Lieferungsgeschäft (n.) für Baumaterialien (n. pl.). фирма, поставляющая строительные матеріалы.	

1	būvmateriālu piegādes termiņš.	Termin (m.) zur Lieferung (f.) von Baumaterialien (n. pl.); Lieferungsfrist (f.) von —. срокъ на поставку строительныхъ матеріаловъ.
2	būvmateriālu piegādāšana (būvvietā).	Heranschaffung (f.) [auf den Bauplatz] von Baumaterialien (n. pl.). доставка строительныхъ матеріаловъ (на мѣсто постройки).
3	būvmateriālu pieņemšana.	Annahme (f.) von Baumaterialien (n. pl.). пріемка строительныхъ матеріаловъ.

B.

Būvdarbi.

Bauarbeiten (f. pl.).

Строительныя работы.

I.

Zemes darbi. — Erdarbeiten (f. pl.). — Земляныя работы.

1.

Grunts iedalīšana šķirās. — šķirošana. — Einteilung (f.) des Baugrundes (m.) in Unterabteilungen (f. pl.). — Подраздѣленіе грунтовъ.

būvvieta; būves vieta; būves laukums.	Baugrundplatz (m.); Bauplatz (m.). мѣсто для постройки.	1
grunts.	Grund (m.). грунтъ.	2
grunts nogabals (t. k.); — parcele.	Parzelle (f.) des Baugrundes (m.). участокъ грунта.	3
grunti sadalīt; — parcelēt; — iedalīt nogabalos.	den Baugrund parzellieren. разбить, -вать строительный грунтъ на участки.	
zemes strēmele; būvgrunts —.	Baugrundstreifen (m.); Streifen (m.) des Baugrundes. полоса земли; — строительнаго грунта.	4
būvgrunts.	Baugrund (m.). строительный грунтъ.	5
būvgrunts nestspējas.	Tragfähigkeit (f.) des Baugrundes (m.). устойчивость грунта; сопротивленіе —.	6
būvgrunts piepūle (t. k.); — piepūlēšana.	Beanspruchung (f.) des Baugrundes; Inanspruchnahme — —. напряженіе на грунтъ.	7

1	grunts noslodzīšana; — slodēšana.	Belastung (f.) des Baugrundes (m.). нагрузка грунта.
2	grunts saplakšana. Ar slogiem apkrauta grunts saplok.	Sacken (n.) des Baugrundes (m.); Setzen (n.) — —. сжимаемость грунта; осадка —; осѣданіе —.
3	pieļaujamā slodze (t. k.).	zulässige Belastung. допускаемая нагрузка.
4	blīva grunts.	dichter Grund. плотный грунтъ.
	izturīga grunts; nestspējīga —; cieša —.	fester Grund; tragfähiger —. прочный грунтъ.
5	dūksnaina, purvaina grunts.	sumpfiger Grund; versumpfter —. болотистый, грязный грунтъ.
6	uzbērta grunts; uzpildīta —.	aufgeschütteter Baugrund; — Boden. насыпной грунтъ.
7	gāju smilts (t. k.); sausa plūstoša —.	trockener Triebsand. сыпучій песокъ.
8	peldu smilts (t. k.); slapja plūstoša —.	nasser Triebsand. плывунъ; песокъ-плывунъ.
9	velēnas.	Rasen (m.). дернъ.
10	augsne (t. k.).	Erdboden (m.); Boden (m.). почва.
	uzskalota augsne (t. k.); plūdu —.	Schlemmlandboden (m.); aufgeschwemmter Boden. почва наносная.
11	slānis (t. k.); kārta.	Schicht (f.). слой; пластъ.

gruntskārta; būvgrunts slānis.	Schicht (f.) des Baugrundes. слой грунта; пластъ строительнаго грунта.	1
gruntskārtas biezums.	Mächtigkeit (f.) der Schicht. мощность слоя грунта.	
gruntskārtu kopbiezums.	Mächtigkeit (f.) der Schichtung des Baugrundes. мощность напластованія грунта.	2
gruntskārtu kritums.	Neigung (f.) der Schichten (f.pl.) des Baugrundes. уклонъ пластовъ грунта.	3
uzbērums; zemes —.	Schüttung (f.); Aufwurf (m.); Anschüttung (f.). насыпь.	4
uzbērums dzelzceļam, šosejai vai zemesceļam; dzelzceļa dambis; ceļš virs uzbēruma.	Dammweg (m.); Strassendamm (m.). дорога, идущая по насыпи; насыпь желѣзнодорожная.	
uzbēruma nogāze (t. k.).	Dammböschung (f.). откосъ насыпи.	5
uzbēruma atkāpe; — pakāpe.	Dammabsatz (m.); Dammrand (m.). берма у насыпи.	6
uzbēruma nošļūkšanās; — noplūšana.	Dammrutschung (f.). сползаніе насыпи; сплывъ —.	7
uzbēruma saplakšana; — pieplakšana; — nosēšanās.	Dammsackung (f.). осѣданіе насыпи.	8
grunts pētīšana; — izpētīšana.	Ermittelung (f.) des Baugrundes (m.); Schürfung (f.). развѣдка грунта; изслѣдованіе —.	9

1	taustulis (t. k.).	Sonde (f.). щупъ.
2	grunti taustīt; — pētīt.	den Grund sondieren. зондировать почву.
3	zemes urbšana; — urbumi.	Erdbohren (n.); Erdbohrungen (f. pl.). буреніе грунта.
4	urbjamais caurums; urbuma —; ieurbtais —.	Bohrloch (n.). буровая скважина.
5	pētījoša urbšana; urbšana ar nolūku izpētīt grunti.	Schürfbohrung (f.). развѣдочное буреніе.
6	pētījamais caurums; taustes —.	Schürfloch (n.). буровая скважина для развѣдки буреніемъ.
7	urbšana ar griešanu; virpojoša urbšana.	Drehbohren (n.). вращательное буреніе.
8	triecoša urbšana; urbšana ar triecieniem.	Stossbohren (n.). ударное буреніе.
9	gremdurbis (t. k.).	Versenkungsbohrer (m.). зенковка.
10	zemjurbis (Endz.); zemes urbis.	Erdbohrer (m.); Grundbohrer (m.). земляной буръ.
11	zemjurbja galva; zemes urbja —.	Kopf (m.) des Erdbohrers (m.). головка бура.
12	zemjurbja loķis (t.k.).	Bügel (m.) des Erdbohrers (m.). бюгель бура.
13	zemjurbja uzmava (t. k.)	Muffe (f.) des Erdbohrers (m.). муфта бура.

zemjurbja posmi; — stieņi.		Stangen (f. pl.) des Erdbohrers (m.); Glieder (n. pl.) — —; Absätze (m. pl.) — —. колѣнья бура; штанги —.	1
zemjurbja zemgalis; — uzgalis; — galenis (t. k.).		unteres Endstück des Erdbohrers (m.). напарье бура; наконечникъ —.	2
zemjurbja smeile (t. k.).		Spitze (f.) des Erdbohrers. шпицъ бура.	3
trijkājis (t. k.); trijstatnis; trejstats.		Dreigebälk (n.); Dreibein (n.); Bock (m.). тренога; треножникъ; козлы.	4
trijstatni uzstādīt.		Dreibein (n.) aufrichten; — aufstellen. установить треногу.	5
trijstatņa klāsts; — platforma.	*a*	Plattform (f.) am Dreibein (n.). платформа треноги.	6
trijstatņa vārstaļas svira.	*b*	Gelenkhebel (m.) am Dreibein (n.). шарнирный рычагъ треноги.	7
vārstaļa; vārste; [locikla (t. k.)].	*c*	Gelenk (n.). шарниръ.	
aptveru caurule.	*d*	Futterrohr (n.); Mantelrohr (n.). обсадная труба.	8

1	urbja posms; — stienis.	e	Stange (f.) des Erdbohrers (m.). колѣно, штанга бура.
2	virpulis.		Wirbel (m.). вертлюгъ.
3	trīsis (t. k.); bloks (t. l.).		Rolle (f.); Blockrolle (f.). блокъ, шкивъ.
4	trīša vārpsta; — vārpstiņa.	a	Rollenwelle (f.). ось блока.
5	trīša loķis (t. k.).	b	Bügel (m.) an der Rolle. бюгель блока; обоймица —.
6	trīša kāsis.	c	Rollenhaken (m.). крюкъ блока.
7	trīša skritulis (t. k.); — skriemelis (t. k.)	d	Rollenscheibe (f.). роликъ; шайба блока.
8	skrituļa rieva; — vadziņa.	e	Rille (f.) an der Rolle. бороздка въ шайбѣ блока.
9	trice (t. k.); skrituļājs; skrituļu trice.		Flaschenzug (m.). полиспастъ; сложный блокъ; таль.
10	trices kāsis.	a	Haken (m.) am Flaschenzug (m.). крюкъ полиспаста.
11	zemes pārvietošana.		Translokation (f.), Überführung (f.) der Erde. перемѣщеніе земли.
12	zemsūcis (t. k).		Saugbagger (m.). землесосъ.

zemsmelis (t. k.); bagers; bagermašīna.	Bagger (m.). землечерпалка.	1
zemvede (t. k.); zemes laiva (t. k.).	flaches Flussfahrzeug. шаланда.	2
zemracis; gṛāvracis.	Erdarbeiter (m.); Erdgräber (m.). землекопъ.	3

2.

Zemrača darbrīki. — Werkzeuge (n. pl.) des Erdarbeiters (m.). — Инструментъ землекопа.

lāpsta.	Schaufel (f.). лопата.	4
liešķerlāpsta; ballasta lāpsta; lāpsta ar uzliektām malām.	Ballastschaufel (f.). балластная лопата.	5
dārza lāpsta.	Gartenschaufel (f.). заступъ; садовая лопата.	6

1 latgaļu lāpsta.		polnische Schaufel. польская лопата.
lāpstas kāts.		Schaufelstiel (m.). рукоятка лопаты.
lāpsta; lāpstas vairogs.		Schaufelblatt (n.). лопасть лопаты.
2 lāpstas asmens; — asmins.		Schärfe (f.) einer Schaufel. лезвіе лопаты.
lāpstas rokturis.		Griff (m.), Handgriff (m.) einer Schaufel. поручень лопаты.
lāpstas kāts.		Stiel (m.) einer Schaufel. ручка лопаты.

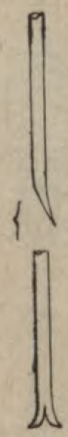

3 lauznis (t. k.); stanga (t. l.).		Brechstange (f.); Brecheisen (n.). ломъ.
lauznis ar izliektu galu.		Brecheisen (n.) mit gebogener Spitze. ломъ съ изогнутымъ концомъ.

lauznis ar stakles galu; — — šķeltu —.		Brecheisen (n.) mit gespaltener Spitze. ломъ съ раздвоеннымъ концомъ.
vedga; veŗga.	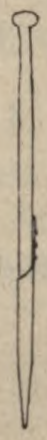	Brechstange (f.). ломъ съ деревянной ручкой. 1
dvikaplis.		Hacke (f.); Zweispitz (m.); Doppelhaue (f.). двойная кирка; кайла. 2
smeilkaplis; kaplis ar smailu galu.	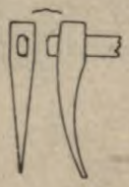	Spitzhacke (f.); Spitzhaue (f.). кирка; кирга. 3
asmeņkaplis.	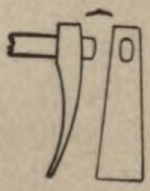	Erdhacke (f.); Haue (f.); Breithacke (f.). мотыга; мотыка. 4
siets.		Sieb (n). сито; рѣшето. 5
režģis (t. k.); kretulis (t. k.); caursviežams siets.		Durchwurf (m.); Erdsieb (n.); Sandsieb (n.); Grobsieb (n.). грохотъ. 6

1	sijāt; izsijāt; sietam caursviest.	sieben; durchsieben. грохотить; просѣивать; пропускать черезъ грохотъ.
2	riča (t. k.); tačka (t. l.) ķerra (Dr.).	Karren (m.); Karre (f.); Schubkarren (m.). тачка.
3	vagoniņš (Dr.); vagonete.	Wagen (m.); Blockkarren (m.). вагонетка.
4	trulītis; trulis.	Blockwagen (m.). телѣжка.
	apsviežams vagoniņš; vagoniņš uz vārstaļām.	Muldenkippwagen (m.); Kippwagen (m.); Kippkarren (m.). вагонетка съ опрокиднымъ кузовомъ.

II.

Pamati un pamatojumi. — Fundamente (n. pl.) und Fundierungen (f. pl.). — Фундаменты и основанія.

1.

Pamatu būve; — celšana. — Errichtung (f.) der Fundamente (n. pl.); Aufführung — —; Herstellung — —. — Устройство фундаментовъ.

pamats; pamati; [fundamente (t. l.)].		Fundament (n.). фундаментъ.	1
zokelis; virspamats.	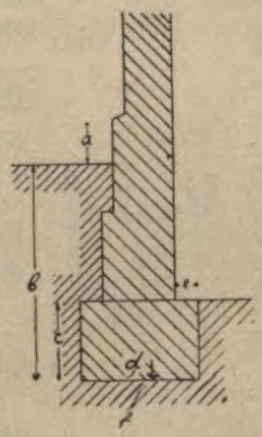 a	Sockel (m.). цоколь.	2
baze; pabūve.		Basis (f.); Unterbau (m.). база; пьедесталъ.	3
pamatu mūŗi; mūŗu apakšzemes daļas.	b	Grundmauern (f. pl.). подземныя части фундамента.	4
apakšpamats; bankets.	c	Grundbank (f.); Bankett (n.). банкетъ; берма; нижній фундаментный обрѣзъ.	5
pamatu pakāje; — zole; — pēda; — pēdas plakne.	d	Fundamentsohle (f.); Bausohle (f.). подошва фундамента.	6

1	pamatu atkāpe (t.k.); — pakāpe; — izvirzums.	e	Fundamentvorsprung (m.);Fundamentabsatz (m.). выступъ фундамента; обрѣзъ —.
2	pakāpeniski pamati; pamati ar pakāpēm; — — atkāpēm.		abgetrepptes Fundament фундаментъ, упирающійся ступенями; — — обрѣзами.
3	pamatne; pamatu gultne.	f	Baugrund (m.). материкъ; грунтъ, на которомъ непосредственно можно возводить сооруженіе.
4	būvturīga pamatne; — pamatu gultne.		tragfähiger Baugrund. материкъ.
5	būvbedre; izraktne (t. k.).		Baugrube (f.). котлованъ.
6	pamatu grāvis; būvgrāvis.		Fundamentgraben (m.). фундаментный ровъ.
7	pamatu grāvja nogāze.		Böschung (f.) des Fundamentgrabens (m.). откосъ фундаментнаго рва.
8	nogāzes slīpums.		Neigung (f.) der Böschung. крутизна откоса.
9	pakāpeniska nogāze; nogāze ar atkāpēm.		Böschung (f.) mit Absätzen (m. pl.). откосъ съ уступами.
10	nogāzes atkāpe (t. k.).	b	Bank (f.), Berme (f.) der Böschung. уступъ, берма откоса.
11	spraislis; [sprieslis (t. k.)]; šķērsis; spīle.	a	Spreize (f.); Querholz (n.). распорка.

iedzīt spīles; — spraišļus; saspīlēt.		abspreizen. распирать.	1
gruntsūdens.		Grundwasser (n.). грунтовая вода; подпочвенная —.	2
gruntsūdens izsūkšana; — izpumpēšana. Būvbedre ir pieplūdusi ar gruntsūdeni. Gruntsūdens ir izsūcams jeb izpumpējams.		Aussaugen (n.), Auspumpen (n.) des Grundwassers (n.). высасываніе, откачиваніе грунтовой воды.	3
gruntsūdens līmenis		Grundwasserspiegel (m.) уровень грунтовой воды	4
būvbedres nosusināšana.		Trockenlegung (f.) der Baugrube. осушеніе котлована.	5
sūknis (t. k.); pumpis (t. k.).		Saugpumpe (f.); Pumpe (f.). насосъ строительный; лягушка.	6
sūkņa sile.	*a*	Rinne (f.) der Pumpe. желобъ насоса.	
sūkņa virzulis (t. k.).	*b*	Kolben (m.) der Pumpe (f.). поршень насоса.	
sūkņa vārstulis (t. k.).	*c*	Ventil (n.) der Pumpe. клапанъ насоса.	
sūkņa siets.	*d*	Sieb (n.) der Pumpe. сѣтка насоса.	
šļūtene (t. k.).		Schlauch (m.). кишка резиновая; рукавъ.	7

metamais; 1 metamā siena.	Fangdamm (m.); Erddamm (m.); Deich (m.). перемычка; плотина; гать.
dambis ūdens aizturēšanai; 2 aizdambējums; aizsprostojums; aizsprosts.	Wehr (n.); Damm (m.) zur Abhaltung des Wassers (n.). плотина; запруда; дамба.

2.

Pamatojumu būve; — izbūve. — Grundbau (m.); Fundierung (f.). — Устройство основаній.

3 pamatojums.	Gründung (f.); Fundierung (f.). основаніе.
4 dabīgs pamatojums.	natürliche Gründung. естественное основаніе.
5 mākslīgs pamatojums.	künstliche Fundierung. искусственное основаніе.
6 grunti sablietēt; [— sastampāt (t. l.)].	den Baugrund zusammenstampfen. утрамбовать грунтъ.
7 bliete; [stampa (t. l.)].	Handramme (f.). ручная баба.
8 blietēšana.	Rammen (n.); Stampfen (n.). трамбовка.
9 grunti sablīvēt.	den Baugrund verdichten. уплотнять грунтъ.
mākslīga grunts sablīvēšana.	künstliche Verdichtung (f.) des Baugrundes (m.) искусственное уплотненіе грунта.

grunts sablīvēšana ar pāļiem.	Verpfählung (f.); Verdichtung (f.) des Grundes (m.) durch Pfähle (m. pl.). уплотненіе грунта сваями.	1
planku paklājs.	Plankenlage (f.); Bohlenrost (m.). досчатая настилка.	2
garenplankas.	Längsplanken (f. pl.). продольныя планки или доски.	
šķērsplankas.	Querplanken (f. pl.). поперечныя планки или доски.	
režģogs; režģoga pamatojums; gulšņu režģogs.	Rostwerk (n); Rost (m.); Schwellenrost (m.). ростверкъ; — изъ лежней.	3
gulsnis.	Schwelle (f.). лежень.	4
garengulsnis.	Längsschwelle (f.). продольный лежень.	5
šķērsgulsnis.	Querschwelle (f.). поперечный лежень.	6
pāļu pamatojums.	Gründung (f.) auf Pfählen (m. pl.); Pfahlgründung (f.). свайное основаніе.	7
režģogs uz pāļiem; pāļu režģogs.	Pfahlrost (m.); Pfahlwerk (n.). ростверкъ на сваяхъ.	8
pāļu režģoga pamatojums.	Pfahlrostgründung (f.). основаніе, состоящее изъ ростверка на сваяхъ.	
ēka vai nams, celts uz pāļiem.	auf Pfählen (m. pl.) ruhendes Gebäude. строеніе на сваяхъ.	

1	pālis.	Pfahl (m.). свая.
2	pāļa galva.	Pfahlkopf (m.). верхній, наружный конецъ сваи.
3	pāļa zemgalis; — smeile; smailais pāļa gals.	Pfahlspitze (f.); zugespitztes Ende des Pfahls (m.). нижній, заостренный конецъ сваи.
4	pāļus smeilēt.	Pfähle (m. pl.) spitzen. заострить сваи.
5	pāļa kurpe; — uzgalis.	Pfahlschuh (m.). башмакъ сваи; наконечникъ —.
6	pāļa gredzens.	Pfahlring (m.); Pfahlkranz (m.). кольцо на сваѣ; желѣзный обручъ — —.
7	skrūvpālis; pālis ar skrūves uzgali.	Schraubenpfahl (m.). свая съ винтовымъ наконечникомъ.
8	stiegrots betona pālis; dzelzsbetona —.	armierter oder bewehrter Betonpfahl. армированная, бетонная свая; желѣзобетонная свая.
9	pāļdzinis (t. k.).	Ramme (f.); Pfahlramme(f.). коперъ.

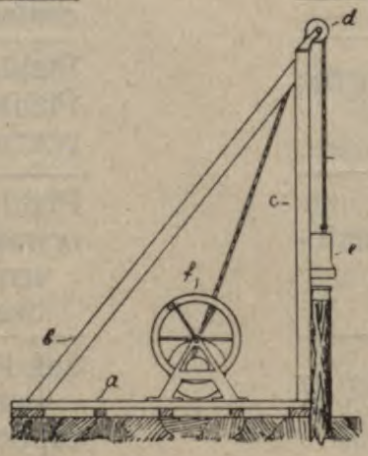

pāļdziņa sastats.		Rammgerüst (n.). станъ копра; остовъ —.	1
pāļdziņa statnis; — virzumstatnis; — virzumstabs.	c	Läuferrute (f.) der Ramme. стрѣла копра.	2
pāļdziņa rāmis.	a	Schwelle (f.) der Ramme. рама копра.	3
pāļdziņa zveltnis (t. k.).	e	Rammbär (m.). баба копра.	4
pāļdziņa trīsis (t.k.); — ripa.	d	Rolle (f.) an der Ramme. блокъ, шкивъ копра.	5
grieztuve (t. k.); vinča (t. l.).	f	Winde (f.); Blockwinde (f.); Göpel (m.). лебедка; воротъ.	6
pāļu dzīšana; — iedzīšana; — triekšana.		Rammen (n.); Einrammen (n.) der Pfähle (m. pl.); Pfahlschlagen (n.); Einschlagen (n.) der Pfähle (m.pl.); Eintreiben (n.) der Pfähle (m. pl.). забивка свай; вбиваніе —.	7
pāļa uztups (a. a.). Uztupināt jeb uzsēdināt virs pāļa galvas uztupi.		— подбабокъ.	8
jaudiens (a. a.); triecienu skaits pālim vienā paņēmienā (20—30 triecienu). Uztriekt pālim veselu jaudienu.		Anzahl (f.) der Hiebe (m. pl.) auf den Pfahl, welche hintereinander ausgeführt werden (20—30 Hiebe). залога.	9
atkoda (a. a.) pie pāļa dzīšanas jeb triekšanas.		Widerstand (m.) beim Einrammen (n.); letzte Eindringungstiefe des Pfahls (m.). отказъ при забивкѣ сваи.	10

1	ietriekt, iedzīt pāli līdz atkodai.	einen Pfahl bis zum Widerstand (m.) einrammen. вбивать сваю до отказа.
2	pāļus dzīt pamīšus.	Rammen (n.) der Pfähle (m. pl.) in verschränkter Stellung; verschränkte Pfahlstellung (f.). вбивать сваи въ шахматномъ порядкѣ; — — частоколомъ; — — накрестъ.
	pāļus iedzīt caurejošām rindām.	Pfähle (m. pl.) in durchlaufende Reihen (f. pl.) einrammen. вбивать сваи сквозными рядами.
3	pāļu rinda.	Pfahlreihe (f.). рядъ свай.
	sarievota pāļu siena.	Pfahlwand (f.); Spundwand (f.). шпунтовый рядъ.
4	rievsiena; sarievota siena; spundēta — (t. l.).	Spundwand (f.). шпунтовая стѣна.
5	virzumpālis.	*a* Leitpfahl (m.); Richtpfahl (m.). направляющая свая.
6	saišķi.	*b* Zangen (f. pl.). схватки.

betona pamatojums — Fundierung (f.) aus Beton (m.). бетонное основаніе. *1*

betona liekšķere; betona nolaižamais kauss. — Schöpfschaufel (f.); Schöpfeimer (m.). черпакъ.

ķeksis. — Haken (m.). багоръ. *2*

betona bērtuve. — Betontrichter (m.). бетонная воронка. *3*

bērtuves trulītis; — trulis. *a* — Wagen (m.) am Betontrichter (m.). телѣжка воронки.

trulīša riteņi; — skrituļi. *b* — Räder (n. pl.) des Wagens (m.). колеса телѣжки.

trulīša klāsts; — platforma. *c* — Plattform (f.) des Wagens. платформа телѣжки. *4*

bērtuves veltņi. *d* — Rollen (f. pl.) am Betontrichter (m.). катки воронки.

sarievota siena; rievsiena; spundēta siena (t. l.). *e* — Spundwand (f.). шпунтовая стѣна.

virzumpālis. *f* — Richtpfahl (m.). свая направляющая. *5*

saišķi. *g* — Zangen (f. pl.). схватки.

šķērsis; šķērskoks. — Querholz (n.). поперечина. *6*

sarievotas sienas uzgalvis (t. k.); 1 — — kopturis; — — uzgalvenis.	Holm (m.) einer Spundwand; Oberschwelle — —; Jochpfette (f.) — —. насадка шпунтовой стѣны; брусъ, соединяющій вершины свай.
2 ietvert būvbedri sarievotā sienā.	die Baugrube durch eine Spundwand umschliessen. обнести котлованъ шпунтовымъ рядомъ или шпунтовой стѣной.
3 drīvēšana (t. k.).	Kalfatern (n.). конопаченіе; конопатка.
4 sadrīvēt; aizdrīvēt.	verkalfatern. законопачивать.
5 pakulas.	Werg (n.); Hede (f.). пакля.
6 grants pamatojums.	Fundierung (f.) aus Grand (m.); — aus Sand (m.). основаніе изъ песку; искусственное песчаное основаніе.
7 gremdaka.	Senkbrunnen (m.). опускной колодецъ.
8 gremdakas dibena apmale.	Umrahmung (f.) des Senkbrunnens; der untere Kranz des Senkbrunnens. поддонъ опускного колодца.
dibena apmales asmens.	Schärfe (f.) am unteren Kranz (m.). ножъ у поддона.

kesons.	Caisson (m.); Versenkungskasten (m.) bei Wasserbauten (pl.). кессонъ.	1
pamatu nospraušana; būves — —.	Absteckung (f.) von Fundamenten (n. pl.). разбивка фундаментовъ	2
būvplāna nospraušana.	Tracieren (n.); Trassieren. разбивка плана сооруженія на мѣстѣ постройки.	
apnesums; auklu sastats.	Schnurgerüst (n.). обноска.	3
virzumaukla.	Fluchtschnur (f.). причалка.	4
pamatus mūrēt; — likt.	das Fundament legen. закладывать фундаментъ.	5
pamatakmeņa iemūrēšana; — likšana.	Verlegen (n.) des Grundsteines (m.); Grundsteinlegung (f.). закладка фундаментнаго камня.	6

III.

Mūrnieku darbi. — Maurerarbeiten (f. pl.). Работы каменщика.

1.

Vispārīgā daļa. — Allgemeiner Teil. — Общая часть.

1	mūŗa darbi.	Mauerarbeiten (f. pl.). каменныя работы.
2	mūrnieks.	Maurer (m.). каменщикъ.
3	mūrējums; mūris.	Mauerwerk (n.). каменная кладка.
4	mūrēt; celt mūri.	mauern; Mauerwerk (n.) herstellen; Mauer (f.) aufführen; — errichten. производить каменную кладку.
5	mūrēšana; muŗa celšana.	Mauern (n.). производство кладки.
	mūŗa celšanas gaita.	Arbeitsvorgang (m.) bei Errichtung (f.) einer Mauer. ходъ работъ при возведеніи кладки.
6	akmeņa vai ķieģeļa virsma.	Oberfläche (f.) eines Steines (m.) oder Ziegels (m.). поверхность камня или кирпича.
7	akmeņa vai kieģeļa skaldne (t. k.).	Seitenfläche (f.) eines Steines (m.) oder Ziegels (m.). грань камня или кирпича.
8	akmeņa vai ķieģeļa plakne (t. k.).	Fläche (f.) eines Steines (m.) oder Ziegels (m.). плоскость камня или кирпича.

akmeņa vai ķieģeļa šķautne (t. k.); — — — kante (t. l.). Fasādes ķieģeļi top izveidoti ar āsām šķautnēm un gludām skaldnēm.	Kante (f.) eines Steines (m.) oder Ziegels (m.). ребро камня или кирпича.	1
gultnes plakne (t.k.).	Lagerfläche (f.). постельная плоскость.	2
saduru plakne (t.k.); (P. Kl.).	Stossfläche (f.). стыковая плоскость.	3
pieres plakne (t. k.).	Stirnfläche (f.); Haupt- oder Kopffläche (f.). лицевая плоскость.	4
akmeņu vai ķieģeļu iekārtojums mūrī; — — — iekārta —.	Anordnung (f.) der Steine oder Ziegel (m. pl.) in der Mauer. расположеніе камней или кирпича въ кладкѣ.	5
akmeņu vai ķieģeļu iedare mūrī.	Versetzen (n.) der Steine oder Ziegel (m. pl.); Verlegen — — — —. укладка камней или кирпича на мѣсто; производство кладки изъ тесоваго камня или изъ кирпича.	6
akmeņu vai ķieģeļu novietošana.	Verlegen (n.) der Steine oder Ziegel (m. pl.). укладка камней или кирпича.	7
akmeņus vai ķieģeļus novietot jeb likt uz gultnes plakni; likt guļus; — gulteniski; — plakani; — uz plato skaldni.	Steine (m. pl.) oder Ziegel (m. pl.) auf die Lagerfläche verlegen; flachkant stellen. уложить, укладывать камни или кирпичи плашмя.	8

1	akmeņus vai ķieģeļus novietot uz sāniem; — — — — sāniski; — — — — uz šauro skaldni; — — — sāniski likt.	Steine (m. pl.) oder Ziegel (m. pl.) auf die hohe Kante verlegen, hochkant stellen. укладывать камни или кирпичи ребромъ; — — — — на ребро.
2	akmeņus vai ķieģeļus novietot blakus; — — — — rindā.	Steine (m. pl.) oder Ziegel (m. pl.) nebeneinander stellen; in eine Reihe verlegen. укладывать камни или кирпичи рядомъ.
3	akmeņus vai ķieģeļus novietot galeniski; novietot ar galu uz sienas ārpusi; novietot šķērsām sienas virzumam.	Steine (m.pl.) oder Ziegel (m. pl.) quer zur Wandflucht (f.) verlegen. укладывать камни или кирпичи поперекъ стѣны.
4	akmeņus vai ķieģeļus krāstīt; — — — citu uz cita kraut.	Steine (m. pl.) oder Ziegel (m. pl.) stapeln, aufstapeln, aufeinander stellen. укладывать кирпичи или камни другъ на друга.
5	ķieģeļu krava; — stabs. Ķieģeļus nokrauj stabiņos, katrā stabiņā pa 250 ķieģ.	Ziegelstapel (m.). штабель изъ кирпичей.
6	garenķieģelis (t. k.); laidnis.	Läufer (m.). ложокъ.
7	šķērsķieģelis (t. k.); galenieks (a. a.); saiklis.	Binder (m.). тычекъ.
8	akmeņu vai ķieģeļu kārta mūrī (P.Kl.).	Mauerschicht (f.); Ziegelschicht (f.). рядъ камней или кирпича въ кладкѣ.

garenkārta (t. k.); laidņu kārta.	Läuferschicht (f.). ложковый рядъ.	1
šķērskārta (t. k.); galenieku kārta (a. a.)	Binderschicht (f.). тычковый рядъ.	2
jaukta kārta.	gemischte Schicht. смѣшанный рядъ; верста.	3
jauktā kārtā mijkārtojas garenķieģeļi ar šķērsķieģeļiem, jeb laidņi ar galeniekiem.	in einer gemischten Schicht werden Läufer und Binder abwechselnd verlegt. въ смѣшанномъ ряду или въ верстѣ чередуются ложки съ тычками.	
sānkārta (t. k.).	Rollschicht (f.). ребряковый рядъ; кирпичный рядъ, положенный на ребро.	4
skujota kārta; kārta skujiņā.	Stromschicht (f.). елочный или шлюзовый рядъ; рядъ въ елку.	5
krāstītas ķieģeļu vai akmeņu kārtas; viena virs otras gulošas kārtas.	übereinanderliegende Ziegel- oder Steinschichten (f. pl.). другъ на другѣ лежащіе ряды кирпича или камня.	6
mūrī mijkārtojošās kārtas.	einander abwechselnde Schichten (f. pl.); versetzte Schichten. поперемѣнно чередующіеся ряды кладки.	7
mijkārtoties (a. a.); mijāties (t. k.).	in bestimmter Reihenfolge einander abwechseln. поперемѣнно чередоваться; чередоваться въ перемежку.	8

1	akmeņu vai ķieģeļu savienojums (t.k.).	Steinverband (m.); Ziegelverband (m.). перевязка камней или кирпичей.
	akmeņi vai ķieģeļi ievietojami vai iekārtojami mūrī pareizā savienojumā.	Steine (m.pl.) oder Ziegel (m.pl.) sind in der Mauer in regelrechtem Verband (m.) zu verlegen od. zu versetzen. камни или кирпичи должны быть правильно уложены въ кладку.
	akmeņu vai ķieģeļu savienojuma griezums; — — — — profils.	Mauerschnitt (m.); Steinschnitt (m.). разрѣзка каменной или кирпичной кладки или перевязки.
2	akmeņu vai ķieģeļu pārķērums; — — — pārķeršanās. Ķieģeļu mūrī krāstīto kārtu ķieģeļi ķeņas viens otram pāri par $^1/_4$ vai par $^1/_2$ ķieģ.	Übergreifen (n.) oder Übergriff (m.) der Steine od. der Ziegel. перекрытіе камней или кирпича.
3	mūŗa zobrievojums (t. k.). Krāstīto kārtu ķieģeļi ķeņas viens otram pāri, tā ka nepabeigts mūŗa gals būs zobrievains.	Verzahnung (f.) der Mauer. штраба въ кладкѣ; штрабъ — —.
4	šuve (t. k.).	Fuge (f.). шовъ.
5	saďuru šuve (t. k.), (P. Kl.); svērtenā —.	Stossfuge (f.). стыковой или вертикальный шовъ.
6	guļu šuve (t. k.); līmenā —.	Lagerfuge (f.). постельный или горизонтальный шовъ.
	akmeņu vai ķieģeļu saistīšana ar javu.	Mörtelverband (m.). перевязка на растворѣ.

mēchaniska saistīšana.		mechanischer Verband механическая перевязка.	
akmeņu vai ķieģeļu pieskaldīšana jeb piecirsana; — — — saistīšana mūrī ar pieskaldīšanu.		Anpassen (n.) der Steine od. der Ziegel durch Behauen (n.). притеска камней или кирпича.	1
mūrgabals (t. k.).		Mauermassiv (n.); Mauerkörper (m.). массивъ кладки.	2
stabu mūrēšana.		Mauern (n.) der Pfeiler (m. pl.). кладка столбовъ.	3
stabs ar izvirzītiem pīlāriem; — — pīlāru izvirzumiem		Pfeiler (m.) mit Vorlagen (f. pl.). столбъ съ выдающимися пилястрами.	4
daudzstūrains stabs.		vieleckiger Pfeiler. многоугольный столбъ.	5
apaļš stabs.		runder Pfeiler. круглый столбъ.	6
loga vai durvju piedura.	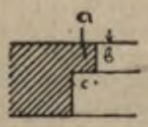 a	Fenster- bezw. Türanschlag (m.). оконная или дверная притолока.	7
pieduras dziļums.	b	Stärke (f.) oder Tiefe (f.) des Anschlags (m.). глубина притолоки.	
pieduras platums.	c	Breite (f.) des Anschlags. ширина притолоки.	
skurstenis.		Schornstein (m.). труба.	8
dūmu skurstenis.		Schornstein (m.). дымовая труба.	9

1	vēdināmais skursteenis; ventilācijas —.	Ventilationsrohr (n.) oder Lüftungsrohr (n.). вентиляціонная труба.
2	dūmstobrs; dūmu stobrs; — kanālis.	Rauchrohr (n.); Rauchkanal (m.); Rauchschlot (m.). дымовой каналъ.
3	vēdināmais stobrs; ventilācijas kanālis.	Lüftungskanal (m.); Ventilationskanal (m.). вентиляціонный каналъ.
	vien-, div-, trīsstobru skurstenis.	1, 2, 3-rohriger Schornstein. труба въ 1, 2, 3 дыма.
4	dobja siena; doba — (Endz.); dobs mūris; dobjš —.	Hohlmauer (f.). пустотѣлая стѣна.
5	siena ar gaisa šķirkārtu (t. k.).	Mauer (f.) mit Luftschicht (f.). стѣна съ воздушной прослойкой.
6	odersiena; odere; odersieniņa.	Futtermauer (f.). футеровка; обшивка.
7	sienas oderēšana; — izoderēšana.	Ausfütterung (f.) der Mauer. футеровка стѣны; прокладка облицовки.
8	pamatsiena; tiešā siena.	Kernwand (f.). коренная стѣна.
9	iesienošie ķieģeļi; ķieģeļi iesējēji.	Ankerziegel (m. pl.); eingebundene Ziegelsteine (m. pl.). захватывающіе кирпичи.
10	svērtens mūris; vertikāls —; svērtenisks —. Lai pārliecinātos par mūŗa svērtenumu, mūri nolodē vai izsvaro.	lotrechte Mauer; senkrechte —; vertikale —. отвѣсная стѣна; вертикальная —.

mūris vai siena ar atgāzumu; atgāzts mūris; atgāzta siena.	 a	Mauer (f.) mit Böschung (f.); geböschte Mauer. стѣна съ уклономъ; — — откосомъ.	1
pretbalsts.	 a	Widerlager (n.). контрфорсъ.	2
pretbalsta pīlārs;		Strebepfeiler (m.). контрфорсъ.	3
mūŗa nosegums; — nosega.		Abdeckung (f.) der Mauer. покрытіе стѣны сверху.	4
mūŗa šļaupums; — nošļaupums; — šļaupsts; — noslīpinājums (P.Kl.).	a b	Abwässerung (f.) der Mauer; — der Mauerabdeckung. скатъ, скосъ, уклонъ покрытія стѣны.	5
lāsenis (a. a.).	c	Wassernase (f.). слезникъ.	6
dzega (t.k.); zimze(t. l.).		Gesims (n.). карнизъ.	7

Stipri izvirzīta dzega; stipri pārkārusies dzega; izlaista, pārkarīga (Endz.), izbīdīta dzega.
Stark vorstehendes, vortretendes, vorragendes Gesims.
Сильно выдающійся, свѣшивающійся карнизъ.

dzegas pārķērums; — izlaidums.		Auskragen (n.) des Gesimses; Ausladen (n.), Vortreten (n.), Vorragen (n.) des Gesimses. выносъ карниза; выступъ —.	8
mūri nolīdzināt.		eine Mauer abgleichen, ausgleichen. выравнивать, сглаживать кладку.	9

1	mūŗa līmenums. Mūri nobeigt līmenumā; mūri piesträdāt līmenī.		Mauergleiche (f.). выравниваніе кладки.
2	mūri nosvērt ar līmeņrādi (t. k.).		eine Mauer abwiegen; — — abwägen. выравнивать кладку по ватерпасу.
3	mūri nolodēt; — izsvarot ar svariņu.		eine Mauer abloten; — — absenkeln. установить вертикальное направленіе кладки по отвѣсу.
4	sienu vai mūŗu salaišana leņķī.		Eckbildung (f.) der Mauern; Ausbildung (f.) einer Mauerecke. сопряженіе стѣнъ подъ угломъ.
5	sienu vai mūŗu saduršanās; — — — iesiešanās (t. k.).	a	Maueranschluss (m.). примыканіе стѣнъ.
6	caurejošā siena.	a	durchlaufende Mauer. проходящая стѣна.
7	piedurtā siena.	b	anschliessende Mauer. примыкающая стѣна.
8	sienu vai mūŗu krustošanās.		Mauerkreuzung (f.). перекрещиваніе стѣнъ.
9	sienas virzums (P.Kl.); mūŗa —.		Wandflucht (f.); Mauerflucht (f.). направленіе стѣны.
10	gulēt vienā virzumā; līdzeni gulēt.		bündig liegen; fluchtrecht —. лежать за — подъ лицо.

Loga ailu ietveŗošie akmeņi gul vienā virzumā (gul līdzeni) ar sienas plakni; viņi nelec priekšā sienas plaknei.
Die eine Fensteröffnung einfassenden Werksteine liegen bündig oder fluchtrecht mit der Wandfläche.
Камни, обрамляющіе оконное отверстіе, лежатъ за — подъ лицо съ плоскостью стѣны.

sienas izvirzums; izvirzums sienā.	 a	Wandvorsprung (m.); Wandvorlage (f.). выступъ стѣны.	1
niša, ielodze mūrī vai sienā.	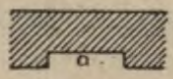 a	Nische (f.) in der Mauer oder in der Wand. ниша въ стѣнѣ.	2
pīlāra izvirzums.	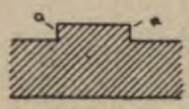 a	Pfeilervorlage (f.); Pilaster (m.). выступъ столба; — пилястры.	3
sienas sākums; — sākuma pīlārs; — nobeigums; — nobeiguma pīlārs; — sākuma vai nobeiguma stabs.	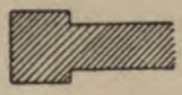	Wandabschluss (m.); Endpfeiler (m.). крайній столбъ; — пилястръ; вертикальное ограниченіе стѣны.	4
pakāpenisks mūŗa nobeigums; (mūris nobeidzas ar pakāpieniem).		abgetreppter Mauerabschluss. ступенчатое заканчиваніе кладки; (кладка заканчивается уступами, обрѣзами).	
sienas vai mūŗa biezuma ieraušana.	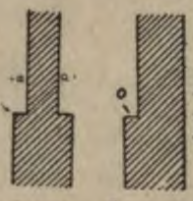 a b	Anlauf (m.) einer Mauer. утонченіе стѣны; (убавлять толщину стѣны).	5
mūŗa atkāpe (t. k.). Sienai uz augšu paceļoties viņas biezums top ierauts dažkārt no vienas, dažkārt no abām pusēm.	a b	Mauerabsatz (m.). обрѣзъ стѣны; уступъ —.	6
sienas vai mūŗa sabiezināšana. Raugoties no sienas virsda ļas uz apakšu, sienas top sabiezinātas dažkārt no vienas, dažkārt no abām pusēm.	a b	Verdickung (f.) einer Mauer; Verstärkung (f.) — —. утолщеніе стѣны.	7
mūŗa vai sienas biezums; — — — stiprums.		Mauerstärke (f.); Wandstärke (f.). толщина стѣны.	8

	$1^1/_2$ ķieģ. biezs mūris; $1^1/_2$ ķieģ. stiprs —.	$1^1/_2$ Stein starke Mauer. стѣна, толщиною въ $1^1/_2$ кирпича.
1	mūŗa stāvīgums (t.k.); — noturība (t. k.); — stabilitāte.	Stabilität (f.) einer Mauer. устойчивость стѣны.
2	mūŗa izkļaušanās.	Ausbauchen (n.) einer Mauer. боковое выпучиваніе кладки.
3	mūŗa saplakšana. javai nosienoties mūris saplok.	Sacken (n.) einer Mauer. осадка кладки; — стѣны.
4	mūŗa sēšanās; — nosēšanās. Mūris sēžas; — ir nosēdies.	Setzen (n.) einer Mauer. осѣданіе кладки.
5	mūŗa izsvēršanās no svērtena stāvokļa.	ausser Lot (n.) Geraten (n.) einer Mauer. уклоненіе кладки съ отвѣснаго положенія; накрененіе кладки.
	mūris ir izsvēries; — nav lodē; — ir izgājis no lodes.	die Mauer ist ausser Lot geraten. кладка уклонилась; — вышла изъ отвѣснаго положенія; — накренилась.
6	mūŗa saplaisāšana. Mūris saplaisājis; mūrī ir radušās plaisas.	Rissigwerden (n.) einer Mauer. растрескиваніе кладки.
7	pamūrēt jau uzceltu sienu vai mūrējumu.	eine Mauer unterfangen. подвести, подводить кладку подъ готовую стѣну.
8	mūŗa noārdīšana; — nojaukšana.	Abtragen (n.) einer Mauer разборка кладки.

2.

Ķieģeļu mūris; — mūrējums. — Backsteinmauerwerk (n.); Ziegelmauerwerk (n.). — Кирпичная кладка.

ķieģeļu vai akmeņu savienojums (t.k.).	Ziegelverband (m.); Steinverband (m.). кирпичная или каменная перевязка.	1
šķērssavienojums (t. k.); galenieku savienojums (a. a.).	Binderverband (m.). тычковая перевязка.	2
garensavienojums (t. k.); laidņu savienojums.	Läuferverband (m.). ложковая перевязка.	3
ķēdes savienojums (t. k.); vienkāršais —.	Blockverband (m.). цѣпная или обыкновенная перевязка.	4
holandiešu savienojums.	holländischer Verband. голландская перевязка.	5
krusta savienojums (t. k.).	Kreuzverband (m.). крестовая перевязка.	6
gotu savienojums; gotiskais —.	gotischer oder polnischer Verband. готическая или польская перевязка.	7
skujots savienojums (t. k.); diagonālsavienojums; savienojums skujiņā.	Stromverband (m.); Diagonalverband (m.). шлюзовая, елочная или діагональная перевязка.	8
ķieģeļu celtne bez apmetuma.	Ziegelrohbau (m.). постройка изъ нештукатуреннаго кирпича.	

1 mūŗa izšuvošana (t. k.).		Fugen (n.), Verfugen (n.), Ausfugen (n.) einer Mauer. расшивка, раздѣлка швовъ въ кладкѣ.
2 izšuvot mūri.		eine Mauer fugen, ausfugen. расшивать швы.
3 izšuvu klucītis.		Fugenholz (n.). расшивникъ.
izšuvu lāpstiņa; — ķelle.		Fugeisen (n.), Fugeneisen (n.); Fugkelle (f.). желѣзка, кельна для расшивки швовъ.
4 dobšuve (t. k.); dobjšuve; dobašuve; ierauta šuve.		Hohlfuge (f.). полый шовъ; пустой —.
mūri celt ar dobām šuvēm; — — — dobjām jeb ierautām šuvēm.		mit hohlen Fugen mauern. возводить кладку „въ пустошевку“.
5 gludšuve; aizjavota šuve.		glatte Fuge; volle —; Mörtelfuge (f.). затертый шовъ; шовъ съ затиркой.
6 ielocīta šuve; ieliekti ierauta —.		konkave Fuge; rundeinspringende —. вогнутый шовъ.
7 izcelta šuve; izcila —.		konvexe Fuge; erhabene —; hervorstehende —; rund hervortretende —. выпуклый шовъ.
8 ķieģeļu mūŗa apšūšana; — — ietērpšana.	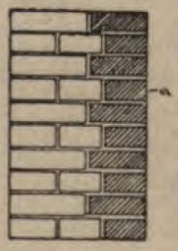	Verblendung (f.), Verkleidung (f.) des Ziegelmauerwerks (n.) облицовка кирпичной кладки; обшивка — —.

3.

Dabas akmeņu mūris; mūrējums jeb mūris no dabas akmeņiem. — Mauerwerk (n.) aus natürlichen Steinen (m. pl.); — — Natursteinen. Кладка изъ естественнаго камня.

mūŗa apdare (t. k.).
mūris ar gludu apdari;
— — ciļņotu —;
— — rievainu —.

Art (f.) der äusseren Mauerbearbeitung.
наружная отдѣлка кладки. *1*

akmeņa pieresskaldnes apdare;
(skat. „dabas akmeņu apstrādāšana").

Bearbeitung (f.) der Stirnfläche eines Steines (m); (siehe: „Bearbeitung der Steine")
обработка, отдѣлка лицевой плоскости камня; (см. „обработка естественныхъ камней").

apaļo laukakmeņu mūris;
mūrējums vai mūris no apaļiem laukakmeņiem.

Feldsteinmauerwerk (n.); Mauerwerk (n.) aus Feldsteinen (m. pl.).
кладка изъ валуновъ. *2*

kiklōpu mūris;
tīklacu — (t. k.);
mozaïkveidīgs mūris; mūris no lieliem, labi piecirstiem un salaistiem akmeņiem.

Zyklopenmauerwerk (n.).
циклопическая кладка; циклопная —. *3*

pildakmeņu mūris (t. k.);
mūrējums vai mūris no dažāda apveida un dažāda samēra neapstrādātiem akmeņiem.

Bruchsteinmauerwerk (n.).
бутовая кладка; кладка камней неправильной формы. *4*

akmeņu aizjavošana (t. k.) ar šķidru javu.

Vergiessen (n.) der Steine (m. pl.) mit flüssigem Mörtel (m.).
заливка камней жидкимъ растворомъ. *5*

1	rustika mūris; rupji ciļņots —.	Rustikamauerwerk (n.); Bossenwerk (n.). кладка въ рустъ.
2	mūŗa saķīlēšana (t. k.).	Auszwicken (n.) einer Mauer. расщебенка кладки.
3	mūri saķīlēt (t. k.).	Mauerwerk (n.) auszwicken. расщебенить, защебенить кладку.
4	šķembas (t. k.) saķīlēšanai.	Zwicker (m. pl.). щебень для расщебенки.
5	iesienošs akmens; iesējējs; saiklis. 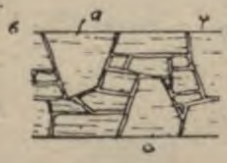 a	eingebundener Stein; Ankerstein (m.). камень, захватывающій въ стѣну или въ кладку.
6	caursējējs akmens; visai sienai caurejošs —; saiklis. 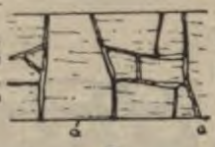 a	Ankerstein (m.). камень, захватывающій во всю толщину стѣны или кладки.
7	murējums vai mūris no kārtainiem akmeņiem; kārtaino akmeņu mūris. 	Mauer (f.) aus geschichteten Steinen (m. pl.); — — lagerhaften —. кладка изъ постелистаго камня; — изъ плитняка.
8	kvāderu mūris; mūrejums vai mūris no apstrādātiem akmeņiem; šķautņakmeņu (t. k.) mūris. 	Werksteinmauerwerk (n.); Quadermauerwerk; Hausteinmauerwerk (n.). кладка изъ штучнаго камня.
9	apstrādāts akmens; kvāders (skat.: „akmeņu apstrādāšana").	Werkstein (m.); Quader (m.) (siehe: „Bearbeitung der Steine"). штучный камень; тесанный —; квадеръ (см.: „обработка камней").

apstrādātā akmeņa ievietošana mūrī.	Versetzen (n.) des Werksteines (m.). укладка штучнаго камня
mūŗa ietērps apstrādātos akmeņos; mūŗa apšuvums ar apstrādātiem akmeņiem; kvāderu apšuvums; — ietērps.	Werksteinverblendung (f.); Quaderverkleidung (f.). *1* облицовка штучнымъ или тесаннымъ камнемъ.
iesiets apšuvums; — ietērps.	eingebundene Verkleidung; — Verblendung. облицовка, захватывающая квадерами въ коренную стѣну или въ забутовку.
ietērpa jeb apšuvuma iesiešana pamatmūrī.	Einbinden (n.) der Verblendung in die Kernwand. захватываніе отдѣльныхъ камней облицовки въ забутовку или въ коренную стѣну.
mūŗa apšuvums ar akmeņa plātnēm.	Verblendung (f.) einer Mauer durch Steinfliesen (f. pl.). облицовка стѣны каменными плитами.

4.
Mūrnieka darbrīki. — Maurerwerkzeug (n.). — Инструментъ каменщика.

mūrnieka veseris; — āmurs.		Maurerhammer (m.). молотокъ каменщика. *2*

1 ķelle (t. k.);
zviedene (t. k.).

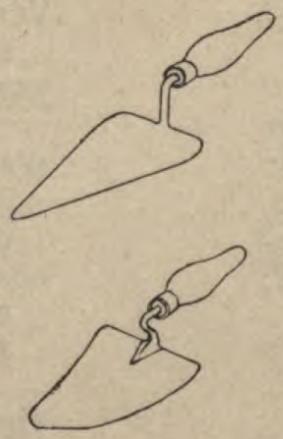

Kelle (f.).
кельна;
мастерокъ.

2 mūrnieka pušķis;
knite (M. E.).

Maurerpinsel (m);
Quast (m.).
швабра; кисть для смачиванія кирпича.

3 javnica;
javnīca (t. k.);
javas kaste;
mūrnieku kaste.

Mörteltrog (m);
Maurertrog(m.);
Mörtelkasten (m.).
творило;
творильный ящикъ.

mūrnieka spainis;
— ķipis.

Maurereimer (m.);
Maurerzuber (m.);
Maurerspann (m.).
шайка; ушатъ.

4 ķieģeļu buka (t. l.);
mugurene (t. k.);
kukurene (t. k.).

Tragbock (m.);
Kraxe (f.).
коза для подноски кирпича; козелки.

kaļķu buka (t. l.).

Tragbock(m.); Kraxe(f.).
коза для подноски извести.

nestuves.		Trage (f.); Bahre (f.). носилки.	1
svariņš; lode.	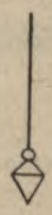	Lot (n.); Senkblei (n.); Richtblei (n.). вѣсокъ; отвѣсъ.	2
svērtenis (t. k.); svērtnis (t. k.).	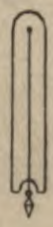	Senklot (n.). отвѣсъ.	3
nolodēt (t. l.) mūri; izsvarot (ar svariņu) —.		eine Mauer loten; — — abloten. провѣсить (вѣскомъ) кладку.	4
līmeņrādis (t. k.).	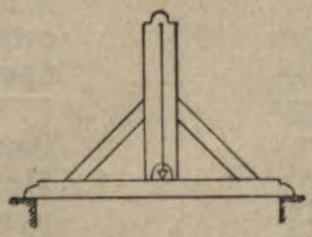	dreieckige Maurerwage; Maurerwage (f.) mit Senklot (n.). уровень.	5
līmeneklis; līmeņrādis ar stikla caurulīti.	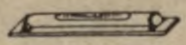	Libelle (f.); Wasserwage (f.). ватерпасъ; водяной уровень.	6
plaknulis(t.k.); sveŗamais šķets.	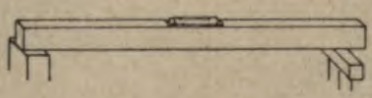	Richtscheit (n.); Wagscheit (n.); Richtholz (n.). правйло; валёкъ.	7
mūrnieku svari.	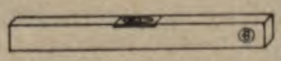	Setzwage (f.); Maurerwage (f.). ватерпасъ.	8

1	mūŗa nosvēršana; — līmeņošana.	Abwiegen (n.) od. Abwägen (n.) einer Mauer. опредѣленіе разницы высотъ въ концахъ кладки.

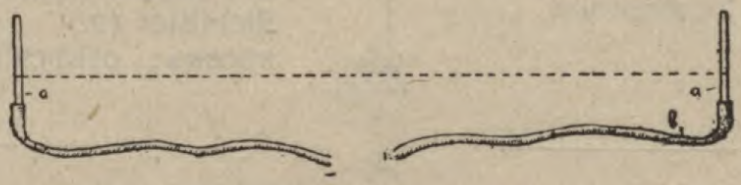

2	sveŗamā šļūtene.	Schlauchwage (f.). водяной нивелиръ съ гуттаперчевой трубкой.
	stikla caurulītes.	*a* Glasrohre (n. pl.). стеклянныя трубки.
	šļūtene (t. k.).	*b* Schlauch (m.). резиновая кишка; резиновый рукавъ.
3	mūrnieku aukla; virzumaukla.	Schlagleine (f.); Maurerschnur (f.). отбивной шнуръ; причалка.
4	mērsloksne; mērprieve (t. k.). slokšņmērs (t. k.); bantmērs (t. l.).	Bandmass (n.); Messband (n.). рулетка; мѣрная тесьма.
5	mērlata; mērkoks (t. k.); mērkārts (t. k.). mēršķets.	Messlatte (f.). мѣрный брусокъ.

IV.

Apmetēju darbi; stukatūras darbi. — Putzarbeiten(f.pl.); Stukkaturarbeiten(f.pl.). Штукатурныя работы.

apmetējs.	Stukkateur (m.); Stukkaturarbeiter(m.). штукатуръ; штукатурщикъ.	1
javas pienesējs.	Mörtelträger (m.). ношáкъ.	2
apmetamie skaliņi; skaliņu režģis apmetumam.	Stukkaturpergel (m.). штукатурная драньъ; — дранка.	3
niedru pinums (apmetumam).	Rohrgeflecht (n.). тростниковое плетенье.	4
javas kārta.	Mörtelschicht (f.). слой раствора.	5
apmetums (t. k.); stukatūra.	Verputz (m.); Putz (m.); Stukkatur (f.). наметъ; штукатурка.	6
apmest.	putzen; verputzen. штукатурить; оштукатуривать.	7
apmetumu uzsviest.	mit Putz (m.) bewerfen. нанести, наносить наметъ; набросать, набрасывать —.	8
javu sviest, uzsviest sienai; ar javu apmest sienu.	den Mörtel an die Wand antragen; mit Mörtel (m.) bewerfen. нанести, наносить, набросить растворъ на стѣну.	
apmetums cementā; cementa apmetums.	Zementputz (m.). цементная штукатурка.	9

1	kaļķu apmetums; apmetums ar kaļķu javu.	Kalkmörtelputz (m.); Putz (m.) in Kalkmörtel (m.). известковая штукатурка; штукатурка на известковомъ растворѣ.
	kaļķu-ģipša apmetums.	Putz (m.) in Gips-Kalkmörtel (m.). штукатурка изъ извести и гипса.
	trīskārtīgs apmetums; triju kārtu apmetums; apmetums trim kārtām.	Putz (m.) aus drei Schichten (f.pl.); dreischichtiger Putz. оштукатуриваніе въ три слоя.
2	pirmais uzsviedums; pirmā apmetuma kārta.	Putzgrund (m.). первый наметъ.
3	rupjš apmetums; rupjš piesviedums. Rupjais apmetums tiek ar ķelli piesviests līdz 1,5 cm biezā kārtā un tikai viegli ar ķelli nogludināts; rupjo apmetumu uzsviež pagrabu un bēniņtelpu sienām.	ordinärer Bewurf; Verbrämung (f.). грубый наметъ.
4	repulains (M. E.) apmetums; repējums (a.a.); repuļains apmetums; jestrs, grubuļains (t. k.) —.	Rapputz (m.); Berappung (f.); rauher Putz. грубая, шероховатая штукатурка.
	repuļaini apmest; grubuļaini (t. k.) —. Repuļaini, jestri top dažkārt apmestas ēku fasādes sienas.	berappen; rauh verputzen. оштукатурить шероховато.
5	javas uzberzums.	Berapp (m.); der erste rauhe Kalkanwurf. легкій наметъ съ затиркой.

javu viegli uzberzt.	berappen. дѣлать затирку намета.	
gluds apmetums. Gludā apmetumā top apstrādātas dzīvojamo telpu sienas.	glatter Putz; Filzputz (m.). гладкая штукатурка.	1
kapāts, bakstīts apmetums.	gestockter Putz. штукатурка въ насѣчку.	2
svītrots apmetums; svītraini vilkts —.	Kammputz (m.); gekämmter oder scharierter Putz. штукатурка начесомъ.	3
brāzts, uzbrāzts apmetums; šķiests —. Ar slotiņu javu sietam cauri brāzt jeb šķiest.	Besenputz (m); Stepputz; gestülpter Putz. набросная, наметная штукатурка.	4
triepts apmetums; šķiests —; uztriepts —.	Spritzputz (m.); Besenputz (m.). штукатурка набрызгомъ.	5
apmetumu uztriept; javu ar slotiņu triept, šķiest. Parastam apmetumam dažkārt uztriepj jeb uzšķiež vieglu kārtiņu javas; uztrieptai apmetuma virsmai jābut vienmērīgi jestri grubuļainai.	den Bewurf vermittelst Besen (m.) auftragen, aufspritzen. оштукатурить набрызгомъ.	
cilds (Endz.) apmetums.	Edelputz (m.). изящная штукатурка.	6
izšuvots apmetums; izšuvu —; apmetums kvāderiem. Gludā apmetumā tiek ievilktas rievas (guļušuvēm un saduru šuvēm), tā ka apmetuma apdare līdzinās ciļņotam kvāderu mūrim.	gefugter Putz; Nutenputz (m.); Fugenputz (m.). оштукатуриваніе квадерами.	7

1	rustika apmetums; apmetums ciļņiem.	Rustikaquaderputz (m.); Bossageputz (m.); bossierter Putz. штукатурка рустами.
2	javas uzsviedums; plāns apmetums. Javu plānā kārtā uzsviež mūrim tā, ka akmeņi, kas apakš apmetuma, vēl nojaušami.	Bestich (m.). легкій наметъ.
	apmetums ar iespiestām akmeņu drumslām.	Rieselbewurf (m.); Kieselbewurf (m.). штукатурка съ расщебенкой.
3	pabeigu (a. a.) apmetums; apmetuma beigu apdare (t. k.). [pēcapmetums (t. l.)].	Nachputz (m.). окончательная отдѣлка штукатурки.
	iekšējs apmetums.	innerer Putz. внутренняя штукатурка
	ārējs apmetums.	äusserer Putz. наружная штукатурка.
	griestu apmetums; apmetums griestiem.	Deckenputz (m.); Deckenbewurf (m.). потолочная штукатурка
	sienas apmetums; apmetums sienai.	Wandputz (m.); Wandbewurf (m.). стѣнная штукатурка.
4	dzegu apmešana.	Putzen (n.) der Gesimse (n. pl.). оштукатуриваніе карнизовъ.
5	šablons dzegu vilkšanai. Dzegām apmetums top vilkts ar šablonu.	Schablone (f.) zum Ausziehen der Gesimse. шаблонъ для вытягиванія карнизовъ.

tēlniecības darbs; stuka —; skulptūras —; brāzēju —; piesviedēju —. Stuka darbi prasa veiklu darītāju.	Stuckarbeit (f.); Bildhauerarbeit (f.); Antragearbeit (f.). лѣпная работа. скульптурная —; наметная —.	1
skulptors; stukators; tēlnieks; brāzējs; piesviedējs.	Bildhauer (m.); Stukkateur (m.); Stuckarbeiter (m.). скульпторъ; лѣпной мастеръ; штукатуръ.	2
ar ģipsi brāzt (uz sienas vai uz griestiem).	den Gips (auf eine Wand, oder auf eine Decke) antragen. дѣлать изъ гипса штукатурныя работы намётомъ.	
brāžamā lāpstiņa; — sliepne (t. k.).	Spatel (m.), (f.); Spachtel (f.). шпатель; лопаточка.	
apmetēja darbrīki (skat.: „mūrnieka darbrīki").	Stukkateurwerkzeug (n.) (siehe: „Maurerwerkzeug"). инструментъ штукатура (см.: „инструментъ каменщика").	3
javturis (t. k.).	Dünnscheibe (f.). соколъ; подносъ.	4
ķelle (t. k.); zviedene (t. k.).	Kelle (f.) кельна.	5
stūrenis (t. k.); leņķis; viņķele (t. l.).	Winkel (m.). наугольникъ.	
sietiņš.	Sieb (n.). сѣтка.	

1 sīkacains sietiņš.		Sieb (n.) mit feinen Maschen (f. pl.). сѣтка съ малыми отверстіями.
drāts siets.		Drahtsieb (n.). проволочное сито; проволочная сѣтка.
2 astru siets.		Haarsieb (n.). волосяное сито.
3 gludinātājs; gludeklis (t. k.).	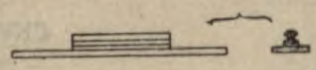	Reibbrett (n.); Kartätsche (f.). терка.
4 plaknulis (t. k.).		Richtholz (n.); Richtscheit (n.). правило.
piesviesto javu ar plaknuli gludi novilkt.		angeworfenen Mörtel mit dem Richtholz glatt abziehen. набросанный растворъ сглаживать правиломъ.
5 atlobīties.		abblättern. отлупиваться; облупиваться.
apmetums lobās nost; — lec nost.		der Putz blättert ab. штукатурка отлупивается; — облупивается; — отваливается.

V.

Namdaŗu darbi. — Zimmerarbeiten (f. pl.); Zimmermannsarbeiten (f. pl.). — Плотничная работа.

namdaris; remesis.	Zimmermann (m.); Zimmerer (m.). плотникъ.	1
namdaŗa māksla; namdaŗa amats.	Zimmerkunst (f.); Zimmermannskunst; Zimmermannshandwerk (n.); Zimmerei (f.). плотничное искусство; плотничное ремесло.	
namdaŗu pagalms.	Zimmerhof (m.); Zimmerplatz (m.). дворъ для плотничныхъ работъ при постройкѣ зданія.	2
namdaŗu paklājs; pagaidu grīda vai klāsts, uz kuŗa namdaŗi izdara būvkoku nošņorēšanu, pielāgošanu un sajūgšanu jeb sastatīšanu.	Zimmerboden (m.); Diele (f.), Dielung (f.) für Zimmerarbeiten (f. pl.). досчатая настилка; временный досчатый полъ, для производства на немъ плотничныхъ работъ.	3

1.

Būvkoku pielāgošana. — Zurichten (n.) von Bauholz (n.). — Прилаживаніе деревянныхъ частей.

būvkokus pielāgot; — piegriezt; — piecirst.	Bauholz (n.) zurichten; zimmern. прилаживать деревянныя части сооруженія; плотничать.	4

1 nošļaupt (t. k.); šļaupt.

abfasen; fasen.
скашивать; скосить.

2 nošļaupums; šļaupums; šļaupsts.

Abfasung (f.); Abschrägung (f.); Face (f.).
скосъ; скошенность; фаска; скошенное ребро.

3 nošļaupt asās šķautnes dēļiem vai šķautņiem.

scharfkantige Bretter (n. pl.) oder Balken (m. pl.) abfasen.
скашивать канты у досокъ или у брусьевъ.

4 nošļaupt stūŗus.

Ecken (f. pl.) abfasen.
скашивать углы.

5 robs.

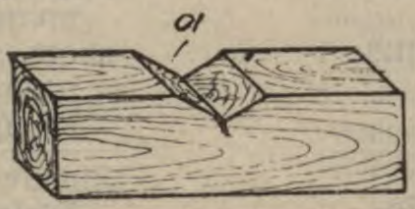

Einschnitt (m.), Klaue (f.) im Holz (n.).
выемка; вырубка; гнѣздо.

kokā robu iecirst ar cirvi, iezāģēt ar zāģi, iekalt ar kaltu vai iegriezt ar nazi.

einen Einschnitt machen; im Holz eine Klaue ausschneiden.
дѣлать выемку въ деревѣ.

6 dobums; dobule.

Höhlung (f.) im Holz (n.); Zapfenloch (n.) — —.
гнѣздо въ деревѣ.

iekalt (ar kaltu) kokā dobumu;
izdobt koku;
kokā tapas dobumu iekalt.

das Holz ausscheeren; im Holz(n.) [mit einem Stemmeisen] eine Lasche (f.) oder Höhlung (f.) einstemmen; Zapfenlöcher (n. pl.) einstemmen.
врѣзать (стамеской) гнѣздо въ деревѣ.

drāzt koku [šķiedru virzienā].		Holz (n.) schaben [in der Faserrichtung]. скоблить дерево [вдоль волоконъ].	1
gropēt; iedzīt gropi.		falzen. фальцевать; продороживать; вынимать четверти; дѣлать фальцы.	2
grope (t. k.).	 a	Falz (m.). фальцъ; четверть; дорожка; отборка; выемка.	3
ielocīt; iestrādāt jeb izstrādāt ieloci dēļa šķautnē.		kehlen. калевать; прокалевать край доски.	4
ieloce.	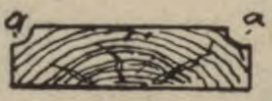 a	Kehlung (f.); Kehle (f.). калевка.	5
rievot; izstrādāt ar rievtekām (t.k.); iestrādāt rievas; vagot; izvagot.		furchen; nuten; kannelieren; mit Rinnen (f. pl.) versehen. желобить; пазовать; шпунтовать.	6
sarievot (t. k.); saistīt ar sarievošanu (t. k.); spundēt (t. l.).	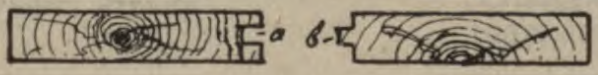 a b	spunden; durch Nut (f.) und Feder (f.) verbinden. соединять гребнемъ въ пазъ; вязать———; шпунтовать.	7
rieva (t. k.); [iedzīt dēlī rievu].	a	Nut (f.); Furche (f.). шпунтъ; желобокъ; выемка; пазъ.	8
cekuls; ierievis (t.k.).	b	Feder (f.). гребень.	9

1	šķautni vai siju plakani novietot; — — — guļus novietot; gulteniski novietot; plakani likt; likt uz plato skaldni; likt uz gultnes skaldni.	einen Balken auf die flache Kante legen. ставить брусъ или балку плашмя; — — — — на широкую грань.
2	šķautni vai siju uz sāniem novietot; sāniski likt; likt uz šauro skaldni.	einen Balken auf die hohe Kante legen, stellen; — — aufkippen. ставить брусъ или балку на узкую грань.
3	siju paķīlēt.	einen Balken aufkeilen. подклинивать балку.
4	iecirtumi būvkokos.	Einstemmungen (f. pl.); Einschnitte (m. pl.) in Hölzern (n. pl.). врубки въ деревянныхъ частяхъ.
	iecirtumus izdarīt; — izstrādāt.	Einschnitte (m. pl.), Einstemmungen (f.pl.) ausführen. дѣлать врубки; врубать.
5	uzcirst kaķētu sienu; [uzcirst akai grodus; — pāļa galvai tapu].	gekatzte Wand aufführen дѣлать стѣну сруба.
6	kaķis = namdaļa darbarīks baļķu kaķēšanai, ar ko ieskrāpē apaļbaļķos svītras jeb švīkas.	Parallelreisser (m.). драчка; черта.

2.

Būvkoku sajūgšana; — savienošana; — salaišana. — Verbinden (n.), Abbinden (n.) von Bauhölzern (n.pl.). — Сопряженіе, соединеніе деревянныхъ частей.

būvkoku sajūgums; — savienojums; — salaidums. Sajūgt jumtam krēslu; salaist škautņus asā, stāvā vai dupenā leņķī.		Holzverbindung (f.); Holzverband (m.); Zimmerverband (m.). сборка, сопряженіе деревянныхъ частей.	1
būvkoku sajūgumu jeb salaidumu pastiprināšana.		Verstärkung (f.) der Holzverbindungen (f. pl.). скрѣпленіе деревянныхъ частей.	2
metalla un koka ierīki būvkoku sajūgumu jeb savienojumu pastiprināšanai.		metallene und hölzerne Verstärkungsvorrichtungen (f. pl.) bei Holzverbindungen. металлическіе и деревянные приборы или приспособленія для скрѣпленія деревянныхъ частей.	
iekava; skava (t. k.).	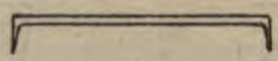	Klammer (f.); Klaue (f.). скоба.	3
dzintele.		Spitzklammer (f.); Krampe (f.); Zemme (f.). скоба; костыль; скобка.	4
uzliktnis (t. k.); uzliktne; paliktne; paliktnis (t. k.); starplika; starpplātne.		Schiene (f.); Lasche (f.). накладка; подкладка; прокладка.	5

1	bulta; bults (t. k.).	Bolzen (m.). болтъ.
	nagla.	Nagel (m.). гвоздь.
2	metalla puļķis; — pulka (t. k.).	Dübel (m.). металлическій пиронъ.
	metalla gredzens.	Metallring (m.). металлическое кольцо.
3	metalla uzmava.	Muffe (f.). металлическая муфта.
4	leņķu dzelzs.	eiserner Bügel. желѣзный хомутъ.
5	aptvere; apskava (t. k.).	Kappe (f.). хомутъ.
6	piekaļamā dzelzs; piekaru dzelzs.	Hängeisen (n.). хомутъ.
	piekaļamā dzelzs pievilkšanai; piekaru dzelzs —.	Hängeisen (n.) zum Nachziehen (n.). хомутъ для подтягиванія.
7	metalla kurpe.	metallener Schuh. металлическій башмакъ
	stīpdzelzs.	Bandeisen (n.); Reifeisen (n.). обручное желѣзо.
8	aptvars (t. k.); apskava.	Bügel (m.). обоймица.

koka tapa;
koka nagla ar šķautnainu vai ar apaļu šķērsgriezumu.

Holzstift (m.) von scharfkantigem oder rundem Querschnitt (m.). 1
деревянный нагель прямоугольнаго или круглаго сѣченія.

---

būvkokus saurbt
un urbumu caurumos iedzīt koka tapas;
būvkokus saurbt un satapot.

Bauhölzer (n. pl.) durchlochen und mit Holzstiften (m. pl.) versehen. 2
скрѣпить деревянныя части нагелями.

---

koka iedzītne;
— iedzītnis (t. k.).

Holzdübel (m.). 3
деревянная шпонка.

ķīlis (t. k.);
vadzis (t. k.).

Keil (m.); 4
клинъ.

---

divpusīgs ķīlis;
abpusīgs —;
abējpusīgs —.

Doppelkeil (m.).
двусторонній клинъ;
двубокій —.

---

vienpusīgs ķīlis.

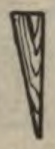

einseitiger Keil.
односторонній клинъ;
однобокій —.

---

koka iebīdnis.

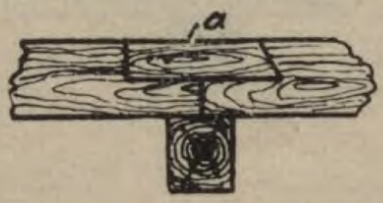

a

Holzpflock (m.). 5
деревянный вкладышъ;
деревянная вкладка.

---

zobains ieliktnis (t.k.).

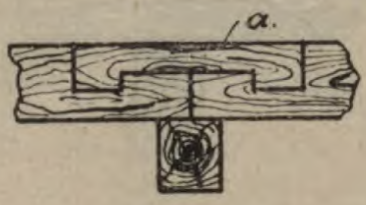

a

eingesetzter Haken. 6
зубчатая вкладка; зубчатый вкладышъ.

3.

Būvkoku metināšana (t. k.). — Verlängerung (f.) von Bauhölzern (n. pl.). — Сращиваніе деревянныхъ частей.

1	metināšana ar stāvu saduru (t. k.).	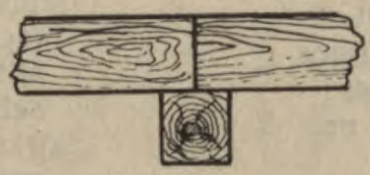	Verlängerung (f.) durch stumpfen Stoss (m.). сращиваніе въ прямой стыкъ.
2	metināšana ar slīpu saduru (t. k.).	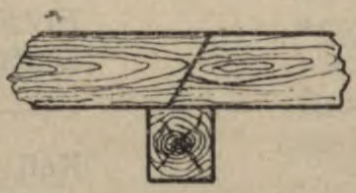	Verlängerung durch schrägen Stoss (m.). сращиваніе въ косой стыкъ.
3	metināšana ar taisnu pārlaidumu (t. k.).	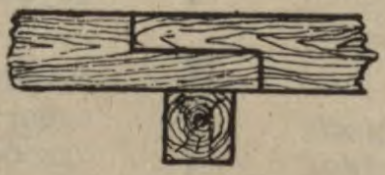	Verlängerung mit gerader Aufblattung; — mit geradem Blatt (n.); — — gerader Anblattung. сращиваніе въ прямую накладку или въ полъ дерева.
4	metināšana ar taisnu slīpgalu pārlaidumu (t. k.).	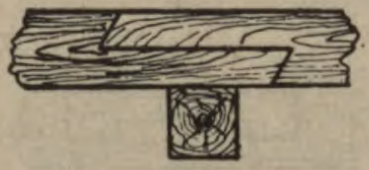	Verlängerung mit schräg eingeschrittener gerader Anblattung. сращиваніе въ прямую накладку со скошеннымъ деревомъ; косой прирубъ въ полъ дерева.

metināšana ar taisnu zobpārlaidumu (t. k.).

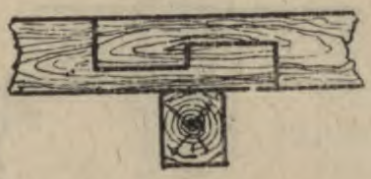

Verlängerung mit geradem Hakenblatt (n.). сращиваніе прямымъ накладнымъ зубомъ. *1*

metināšana ar taisnu slīpgalu zobpārlaidumu (t. k.) ar ķīļiem.

Verlängerung mit geradem, schräg eingeschnittenem Hakenblatt (n.) u. Keilen (m.pl.) сращиваніе натяжнымъ замкомъ съ клиньями. *2*

metināšana ar slīpu pārlaidumu (t. k.).

Verlängerung mit schräger Anblattung. сращиваніе въ косую накладку. *3*

metināšana ar slīpu zobpārlaidumu (t. k.).

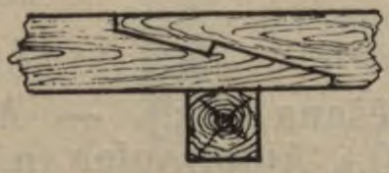

Verlängerung mit schrägem Hakenblatt (n.). сращиваніе въ косую накладку съ зубомъ. *4*

metināšana ar slīpu ķīļu zobpārlaidumu.

Verlängerung mit schrägem Hakenblatt (n.) u. Keilen (m. pl.). сращиваніе натяжнымъ замкомъ съ клиньями. *5*

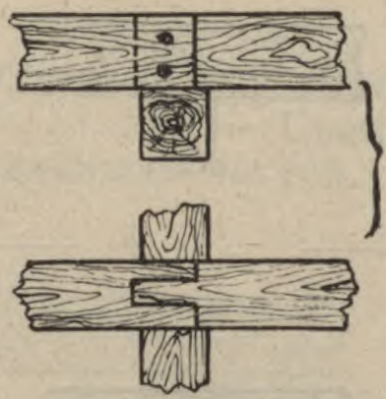

1 metināšana ar vienkāršu stāvu tapu (t. k.).

Verlängerung mit einfachem geradem Zapfen (m.).
сращиваніе простымъ шипомъ или шиповымъ замкомъ.

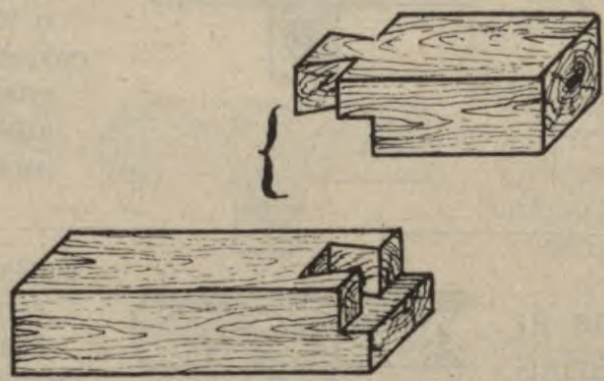

2 metināšana ar pārlaistu ķetnu.

Verlängerung mit schwalbenschwanzförmiger Anblattung.
сращиваніе сковороднемъ.

4.

Būvkoku potēšana (t. k.). — Anpfropfen (n.), Anpfropfung (f.), Aufpfropfen (n.), Pfropfen (n.) von Bauhölzern (n. pl.). — Наращиваніе деревянныхъ частей.

3 potējums ar stāvu saduru; stāvais potējums.

Anpfropfen (n.) mit stumpfer Anblattung; Verbindung (f.) Hirn (n.) an Hirn; Verbindung durch stumpfen Stoss.
наращиваніе въ прямой стыкъ.

pārlaidu potējums (t. k.).

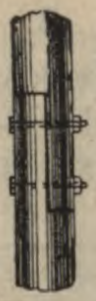

Anpfropfen (n.) mit Überblattung (f.).
наращиваніе въ накладку;
— въ полдерева. *1*

potējums ar tapu (t. k.).

Anpfropfen (n.) mit Zapfen (m.).
наращиваніе шипомъ. *2*

saķīlēts stalažkāršu potējums, stindzināts ar stīpdzelzi un ķīļiem.

durch Bandeisen (n.) versteiftes und verkeiltes Anpfropfen (n.) von Rüstbäumen (m. pl.).
наращиваніе стоекъ при устройствѣ лѣсовъ, обмотанное обручнымъ желѣзомъ и укрѣпленное клиньями. *3*

potējums ar taisnu slīpgalu pārlaidumu (t. k.), nostiprināts ar stīpdzelzi.

Anpfropfen (n.) mit schrägeingeschnittener gerader Anblattung.
наращиваніе въ накладку со скошенными концами. *4*

krustisks (t. k.) potējums;
krusta —;
krustanisks —.

kreuzförmiges Pfropfen.
крестообразное наращиваніе. *5*

5.

Būvkoku saistīšana (t. k.). — Verdickung (f.) von Bauhölzern (n. pl.). — Сплачиваніе деревянныхъ частей.

1 saistīšana ar stāviem zobiem.

Verdickung (f.) durch gerade Verzahnung. сплачиваніе прямыми зубцами.

2 saistīšana ar slīpi iegriezztiem zobiem (t. k.).

Verdickung (f.) durch schräge Verzahnung. сплачиваніе косыми зубцами.

3 saistīšana ar stāvām vai slīpām iedzītnēm.

Verdickung (f.) durch Verdübelung (f.). сплачиваніе шпонками.

4 dēļu vai planku paplašināšana (t. k.).

Verbreiterung (f.) von Brettern (n. pl.) oder Planken (f. pl.). сплачиваніе досокъ или планокъ.

5 paplašināšana ar stāvu saduru (t. k.).

Verbreiterung (f.) durch Fugen (n.). сплачиваніе въ прямой стыкъ.

6 paplašināšana ar slīpu saduru (t. k.).

Verbreiterung (f.) durch Messern (n.). сплачиваніе въ ножевку.

paplašināšana ar pārlaidumu;
pārlaidu (t. k.) paplašināšana.

Verbreiterung (f.) durch Überblattung (f.). 1
сплачиваніе въ закрой.

paplašināšana ar trinīšiem (t. k.);
—trinīšos; — trinītī;
— pamīšus.

Verbreiterung (f.) durch Stülpung(f.). 2
сплачиваніе въ разбѣжку.

paplašināšana ar gropēšanu (t. k.);
— — gropi.

Verbreiterung (f.) durch Falzung (f.). 3
сплачиваніе при фальцовкой.

paplašināšana ar sarievošanu (t.k.);
— — rievu un cekulu;
— — rievu un ierievi (t. k.);
— — spundēšanu (t. l.).

Verbreiterung (f.) durch Nut (f.) und Feder (f.);
— durch Fugung (f.);
— — Spundung (f.). 4
сплачиваніе шпунтованіемъ; — гребнемъ въ пазъ; —пазовкой;
— въ шпунтъ и пазъ.

taisnstūraina sarievošana.

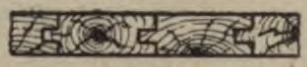

ķīlveidīga —.

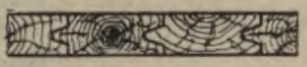

smaila —.

pāristāvoša —.

paplašināšana ar iedzītņiem (t. k.);
— — iedzītnēm.

Verbreiterung (f.) durch Federung(f.). 5
сплачиваніе въ рейку.

1 paplašināšana ar ķetnotu šķērsdzītni (t. k.).

Verbreiterung (f.) durch Querleiste (f.).
сплачиваніе поперечиной въ ласточкинъ хвостъ.

2 paplašināšana ar rievotu uzgalvi.

Verbreiterung (f.) durch Hirnleiste (f.).
сплачиваніе нагрудникомъ.

6.

Būvkoku iesiešana (t. k.). — Verknüpfung (f.) von Bauhölzern (n. pl.). — Вязка деревянныхъ частей.

3 iesiešana ar līdzenu pārlaidumu (t. k.) [iesieto šķautņu virsmas gul līdzeni]; iesiet šķautņus pusi ar pusi; — kokus — uz —.

Verknüpfung (f.) durch Überblattung (f.); — durch bündige Überschneidung (f.); — durch Halbholzüberschneidung (f.).
вязка въ полдерева.

4 līdzeni pielāgot; pielāgot vienā plaknē.

bündig machen; bündig abgleichen.
пригнать за подъ-лицо; выравнивать подъ одну поверхность.

5 iesiešana ar uzsēdināšanu; — ar uztupināšanu [iesietās sijas negul līdzeni, bet tās gul dažādās līdzteku plaknēs].

Verknüpfung (f.) durch Aufkämmen (n.); — —Verkämmung (f.).
вязка гребнемъ, причемъ брусья не лежатъ въ одной плоскости.

spāru uztupināšana; — uzkabināšana kopturim ar robu.	Aufklauen (n.) von Sparren (m. pl.) auf eine Pfette. —	1
krustaniskā iesiešana (t. k.).	kreuzförmige Verknüpfung. крестообразная вязка.	2
salaist sakrustā; — krustiski (Dr.); savienot krustiski; — krustaniski.	über Kreuz (n.) verbinden; kreuzweise —. соединить, -нять накрестъ.	3
galeniskā iesiešana (t. k.).	aneinanderstossende Verknüpfung. вязка въ торецъ.	4
galeniskā iesiešana ar pakāpenisku pārlaidumu.	Eckverbindung (f.) mit doppelter Überblattung. ступенчатая врубка; двойная накладка.	
galeniskā iesiešana ar taisnu pārlaidumu par $^1/_3$ augstuma (t. k.).	Eckverbindung (f.) mit einfacher Überblattung. вязка въ торецъ накладкой въ $^1/_3$ вышины.	
iesiešana ar tapu (t. k.); satapošana.	Verknüpfung (f.) durch Zapfen (m.); Verzapfung (f.). вязка шипомъ; соединеніе шипомъ.	5
galeniskā iesiešana ar krūšu tapu.	aneinanderstossende Verknüpfung mit Brustzapfen (m.). вязка въ торецъ; — шипомъ.	6
galeniskā iesiešana ar vienkāršu stāvu tapu.	Verknüpfung (f.) durch einfachen Zapfen. вязка простымъ шипомъ.	7

1	galeniskā iesiešana ar sāntapu (t. k.).		Verknüpfung (f.) durch Seitenzapfen. вязка въ торецъ шипомъ въ накладку.
2	satapošana ar izceltu jeb priekšā stāvošu sāntapu (t. k.).		Verknüpfung (f.) durch vorstehenden Seitenzapfen. вязка боковымъ шипомъ.
3	galeniskā iesiešana ar krusta tapu (t. k.).		Verknüpfung (f.) durch Kreuzzapfen (m.). вязка діагональнымъ шипомъ.
4	iesiešana ar vienkāršu zobu.	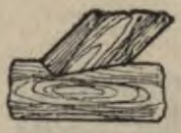	Verknüpfung (f.) durch einfache Versatzung; — — Versatzung (f.) mit Klaue (f.). вязка простымъ зубомъ.
	iesiešana ar divkāršu zobu (t. k.).		Verknüpfung (f.) durch doppelte Versatzung. вязка двойнымъ зубомъ
	iesiešana ar slīpu tapu un zobu (t. k.).		Verknüpfung(f.) durch schrägen Zapfen und einfache Versatzung. вязка трапеціевиднымъ шипомъ съ зубомъ.
	iesiešana ar slīpu tapu un divkāršu zobu (t.k.).		Verknüpfung (f.) durch schrägen Zapfen und doppelte Versatzung. вязка трапеціевиднымъ шипомъ съ двойнымъ зубомъ.

iesiešana ar starpas tapu;
— — caurgrieztu —;
— — starptapu;
[— — šķērstapu (t. k.)].

Verknüpfung (f.) durch Scherzapfen (m.);
— — Schlitzzapfen (m.). 1
вязка угловымъ прорѣзнымъ шипомъ.

iesiešana ar apslēptu tapu.

Verknüpfung (f.) durch verdeckten Zapfen.
вязка полускрытымъ глухимъ шипомъ.

stūreniska iesiešana;
salaišana kāsī;
stūŗu iesiešana.

Eckverbindung (f.). 2
угловая вязка.

stūŗa iesiešana ar taisnu pārlaidumu.

gerade Ecküberblattung.
угловая вязка прямой накладкой.

stūŗa iesiešana ar slīpu pārlaidumu (t. k.).

schräge Ecküberblattung.
угловая вязка въ косую накладку.

stūŗa iesiešana ar pārlaistu ķetnotu zobu.

Eckverbindung (f.) durch hakenförmige Überblattung.
угловая вязка накладнымъ замкомъ съ зубомъ.

ķetnoti dzeguļi (M. E.).

Zinken (f. pl.).
шипъ въ видѣ ласточкина хвоста. 3

stūŗa iesiešana ķetnotos dzeguļos;
dzeguļaina iesiešana.

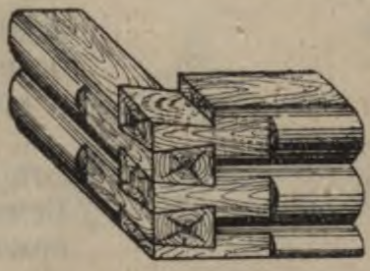

Ecküberschneidung (f.) durch Verzinkung (f);
— — Verzinken (n.). 4
угловая врубка въ лапу.

7.

Sijas. — Träger (m. pl.). — Балки.

1 pastiprināta sija.

verstärkter Träger.
подкрѣпленная балка.

izspīlēta sija;
2 [sprieš|u sija (t. k.)];
spraiš|u —.

ausgespreizter Balken;
— Träger; linsenförmiger Balken.
распертая балка;
расклиненная —;
балка съ распорками.

spraislis;
3 spīle;
[sprieslis (t. k.)].

a

Spreize (f.); Riegel (m.).
распорка; ригель.

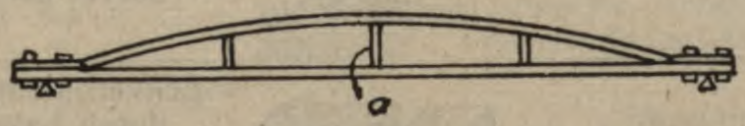

lokveidīgi izspīlēta sija;
[sijai uzspīlēts kūkums].

nach oben ausgespreizter Balken.
дугообразно распёртая балка.

4 stiegrota sija.

armierter Balken.
балка подкрѣпленная арматурой.

5 stiegrojums (t. k.);
stiegri.

a)

Armatur (f.);
Bewehrung (f.).
арматура.

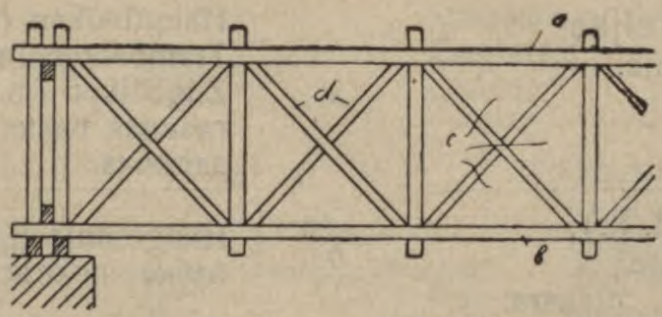

1

režģota sija; trelliņu sija; režģota kopne; režģukopne.		Gitterbalken (m.). рѣшетчатая балка; — ферма.
augšējā josla.	*a*	oberer Gurt. верхній поясъ.
apakšējā josla.	*b*	unterer Gurt. нижній поясъ.
sijas vai kopnes rūtis.	*c*	Felder (n. pl.) oder Paneele (n. pl.) des Balkens (m.) oder des Binders (m.). панели фермы.
sijas vai kopnes pretgāžņi; — — — atgāžņi.	*d*	Streben (f. pl.) des Balkens (m.) oder des Binders (m.). раскосы фермы.

8.

Kopnes (t. k.). — Binder (m. pl.). — Фермы.

piekaļu kopne (t.k.); piekārtās sijas kopne.		Hängewerk (n.). подвѣсная ферма. 2
vienkāršā piekaļu kopne (t. k.); vienkārši piekārtās sijas kopne; piekārtās sijas kopne ar vienu kārtni.	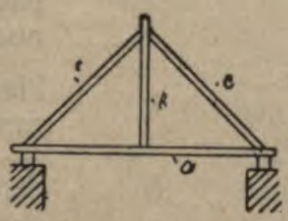	einfaches Hängewerk; Hängewerk (n.) mit einer Hängesäule. простая подвѣсная ферма съ одной бабкой. 3

1	galvenā sija; piekārtā sija.	a	Hauptbalken (m.); Trambalken (m.); Zugbalken (m.). главная балка; затяжка.
2	kārtne (t. k.); piekaļustabs; — baļķis; piekara.	b	Hängesäule (f.). бабка; подвѣска.
3	atgāžņi (t. k.).	c	Streben (f. pl.). раскосы.

divkārši un vairākkārtīgi piekārtās sijas kopne.

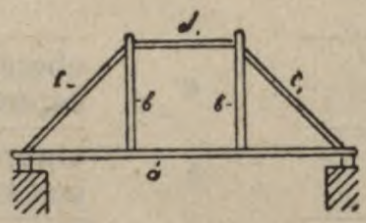

zweifaches und mehrfaches Hängewerk. двукратно и многократно подвѣсная ферма.

4	galvenā sija.	a	Hauptbalken (m.). главная балка.
	kārtnes; piekaļustabi.	b	Hängesäulen (f. pl.). бабки; подвѣски.
	atgāžņi.	c	Streben (f. pl.). раскосы.
5	spraislis; [sprieslis (t. k.)].	d	Riegel (m.). ригель.

6

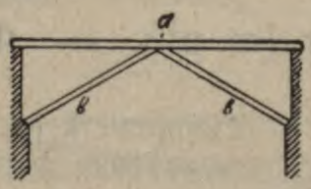

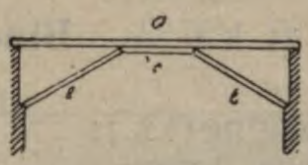

atbalstītās sijas kopne.

Sprengwerk (n.). раскосная ферма; подкосная —.

galvenā sija.	a	Hauptbalken (m.). главная балка.
atgāžņi.	b	Streben (f. pl.). подкосы.

spraislis; [sprieslis (t. k.)].	c	Spannriegel (m.); Riegel (m.). ригель.	
kombinētā kopne; piekaru atbalstītā —.		Hängesprengwerk (n.); kombinierter Binder; kombiniertes Hänge- u. Sprengwerk (n.). подвѣсно - подкосная ферма.	1
saišķi.	a	Zangen (f. pl.). схватки.	
atgāžņi.	b	Streben (f. pl.). раскосы.	
kārtne — statnis; piekaŗustabs.	c	Hängesäule (f.). бабка-стойка.	
stinga kopne.		unverschiebbarer Binder. жесткая ферма.	2
kopni stindzināt; — padarīt stingu.		den Binder unverschiebbar machen. дѣлать ферму жесткой.	3
kopnes stingums.		Unverschiebbarkeit (f.) des Binders (m.). жесткость фермы.	4
sedlu koks. seglu —; sedliņkoks (M.E.).	a	Sattelholz (n.). подбалка.	5
rokas; atgāžņi.	b	Kopfbänder (n. pl.); Streben (f. pl.). подкосы; подкосины; подкосники.	6

sijas atbalstīšana ar statni, sedlu koku un rokām.	Unterstützen (n.) des Balkens durch einen Ständer (m.) mit Sattelholz (n.) und Kopfbändern (n. pl.). подпираніе балки стойкой и подбалкой съ подкосами.

9.

Namdaŗu darbrīki. — Zimmergerät (n.); Zimmergerätschaften (f. pl.); Zimmermannswerkzeug (n.). — Плотничный инструментъ.

1 darbrīku soma.	Werkzeugtasche (f.); Werkzeugbeutel (m.). сумка для инструментовъ.
namdaŗa aukla; 2 virzumaukla; aukla nošņorēšanai.	Zimmermannsschnur (f.); Schlagleine (f.). отбивной шнуръ.
3 atzīmēt virzumu; nošņorēt.	abschnüren; abkreiden. намѣтить набойнымъ шнуромъ; отбить, -вать линію ниткой.
namdaŗa zīmulis.	Zimmermannsbleistift (m.). плотничный карандашъ.
4 stūrenis (t. k.); leņķis; [vinķele (t. l.)].	Winkelmass (n); Winkelmesser (m.). наугольникъ; винкель; угольникъ.
stūrenis ar pieduru; pieduras stūrenis; leņķis ar pieduru.	Anschlagewinkel (m.); Winkelmass (n.) mit Anschlag (m.). наугольникъ съ заплечикомъ.

saliecamais stūrenis (t. k.); leņķmērs; [šmīga (t. l.)].	Schmiege (f.); Gehrmass (n.). малка; подвижный наугольникъ.	1
svītrenis; līdzteku svītrenis; līdztecis; sliedvilcis (t. k.).	Streichmass (n.); Reissmass (n.); Parallelreisser (m.). отволока; отволокъ; отволочка; реймасъ.	2
šļaupt; nošļaupt; slīpnēt (t. k.).	schmiegen. обтесать по малкѣ.	3
namdaļa cirvis; cirvis ar platu asmeni.	Breitaxt (f.); Bindaxt (f.); Zimmermannsbeil (n.). топоръ; тесло; теслица; сѣкира; топоръ съ широкимъ лезвіемъ; плотничный топоръ.	4
šļuta; šļute; platasmeņa cirvis, baļķu tēšanai.	Dächsel (m.); Texel (m.). тесло; теслица.	5
namdaļa kalts.	Stichbeitel (m.); Lochbeitel (m.) des Zimmermanns. плотничное шиповое долото; долбежное долото.	6
ēvele.	Hobel (m.). рубанокъ; стругъ.	7
skrube (t. k.).	Schrubbhobel (m.); Schrupphobel (m.). драчковый стругъ; шерхебель.	8
gludene (t. k.); [glumēvele (M. E.)]; vienzobene; vienzobēvele.	Schlichthobel (m.). фуганокъ; рубанокъ съ одной желѣзкой.	9

1	laidene; dižēvele; liela gaŗēvele;	Fügehobel (m.); Rauhbank, grosse. медвѣдокъ; большой рубанокъ.
2	jūgēvele; divjūgu ēvele; ēvele, ar ko ēvelē divatā	Zughobel (m.). —
3	divzobene; dvizobene.	Doppelhobel (m.). рубанокъ съ двойной желѣзкой.
4	uzrobene (t. k.); dzegēvele; dzeģene.	Simshobel (m.). зимзгобель; зензубель.
5	gropene (t. k.); gropju ēvele.	Falzhobel (m.). фальцубель; рубанокъ для выстрагиванія фальцевъ.
6	ierievene (t. k.); rievene.	Nuthobel (m.). пазовникъ; пазникъ; шпунтгубель; шпунтовикъ; дорожникъ.
7	ēvele ar pieduru.	Hobel (m.) mit Anschlag (m.). стругъ со щекой; стругъ съ выступающей частью у колодки.
	pārstādāma spalas piedura.	verstellbarer Hobelanschlag. переставная щека у колодки струга.
8	zāģis.	Säge (f.). пила.
9	šķērszāģis.	Schrotsäge (f.); Quersäge (f.); Drummsäge (f.); Kerbsäge (f.). поперечная пила; поперечка; пила съ двумя рукоятками для поперечной пилки.

garenzāģis;
rupzāģis (t. k.);
dēļu zāģis.

Trennsäge (f.); Brettschneidesäge (f.).
пила продольная;
— для распиливанія бревенъ на доски. 1

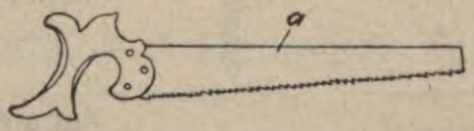

2

vienrocis (t. k.);
[fuksis (t. l.)].

Fuchsschwanz (m.); Fuchsschweif (m.).
ножевка.

kalts.

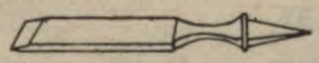

Stemmeisen (n.).
стамеска. 3

dziļkalts (t. k.);
dobuļu kalts.

Lochbeitel (m.).
шиповое долото; долбежное —. 4

vāle; klauģis (t. k.);
koka āmurs.

Holzhammer (m.).
колотушка; деревянный молотокъ. 5

urbis; svārpsts;
kokurbis; urbītis;
svārpstiņš.

Bohrer (m.).
буравъ; буравчикъ. 6

kloķurbis (t. k.).

Brustleier (f.); Draufbohrer (m.).
коловоротъ. 7

kloķurbja spala;
urbja kloķis.

a

Bohrbogen (m.); Drehbogen (m.).
дуга коловорота.

svīķurbis (t. k.); 1 grieznis (M. E., Bil.).	Drehbohrer (m.); Kurbelbohrer (m.); Bohrwinde (f.). коловоротъ; коловерстъ; буравъ.
2 slīmests; drāznis (t. k.).	Zugmesser(n.); Schneidemesser (n.). скобель; двоеручный стругъ.
trīt, uztrīt, asināt, 3 uztecināt ēveli, cirvi, kaltu vai slīmestu.	Werkzeug (n.) schärfen; — schleifen, anschleifen. вострить, навострить, точить инструментъ.
4 galoda.	Schleifstein (m.). точильный камень.
5 tecīls; tecīla (M. E.).	Schleifrad (n.). точило.
6 trinamā ierīce; tecināmā —.	Schleifvorrichtung (f.). точильное приспособленіе.
skrāpvīle; raspele (t. l.); 7 namdaṛu vai galdnieku vīle; kokskrāple (t. k.).	Holzraspel (f.); Raspel (f.). рашпиль; терпугъ.
8 namdaṛu nagla; koka —; kluģis (M. E.).	Zimmernagel (m.); Holznagel (m.). нагель; деревянный гвоздь.

VI.

Galdnieku darbi. — Tischlerarbeiten (f. pl.). Столярныя работы.

1.

Vispārīgā daļa. — Allgemeiner Teil. — Общая часть.

galdniecība.	Tischlerei (f.). столярное ремесло; — дѣло.	1
galdnieka darbnica; galdnica; galdniecība (t. l.).	Tischlerwerkstatt (f.); Schreinerwerkstatt (f.). столярная мастерская.	2
galdnieka amats.	Schreinerhandwerk (n.); Tischlerkunst (f.). столярное ремесло; — искусство.	3
galdnieks.	Tischler (m.); Schreiner (m.). столяръ.	4
mākslas galdniecība.	Kunstschreinerei (f.); Kunsttischlerei (f.). мебельное дѣло.	
mākslas galdnieks.	Kunstschreiner (m.). краснодеревецъ; мебельный мастеръ.	5
mēbeļgaldniecība; mēbeļu galdniecība.	Möbeltischlerei (f.). мебельная мастерская; мебельно-столярное ремесло.	
būvgaldniecība.	Bautischlerei (f.). строительно-столярная мастерская; строительно-столярное ремесло.	6
būvgaldnieks.	Bautischler (m.). столяръ для строительныхъ работъ.	7

	būvgaldnieku darbi.	Bautischlerarbeiten (f. pl.). строительныя столярныя работы.
1	parketa galdniecība; parketa darbnica.	Parkettischlerei (f.); Parkettwerkstatt (f.). паркетное дѣло; паркетная мастерская.
2	galdnieku koki; koka materiāls galdniecībai.	Tischlerholz (n.); Schreinerholz (n.). столярный лѣсъ; столярный матеріалъ.
3	stūŗu iesiešana dzeguļos; dzeguļaina stūŗu iesiešana; iesiešana stāvos dzeguļos	Eckverband (m.) auf Verzinkung (f.); Verzinkung (f.). угловая вязка шипами.
4	dzeguļaina salaišana slīpsadarā.	Gehrungszinke (f.). вязка потайнымъ скووороднемъ.
5	stūŗu iesiešana ķetnotos dzeguļos.	Ecküberschneidung (f.) durch schwalbenschwanzförmiges Verzinken. угловая вязка лапчатыми шипами.
6	stūreniskā salaišana slīpā sadarā; stūŗu iesiešana slīpsadarā; [— — jērungā (t. l.)].	Eckverbindung (f.) auf Gehrung (f.); Stoss (m.) auf Gehrung; Gehrung (f.). угловая вязка въ усъ; соединеніе въ усъ.
7	salaist slīpsadarā; piegriezt —; [— slīpnē (t. k.)].	gehren; auf Gehrung (f.) zuschneiden. соединять въ усъ; распиливать подъ угломъ въ 45⁰.
8	slīpsadara šuve; — sadura.	Gehrfuge (f.); Gehrstoss (m.). шовъ при соединеніи въ усъ.

ieloce; līste ar ieloci. ielocīta līste.		Hohlkehle (f.); Hohlleiste (f.). галтель; выемка; вогнутая галтель; рейка съ выемкой. 1
profilēt.		profilieren; stäben. профилевать; дѣлать отборку. 2
profils; sāne (t. k.).		Profil (n.). профиль. 3
zobrievaina līste; zobulīste.		Zahnleiste (f.). зубчатая рейка. 4
piedurlīste; aizsegu līste; pārsegulīste.		Deckleiste (f.); Fugenleiste (f.). багетъ; полукруглый брусочекъ; полуваликъ, прибиваемый на продольныя соединенія досокъ; штабикъ. 5

2.

Galdnieku darbrīki. — Tischlerwerkzeug (n.). Столярный инструментъ.

skrūvgalds (t. k.); skrūvsols; ēvelbeņķis (t. l.).		Hobelbank (f.). столярный верстакъ. 6
skrūvspīles (t. k.).	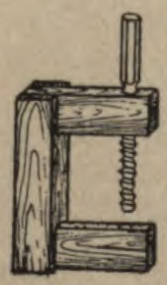	Schraubzwinger (m.); Schraubknecht (m.). струбцынка; столярные тиски. 7

1 līmspīles (t. k.).

Zwinger (m.);
Leimknecht (m.).
цивинка; сжимка.

stūrenis (t. k.);
2 leņķis;
viņķele (t. l.).

Winkelmass (n.).
наугольникъ; винкель; угломѣръ.

3 stūrenis ar pieduru.

Winkelmass (n.) mit Anschlag (m);
Anschlagewinkel (m.).
наугольникъ съ заплечикомъ.

slīpsadara
4 kaste;
[slīpnes (t. k.) kaste].

Gehrungskasten (m.).
ящикъ или станокъ для срѣзыванія деревянныхъ брусковъ подъ угломъ въ 45⁰.

sliedvilcis (t. k.);
līdzteku svītrenis;
5 līdztecis;
platuma iezīmētājs;
— apzīmētājs.

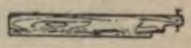

Parallelreisser (m.);
Parallelmass (n.);
Streichmass (n.);
Reissmass.
реймасъ; отволока; инструментъ для проведенія по дереву черты, параллельной краю доски.

6 ēvele.

Hobel (m.).
рубанокъ.

7 skrube (t. k.).

Schrubbhobel (m.);
Schrobhobel (m.).
драчковый стругъ; шерхебель.

8 gludene (t. k.);
ēvele ar vienkāršu zobu.

Schlichthobel (m.).
фуганокъ; рубанокъ съ одной желѣзкой.

9 mazā gaļēvele (t.k.).

Rauhbank (f.).
рубанокъ столярный.

laidene; lielā gaŗēvele.	Rauhbank (f.); Fügehobel (m.). медвѣдокъ; длинный рубанокъ.	1
divzobene (t. k.); dvizobene; ēvele ar divkārtīgu zobu	Doppelhobel (m.). рубанокъ столярный съ двойной желѣзкой.	2
slīpsadara ēvele; slīpnes (t. k.) —.	Gehrungshobel (m.). рубанокъ для пристругиванія торцевъ двухъ частей, соединяемыхъ подъ прямымъ угломъ въ усъ.	3
ieloču ēvele.	Hohlkehlenhobel (m.). рубанокъ съ полукруглой желѣзкой.	4
apvaļu (a. a.) ēvele.	Hobel (m.) für Rundstäbe (m. pl.). фигурный рубанокъ.	5
sliepnis (a. a.); gludināmais sliepnis (a. a.); gludinātājs; cīkliņš (t. l.).	Ziehklinge (f.). столярная гладилка; цикля; инструментъ для окончательной отдѣлки выстроганныхъ плоскостей.	6
stikla papīrs.	Glaspapier (n.). стеклянная бумага; — шкурка.	7
smilšu papīrs.	Sandpapier (n.). песчаная бумага; — шкурка.	8
smirgļa audekls.	Schmirgelleinwand (f.). наждачное полотно; -ная шкурка.	9
zāģis.	Säge (f.). пила.	10

1	šķērszāģis (t. k.).	Schrotsäge (f.); Quersäge (f.); Drummsäge (f.); Kerbsäge (f.). поперечная пила; поперечка; пила съ двумя рукоятками для поперечной пилки
2	vienrocis (t. k.); [fuksis (t. l.)].	Fuchsschwanz (m.). ножевка.
3	caurzāģis (t. l.); caurumu zāģis; smailais vienrocis (t. k.).	Stichsäge (f.); Lochsäge (f.); Spitzsäge (f.). ножевка для прорѣзного выпиливанія.
4	rupzāģis (t. k.); lokzāģis, lielais; lielais galdnieku zāģis ar loku.	Örtersäge (f.). большая лучковая столярная пила.
5	veidzāģis (t. k.); sīkzāģis; lokzāģis, mazais; smalkzāģis.	Schweifsäge (f.). узенькая столярная лучковая пила.
6	rotzāģis; rotzāģītis.	Laubsäge (f.). выкружная пила; лобзикъ.
7	kalts.	Stemmeisen (n.). стамеска.
8	dziļkalts (t. k.); dobumu kalts.	Lochbeitel (m.); Stichbeitel (m.). шиповое долото; долбежное долото.
9	līkzobis (t. k.); kalts ar izliektu zobu.	Hohleisen (n.). стамеска, полукруглая.
10	vāle; kļauģis (t. k.); koka āmurs.	Holzhammer (m.). колотушка; деревянный молотокъ.

svārpsts; svārpstiņš; urbis; kokurbis; urbītis (t. k.).	Bohrer (m.); Nagelbohrer (m.). буравъ; буравчикъ.	1
kloķurbis (t. k.).	Brustleier (f.); Draufbohrer (m.); Kurbelbohrer (m.). коловоротъ; коловертъ.	2
skrāpvīle (t. k.); raspele (t. l.); kokskrāple (t. k.).	Holzraspel (f.); Raspel (f.). рашпиль; трепугъ.	3
sīkvīle (t. k.); tīrvīle.	Abziehfeile (f.); Schlichtfeile (f.); Glattfeile (f.). мелкозубка; лицовка; гладкій, чистый напилокъ.	4
apaļvīle (t. k.).	runde Feile; Katzenschwanz (m.). круглый напилокъ.	5

VII.

Kalēju darbi. — Schmiedearbeiten (f. pl.). Кузнечныя работы.

1.

Vispārīgā daļa. — Allgemeiner Teil. — Общая часть.

1	kaltuve; kalve; smēde (t. l.).	Schmiede (f.). кузница.
2	kalēja darbnica.	Schmiedewerkstatt (f.). кузнечная мастерская.
3	kalējs; kalvis (t. k.).	Schmied (m.). кузнецъ.
4	kalvenieks.	Schmiedegast (m.); Schmiedeklient (m.). кліентъ кузнеца.
5	varkalis.	Kupferschmied (m.). мѣдникъ.
6	kalt.	schmieden. ковать.
7	apkalt; apkalumus izdarīt.	beschlagen; armieren; ausstatten mit Eisenbeschlag (m.). оковать; снабдить желѣзными принадлежностями, связами, скрѣпленіями и проч.
8	kalums.	Schmiedestück (n.). поковка; отковка.
9	kalšana.	Schmieden (n.). ковка.
10	kaļams; padodas kalšanai.	schmiedbar. ковкій; тягучій.

kaldināšanas darbi; kaldinātāju —.	Kunstschmiedearbeiten (f. pl.). художественно-кузнечныя работы.	
kaldināt metallu; — no metalla; ar gaumi izkalt; ar kaldināšanu no metalla mākslas darbu izveidot.	kunstschmieden; Kunstschmiedearbeit (f.) ausführen. художественно отковать металлическое издѣліе.	1
kaldinājums; ar gaumi izkalts metalla priekšmets; mākslas kalums.	Kunstschmiedeerzeugnis (n.). художественная поковка.	2
darbgaita; darba gaita.	Arbeitsvorgang (m.). ходъ работъ.	3
uzsitējs.	Hämmerer (m.). молотобоецъ; набивала.	4
ēze (kalve?).	Schmiedeherd (m.); Schmiedeesse (f.); Esse (f.). кузнечный горнъ.	5
pārvietojama ēze; [— kalve?].	Feldschmiede (f.). переносный кузнечный горнъ.	
ēzes piederumi.	Zubehör (n.) zum Schmiedeherd (m.). принадлежности кузнечнаго горна.	6

ēzes dūmvads.	*a*	Rauchschlot (m.) an der Schmiedeesse. дымопроводъ горна.
1 ēzes kurs; ogļu kurs; ēzes uzkurs.	*b*	Schmiedefeuer (n.). угольный костеръ въ кузнечномъ горнѣ.
kulda; 2 ēzes padziļinājums; — dobums; uzkura bedre.	*c*	Vertiefung (f.) in der Herdsohle zur Aufnahme von Kohlen (f. pl.). горновое гнѣздо.
3 gaislaide (t. k.); gaisa pievads ēzei.	*d*	Esse (f.); Esseisen (n.). фурма.
ūdens trauks; — tvertne.	*e*	Wasserbehälter (m.). резервуаръ; сосудъ съ водой.
pavelve.	*f*	Raum (m.) unter dem Gewölbe (n.). подсводное помѣщеніе.
dūmu uztvērējs.	*g*	Blechschurz (m.); Rauchfänger (m.). колпакъ; кожухъ изъ листового желѣза.
4 dūmu nosūcējs; dūmu aila.	*h*	Öffnung (f.) in der Esse. отверстіе въ дымопроводѣ.
vārstulis (t. k.) ar trīšiem.	*i*	Rollenventil (n.). клапанъ на блокахъ.
5 slacīkla (t. k.); kalēja pušķis.		Löschwedel (m.); Schwabber (m.). швабра.

plēšas. 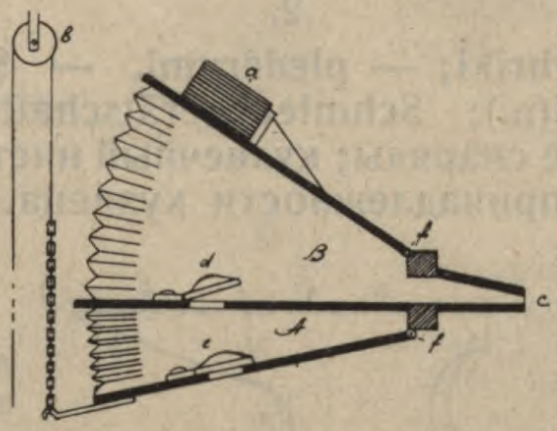		Schmiedebalg (m); Blasebalg (m.); Schmiedegebläse (n.). кузнечный раздувальный мѣхъ; воздуходувка. 1
divkāršas plēšas ar nepārtrauktu gaisa strāvu.		doppelter Blasebalg mit ununterbrochener Luftzufuhr; Wechselgebläse (n.). двойные мѣха съ непрерывнымъ дутьемъ.
plēšu gaisa krātnes.	*A B*	Luftreservoire (n. pl.) des Blasebalgs (m.). воздушные резервуары мѣховъ.
vārstuļi (t. k.).	*d e*	Ventile (n. pl.). клапаны.
slogs.	*a*	Belastung (f); Belastungsgewicht (n.). грузъ.
trīsis (t. k.); bloks (t. l.).	*b*	Rolle (f.); Kloben (m.). блокъ.
Plēšu gaislaide (t. k.); — gaisa stobriņš.	*c*	Esseisen (n.); Esse (f.). сопло мѣховъ.

2.

Kalēja darbrīki; — piederumi. — Schmiedewerkzeug (n.); Schmiedegerätschaften (f. pl.). Кузнечные снаряды; кузнечный инструментъ; принадлежности кузнеца.

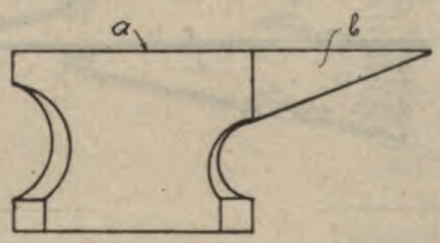

1 lakta.		Amboss (m.). наковальня.
laktas piere. Laktai piere top pieaudzināta no rūdīta tērauda.	a	Ambossbahn (f.). лицо наковальни; бой —.
2 laktas rags; — smailzobs (t. k.).	b	Ambosshorn (n.); Ambosspitze (f.). рогъ наковальни; носъ —.
divragu lakta.		Doppelhorn (n.); Zweispitzamboss (m.); Bankhorn (n.). двуносая наковальня.
3 laktas šķautne.		Ambossrand (m.). ребро, край, закраина наковальни.
4 laktas stobrs.		Einsatzöffnung (f.) in der Ambossbahn. отверстіе въ наковальнѣ для кузнечной формы.
5 laktas bluķis; — miets.		Ambossblock (m.); Ambossklotz (m.); Ambosstock (m.). чурбанъ подъ наковальной; стулъ наковальни.
6 darbgalds (t. k.).		Werkbank (f.). верстакъ.

veidlakta; veidplātne; pielāgu lakta.		Richtamboss (m.). форма.	1
uzsitamais veseris; uzsitēja veseris (t. k.).		Zuschlaghammer (m.); Vorschlaghammer (m.). кувалда; боевой молотъ; набойникъ.	2
veseŗa trieciens; — uzsitiens.		Hammerschlag (m.). ударъ молотомъ.	3
āmurs; rokveseris (t. k.).		Hammer (m.); Fausthammer (m.); Handhammer (m.). молотокъ; ручной молотъ.	4
āmura uzsitiens.		Hammerschlag (m.). ударъ молотомъ.	5
āmura vai veseŗa piets.		Hammerbahn (f.); Hammerkopf (m.); Finne (f.); Pinne (f.). обухъ, боекъ, лицо, бой молота или кувалды.	6
āmura vai veseŗa acs; — — — caurums.		Hammerauge (n.). ухо, проушина, ушко молота или кувалды.	
āmura vai veseŗa kāts.		Hammerheft (n.); Hammerstiel (m.). ручка молота; молотовище; топорище.	7
laktas ieliktņi; darbrīki dažādu formu izveidošanai; laktas stobrā iespraužamie darbrīki.		Ambosseinsatz (m.). кузнечная форма.	8

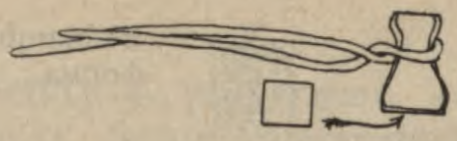

1

gludināmais paveseris;
gludināmā paveidne.

Schlichthammer (m.).
плоская обжимка.

virsveidne ⟶
pusapaļais paveseris;
pusapaļā paveidne.
paveidne ⟶

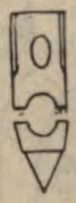

⟵ вершникъ.
—
круглая обжимка.
⟵ исподникъ.

2 cērtamais (t. k.) paveseris.

Schrotmeissel (m.).
зубило-молотокъ.

3 laktas platzobs (t.k.);
pretcirtnis.

Abschröter (m.);
Setzeisen (n.).
зубило прорубное;
рѣзакъ.

4 cirtnis (t. k.);
šķelis; meiselis (t. l.).

Meissel (m.).
зубило.

5 caurumsitis (t. k.);
caurumu cirtnis;
irbulis.

Lochdorn (m.).
пробойникъ; зубило для пробиванія дыръ; пунсонъ.

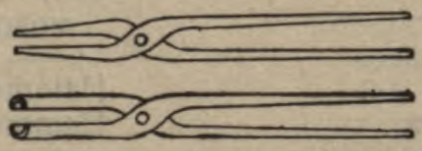

6

lūkšas (t. k.);
kalēja stangas (t. l.);
— knaibles (t. k.).

Schmiedezange (f.).
клещи.

caurumota plāce;
gredzenplāce.

Lochring (m.); Lochscheibe (f.).
матрица; кольцо.

caurumot.		lochen; durchlochen. продыравить; пробивать отверстія; — дыры.	1
veidojamais paveseris (t. k.); paveseris sabiezināšanai.		Setzhammer (m.); Stauchhammer. осадочный молотокъ.	2
āmurs plakņotājs.		Platthammer (m.); Reckhammer. расковочный хвостовой молотъ.	3
skrūvspīles (t.k.).		Schraubstock (m.). винтовые тиски.	4
skrūvspīļu žokļi (t. k.).	a	Schraubstockbacken (f. pl.). тисочныя губки.	5
žokļu sprauga.	c	Backenweite (f.). разстояніе между тисочными губками.	
kalēja vīles (skat.: „atslēdznieku darbi").		Feilen (f. pl.) (siehe: „Schlosserarbeiten"). напильники кузнеца (см.: „слесарныя раб.").	
tvaikveseris; tvaika veseris.		Dampfhammer (m.). паровой молотъ.	6

1 tvaikveseŗa sastats; — stātne.	Hammergerüst (n.); Hammergebälk (n.). станина или станъ парового молота.
2 tvaikveseŗa zveltnis.	Hammerbär (m.); Hammerklotz (m.). баба парового молота.

3.

Kaļamās dzelzs apstrādāšana. — Bearbeitung (f.) des schmiedbaren Eisens (n.). — Обработка ковкаго желѣза.

3 metallu kalt.	Metall (n.) schmieden; — hämmern. ковать металлъ.
metallu biržot (t.k.); — sabiezināt; — blīvot; — saspiest; 4 [— staukāt (t. l.)]; pieveidot metallu ar biržošanu; — — — sabiezināšanu; — — — blīvošanu.	Metall (n.) stauchen. осаживать металлъ; сплющивать —; сминать, смять —; расковать —.
sabiezināms; biržojams; saspiežams; ļaujas sabiezināties; padodas sabiezināšanai; — saspiešanai.	stauchbar. подающійся осаживанію; — смятію.
metallu plāt; 5 — izplēst. [Kalējs dzelzi plāj.]	Metall (n.) recken; — strecken. расковывать металлъ.
6 metallu stiept.	Metall (n.) strecken. вытягивать металлъ.

metallu liekt;
— locīt; — izlocīt;
izliekt, no metalla;
pieveidot metallu ar liekšanu;
— — — izliekšanu.

Metalla stieņu stūrenisku izliekšanu kalējs izdara uz laktas šķautnes; lēznus līkumus izveido uz laktas raga.

Metall (n.) biegen.
изгибать, изогнуть металлъ. *1*

---

metallu liedēt;
— saliedēt (M. E.);
— saliedināt (t. l.);
— dēt (t. k.);
— metināt (t. l.);
[— šveisēt (t. l.)].

Metall (n.) schweissen.
сваривать металлъ. *2*

---

liedēšana;
saliedināšana;
metināšana (t. l.);
dēšana (t. k.);
[šveisēšana (t. l.)].

Kalējs metina jeb pagarina dzelzs stieņus ar liedēšanas paņēmienu. Liedēšana atšķiras no lodēšanas (skat. „lodēšana") ar to, ka liedējamās metalldaļas tiek nokaitētas (sakarsētas) un ar veseļa triecieniem saaudzinatas par vienu veselu, nelietojot nekādas saistošas vielas. Kalējs liedēšanu nosauc par „metināšanu", jo kalējs parasti divus stieņus saliedē tikai metināšanas jeb pagarināšanas nolūkā.

Schweissen (n.).
свариваніе; сварка. *3*

---

liedējums ar elektrību.

elektrische Schweissung.
электрическая сварка. *4*

---

liedējums ar termitu.

Termits ir aluminija un dzelzsoksida maisījums; termitam sadegot attīstās karstums līdz 3000° C.

Thermitschweissung (f.).
сварка термитомъ. *5*

---

autogenā liedēšana.

autogenes Schweissen.
автогенная сварка. *6*

1	liedējams.	schweissbar. поддающійся свариванію.
2	liedējamais dedzeklis (t. k.).	Schweissbrenner (m.). горѣлка для свариванія.
3	veltņot dzelzi; velmēt (t. k.) —.	Eisen (n) walzen. прокатывать желѣзо.

4.

Konstruktīvās sīkdaļas kalēju darbos. — Konstruktionselemente (n. pl.) der Schmiedearbeiten (f. pl.). — Конструктивныя детали при кузнечныхъ работахъ.

4	metalldaļu pagarināšana.	Verlängerung (f.) von Eisenteilen (m. pl.). удлиненіе или стыкъ металлическихъ частей.
5	savilktne.	Zugstange (f.); Spannstange. затяжка; тяга.
	savilktnes stienis.	Schaft (m.), Kern (m.) einer Zugstange. стержень затяжки.
6	savilktnes sadura.	Stoss (m.) einer Zugstange. стыкъ затяжки.
	nekustināma, stinga sadura.	unbeweglicher, starrer Stoss. неподвижный стыкъ.
	kustināma sadura.	beweglicher Stoss. подвижный стыкъ.
7	savilktni stindzināt; — pievilkt.	eine Zugstange anziehen, nachziehen, anspannen. подтянуть, подтягивать затяжку.

pagarināšana ar iedzītni.

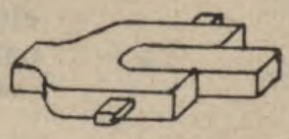

a

Splintverbindung (f.).
сращиваніе посредствомъ шпонки.

pagarināšana ar atlocītiem, saistītiem stieņu galiem un ķīļiem.

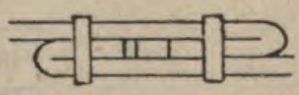

—

divpusīgs ķīlis;
abpusīgs —.

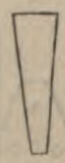

beiderseitiger Keil.
двубокій клинъ;
двусторонній —.

vienpusīgs ķīlis.

einseitiger Keil.
однобокій клинъ;
односторонній —.

savilktnes pagarināšana ar vītes uzmavu (t. k.).

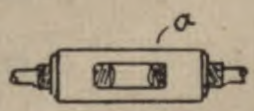

Zugstangenverlängerung (f.) durch Kupplungsmuffe (f.);
— durch Spannschloss (n.). *1*
удлиненіе затяжки винтовой муфтой;
— — стяжнымъ болтомъ.

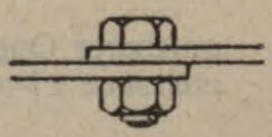

a

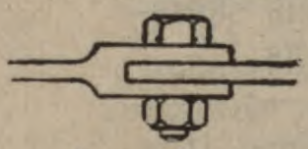

b

vārste (a.a.);
vārstaļa (a. a.);
locīkla (t. k.).

Gelenk (n.);
Scharnier (n.). *2*
шарниръ; суставъ.

vārstaļas, vārstes sadura;
savienojums ar vārstaļu.

Gelenkverbindung (f.).
шарнирный стыкъ.

1 viengriežņu vārstaļa; — vārste.	a	einschnittiges Gelenk. односрѣзный шарниръ или суставъ.
2 divgriežņu vārstaļa; — vārste.	b	zweischnittiges Gelenk. двусрѣзный шарниръ или суставъ.
3 sloksnes sadura (P. Kl.).		Flacheisenstoss(m.) стыкъ полосового желѣза.
saduras vieta.		Stosstelle (f.). мѣсто стыка.
4 uzliktnis (t. k.); uzliktne; sametne; paliktnis (t. k.); paliktne; mezgla plātne.		Lasche (f.). накладка; подкладка.
savienošana ar uzliktnēm.		Verbindung (f.) durch Laschen (f. pl.); Verlaschung (f.). соединеніе накладками.
saduru pārsegt ar uzliktnēm.		einen Stoss durch Laschen (f. pl.) decken. стыкъ покрыть, -вать накладками.
5 starplika.		Gleitfutter (n.). прокладка.
6 lietderīgais šķērsgriezums; iedirbes —; iedarbības —.		nutzbarer Querschnitt. полезное сѣченіе.
7 tiešais šķērsgriezums.		tatsächlicher Querschnitt. дѣйствительное сѣченіе.
iedarbojošies spēki.		einwirkende Kräfte (f. pl.). вліяющія, воздѣйствующія силы.

iedarbojošos spēku virziens.	Richtung (f.) der einwirkenden Kräfte. направленіе воздѣйствующихъ силъ.	
kniežu atstatums; — attālums.	Nietabstand (m.); Nietentfernung (f.). разстояніе между заклепками.	1
kniežu iekārta (t. k.); — iekārtojums.	Nietanordnung (f.). расположеніе заклепокъ.	2
kniežu skaita aplēse (t. k.); ——aprēķins.	Ermittelung (f.), Bestimmung (f.), Berechnung (f.) der Anzahl der notwendigen Niete (n. pl.), (f. pl.). опредѣленіе количества заклепокъ; расчетъ — —.	3
kniedes kāta aplēse; — — aprēķins.	Ermittelung (f.) des Nietenschaftes (m.); Berechnung (f.) — —. опредѣленіе стержня заклепки; расчетъ — —.	
odere; starpliktnis; oderplātne; starplika.	Futter (n.); Futterblech (n.). прокладка.	
metalldaļu pieslēgumi.	Anschlussverbindungen (f. pl.) der Eisenkonstruktionen. соединенія при желѣзныхъ конструкціяхъ.	4
izjaucams savienojums; izārdāms —.	lösbare Verbindung. разъемное соединеніе.	5
pastāvīgs savienojums.	unlösbare Verbindung. глухое соединеніе.	6

1 stings savienojums.		unverschiebbare Verbindung. жесткое соединеніе.

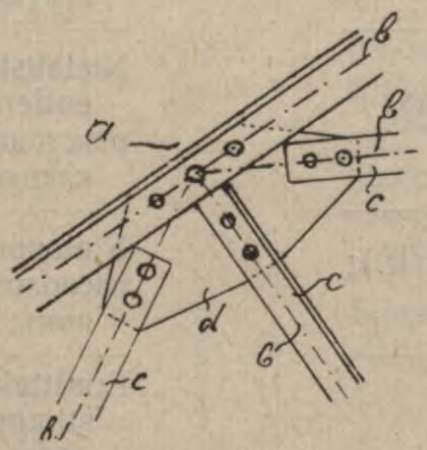

mezgla punkta pieslēgums; pieslēgums mezgla punktam.	*a*	Anschluss (m.) am Knotenpunkt (m.). присоединеніе къ узловой точкѣ.
spēka iedirbes līnija; 2 — gultne; — iedarbības —.	*b*	Kraftlinie (f.); Kraftlage (f.). линія дѣйствія силы.
3 strēle; stienis.	*c*	Stab (m.). стержень; брусокъ.
4 mezgla punkts.	*a*	Knotenpunkt (m.). узловая точка.
5 mezgla plātne.	*d*	Knotenblech (n.). узловой связный листъ; узловая накладка; — вставка; — подкладка.
stūrenisks pieslēgums slīpā sadarā. 6	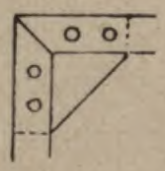	Eckverbindung (f.). соединеніе подъ угломъ.

galenisks pieslēgums.

Endverbindung (f.).
соединеніе примыкающихъ частей. 1

izliekta sloksne;
izlocīta —; ielocīta —.

gekröpftes Flacheisen.
изогнутое полосовое желѣзо.

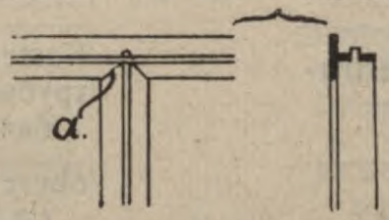

2

slīpsadarā piegriezta dzelzs;
(salaišana slīpā sadarā).

a

auf Gehrung (f.) gearbeitetes Eisen.
желѣзо, приспособленное (прирѣзкой въ усъ).
для соединенія шипами

krustanisks,
krustisks (Dr.) pieslēgums;
pieslēgums sakrustā.

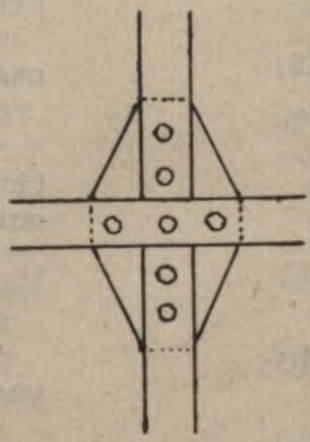

Kreuzverbindung (f.).
соединеніе пересѣкающихся частей. 3

5.

Dzelzs sijas. — Eiserne Träger (m. pl.). — Желѣзныя балки.

sija.

Träger (m.); Balken (m.).
балка. 4

plātņu sija;
plātnes —.

Balkenträger (m.).
балка со сплошной стѣнкой. 5

1	režģota sija; trelliņu —.		Fachwerkträger (m.). рѣшетчатая балка.
2	kniedēta plātņusija.	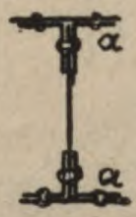	Blechträger (m.). клепанная балка.
3	stobrveidīga plātņusija.		Kastenträger (m.). трубчатая клепанная балка.
4	sijas augšējā josla.	*a*	obere Zone des Balkens (m.). верхній поясъ балки.
	sijas apakšējā josla.	*a*	untere Zone des Balkens (m.). нижній поясъ балки.
5	režģotās sijas rūtis.		Felder (n. pl.) des Fachwerkträgers (m.). панели рѣшетчатой балки.
	jostas plātne.		Gurtplatte (f.). поясной жел. листъ.
6	siju galu novietošana uz mūŗa.		Verlegen (n.) der Balkenenden (n. pl.) auf das Mauerwerk. укладка концовъ балокъ на каменную кладку.
7	sijas sprauga (t.k.).	*L*	Spannweite (f.) des Trägers (m.); — des Balkens (m.). пролетъ балки.

sprauga caurskatā; aila —; caurskats spraugai; — ailai.		Spannweite (f.) im Lichten (n.); Öffnung (f.) — —. пролетъ въ просвѣтѣ; отверстіе въ свѣту.	1
platums caurskatā.		Lichtweite (f.), Lichtbreite (f.). ширина въ просвѣтѣ.	2
gabarits (t. k.).		Gabarit (n.); Durchfahrtsprofil (n.). габаритъ.	3
atbalstpunktu atstatums; laidums. (Apzīmējums pieņemts universit. inženieŗzinātņu fakultātē.)	l	Entfernung (f.) der Stützpunkte (m. pl.); Stützenweite (f.); Stützweite des Trägers (m.) разстояніе между опорными точками.	4
starpa; šķirba no sijas gala līdz mūrim.		Spielraum (m.); Zwischenraum vom Balkenende bis zur Mauer. промежутокъ; разстояніе; зазоръ между концомъ балки и кам. кладкой.	5
temperātūras iedirbe sijā; — iedarbība —.		Temperatureinfluss (m.) auf den Träger. вліяніе температуры на балку.	
sijas izliekšanās; — nosvēršanās.		Durchbiegen (n.) des Trägers (m.) oder des Balkens (m.). прогибъ балки.	6
sijas gaŗuma maiņa; — pagarināšanās un ieraušanās.		Längenänderung (f.) des Trägers (m.). удлиненіе и укорачиваніе балки.	
uzgultne; balstīkla; uzgultnes plātne.	u	Lager (n.); Auflager; Auflagerplatte (f.). подушка; опорная плита.	7

1	cieša, nekustināmi pieslēgta uzgultne.	festes Auflager. задѣланная, неподвижная подушка.
2	kustināma uzgultne.	bewegliches Auflager. подвижная, перемѣщающаяся подушка.
3	balzums (t. k.); nekustināma uzgultne; uzgultnes nekustināmā daļa.	Lagerstütze (f.); unbewegliches Auflager; unbeweglicher Teil des Auflagers (n.). неподвижная подпора, неподвижная часть подушки.
4	balstakmens (t. k.); uzgultnes akmens; pabalstenis.	Auflagerstein (m.). подферменникъ; подпорный камень.
5	slīdoša uzgultne.	Gleitlager (n.). скользящая подушка.
6	veltņu uzgultne.	Rollenlager (n.). подушка на каткахъ.
7	vārstaļas, vārstes uzgultne.	Pendellager (n.); Kipplager. подушка на шарнирахъ.
8	uzgultnes plātne.	Lagerplatte (f.). плита подушки.
	kūkumaina plātnes mugura.	Wölbung (f.), Busung (f.) der Lagerplatte. выпуклая плита.
	plātnes tapa.	Zapfen (m.) der Lagerplatte. шипъ плиты.
	sijas spiediens uzgultnei vai balzumam; slogs no sijas uz uzgultni vai uz balzumu.	Auflagerdruck (m.) des Trägers (m.); Belastung (f.) des Auflagers (n.) durch den Träger. давленіе отъ балки на подушку или на опору.

mūŗa pieļaujamā apgrūtināšana; — — piepūle.		zulässige Beanspruchung einer Mauer. 1 допускаемая нагрузка на кладку.

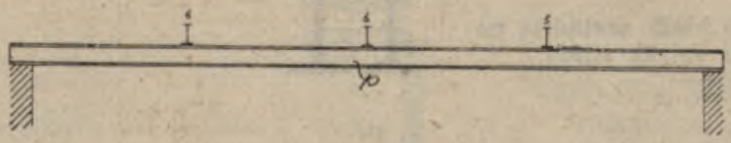

2

sija.	*b*	Träger (m.); Balken (m.) балка.
noslodzīta sija; sija apkrauta jeb apgrūtināta ar slogiem.		belasteter Träger; — Balken. 3 нагруженная балка.
sija, ar vienu galu nostiprināta sienā; — — — — iespīlēta —; pārkarīga (M. E.) sija.		Konsolträger; Freiträger; Kragträger. балка, задѣланная однимъ концомъ въ стѣну.
vienlaidu sija.		kontinuierlicher Träger. 4 неразрѣзная балка.
uz diviem balstiem guloša sija.		Träger (m.) auf zwei Stützen (f. pl.). 5 балка, лежащая на двухъ опорахъ.
sijas aplēse.		Berechnung (f.) eines Trägers (m.); Ermittelung (f.) der Tragfähigkeit eines Trägers. 6 расчетъ балки.
sijas aplēses gaita.		Vorgang (m.) bei der Berechnung eines Trägers (m.). 7 процессъ расчета балки; ходъ — —.
sijas šķērsgriezums.		Trägerquerschnitt (m.). 8 поперечное сѣченіе балки.

1 pasija. — *p* — Unterzug (m.). поддерживающая балка; матица.

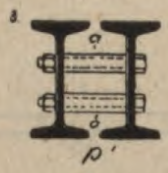

Pasija top bieži sastādīta no divām vai vairāk sijām.

p^1

Pasiju sastādošās sijas stindzina ar bultām pret sānisku izvirzīšanos jeb izkļaušanos. — *a*

2 stindzinoša bulta. — *a* — Versteifungsbolzen (m.). распорный болтъ.

6.

Balsti. — Freistützen (f. pl.). — Подпоры.

3 stabs.

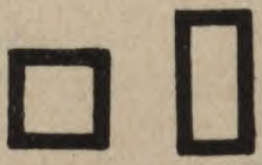

Stütze (f.). столбъ.

4 kolonna.

Säule(f.); Kolonne(f.). колонна.

5 balsts.

Tiklab kolonnu, kā arī stabu mēdz apzīmēt ar kopīgu vārdu „balsts“.

Freistütze (f.). опора.

6 balsta galva; — kapitells.

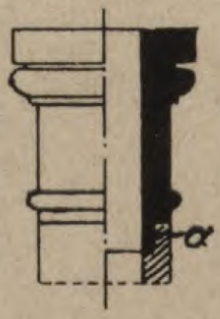

Kopf (m.) oder Kapitäl (n.) einer Freistütze. голова или капитель опоры.

balsta kāts.	Schaft (m.) einer Freistütze. стержень опоры.	1
balsta kāja.	Fuss (m.) einer Freistütze. подошва опоры.	2
kolonnas kāts ar ierautiem galiem; — — ar smailumu jeb ierāvumu uz galiem; kolonna ar entazi; (kolonnas entaze).	Säulenschaft (m.) mit Verjüngung (f.); — — Entasis (f.). стержень колонны съ утоненіемъ, съ энтазисомъ.	3
rievtekaina (t. k.) kolonna; kolonnas kāts ar rievtekām, ar vadziņām.	kannelierte Säule; Säulenschaft (m.) mit Kannelierung (f.); — — Kannelüren (f. pl.). колонна съ каннелюрами; желобчатая колонна; стержень колонны съ каннелюрами.	4
balsta izkļaušanās; — gareniska izliekšanās.	Durchbiegung (f.), seitliches Anbiegen einer Freistütze. продольное, боковое изгибаніе опоры; выпучиваніе опоры.	5
balsta ļodze.	Knickung (f.) einer Freistütze. разрушеніе балки отъ продольнаго изгиба.	
atspaidu plātne.	Auflagerplatte (f.). опорная плита.	6

1 balsteklis (t. k.).	Konsole (f.). кронштейнъ.
stipri izvirzīts balsteklis (t. k.); balsteklis ar lielu pārķērumu; pārkarīgs (Endz.) balsteklis.	weit ausragende Konsole; weit ausladende —. далеко выступающій кронштейнъ.
2 balsta pakāje.	Fussplatte (f.) einer Freistütze. опорная подушка.
3 balsta sadura; — saduras vieta.	Stoss (m.) einer Freistütze. стыкъ опоры; мѣсто стыка.
savienošanas gabals; savienojoša daļa.	Zwischenstück (n.); Verbindungsstück. соединительная часть.
savienošanas gabals ar atlokiem.	Verbindungsstück (n.) mit Flanschen (f. pl.). соединительная часть съ флянцами.
4 kolonnas uzmava.	Säulenmuffe (f.). муфта колонны.
5 kolonnas atloks (t. k.).	Flansche (f.), Flantsche (f.) einer Säule. флянецъ колонны; фланецъ —.
6 paliktnis (t. k.).	Unterlage (f.). подкладка.

a

VIII.

Jumiķu darbi. — Dachdeckerarbeiten (f. pl.). — Кровельныя работы.

jumta iesegums.	Dachdeckung (f.). кровля.	1
jumtu segt, iesegt.	ein Dach decken. настилать, настлать кровлю; покрывать, покрыть крышу.	
jumta iesegšanas veids.	Art (f.) der Dachdeckung (f.); Eindeckungsart (f.). родъ кровли.	
vienkāršs iesegums; iesegums ar vienu kārtu.	einfache, ordinäre Eindeckung. простая, ординарная кровля; кровля въ одинъ слой.	
divkāršs iesegums; iesegums divām kārtām; dubults iesegums.	Doppeldach (n.); zweifache Eindeckung; doppellagige Eindeckung. двойная кровля; кровля въ два слоя.	
ugunī drošs iesegums; nedegms (Endz.) —.	Feuersichere Dachdeckung. огнестойкая кровля; негорючая —.	2
ūdensnelaidīgs (Endz.) iesegums.	wasserdichte Dachdeckung. водонепроницаемая кровля.	3
jumta kores iesegšana. — — pārsegšana.	Firsteindeckung (f.); -abdeckung. перекрываніе, перекрытіе конька крыши.	4
jumta sadara iesegšana.	Eindeckung (f.) des Anfallpunktes (m.). перекрываніе начальной точки крыши.	5

	jumta ribu jeb stūŗu un kaktu pārsegšana.	Abdeckung (f.) der Grate (m. pl.) eines Daches (n.). перекрываніе реберъ крыши.
1	jumta satekņu iesegšana.	Eindeckung (f.) von Schottrinnen (f. pl.). перекрываніе разжелобковъ крыши.
2	smeileņu iesegšana.	Eindeckung (f.) von Turmdächern (n. pl.); — von Dachreitern (m. pl.); — von Dachspitzen (f. pl.). покрываніе шпицовъ; — шпилей.
3	jumta sedzamais materiāls; materiāls jumta iesegšanai.	Dachdeckungsmaterial (n.); Deckmaterial (n). кровельный матеріалъ.
4	niedru iesegums; — jumts.	Rohrdach (n.). тростниковая кровля.
5	salmu iesegums; iesegums ar salmiem; salmu jumts.	Strohdach (n.). соломенная кровля.
	salmu kūlītis. Pirmos kūlīšus, ko rindā piesien pirmai kāršu latai, sauc par „vistiņām".	Strohbündel (n.). пучокъ соломы; связка соломы.
	pārvāls (M. E.); jumta korē pārliektās salmu kārtas.	die über dem Dachfirst umgebogenen Strohlagen eines Strohdaches. —
	jumiķu zāģis; — liekša. Jumiķu zāģi lieto vienmērīgai salmu novietošanai uz jumta.	— лопатка кровельщика.

dēļu iesegums; ar dēļiem iesegts jumts; dēļu jumts.	Bretterdach (n.). тесовая кровля.	1
iesegums trinītī.	Dachdeckung (f.) durch gestülpte Bretterlage (f.); Stulpschalung (f.). кровля, крытая тесомъ въ разбѣжку.	2
iesegums ar pārlaistiem dēļiem.	„gestürztes" Bretterdach. тесовая кровля, въ которой доски сплочены въ закрой.	
dēļu pārķērums.	Übergriff (m.) der Bretter (n. pl.). перекрытіе досокъ.	
skaidu iesegums; lubiņu —; skaliņu —.	Pergeldach (n.); Spliessdach. драничная или драневая кровля.	3
jumtu skaidas; — skaliņi.	Dachspäne (m. pl.); Pergel (m. pl.); Spliessen (f. pl.); Brettschindeln (f. pl.); Dachspliessen (f. pl.). кровельная щепа; драница; дранье; дранка; шелевка.	4
zirgēvele (t. l.); jumtaskaidu plēšamā ēvele, kuŗai kā dzinējspēks top lietots zirgs.	— —	5
skaliņu plēšamais duncis; — — dūcis (t. l.).	Spaltmesser (n.). щепакъ.	6
jumstiņu iesegums; iesegums ar jumstiņiem; jumstiņu jumts.	Schindeldach (n.). гонтовая кровля.	7
jumstiņš (t. k.); šindelis (t. l.); šķindelis (t. l.).	Schindel (f.); Holzschindel. гонтъ; гонтина.	8

jumstiņa rieva.	Nut (f.) der Schindel. пазъ гонтины.
jumstiņa asmens; jumstiņa plānā mala, kas guļ blakusjumstiņa rievā.	Schneide (f.) der Schindel. гребень гонтины.
karniņu iesegums; kārniņu — (t. k.) 1 (skat.: „karniņi".) Karniņi top latām piekarināti ar karniņu tapām jeb deguniem.	Ziegeldach (n.); Pfannendach (siehe: „Dachziegel"). черепичная кровля (см.: „черепица").
karniņu iesegšana caurejošām rindām.	Reiheneindeckung (f.). покрытіе кровли черепицей сквозными рядами.
karniņu iesegšana pamīšus.	Eindeckung (f.) im Verband (m.). покрытіе кровли черепицей въ перевязку.
smeileņu karniņi; karniņi smeileņiem.	Turmziegel (m. pl.); Turmdachziegel. черепица для покрыванія шпилей.
mēlītes smeileņiem.	Turmbiber (m. pl.). плоская черепица для покрыванія шпилей.
iesegums ar holandiešu karniņiem.	Pfannendach (n.). кровля изъ голландской черепицы.
rievotu karniņu iesegums.	Falzziegeldach (n.). кровля изъ шпунтовой черепицы.
karniņu aizziešana ar javu.	Verstreichen (n.) eines Ziegel- oder Pfannendaches (n.) mittelst Mörtels (m.). обмазка черепичной кровли растворомъ.

slānek|a iesegums; iesegums ar slānekli; [šīfera iesegums (t. l.)]; slānek|a jumts.	Schieferdach (n.). аспидная или шиферная кровля.	1
slānek|a plāksnes piestiprināt jeb pievilkt ar drāts kāsīšiem.	Schieferplatten (f. pl.) mit Drahthaken (m. pl.) befestigen. закрѣпить аспидныя или шиферныя пластинки проволочн. крючками.	
asbesta slāneklis.	Asbestschiefer (m.). азбестовый шиферъ.	
eternīta slāneklis.	Eternitschiefer (m.). этернитовый шиферъ.	
papes iesegums; papes jumts.	Pappdach (n.). толевая кровля.	2
jumta pape.	Dachpappe (f.). кровельный толь.	
papes veltnis; — rullis; pape veltņos; — ru||os.	Rollenpappe (f.). рулонъ толя; толь въ рулонахъ.	
papes vai skārda sloksne jeb strēmele.	Dachpapp- oder Blechstreifen (m.). толевая или жестяная лента или полоса.	
iesegums ar ruberoïdu.	Ruberoideindeckung (f.). кровля изъ рубероида.	
kokcementa iesegums; kokcementa jumts.	Holzzementdach (n.). древесно-цементная кровля.	3
darvas pārklājums.	Teerüberzug (m.). смоляной покровъ.	
metalla iesegums; iesegums ar metallu; metalla jumts.	Metalldach (n.). металлическая кровля.	4
skārda iesegums; iesegums ar skārdu; skārda jumts (skat.: „skārdnieka darbi").	Blechdach (n.); Blechabdeckung (f.) (siehe: „Klempnerarbeiten"). желѣзная кровля (см.: „жестяныя работы").	5

IX.

Skārdnieku darbi. — Klempnerarbeiten (f. pl.). — Жестяныя работы.

1.

Vispārīgā daļa. — Allgemeiner Teil. — Общая часть.

1	skārdnieks.	Klempner (m.). жестяникъ.
2	skārdnieka darbnica; skārdnica.	Klempnerwerkstatt (f.). жестяная мастерская.
3	jumtu sedzamais skārds.	Blech (n.) zur Dachdeckung. кровельное желѣзо.
4	skārda plāksne; — tāfele (t. l.); skārds plāksnēs.	Blechtafel (f.); Tafelblech (n.). листовое желѣзо.
5	skārdu sainis; skārds saiņos. Skārds nāk pārdošanā saiņos.	Blechbund (n.). связка листового желѣза; листовое желѣзо въ связкахъ.
	skārda atkritumi; — atgriezumi.	Blechabfall (m.). жестяные обрѣзки.
6	skārda klātne. Skārdnieks savā darbnicā vai arī tieši būves vietā sametina (ar guļu ielokiem) galeniski divas vai trīs skārda plāksnes, iegūdams tādā ceļā skārda klātni; skārda klātnes savieno savā starpā jau uz jumta ar stāviem vai ar guļu ielokiem.	Blechscharte (f.); Scharte. картина кровельнаго желѣза.
7	skārdu uzlocīt; — uzliekt. 	Blech (n.) aufkanten. загибать, загнуть гребень желѣза кверху.

skārdu nolocīt;
— noliekt.

Blech (n.) abkanten.
загибать, загнуть гребень желѣза книзу. *1*

skārdu izlocīt.

Blech (n.) umkanten.
загибать гребень желѣза дважды наружу. *2*

skārdu ielocīt.

Blech (n.) einkanten.
перегибать кровельн. желѣзо во внутрь. *3*

skārda aploks;
— apvalis.

Blechwulst (m.) (f.); Blecheinwulstung (f.); Hohlumschlag (m.).
свертываніе края жести въ трубочку. *4*

skārda ieloks.

Blechfalz (m.).
фальцъ изъ жести. *5*

vienkāršs stāvs ieloks.

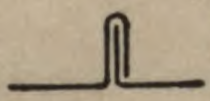

einfacher stehender Falz.
незамкнутый стоячій фальцъ.

vienkāršs gu|ošs ieloks;
— gu|uieloks.

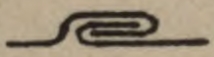

einfacher liegender Falz.
незамкнутый лежачій фальцъ.

divkārtīgs stāvs ieloks;
stāvs dubultieloks.

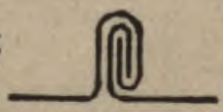

stehender Doppelfalz.
замкнутый стоячій фальцъ.

divkārtīgs gu|ošs ieloks;
— gu|uieloks.

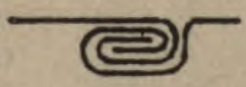

liegender Doppelfalz.
замкнутый или двойной лежачій фальцъ.

1	klamburs. Skārda klātnes piestiprina jumta klājam ar klamburiem.	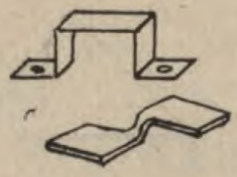	Klammer (f.). клямера.
	viļņota skārda iesegums; iesegums ar viļņotu skārdu.		Dachdeckung (f.) aus Wellblech (n.). кровля изъ волнистаго желѣза.
	iesegums ar vara skārdu.		Kupferabdeckung (f.). мѣдная кровля.
2	tekne (t. k.); rene (t. l.); jumta tekne. *a*	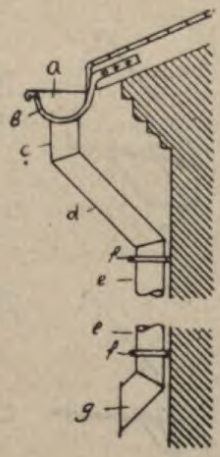	Dachrinne (f.). кровельный желобъ. *a*
3	teknes kāši.	*b*	Rinnenhaken (m. pl.); Rinneneisen (n. pl.). ухваты; костыли для прикрѣпленія желоба.
4	piekārta tekne.	*a*	Hängerinne (f.). подвѣшенный желобъ.
5	teknes piedēklis. Uzlodēt teknei piedēkli.	*c*	Rinnenzapfen (m.). отростокъ желоба.
6	tekne virs lāstekas.		Saumrinne (f.); liegende Rinne. лежачій желобъ.
	apslēpta tekne; aizsegta tekne.		verdeckte Saumrinne. скрытый желобъ; маскированный желобъ.

šķautņu tekne; šķautnaina tekne; kastē ieslēgta tekne.		Kastenrinne (f.). желобъ съ острыми кантами.	1
satekne.		Schottrinne (f.). разжелобокъ; ендова кровельная.	2
novadcaurule.	e	Abfallrohr (n.). водосточная труба.	3
novadcaurules apskavas (t. k.); — aptveres.	f	Rohrschellen (f. pl.). крючья для подвѣшиванія водосточной трубы.	4
novadcaurules augšējs leņķgabals.	d	Ausladung (f.) des Abfallrohres (n.). выпускъ водосточной трубы; верхнее колѣно — —.	
novadcauruli piekārt.		ein Abfallrohr aufhängen. подвѣсить водосточную трубу.	
novadcaurules apakšējs leņķgabals.	g	unteres Ende des Abfallrohres (n.); Unterknie (n.) — —. нижнее колѣно водосточной трубы.	

2.

Skārdnieka darbrīki. — Klempnerwerkzeug (n). Инструментъ жестяника.

(Skat. „atslēdznieka darbrīki".) — (Siehe: Schlosserwerkzeug".) (См. „инструментъ слесаря".)

aplocene; aplokāmā dzelzs; asmeņdzelzs.		Umschlageisen (n.). желѣзо для загибанія концовъ.	5

1 apmalene;
apma|u dzelzs;
apma|u lakta.

Bördeleisen (n.).
желѣзо для загибанія каемокъ; наковальня.

apma|ot skārdu.

Blech (n.) bördeln;
— börteln.
образовать каемки или борты въ жестяныхъ издѣліяхъ.

apma|ot caurules;
izveidot caurulēm atlokus.

Rohre (n. pl.) umbördeln.
отгибать фланецъ у трубъ; забортовать, фланцевать трубы.

2 ieloku dzelzs.

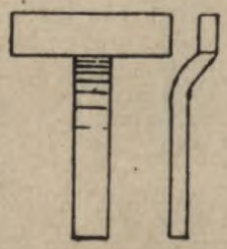

Falzeisen (n.).
желѣзо для загибанія фальцовъ.

3 ci|ņu purga;
purga.

runder Pfaffen.
круглая штампа.

4 kāšu stakle;
stakle kāšu nostādīšanai.

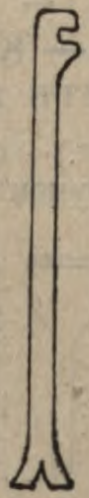

Sprenggabel (f.).
захватка; скоба.

skārdnieka dzirkles (t. k.); — griezes (t. k.); — šķēres (t. k., t. l.).	Blechschere (f.). ножницы для рѣзки жести.	1
kniebes (t. k.); knaibles (t. k.); knīpstangas (t. l.); stangas (t. l.).	Kneifzange (f.); Beisszange; Zange. острогубцы; щипцы; кусачки; клещи.	2
ieloku kniebes.	Falzzange (f.). клещи для загибанія фальцевъ.	
cirtnis (t. k.).	Meissel (m.). зубило.	3
tīrcirtnis (t. k.).	Putzmeissel (m.); Schlichtmeissel. красное зубило.	4
veseris plakņotājs; tīrveseris; gludināmais āmurs.	Schlichthammer (m.). расковочный молотокъ.	5
tīrveseŗa piets.	Finne (f.), Pinne (f.) des Schlichthammers (m.). боекъ расковочнаго молотка.	
kūkumveseris; ciļņu veseris.	Treibhammer (m.). разгонный молотокъ.	6

1	stiepējveseris. Stiepējveseŗa piets ir lēzni kūkumains.	Spannhammer (m.). правильный молотокъ.
2	apvaļu dzelzs; apvaļu stienis.	Wulsteisen (n.); Wulststange (f.). желѣзный стержень для загибанія валиковъ изъ жести.
3	klauģis (t. k.); vāle.	Holzhammer (m.). колотушка.
4	ieloku sols.	Abbiegebank (f.). верстакъ для выгибанія фальцовъ.
5	rievmašīna.	Bördelmaschine (f.). машина для выдавливанія формъ изъ жести въ прямолинейномъ направленіи.
	veltņu mašīna.	Rundmaschine (f.). машина съ катками или роликами.
6	lodējamā lampa (t. k.); svelmene; svelmes lampa.	Lötlampe (f.); Stichlampe. паяльная лампа.
7	lodējamais satvars.	Lötschere (f.). ручка для удерживанія жести при паяніи.
8	lodējamais veseris (t. k.); [lodveseris].	Lötkolben (m.). паяльникъ; паяло.
	smailais lodējamais veseris; lodējamais smeilveseris.	Spitzkolben (m.). остроконечный паяльникъ.

X.

Atslēdznieku darbi. — Schlosserarbeiten (f. pl.). — Слесарныя работы.

(Skat. „metallu apstrādāšana“ un „apūdeņošanas darbi“.) (Siehe: „Bearbeitung von Metallen“ und „Wasserleitungsarbeiten“.) — (См. „обработка металловъ“ и „водопроводныя работы“.)

1.

Vispārīgā daļa. — Allgemeiner Teil. — Общая часть.

atslēdznieka darbnica.	Schlosserwerkstatt (f.). слесарная мастерская; слесарня.	1
atslēdznieks.	Schlosser (m.). слесарь.	2
salikt (t. k.); sastatīt; uzstādīt; pierīkot; montēt; uzmontēt.	montieren. монтировать; установить; приладить.	3
salicējs; sastatītājs; montieris.	Monteur (m.). монтеръ.	4
sastatītāju darbi; montāžas —.	Montagearbeiten (f. pl.). монтажныя работы.	
ierīce; ietaise; (mēchaniskā —; elektriskā —; slēdzamā —; sūkņa vadu —; . . . .).	Vorrichtung (f.); Einrichtung (f.). приспособленіе; установка; устройство.	5
ierīks; komplicēts rīks; mēchanisms; aparāts.	Apparat (m.); Mechanismus (m.). приборъ; снарядъ; механизмъ; аппаратъ.	6
piederumi; armatūra.	Zubehör (n.); Ausstattung (f.); Armatur (f.). принадлежности; арматура.	7

1	izgatavot; pagatavot. Izgatavot jaunu atslēgu vai jaunu slēdzeni.	anfertigen. изготовить.
2	izlabot.	ausbessern. починить.
3	izlāgot (t. k.).	ausrichten. выправить.
4	pielāgot. Izlabot veco atslēgu; vecai atslēgai pielāgot jaunu slēdzeni.	anpassen. пригонять; пригнать.
5	pielikt; pierīkot. Pielikt durvīm atslēgu.	anbringen. прилаживать; прилaдить; придѣлать.
6	sakabe (t. k.); sakabināšana; piekabināšana.	Kuppelung (f.); сцѣпленіе; сопряженіе; соединеніе.
7	sakabināt.	verkuppeln. соединить; -нять.
8	izcels (t. k.); cilnis; izcilnis (t.k.); kūkums; cekuls.	Vorsprung (m.); Ansatz (m.); Aufsatz; Auslauf (m.). выступъ.
9	ieliktnis (t. k.); iegultnis (t. k.); iegulsnis (t. k.).	Einlage (f.); Lagerschale (f.). вкладышъ.
	veltenisks (t.k.) ieliktnis; cilindrisks iegultnis (t. k.).	zylindrische Einlage; zylindrische Lagerschale. цилиндрическій вкладышъ.
10	spruksts; iespīlēts ieliktnis.	eingepresste Einlage. затяжная вставка; зажатый вкладышъ.

apskava (t. k.); aptvars (t. k.); apvalks (t.k.); čaula (t.k.).	Einfassung (f.); Umhüllung (f.); Ummantelung (f.); Umschlag (m.). обойма; обоймица; обвязка; обручъ; скоба.	1
iekava; skava (t. k.).	Klammer (f.). скоба.	2
izgriezums; iegriezums; robs.	Ausschnitt (m.). вырѣзъ; вырѣзка; выемка; гнѣздо.	3
smeile (t. k.); [spice (t. l.)].	Spitze (f.). остріе; жало.	4
smeilēt; asināt; [spicēt (t. l.)].	spitzen; zuspitzen. острить; оттонять жало.	5
smeils; smails; ar smailu galu; ar asu galu; [spicīgs (t. l.)].	spitz; spitzig; zugespitzt. заостренный; съ острымъ концомъ.	
raukts (t. k.); ar ierautiem galiem; raukls; ar raukumu.	verjüngt; mit Verjüngung (f.). коническій; переходный; утоненный.	6
cilindrisks; veltenisks (t. k.); apaļš (t. l.).	zylindrisch. цилиндрическій; круглый.	7
uzgrieznis (t. k.); [mitriķis (t. l.)].	Schraubenmutter (f.). гайка.	8
pretgrieznis.	Gegenmutter (f.); Kontermutter. контргайка.	9
vīte (t. k.); vītne (t. l.).	Gewindegang (m.). винтовая нарѣзка.	10
uzgriezt vīti.	Gewinde (n.) schneiden. нарѣзать рѣзьбу; — винтовую нарѣзку.	11

1	vītes kāpe.	Gewindesteigung (f.). ходъ винта; высота нарѣзки; — винтовой линіи.
	iekšējā vai ārējā vīte.	inneres oder äusseres Gewinde. внутренняя или наружная винтовая нарѣзка.
2	vītuzmava (t. k.).	Schraubenmuffe (f.). винтовая муфта.
3	kaba (t. k.); knaģis.	Spiegelhaken (m.); Haken . костыль.
4	kāsis; kāsītis; āķis.	Haken (m.). крюкъ; крючокъ; ухватъ.
5	dzintele; cemme (t. l.).	Klammer (f.); Zemme (f.); Haken. скоба; костыль.
6	vārste; vārstaļa; [locīkla (t. k.)].	Gelenk (n.); Scharnier (n.). шарниръ; суставъ.
	vārstes, vārstaļas sakabinājums.	Gelenkkuppelung (f.). шарнирное сопряженіе.
	vārstes savienojums; vārstaļas —.	Gelenkverbindung (f.). шарнирное сочлененіе.

2.

Logu un durvju apkalumi. — Fenster- bezw. Türbeschlag (m.). — Оконный и дверной приборъ.

7	apkalumi.	Beschläge (m. pl.). желѣзныя оковки; — связи; — скрѣпленія.

viras durvīm vai logiem; [eņģes (t. l.) — — —].		Hängebeschläge (m. pl.) an Türen (f. pl.) oder Fenstern (n. pl.); Tür- oder Fensterband (n.). дверныя или оконныя петли или навѣски.	1
uzkaru viras.	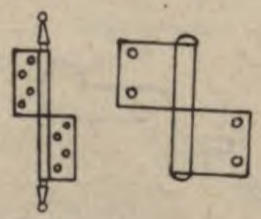	Aufsatzband (n.); Fischband; Aufsatzhänge (pl.). съемныя петли.	2
vārsta|viras; vārstes viras; vārsta|as.		Scharnierband (n.). шарнирныя петли.	3
vārsta|viras ar atsperēm; amerikāņu patentviras.		Doppelfederscharnierband (n.); Patent-Türband. шарнирныя петли на пружинахъ; американскія петли.	
kāšu viras.		Kreuzband (n.). навѣсныя петли.	4
kāsis ar tapiņu.	*a*	Stützhaken (m.) mit Angel (f.). шипъ.	
uzstūrenis; uzstūris; stūŗa kāsis.		Winkel (m.); Scheinecke (f.); Scheinhaken (m). угольникъ; угловая желѣзка.	5
uzkaru uzstūrenis; uzstūrenis ar cilpu.	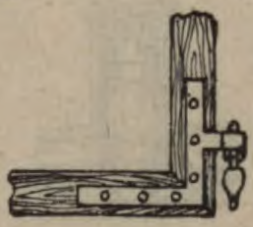	Winkelband (n.); Winkelhaken (m.). угловая накладка съ петлею.	

1 atvairis; pretspaids.	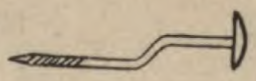	Puffer (m.). буферъ.
2 loga aizgrieznis.	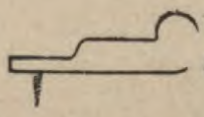	Vorreiber (m.). оконная завертка.
izliekts aizgrieznis.	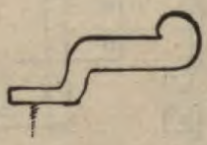	gekröpfter Vorreiber. изогнутая завертка.
uzkniedēts aizgrieznis.	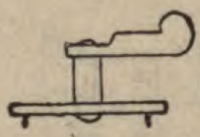	aufgenieteter Vorreiber. приклепанная завертка.
aizturu drāts.	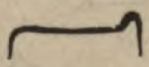	Streifdraht (m.). оконная отжимка.
iegriežamais; griezenis.		Einreiber (m.). —
stāva vai slīpa uzkaru dzelzs; nesējdzelzs.	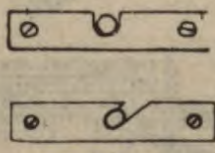	gerades oder schräges Tragblech. —
vārstaļas jeb vārstes aizgrieznis.		Kurbelreiber (m.). шарнирная задвижка.
bults (f.); 3 aizbīdene; aizšaujamā bults.		aufgesetzter Schubriegel. задвижка; засовъ.

baskvils; baskvila bults; aizgriežamā bults.		Baskülverschluss (m.); Drehriegel (m.); Basküle (f.). шпингалетъ; оконная или дверная задвижка, запирающая окно или дверь вверху и внизу однимъ поворотомъ ручки.	1
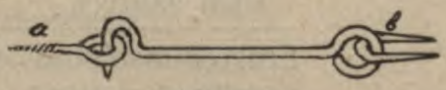		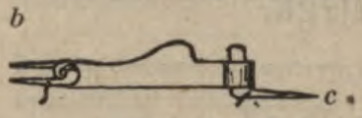	2
vēja kāsis (t. k.); krampis; krampītis.		Kettelhaken (m.); Sturmhaken. вѣтровой закладной крючокъ.	
gredzenskrūve.	a	Ösenschraube (f.). винтъ съ кольцеобразной головкой.	3
dzintele.	b b	Spitzklammer (f.); Klammer; Krampe. скоба.	4
kaba (t. k.); kāsītis; kāsis; knaģis.	c	Haken (m.); Spiegelhaken. костыль.	5
durvju vai loga rokturis; — — — kloķis; durvju kliņķis.		Handgriff (m.) an einer Tür oder am Fenster (n.). дверная или оконная ручка.	6
durvju atspere.		Türfeder (f.). дверная пружина; самодѣйствующій дверной затворъ.	7
slēdzamie piederumi.		Schliessbeschläge (m. pl.). устройства и принадлежности, служащія для замыканія.	8

1	atslēga; aizslēgs (t. k.).	Schloss (n.). замо́къ.
2	bults atslēga; atslēga ar aizšaujamu bulti.	Riegelschloss (n.). задвижной замо́къ; замо́къ съ задвижкой; — — защелкой.
3	caurduru (M. E.) atslēga.	angeschlagenes Schloss; Kastenschloss (n.). прорѣзной, прибиваемый замокъ.
4	iekaļamā atslēga.	Einstemmschloss (n.). потайный замокъ; прорѣзной —.
5	aizkrītamā atslēga; aizkritņa —; aizšaujamā —.	Schnappschloss (n.); Drücker (m.). замокъ съ защелкой; защелка.
	vienpusīga atslēga; vienpusīgi slēdzama atslēga.	von einer Seite zu schliessendes Schloss. замокъ, запирающійся въ одну сторону.
	atslēga ar vienu slēdzenes apgriezumu; — — — — pagriezumu; — — — — metumu; viena metuma atslēga.	eintouriges Schloss. замокъ съ однимъ оборотомъ.
	divu pagriezumu atslēga; — metumu —.	zweitouriges Schloss. двухъ-оборотный замокъ.
6	aizkaļamā atslēga; aizkarene (M. E.).	Vorhängeschloss (n.); Vorlegeschloss. висячій замокъ.
7	cilpa; uzspraužamais; uzspraužamā dzelzs; uzmaucamā —. Uzmaukt dzintelei cilpu.	Schliessband (n.), Überwurf (m.). накладка; наметка для висячаго замка.
	uzspraužamā spraudziņa.	Schlitz (m.). пробойникъ; щель.

aizkaļamās atslēgas loķis; iekava.	Bügel (m.) des Vorhängeschlosses (n.). дужка, скоба висячаго замка.	
atslēgas vācele; — čaula.	Schlosskasten (m.). замочная коробка.	1
atslēgas vāks.	Schlossdecke (f.). замочная бляха.	
atslēgas apmale; — aploks.	Schlossumschweif (m.). замочная обоймица.	
atslēgas bults (f.).	Schlossriegel (m.). задвижка; снычъ; замочный языкъ; — засовъ.	2
atspere.	Feder (f.). пружина.	3
atslēgas atspere.	Schlossfeder (f.). замочная пружина.	
atslēgas vāceles tapiņa.	Schlossnagel (m.); Schlossstift (m.). шпилька.	
atslēgas caurums.	Schlüsselloch (n.) am Schloss (n.). замочная щель; замочная скважина.	4
atslēgas spraude; tapiņa, kuļai uzsprauž slēdzenes stobriņu.	Dorn (m.) im Dornschloss (n.). штифтъ въ замкѣ для трубки ключа.	
atslēgas vairogs.	Schild (n.); Schlüsselschild. бляшка; личинка замка.	
atslēgas bults iešaujamā dzelzs; — stenderes dzelzs; dzelzsplāce, kur iešaujas atslēgas bults un kliņķa sprūds.	Schliessblech (n.). замочная пластинка; личинка съ отверстіями для щеколды и язычка замка; замочная бляшка.	

atslēgas dzintele; slēdzamā dzintele; bultsdzintele; cemme (t. l.).	Schliesskappe (f.); Schliesshaken (m.). замочная скоба.
1 slēdzene.	Schlüssel (m.). ключъ.
2 slēdzenes kāts.	Schlüsselschaft (m.). стержень ключа.
slēdzenes gredzens; — vaiņags; — riņķis (t. l.).	Reide (f.). колечко ключа.
3 slēdzenes zobs; — zobi.	Schlüsselbart (m.); Schlüsselkamm (m.). бородка ключа; та часть ключа, которая входитъ въ замокъ.
slēdzenes zoba vidējā spraudziņa; — — galvenā spraudziņa.	Mittelbruch (m.) im Schlüsselbart. средняя расщелина въ бородкѣ ключа.
4 kliņķis.	Drücker (m.); Klinke (f.). шеколда; защелка.
5 kloķis.	Klinkengriff (m.). рукоятка при щеколдѣ.
6 loķis (t. k.); virināms kloķis.	Bügel (m.). бугель; бюгель.
aizlikt, aiztaisīt durvīm kliņķi.	eine Tür einklinken. запирать дверь на щеколду; защелкивать —.
7 durvju sprūds (t. k.); sprūda kliņķis.	Sperrklinke (f.); Fallklinke. щеколда; защелка.
sprūda mēlīte.	Drücker (m.) an der Sperrklinke. язычекъ защелки.

sprūda nospiežamais; — nospiežamā poga.

Drücker (m.).
щеколда; защелка, отпирающаяся и запирающаяся при ея поднятіи помощью пуговки или пластинки.

durvju vai vārtu aizdurs (M. E.).

Puļķis, ar ko aizduŗ durvis, lai tās neattaisītos vaļā. Aizdura galu iešauj dzintelē.

Torriegel (m.); Pflock (m.) (zum Vorschieben) als Tür- oder Torverschluss (m.). 1
задвижной запоръ; засовъ у двери или у воротъ.

3.

Atslēdznieka darbrīki. — Schlosserwerkzeug (n.). — Слесарный инструментъ.

(Skat. „metallu apstrādāšana"). — (Siehe: „Bearbeitung von Metallen"). — (См. „обработка металловъ").

darbgalds (t. k.).

Werkbank (f.).
верстакъ. 2

vārpsta.

Welle (f.).
валъ. 3

kloķa vārpsta.

Gelenkwelle (f.).
колѣнчатый валъ.

skrūvspīles (t. k.).

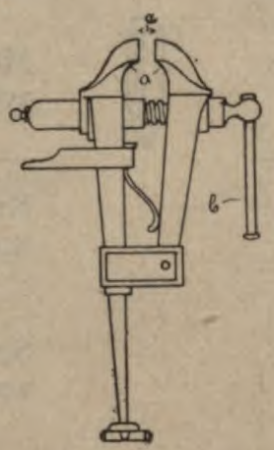

Schraubstock (m.).
тиски. 4

1	skrūvspīļu žokļi (t. k.).	a	Backen (f. pl.) des Schraubstocks (m.). тисочныя губки; губы при тискахъ.
	skrūvspīļu svira.	b	Schlüssel (m.) des Schraubstocks (m.). рычагъ при тискахъ.
	skrūvspīļu žokļu sprauga.	c	Maulweite (f.) des Schraubstocks (m.). разстоянье между тисочн. губками.
2	vīlspīles; rokas spīles.		Feilkloben (m.). ручные тиски.
3	pielāgu plātne.		Richtplatte (f.). правильная плита; плита для выправки.
4	veidplātne (t. k.); veidlakta.	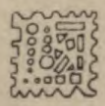	Richtamboss (m.) форма.
5	vītgaldiņš (t. k.).		Schneideplatte (f.); Schneidezeug (n.). винтовальная доска.
6	cirtnis (t. k.); [meiselis (t. l.)].		Meissel (m.). зубило; мейсель.
7	šķērscirtnis (t. k.).		Kreuzmeissel (m.). крейцмейсель.
8	tīrcirtnis (t. k.); gludcirtnis.		Schlichtmeissel (m.). красное токарное долото.

vīle (t. k.).	Feile (f.).	напильникъ; напилокъ.
sīkvīle (t. k.).	Feinschlichtfeile.	бархатный напильникъ.
rupjvīle.	Schruppfeile.	драчевой —.
kvadrātvīle (t. k.).	Vierkantfeile.	квадратный —.
apa|vīle (t. k.).	Rundfeile.	круглый —.
smalkvīle (t. k.).	Schlichtfeile.	личной —; мелкозубка.
nažvīle (t. k.).	Messerfeile.	ножевой —.
adatvīle (t. k.).	Nadelfeile.	овальный —.
plakanvīle (t. k.).	Flachfeile.	плоскій —.
pusapa|vīle (t. k.).	Halbrundfeile.	полукруглый —.
skrāpvīle (t. k.); raspele (t. l.).	Raspel (f.).	рашпильный —.
asmeņvīle (t. k.).	Messer- oder Schwertfeile.	сабельный —.
trijstūrvīle (t. k.).	Dreikantfeile.	трехгранный —.
plānvīle (t. k.).	Scharnierfeile.	шарнирный —.

līdzteku vīle; vīle ar parallēlām malām.	gleichbreite Feile. напилокъ съ параллельными краями.	1
smailvīle.	Spitzfeile (f.). остроносый напилокъ.	2
vīli uzcirst.	eine Feile aufhauen. насѣкать напильникъ; возобновить насѣчку напильника.	3
vīli rūdīt.	eine Feile härten. закалить, -ливать напилокъ.	4
rupjš vai smalks vīles uzcirtums.	grober oder feiner Feilenhieb. грубая или тонкая насѣчка напильника.	
cirtnis vī|u uzciršanai.	Feilenmeissel (m.). зубило для насѣканія или насѣчки напильниковъ.	5

vīle ar vienkāršu uzcirtumu.	einhiebige Feile. напилокъ съ ординарной насѣчкой.
vīle ar krustanisku uzcirtumu; — — dubultu —.	zweihiebige Feile. напилокъ съ крестообразной насѣчкой.
1 vīles spala.	Feilheft (n.). ручка напильника.
vīles spalas aptverugredzens.	Heftzwinge (f.) am Feilheft (n.). зажимное кольцо на ручкѣ напильника.
2 vīlēšana; vīlējums.	Feilen (n.); Feilung (f.). опиловка; обдѣлка напилкомъ.
vīlēt; apvīlēt; novīlēt.	feilen; befeilen; abfeilen. опилить, -ливать; обдѣлывать напилкомъ.
rupji apvīlēt.	aus dem Groben (n.) feilen. опилить начерно; оболванить.
tīri novīlēt; gludi —; nogludināt.	schlichtfeilen; schlichten. чисто опилить; отдѣлать шлифнымъ напильникомъ; сгладить, сглаживать.
vīļu skaidas; — putekļi.	Feilspäne (m. pl.); Feilstaub (m.). опилки, стружки отъ опиливанія металлической вещи.
vīles svītra; — skrāpējums.	Feilstrich (m.); Feilenstrich; Feilenzu g(m.) штрихъ, слѣдъ,оставляемый напилкомъ на опиливаемой вещи.

kaseklis (t. k.); kasīklis; sliepnis (a. a.); skrāpis.	Kratzeisen (n.); Schaber (m.). скребокъ; шаберъ.	1
skrāpēt; kasīt; sliept.	kratzen; schaben. скоблить.	2
urbis (t.k.); svārpsts.	Bohrer (m.). сверло.	3
spirālurbis (t. k.).	Spiralbohrer (m.). спиральное сверло.	4
centrurbis (t. k.).	Zentrumbohrer (m.). центральное сверло.	5
urbis.	Drillbohrer (m.). дрель.	6
kloķurbis (t. l.); spalurbis (t. k.); grieznis (M. E., Bil.).	Drillbohrer (m.); Drillbohrgestell (n.). лучковая дрель; дрель со смычкомъ.	7
urbjamā mašīna; urbjamais sols.	Bohrmaschine (f.). сверлильный станокъ.	8
urbjamā ierīce; urbjamais ierīks.	Bohrvorrichtung (f.). приспособленіе для сверленія.	9
urbjamais sastats.	Bohrgestell (n.). станина для сверленія.	10
vīturbis (t. k.).	Gewindebohrer (m.). метчикъ.	11
vīturbja spala.	Gewindeeisen (n.). воротка.	

1	kloķis; vārpstkloķis (t. k.); grieztava (M. E.).	Kurbel (f.); Bohrkurbel; Schwengel (m.). мотыль; станокъ коловорота.
2	urbja satvars; — apskava.	Patrone (f.) des Bohrers (m.); Futter (n.) — —. патронъ, удерживающій сверло.
3	vītgriezis (t. k.).	Kluppe (f.); Schraubenkluppe. клуппъ.
4	vītgrieža žokļi (t.k.).	Backen (f. pl.) der Schraubenkluppe. плашки.
5	tarkšurbis (t.k.); tarkšķis.	Knarre (f.); Bohrknarre. трещетка; рачка.
6	kniebes (t. k.); [knīpstangas (t. l.)].	Kneifzange (f.). щипцы; клещи.
7	askniebes (t. k.).	Beisszange (f.); Kneifzange. острогубцы.
8	platkniebes (t. k.).	Flachzange (f.). плоскогубцы.
9	apaļkniebes.	Rundzange (f.). круглогубцы.
10	griezes (t. k.); šķēres (t. l.; t. k.); dzirkles.	Schere (f.). ножницы.
11	sviru dzirkles; sviru šķēres.	Hebelschere (f.); Stockschere. ножницы рычажныя.

darbgalds (t. k.);
sols;
darbmašīna (t. k.);
stātne.

Werkbank (f.).
станокъ; рабочій —;
станина. *1*

virpsols;
virpas (t. k.);
[dreijbeņķis (t. l.)].

Drehbank (f.).
токарный станокъ. *2*

virpāt (t.k.) metallu;
[dreijāt (t. l.)].

drehen; abdrehen;
drehend bilden;
drechseln. *3*
точить, обтачивать.

virpāšana;
apvirpāšana.

Drehen (n.), Abdrehen
[von Metallen];
Drechseln (n.), Abdrechseln [von Holz,
Elfenbein u. s. w.].
точеніе; обтачиваніе.

virpātājs;
dzelzsgriezējs (t. l.).

Dreher (m.); Drechsler
(m.). *4*
токарь.

virpu satvars;
— aptvars;
— patrona (t. k.);
— apskava.

Futter (n.), Patrone (f.)
an einer Drehbank.
патронъ токарнаго
станка для закрѣпленія обтачиваемыхъ
издѣлій.

punktsitis (t. k.);
smeilgalis.

Kerner (m.); Kern (m.).
кернеръ; кернъ. *5*

irbulis (M. E.);
caurumsitis (t. k.);
caursitis (t. k.).

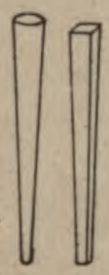

Dorn (m.); Dorneisen (n.).
сердечникъ; пробойникъ; бородка. *6*

caurumu izdzīt plašāku;
— paplašināt.
Caurumu metalla plātnē paplašina, izdzenot metallu ar irbuli uz visām pusēm.

dornen; ausdornen.
расширить отверстіе;
раздавать —.

1	irbulis; apaļdzenols; durnis (t. l.).	a Runddorn (m.). круглый пробойникъ.
	četrstūrains irbulis; četrstūrdzenols.	b Vierkantdorn (m.). квадратный или прямоугольный пробойникъ.
2	metalla tapa; tapiņa; štifte (t. l.).	metallener Stift. болтикъ; штифтъ; штифтикъ.
3	spaile; smaila jeb kōniska tapiņa.	Stöpsel (m.). втулка; штепсель.
4	sprādze.	Schnalle (f.). пряжка.
5	uzgriežņu atslēga (t. k.).	Schraubenschlüssel (m.). Mutterschlüssel. гаечный ключъ.
6	sabīdāmā uzgriežņu atslēga; sabīdene.	englischer Schraubenschlüssel. раздвижной ключъ.
7	skrūvgriezis (t. k.).	Schraubenzieher (m.). отвертка.
8	ārtaustis (t. k.); taustcirkulis.	Taster (m.); Tastzirkel (m.); Greifzirkel. кронциркуль.
9	iekštaustis (t. k.).	Lochzirkel (m.). нутромѣръ.
10	līdzteku svītrenis; līdztecis.	Reissnadel (f.); Parallelreisser (m.). чертилка, чертежная игла.
11	bīdmēris (t. k.); bīdmērs.	Schublehre (f.); Schieblehre. выдвижная мѣрка; раздвижная калибровка.

lodējamā lampa (t. k.); svelmene.	Lötlampe (f.). паяльная лампа.	1
karsējamā liesma (t. k.); svelmes —; svelme.	Stichflamme (f.). паяльное пламя.	2
dedzeklis (t. k.).	Brenner (m.). горѣлка.	3
deglis (t. k.).	Docht (m.). фитиль.	4
lodējamais veseris (t. k.); — āmurs.	Hammerkolben (m.); Lötkolben. паяльникъ молоткообразный.	5

XI.

Apūdeņošanas darbi. — Wasserleitungsarbeiten (f. pl.). — Водопроводныя работы.

1.

Vispārīgā daļa. — Allgemeiner Teil. Общая часть.

1	ūdeni saturoša kārta. — saturošs slānis.	wasserführende Schicht; wasserhaltige —. водоносный слой.
2	ūdens šķirtne.	Wasserscheide (f.). водораздѣлъ; водораздѣльная линія.
3	gruntsūdens.	Grundwasser (n.). грунтовая вода; подпочвенная —.
4	ūdens ādere; — dzīsla.	Wasserader (f.). водяная жила.
5	ūdens strāva.	Wasserstrahl (m.). водяная струя.
6	ūdens straume.	Wasserströmung (f.); Wasserstrom (m.). теченіе воды; потокъ—.
7	ūdens strūkla.	Wasserstrahl (m.). водяная струя.
8	installācija; uzstādīšana; ievilkšana (ūdens, gāzes vai elektr. vadu).	Installation (f.). инсталляція; установка; [устройство проводовъ и принадлежностей для электричества, газа, воды и пр.].
	uzstādīt; ievilkt; ievest; ierīkot.	installieren. производить, -вести инсталляцію; — установку; устанавливать.

ūdeni pievadīt, pievest, ievilkt, ievest.	Wasser (n.) hinleiten, zuführen. проводить, провести воду.	
ūdens apgādāšanas iestāde; ūdens apgādājamā —.	Wasserwerk (n.). водокачка; водоснабдительное заведеніе; водопроводная станція.	
ūdens sagāds; — krājums.	Wasservorrat (m.). запасъ воды.	1
ūdens patēriņš; nepieciešamais ūdens daudzums.	Wasserbedarf (m.). потребное количество воды.	2
apūdeņošana.	Bewässerung (f.). орошеніе; обводненіе.	3
gumijas šļūtene.	Schlauch (m.); Spritzenschlauch. резиновая кишка; резиновый рукавъ.	4
šļūtenes uzgalis (t.k.); šļirce.	Schlauchmundstück (n.); Mundstück. наконечникъ кишки или рукава.	5
laistīkla (t. k.); lejamā kanna.	Giesskanne (f.); Spritzkanne. лейка.	6
šļākt (ūdeni no šļūtenes); [spricēt (t. l.)]; apšļākt (ar ūdeni).	spritzen (mit der Spritze); bespritzen (mit dem Wasser). шпринцовать, спринцевать; прыскать, прыснуть (водой).	7
ūdeni pumpēt (t.k.); — sūknēt (t. k.).	Wasser (n.) pumpen. качать, накачивать воду.	8
ūdens pieplūdums.	Wasseransammlung (f.). накопленіе воды.	9

1	ūdensnelaidīgs (Endz.). Šī gruntskārta ir ūdensnelaidīga; viņa nelaiž ūdenim caursūkties.	wasserdicht. водонепроницаемый; непроницаемый для воды.
2	nemirkstams (Endz.) (brezents, audekls...).	wasserdicht (von Stoffen). непромокаемый.
3	ūdens krātuve; — tvertne (t. k.); — rezervuārs.	Wasserbehälter (m.); Wasserreservoir (n.). водохранилище; водяной бакъ; — резервуаръ.
4	cisterna; lietusūdens krātuve; — tvertne (t. k.).	Zisterne (f.); Wasserbehälter (m.). цистерна; водоемъ; водяной бакъ.
5	baseins; ūdenstilpne.	Bassin (n.); Wasserbecken (n.). бассейнъ; водоемъ; резервуаръ.
6	sifons.	Siphon (m.); Heber (m.). сифонъ.
7	ūdens sagandēšana.	Verunreinigung (f.), Versudelung (f.) von Wasser. загрязненіе воды.
8	sagandēt.	verunreinigen, versudeln (durch Schmutz). грязнить, загрязнить.
9	ūdenstīrāmā ietaise; — ierīce.	Wasserreinigungsanlage (f.). водоочистительное устройство.
10	filtrs (t. k.); ūdens kāstuve.	Filter (m.). фильтръ; цѣдилка.
11	filtra pieķepšana; — pieķepēšana. [Filtrs ir pieķepējis.]	Versudelung (f.), Versumpfung (f.) eines Filters (m.). загрязненіе фильтра.

filtra aizsērēšana. [Filtrs ir aizsērējis.]	Verstopfen (n.) eines Filters (m.). застопориваніе, засореніе, закупорка фильтра.	1
filtrēšana (t. k.); filtrācija; kāšana; izkāšana.	Filtration (f.). фильтрованіе; фильтрація; процѣживаніе.	2
sūkņu (t. k.) stacija; — iestāde; — ierīce; — ietaise.	Pumpwerk (n.); Pumpanlage (f.). насосная станція; насосная установка.	3
sūknis (t. k.); pumpis.	Pumpe (f.). насосъ.	4
sūkņa virzulis (t. k.).	Kolben (m.) einer Pumpe. поршень насоса.	5
sūkņa vārstulis (t. k.).	Ventil (n.) einer Pumpe. клапанъ насоса.	6
sūkņa uzstādīšana; pumpja —.	Aufstellen (n.) einer Pumpe. установка насоса.	
sūkņa vadi; pumpja —.	Pumpenleitung (f.). насосный трубопроводъ	7
sūkņa jauda (t. k.); pumpja —.	Leistungsfähigkeit (f.) einer Pumpe. мощность насоса.	8
ūdensvads.	Wasserleitung (f.). водопроводъ.	9
cauruļu vads.	Rohrleitung (f.). трубопроводъ.	10
ūdens cirkulācija.	Wasserzirkulation (f.). циркуляція воды.	
ūdens pretspars; — atspars cauruļu vados.	hydraulischer Rückstoss in der Rohrleitung. возвратный ударъ; толчокъ воды въ обратную сторону въ трубопроводѣ.	11

1	caure (t. k.); caurule (t. k.); [truba (t. l.)]; [rore (t. l.)].	Rohr (n.). труба.
2	pievaducaurule; pievadcaurule.	Zuführungsrohr (n.). питательная труба.
3	novaducaurule; novadcaurule.	Abflussrohr (n.). отливная труба; сточная —.
4	spiedējvads.	Druckleitung (f.). напорный трубопроводъ.
5	sūcējvads.	Saugleitung (f.). всасывающій трубопроводъ.
	ūdensvada nozarojums; — atzarojums.	Abzweigung (f.) einer Wasserleitung. отвѣтвленіе водопровода.
6	ūdens līmenis.	Wasserspiegel (m.); Wasserniveau (n.); Wassergleiche (f.). горизонтъ воды; уровень —.
	ūdenslīmeņu starpība.	Wasserstandsunterschied (m.). разность уровней воды.
7	ūdensmērītājs; ierīks ūdens daudzuma izmērīšanai.	Wassermesser (m.). водомѣръ.
8	mērlata; mēršķets; ūdens augstuma rādītājs.	Wasserpegel (m.); Pegel. водомѣрный шестъ.
9	ūdensnoslēgs.	Wasserverschluss (m.). водяной запоръ; — затворъ.

2.

Cauruļu savienojamie gabali. — Rohrverbindungsstücke (n. pl.). — Соединительныя части трубопровода.

lokgabals.		Bogen (m.). отводъ.	1
loks.		Doppelbogen (m.). дуга.	2
loks ar atzaru.		Doppelbogen (m.) mit Auslauf (m.). дуга съ центральнымъ отросткомъ.	3
pārloks.	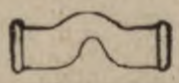	Überbogen (m.). горбообразный отводъ.	4
līknis (t. k.); lieknis; leņķa gabals (t. l.).		Knie (n.); Kniestück (n.). колѣно.	5
T-gabals ar stāvu atzaru jeb 90° nozarojumu.	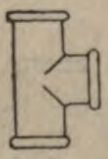	gerades T-Stück. тройникъ съ прямымъ отросткомъ.	
T-gabals ar liektu atzaru jeb nozarojumu.		T-Stück (n.) mit gebogener Abzweigung. тройникъ съ изогнутымъ отросткомъ.	
T-gabals ar diviem liektiem atzariem jeb nozarojumiem.		T-Stück (n.) mit zwei gebogenen Abzweigungen (f. pl.). тройникъ съ двумя изогнутыми отростками.	

T-gabals, vienžuburains, 45° leņķī.

T-Stück mit Abzweigung (f.) unter 45°.
тройникъ съ наклоннымъ прямымъ отросткомъ.

1 sakrusts; krustgabals.

Kreuzstück (n.).
крестъ.

sakrusts ar izliektiem atzariem.

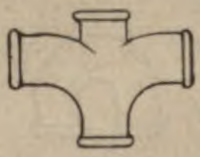

Kreuzstück (n.) mit gebogenen Abzweigungen (f. pl.).
крестъ съ изогнутыми отростками.

2 divžuburs, 45° leņķī.

Kreuzstück (n.) mit zwei Abzweigungen unter 45°.
крестъ съ двумя наклонными отростками.

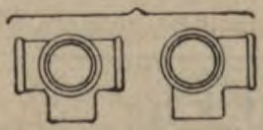

trejceļu gabals; trijžuburs.

Dreiwegstück (n.).
тройное развѣтвленіе.

3 redukcijas uzmava; izlīdzinošā —; uzmava izlīdzinātāja.

Reduktionsmuffe (f.).
переходная муфта.

redukcijas gabals; — iemava; cauruļu izlīdzinātājs gabals; — izlīdzinātāja iemava.

Reduktionsnippel (m.).
переходная футорка.

izlīdzinātājs jeb redukcijas gabals ar cilni; redukcijas iemava — —.

Reduktionsnippel (m.) mit Vorsprung (m.).
переходная футорка съ наростомъ.

uzmava (t. k.).

Muffe (f.).
муфта. 1

dubultiemava.

Doppelnippel (m.).
двойная внутренняя муфта. 2

noslēgs (t. k.);
noslēdzējs;
noslēgu korķis.

Stopfer (m.).
пробка. 3

uzbāznis (t. k.);
cepurīte; uzgriežamā —.

Kappe (f.).
колпакъ. 4

iemava.

Nippel (m.).
внутренняя муфта; соединитель; серёдышъ. 5

savienojums ar iemavu;
iemavas savienojums.

Nippelverbindung (f.).
соединеніе внутреннею муфтою.

pretgrieznis (t. k.).

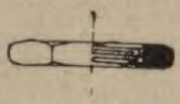

Gegenmutter (f.); Kontermutter.
контргайка. 6

atloks (t. k.).

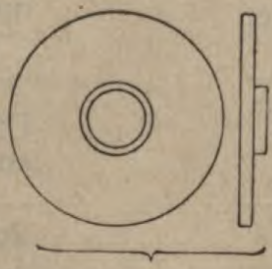

Flansche (f.); Flantsche.
фланецъ. 7

sifons (t. k.);
smakas noslēdzējs;
— noslēgs (t. k.).

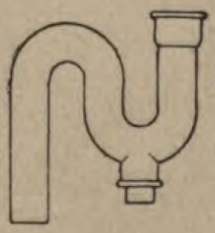

Siphon (m.); Geruchsverschluss (m.).
сифонъ. 8

1	kāsis; — cauruļu uzkabināšanai.	Rohrhaken (m.). ухватъ.
2	blīvējums; pakojums (t. l.); aptīnums.	Dichtung (f.); Packung (f.); Stopfung (f.). набивка.
3	blīvēt; pakot (t. l.); nopakot (t. l.).	dichten; packen; stopfen. дѣлать набивку; набивать.
4	blīve (t. k.); blīvējamā viela.	Dichtungsmittel (n.); Packungsmaterial (n.). матеріалъ для набивки; — — сохраненія плотности соединеній трубопровода, насоса или машинныхъ частей, подверженныхъ давленію газа или жидкости.
5	blīvējamās pakulas.	Dichtwerg (n.). пеньковые очески; пакля, употребляемая для конопатки; — — — набивки.
6	starplika (t. k.); starpplāce; starpplācīte.	Gleitfutter (n.); Dichtungsscheibe (f.). прокладка; прокладочная шайба.
7	gredzenplāce.	Dichtungsring (m.). кольцевая шайба.
	cauruļu vadus ietērpt jeb ietvert sevinātājā; cauruļu vadus izolēt (skat.: „sevinātājas vielas“).	Rohrleitung (f.) einhüllen, ummanteln oder isolieren (siehe: „Isolierstoffe“). дѣлать упаковку или изоляцію трубопровода (см.: „изоляціонные матеріалы“).

cauru|u vadus ietīt; — — aptīt; — — ietīstīt.	Rohrleitung (f.) einwickeln, einhüllen. завертывать трубопроводъ.	
pakojums; aptinums.	Packung (f.); Umhüllung (f.); Ummantelung (f.). упаковка.	1
aptinamā tūba (t. k.); izolācijas —.	Filz (m.) zur Ummantelung; Izolierfilz. войлокъ для упаковки; — — изоляціи.	
aptinamā strēmeļe; pakojuma —; — sloksne.	Band (n.) zur Verpackung (f.); — — Umwicklung (f.). лента для упаковки; — для обвертыванія, обматыванія.	2
krāns (t. k.); pagrieznis (t. k.).	Kran (m.); Hahn (m.). кранъ; вертокъ.	3
iztekaskrāns; krāns ūdens izlaišanai.	Zapfhahn (m.). выпускной кранъ.	
caurlaidu krāns; krāns ūdens caurlaišanai.	Durchlaufhahn (m.). пропускной кранъ.	
vārstāms krāns. aizgriezt, aizdarīt krānu jeb pagriezni; atgriezt, palaist, atdarīt — — —.	Schwenkhahn (m.). —	
iegriezt krānu; ieskrūvēt —.	einen Kran einschrauben. ввинчивать, ввинтить кранъ.	
ūdens pieslēgšana; — pieslēgums.	Wasseranschluss (m.). присоединеніе воды.	4
ūdensvada pieslēgums; — pieslēgšana; pieslēgšanās ūdensvadam.	Anschluss (m.) an die Wasserleitung. присоединеніе или включеніе водопровода.	

hidrants;
ar apsegu aizsargāts ūdensvada krāns, kas
1 ierīkots ielas bruģī (ugunsdzēsēju vai ielu un apstādījumu aplaistīšanas vajadzībām.)

Hydrant (m.) einer Wasserleitung;
Feuerhahn (m.).
гидрантъ; уличный водопроводный (пожарный) кранъ.

3.

Akas. — Brunnen (m. pl.). — Колодцы.

2 akumeistars.

Brunnenmeister (m.).
колодезный мастеръ.

3 cauruļu licējs;
[rorlicējs (t. l.)].

Rohrverleger (m.).
трубопроводчикъ.

4 akracis.

Brunnengräber (m.).
колодезникъ; землекопъ, выкапывающій колодцы.

aka ar grieztuvi (t. k.);
— — vinču (t. l.).

Brunnen (m.) mit Winde (f.).
колодецъ или колодезь съ воротомъ.

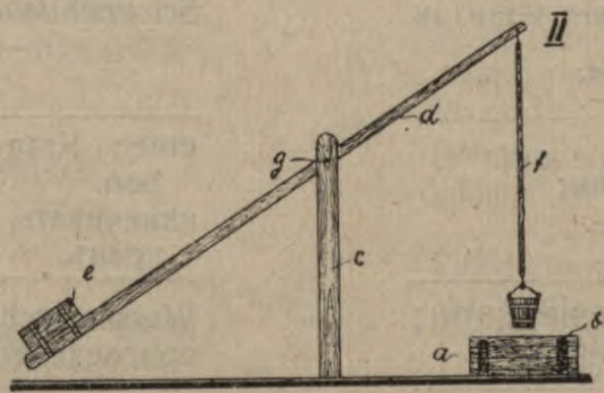

sviras aka;
5 aka ar sviru;
— — svārstekli (t.l.).

Brunnen (m.) mit Schwengel (m.).
колодецъ или колодезь съ журавлемъ.

akas grodi.	a	Brunnenkasten (m.); Brunnenkammer (f.); Brunneneinfassung (f.). срубъ колодца.	1
grodu vaiņags.		Brunnenkranz (m.). вѣнецъ сруба.	
grodu pakši.	b	Norken (f. pl.) an der Brunnenkammer. срубъ съ остаткомъ.	
akas statnis; — stabs.	c	Brunnenpfosten (m.). стойка, столбъ колодца.	
akas svira; — svārsteklis (t. l.).	d	Brunnenschwengel (m.); журавль колодца; коромысло —.	2
sviras slogs; — atsvars.	e	Gegengewicht (n.) am Ende (n.) des Schwengels (m.). противовѣсъ на концѣ журавля колодца.	
akas vinda; — kārts.	f	Brunnenstange (f.). жердь колодца; бадейный шестъ —.	3
cauruļu aka.		Rohrbrunnen (m.). трубчатый колодецъ; — колодезь.	4
cauruļu aku urbt; ieurbt zemē.		einen Rohrbrunnen bohren, einbohren [in die Erde]. закладывать трубчатый колодезь буреніемъ.	
cauruļu aku dzīt; iedzīt zemē ar triecieniem.		einen Rohrbrunnen schlagen, einschlagen, eintreiben [in die Erde]. закладывать трубчатый колодезь вбиваніемъ, осаживаніемъ.	

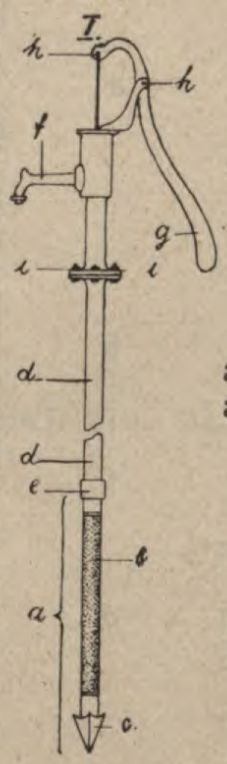

abesiniskā aka;
1 abesiniskais sūknis;
— pumpis.

abessinischer Brunnen.
абессинскій колодецъ.

abesiniskās akas zemgalis.	*a*	unteres Endstück, Spitze (f.) eines abessinischen Brunnens (m.). наконечникъ абессинскаго колодца.
drātssiets.	*b*	Drahtsieb (n.). проволочная сѣтка.
smeile.	*c*	Spitze (f.). шпицъ.
posmi; cauruļu posmi.	*d*	Rohrglieder (n. pl.). штанги; звенья трубопровода.
uzmava.	*e*	Muffe (f.). муфта.
sūknis (t. k.); pumpis (t. k.).	*f, g, h*	Pumpe (f.). насосъ.
sūkņa rokturis; — svira.	*g*	Pumpenschwengel (m.). поручень, рычагъ насоса.

vārstaļa; vārste.	*h*	Gelenk (n.). шарниръ.	
atloks.	*i*	Flansche (f.). фланецъ.	
arteziskā aka.		artesischer Brunnen. артезіанскій колодецъ; — колодезь.	*1*
trijkājis (t. k.); trijstatnis; trejstats, arteziskās akas iedzīšanai (skat.: „Zemes darbi").		Dreibein (n.) zum Einschlagen(n.) eines artesischen Brunnens (m.) (siehe: „Erdarbeiten"). тренога для вбиванія артезіанскаго колодца (см.: „земляныя работы")	*2*
triecis; ūdenstriecis.		hydraulischer Widder; Stosser (m.); Stossheber (m.). таранъ.	*3*
strūklaka.		Springbrunnen (m.). фонтанъ.	*4*
ūdens no akas dzenas ar strūklu; — — — sit ar strūklu.		Wasser (n.) sprudelt, quillt, entspringt aus dem Brunnen (m.). вода бьетъ фонтаномъ изъ колодца.	

4.

Kanālizācija. — Kanalisation (f.). — Канализація.

pieslēgšanās, pievienošanās kanālizācijai.	Anschluss (m.) an die Kanalisation. присоединеніе къ канализаціи.	
ūdens caurteka; — novadāmā caurule; — novadcaurule.	Wasserdurchlass (m.); Abflussrohr (n.). водопротокъ; водосточная труба; сточная —.	*5*
atūdeņi (a. a.); notekūdeņi; atlieku ūdeņi.	Abwässer (n. pl.). сточныя воды.	*6*

atūdeņu novadīšana.	Ableiten (n.) der Abwässer (n. pl.). отведеніе сточныхъ водъ.
1 ūdens noteka.	Wasserabfluss (m.). водостокъ.
ūdeni novadīt.	Wasser (n.) abführen; — ableiten. отводить, отвести воду.
2 ūdens novadgrāvis; — novadtekne.	Wasserabzugsgraben (m.); Wasserablaufrinne (f.). водосточная канава; водосточный желобъ.
3 ūdens tekne (t. k.); [— rene (t. l.].	Wasserrinne (f.). желобъ.
4 ūdens šachta.	Wasserschacht (m.). водоотливная шахта.
5 izlietne (t. k.); šlūde (t. l.).	Ausgussbecken (m.); Wasserausguss (m.). пріемникъ грязной воды; кухонная раковина.
6 drenāža.	Drainage (f.). дренажъ.
7 drenu caurule.	Drainrohr (n.); Drainagerohr. дренажная труба.
8 nosusināšana; atūdeņošana.	Trockenlegung (f.); Entwässerung (f.). дренированіе.
drenāžu ierīkot; drenas likt.	drainieren; Drainrohre (n. pl.) verlegen. дренировать; укладывать дренажныя трубы.

XII.

Stiklinieku darbi. — Glaserarbeiten (f. pl.). Стекольныя работы.

stiklinieka amats.	Glaserhandwerk (n.). стекольное ремесло.	
stiklinieks.	Glaser (m.). стекольщикъ.	1
stiklu griezt.	Glas (n.) schneiden. рѣзать стекло.	
stiklu skrāpēt; stiklā ieskrāpēt ar dimantu.	Glas (n.) mit einem Diamant (m.) ritzen. сдѣлать на стеклѣ царапину алмазомъ.	2
ielikt logā stiklu; iestiklot logu.	ein Fenster verglasen, einglasen. вставить стекло; остеклить окно.	
aiztept (t. k.) loga stiklu; ieķitēt (t. l.) — —. aizķitēt (t. l.) — —.	Glas (n.) verkitten. замазать стекло.	
tepes grope loga šķērsēs.	Kittfalz (m.). фальцъ въ оконномъ переплетѣ.	3
tepe (t. k.); ķite (t. l.); stiklinieku tepe. Stiklinieku tepi pagatavo no krīta un no pernicas.	Kitt (m.); Glaserkitt. замазка; стекольная замазка.	4
akmeņa plātne tepes mīcīšanai.	Reibstein (m.). каменная плита для приготовленія замазки.	
berztaļa.	Läufer (m.); Reibkeule (f.), курантъ; терка.	5
stiklinieku dimants; stiklagriežamais —.	Glasdiamant (m.); Glaserdiamant. алмазъ для рѣзки стекла; алмазный рѣзецъ.	6

1	stiklinieka sliepne; — špachtele (t. l.).	Spachtel (m. oder f.) des Glasers (m.). шпатель стекольщика; шпакля —.
2	stiklinieka kalts.	Glaserbeitel (m.). долото, стамеска стекольщика.
3	stiklinieka drāts.	Glaserdraht (m.). проволока, употребляемая для ставки стеколъ.
4	stiklinieka kaste.	Glaserkasten (m.); ящикъ стекольщика; ящикъ для укладки стеколъ.
5	stiklu kaste.	Glaskiste (f.). ящикъ съ упакованнымъ стекломъ.
6	stiklinieka āmurs ar atlauzeni.	Glaserhammer (m.). стекольщичій молотокъ съ ломушкой.

XIII.

Krāsotāju darbi. — Malerarbeiten (f.pl.).— Малярныя работы.

1.

Vispārīgā daļa. — Allgemeiner Teil. — Общая часть.

krāsotāja amats.	Malerhandwerk (n.). малярное ремесло; малярство.	1
krāsotāja darbnica.	Malerwerkstatt (f.); Malerwerkstube (f.). малярная мастерская.	2
krāsotājs; [mālderis (t. l.)]; [māleris (t. l.)].	Maler (m.). маляръ.	3
daiļkrāsotājs.	Kunstmaler (m.). живописецъ.	4
krāsot; nokrāsot; izkrāsot; [mālēt (t. l.)].	malen; bemalen. красить; окрасить; окрашивать; малевать; малевывать; расписывать красками.	5
otēt (t. k.).	streichen; anstreichen; tünchen. малевать; писать грубою кистью.	6
otējums (a. a. no t. k.); krāsojums; uzkrāsotā virsma.	Anstrich (m.); Tünche (f.). окраска.	7
otētājs (a. a. no t. k.).	Anstreicher (m.) малевщикъ; размалевщикъ.	8

paotēt (t. k.); gruntēt (t. l.); iegruntēt (t. l.); sagruntēt (t. l.).	grundieren. подгрунтовать; загрунтовать.	1
paotējums; gruntējums (t. l.); pagleznojums (t. k.).	Grundierung (f.); Untermalung (f.). подгрунтовка; подмалевка.	2
otējuma kārta; krāsas —.	Tünchschicht (f.); Anstrichschicht; Farbschicht. слой окраски; — краски.	
otējamā virsma; — plakne; otējamais laukums; krāsojamais —.	Anstrichfläche (f.). окрашиваемая поверхность.	3
aizsargotējums; aizsargu otējums. Otējums aizsarga laukuma virsmu no āragaisa iespaidiem un dod otējamai virsmai vēlamo ziedu.	Schutzanstrich (m.). предохраняющая окраска.	4
otējuma izturība; — pastāvība; krāsojuma —. Ar sliktu materiālu krāsotā jeb otētā laukuma virsmā ceļas tulznas jeb metas čulgas.	Beständigkeit (f.); Dauerhaftigkeit (f.) des Anstriches (m.). прочность, долговѣчность окраски.	
otētā jeb nokrāsotā virsmā uzcēlušies puni, čulgas jeb tulznas.	die Anstrichfläche ist voll (von) Blasen (f.pl.). на окрашенной поверхности появились пузыри.	
otējums nežūst; nokrāsotā virsma —.	Anstrich (m.) trocknet nicht. окраска не сохнетъ; окрашенная поверхность не высыхаетъ.	
blāvs otējums.	matter Anstrich. матовая окраска; тусклая —.	5

otējums ir blāvs; nokrāsotā virsma ir blāva, bez spīduma.	der Anstrich hat keinen Glanz; — — ist matt. окрашиваемая поверхность отдѣлана тускло, безъ блеска.	
blāvot; padarīt blāvu; [matēt (t. l.)].	mattieren. наводить матъ; дѣлать тусклымъ.	1
spīdīgs otējums; spodrs —; nokrāsotā virsma ir spodra.	glänzender, leuchtender Anstrich. блестящая окраска; окраска съ глянцемъ.	2
spodrināt; padarīt spīdīgu; — spodru.	Glanz (m.) auftragen; — geben. наводить лоскъ; — блескъ; лощить.	3
otas svītras; — švīkas.	Pinselspur (f.); Farbenspur. слѣдъ кисти; слѣды —; черта, штрихъ кистью.	4
otas vēriens (t. k.). [„Gleznotājs ar plašu, sulīgu, drošu otas vērienu".]	Pinselstrich (m.) [eines Kunstmalers]. ударъ кисти; кисть художника; [качество его искусства: „смѣлая, широкая, сочная кисть". В. Даль].	5
krāsa (skat. „krāsvielas").	Farbe (f.) (siehe „Farbstoffe"). краска (см. „красящія вещества").	6
krāsas zieds; krāszieds; zieds (t.k.).	Farbton (m.); Farbe (f.). цвѣтъ.	7
krāsu saberzt sīkā pulverī.	Farbe (f.) zu feinem Pulver (n.) zerreiben. тереть, растирать краску въ мелкій порошокъ.	8

1	krāsu iejaukt (ūdenī, eļļā . . .).	Farbe (f.) anmachen. разводить, развести краску.
2	krāsu atšķaidīt; — atšķidrināt; — padarīt šķidrāku.	Farbe (f.) verdünnen. разбавить, -бавлять краску.
3	krāsu sabiezināt; — padarīt biezāku.	Farbe (f.) verdichten; — kondensieren. сгустить, сгущать краску.
	bieza krāsa.	dicke Farbe. густая краска.
	šķidra krāsa.	dünne Farbe. жидкая краска.
	krāsa gatava (sagatavota) otēšanai jeb krāsošanai.	streichfertige Farbe. готовая, уже приготовленная краска.
	krāsu piesātināt (t. k.).	Farbe (f.) sättigen. насыщать краску.
	piesātināts otējums; — ieklājums.	gesättigter Anstrich; satter —. насыщенная окраска.
4	pamatkrāsa; krāsa paotēšanai; [— gruntēšanai (t. l.).]	Grundfarbe (f.); Grundierungsfarbe. грунтовая краска.
5	krāsu maisījums; krāsvielu —.	Farbenmischung (f.); Mischung von Farbstoffen (m. pl.). вещественная смѣсь красокъ.
	krāsas maisīt; — samaisīt.	Farben (f. pl.) mischen; — zusammenmischen. мѣшать, смѣшивать краски.
6	krāsas kārta (t. k.). Plāna vai bieza krāsas kārta.	Farbschicht (f.). слой краски.

krāsu ieklāt; ar krāsu iesegt; — — pārklāt; krāsu pārlaist; nokrāsot.	Farbe (f.) auftragen; — anlegen; bemalen. покрыть, покрывать краской; окрашивать.	1
otējums (t. k.); krāsas ieklājums; — iesegums; nokrāsojums.	Farbenauftrag (m.); Farbenanlage (f.); Bemalung (f.); Anstrich (m). окраска; покрываніе краской; окрашиваніе.	2
ugunī izturīgs otējums; ugunturīgs iekrāsojums.	feuersicherer Anstrich. огнестойкая окраска.	3
ūdensnelaidīgs (Endz.) otējums.	wasserundurchlässiger Anstrich. водонепроницаемая окраска; воду не пропускающая —.	4
gaismā izturīga krāsa; — pastāvīga —; nebāloša —.	lichtechte Farbe. краска не измѣняющаяся отъ дѣйствія свѣта; не линючая краска.	5
krāsas bālēšana; — izbālēšana. Dažas krāsas saulē izbāl.	Ausbleichen (n.) der Farbe. блѣднѣніе, выцвѣчиваніе краски; линянье—; линючесть —.	6
krāsas plukšana. Lietū kaļķu krāsas plūk; noplucis otējums.	Verschiessen der Farbe. линючесть краски отъ мокроты.	7
krāsas smērēšana; — smērēšanās.	Färben (n.), Abfärben (n.). Schmieren (n.) der Farbe. мазливость краски.	8
smērīga (M. E.) krāsa; smērīgs otējums. Krāsas smērējas; — smērē. Kaļķu krāsas iejaucamas līmūdenī, citādi viņas smērē.	schmierende Farbe; abfärbender Anstrich. мазливая краска; — окраска. окраска мажется; — марается.	

	nosmērēties, apziesties, aptraipīties ar krāsām.	sich mit Farben beschmieren, besudeln. замараться, запачкаться красками.
1	krāsas sprēgāšana; — sasprēgāšana; — iesprēgāšana.	Rissigwerden (n.) der Farbe. растрескиваніе краски.
2	krāsas atlobīšanās. Krasa atlobījusies lieliem lēveņiem.	Abblättern (n.) der Farbe. отслаиваніе краски; отлупиваніе —; отскакиваніе —.
3	krāsas piekļaušanās.	Haften (n.) der Farbe. приставаніе краски.
4	krāsas žūšanas spējas.	Trockenfähigkeit (f.) der Farbe. свойство, способность краски засохнуть; — — — засыхать.
5	krāsu triept (t. k.); — uztriept; ar — šķiest; — — uzšķiest; [spricēt, uzspricēt (t. l.)]. Ar krāsu uztriept, uzšķiest (virs pamatkrāsas) sienai raibumus.	Farbe (f.) spritzen. брызгать краску; работать набрызгомъ.
6	krāsu tupināt.	Farbe (f.) tüpfeln. работать тупферомъ.
7	krāsu klīdināt, kliedināt; — uzklīdināt; krāsas sakliedināt; — salaist slapju ar slapju.	streichen oder malen mit zerfliessenden Farben (f. pl.). работать расплывчивыми, сливающимися красками.
8	krāsu saplūdināšana.	Zusammenfliessen (n.) von Farben (f. pl.). сливаніе красокъ.
9	svēdrāt (Endz.); āderēt (t. l.).	maserieren; masern. навести, наводить прожилки; поддѣлывать подъ дубъ, орѣшникъ и. т. п.

atdarināt, imitēt (kokavai akmeņa virsmu)	nachmachen; nachahmen; imitieren. поддѣлать, поддѣлывать подъ дерево, подъ камень.	1
atdarinājums; imitācija.	Nachahmung (f.); Imitation (f.). поддѣлка; поддѣлываніе подъ...; имитація.	2
ēnot; noēnot; uzlikt, uzklāt ēnas.	schattieren; abschatten. тѣнить; оттѣнять; -нивать; затѣнять; наводить, -вести, класть тѣни на чемъ.	3
ēnojums; ēnošana.	Schattierung (f.); Schattieren (n.). оттѣненіе; -тѣниваніе.	4
gaismojums (t. k.).	Halbdunkel (n.); Clairobscur (n.). свѣтотѣнь; полутѣнь; смѣсь тѣни и свѣта.	5
gleznas dziļums (t.k.); — dibens, pamats, —pamatvirsma, fons.	Hintergrund (m.), Grund eines Gemäldes (n.); Fond (m.) — —. фонъ картины.	6
tušēt; tušā izstrādāt; strādāt bez krāsām uz balta tikai melnā noskaņojumā.	tuschen; tuschieren; mit Tusche malen oder zeichnen. тушевать; отдѣлывать тушью.	7
zeltīt; apzeltīt; pārvilkt vai pārklāt (koku, papīru . . .) ar plānām zelta plāksnītēm.	vergolden. золотить; позолотить; покрывать (бумагу, дерево и пр.) тонкими золотыми листками.	8
bronzot; padarīt līdzīgu bronzai, pārklājot ar bronzas tinktūru vai ar bronzas pulveri.	bronzieren. бронзировать; бронзовать; отдѣлывать подъ бронзу.	9

1	balsināt; otēt ar baltkaļķi vai ar krītu.	tünchen; mit Kalk (m.) oder mit Kreide (f.) streichen. бѣлить; бѣливать.
2	lazūrēt; strādāt ar caurspīdīgām, dzidrām krāsām.	lasieren; mit Lasurfarben (f. pl.) malen. лазуревать; работать лазуревыми красками.
	veco krāsu skrāpēt; — — noskrāpēt; — otējumu ar skrāpi vai ar kasīkli noskrāpēt, nokasīt vai noberzt.	alte Farbe oder alten Anstrich mit einem Kratzer abschaben. удалить старую окраску скребкомъ; снимать старую окраску.
3	sliept; uzsliept; nosliept; špachtelēt (t. l.). Nosliept nelīdzeno sienu vai grīdu ar tepi jeb ķiti. Ar sliepni uzvilkt vai uzsliept grīdai tepi.	spachteln. шпаклевать; зашпаклевать.
4	pārvest (t.k.), pauzēt rakstu vai rotājumu.	durchzeichnen; bausen; kalkieren; pausen. калькировать; прорисовать; -вывать.
5	šablonēt; uzšablonēt sienai vai griestiem rakstu vai rotājumu.	schablonieren (eine Wand oder eine Decke). трафаретить; расписывать (стѣну или потолокъ) по трафарету.
6	smidzināt (t. k.); piesmidzināt (t. k.); uzsmidzināt; [fikšēt].	stäuben; fixieren. брызгать; брызнуть; прыскать; фиксировать; обдать, обдавать брызгами.

2.

Krāsotāja darbrīki; — piederumi. — Malerwerkzeug (n.) — Малярный инструментъ; малярныя принадлежности.

ota (t. k.); ote (a. a.); pindzele (t. l.).	Pinsel (m.). кисть.	1
sarene (t. k.); [borstele (t. l.)].	Borstenpinsel (m.). щетинная кисть.	2

otējamā sarene eļļai.	Anstreichpinsel (m.). кисть для окраски масломъ.	3
raga sarene; sarene raga kātā.	Borstenpinsel (m.) im Hornstiel (m.). кисть въ роговой ручкѣ.	4

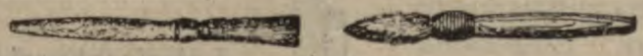

svītrene; strīpvilce.	Strichzieher (m.). кисть для проведенія штриховъ.	5

sarene šablonēšanai.	Schablonierpinsel (m.). кисть для работъ по шаблону; ——— по трафарету.	
lakojamā sarene.	Lackiererpinsel (m.); Vertreiber (m.). лакировочная кисть.	

svēdrājamā sarene (Endz.); āderējamā — (t. l.).

Maserierpinsel (m.). кисть для наведенія узоровъ.

1 peŗamā sarene.

2 suka (Endz.); birste (t. l.).

Bürste (f.). щетка.

3 gludināmā suka.

Vertreiber (m.). гладильная щетка.

suka līmes krāsai.

Leimfarbbürste (f.). щетка для клеевой краски.

4 tupināmā suka.

Tupfbürste (f.). тупферъ.

5 matene (t. k.).

Haarpinsel (m.). волосяная кисть.

matene ar plakanu galu; — — platu —.

stumpfer Haarpinsel. тупая волосяная кисть.

matene ar smailu galu.

spitzer Haarpinsel.
волосяная кисть съ заостреннымъ концомъ.

lakojamā matene.

Haarschlepper (m.).
лакировочная волосяная кисть.

strīpvilce;
matene svītru jeb strīpu vilkšanai.

Strichzieher (m.).
волосяная кисть для проведенія штриховъ. *1*

matene akvarelēšanai.

Haarpinsel (m.) zum Aquarellieren (n.).
волосяная кисть для акварели.

sliepne;
špachtele (t. l.).

Spachtel (f. oder m.).
шпатель; шпадель; шпадля. *2*

1	palete.	Palette (f.); Farbenbrett (n.); Malerscheibe (f.). палитра; палетка.
2	kaseklis (t. k.); kasīklis; skrāpis.	Kratzer (m.). скребокъ.
3	svēdru (Endz.) veltnis; āderējamais (t.l.) —.	Maserierrolle (f.). роликъ для наведенія узоровъ.
4	smirg|a drāna.	Schmirgelleinwand (f.). наждачное полотно.
5	smilšu papīrs; stikla —.	Sandpapier (n.); Glaspapier. песочная шкурка; стеклянная —.
6	pumiks; bimsakmens.	Bimsstein (m.). пемза.
7	berzta|a.	Läufer (m.); Reibstein (m.). курантъ.
8	krāsu beržamā plātne; — beržamais akmens.	Farbenreibstein (m.). плита для растиранія красокъ.
9	krāsu dzirnas; — ma|amā mašīna.	Farbenmühle (f.); Farbenreibmaschine (f.). краскотерка; машина для растиранія красокъ.
10	krāsu jaucamā mente; mentīte.	Rührholz (n.); Farbenrührholz. мѣшалка для смѣшиванія краски.
11	krāsu iesaiņojums; — iepakojums.	Verpackung (f.) von Farbstoffen (m. pl.). упаковка красокъ.

krāsu bundža; skārda bundžiņa krāsu iejaukšanai.	Farbenbüchse (f.); Blechbüchse. жестянка; коробка для краски; — съ краской.	1
krāsu tūba; krāsas iepakotas tūbās.	Farbentube (f.); Farben in Tuben (f. pl.). трубочка для краски; краски въ трубочкахъ.	2
novelkamais papīrs; novelkupapīrs.	Abziehpapier (n.). —	3
pārvednis (t. k.); pārvedamais papīrs; pūšļa — (t. l.); pauzpapīrs.	Pauspapier (n.); Bauspapier; Kalkierpapier. калька; переводная бумага.	4
krāsotāju šablons.	Malerschablone (f.). трафаретка; шаблонъ; прорѣзные узоры.	5
krāsotāju aukla; virzumaukla.	Schlagschnur (f.); Schlagleine (f.). отбивной шнуръ.	6
glezstājs (t. k.).	Staffelei (f.); Malbrett (n.). мольбертъ; станокъ, треножникъ живописцевъ.	7
krāsotāju maikste (t. k.); gleznotāju —.	Malstock (m.); Malerstock. муштабель; батожокъ.	8
smidzinātājs (t. k.); smidzeklis (t. k.); pulverizātors.	Stäuber (m.); Pulverisator (m.). брызгалка; брызгало.	9
sūklis (t. k.); švammis (t. l.).	Schwamm (m.). губка.	10

1	dzēsis (t. k.); gumija; dzēšamā gumija.	Gummi (n. od. m.); Radiergummi. резинка; резина.
2	klieste (a. a. no M. E.); kliestīte. Ar kliesti izklaidē (ogli) zīmējuma tumšākās vietas.	Wischer (m.); Zeichenwischer; Estompe (f.). растушевка; эстомпъ.
3	krāsotāju trepes; redeļtrepes; slietnes (a. a.)	Leiter (f.). приставная лѣстница; прислонная —.
4	atbalstu trepes; atbalstenes (a. a.);	Stützleiter (f.); Stütztreppe (f.). откидная стоячая лѣстница.

XIV.

Būvdarbu izdošana un izpildīšana. — Vergebung (f.) und Ausführung (f.) von Bauarbeiten (f. pl.). — Сдача и производство строительныхъ работъ.

būvdarbu izsole; (skat.: „Būvmateriālu piegāde").	Ausbot (m.), Ausgebot (n.) von Bauarbeiten (f. pl.) (siehe: „Lieferung von Baumaterialien"). торги на строительныя работы (см.: „Поставка стр. матеріаловъ").	1
sacensības izsludināšana; — izrakstīšana.	Ausschreiben (n.) eines Wettbewerbs (m.); Konkurrenzausschreiben (n.). объявленіе о соисканіи; — — конкуренціи.	2
sacensties; ņemt dalību sacensībā; konkurēt līdzi.	sich mitbewerben um etwas; teilnehmen am Wettbewerb (m.). соискать чего; конкурировать; участвовать въ конкуренціи.	3
spējīgs sacensties; — ņemt dalību sacensībā.	konkurrenzfähig. способный конкурировать; — къ конкуренціи.	4
būvdarbu izdošana.	Vergebung (f.) von Bauarbeiten (f. pl.). сдача строительныхъ работъ.	5
būves izdošana.	Bauvergebung (f.). сдача постройки.	

vispārīgie noteikumi būvdarbu izdošanai; — būvdarbu izdošanas noteikumi.	allgemeine Bedingungen (f. pl.) zur Vergebung von Bauarbeiten (f.pl.). общія условія при сдачѣ строительныхъ работъ.
būvdarbu izdošana uz brīva līguma; — — no brīvas rokas.	freihändige Vergebung von Bauarbeiten. сдача работъ по взаимному соглашенію.
būvdarbu izdošana par kopsummu; — — kopuzņēmējam.	Vergebung (f.) von Bauarbeiten für eine Pauschalsumme; — — — in Generalunternehmung (f.). сдача работъ за валовую сумму; — — — огульную сумму; — — огуломъ.
būvdarbu izdošana uz apgabalu; — — gabalā.	Vergebung (f.) von Bauarbeiten in Akkord(m.). задѣльная сдача работъ; сдѣльная — —.
1 būvdarbu izdošana saimniecības kārtībā. [— — saimniecīskā kārtā].	Vergebung (f.) von Bauarbeiten ohne Mindestbot (m.), jedoch unter Aufsicht und Verantwortung des Bauleiters. сдача работъ хозяйственнымъ способомъ.
2 būvdarbu nosolīšana; — saņemšana (izsolē).	Mindestgebot (n.); Übernehmung (f.) von Bauarbeiten auf Grund des Mindestbotes(m.). съемка работъ съ торговъ.
3 būves celšana; — uzcelšana.	Aufführung (f.), Errichtung (f.) eines Baues(m). производство постройки; возведеніе —.

būvi uzcelt līdz atslēgai.	einen Bau fertig „bis zur Schlüsselabgabe“ aufführen; — — schlüsselfertig —. возвести постройку до послѣдняго замка или крючка.
būvēt pašam uz savu roku.	bauen in eigener Regie. самому строить (безъ подрядчика).
būves līgums; — nolīgums; — kontrakts.	Bauvertrag (m.); Baukontrakt (m.). 1 договоръ относительно постройки; контрактъ.
līgumu slēgt; — noslēgt.	einen Vertrag schliessen; — — abschliessen. заключать, -чить договоръ.
rakstveida līgums (Endz.). rakstisks —.	schriftlicher Vertrag. письменный договоръ.
līgums vēstules veidā.	Vertrag (m.) in Form (f.) eines Briefes (m.); — — Briefform (f.). договоръ въ видѣ письма.
līgums mutes vārdiem; [mutisks līgums (t. l.).]	mündlicher Vertrag. устный договоръ.
vienošanās.	Übereinkommen (n.). договариваніе; условливаніе.
būvdarbu tāme (t.k.); būves aprēķins.	Bauanschlag (m.); Kostenanschlag für Bauarbeiten (f. pl.). 2 смѣта по строительнымъ работамъ.
priekštāme; iepriekšējs būves aprēķins.	Kostenvoranschlag (m.). предварительная смѣта.

1	būves izmaksas aplēse.	Ermittelung (f.) der Bausumme. расчетъ стоимости постройки.
	zemākā prasība.	Mindestforderung (f.). наименьшее требованіе.
2	pasūtinājums (Dr. Kasparsona ieteikts); pasūtījums (t. l.).	Bestellung (f.); Auftrag (m.) einer Arbeit. заказъ; порученіе.

Viņš strādā tikai uz pasūtinājumu.
Er arbeitet nur auf Bestellung.
Онъ работаетъ только на заказъ.

3	pasūtināt; pasūtinājumu dot; — nodot.	einen Auftrag geben; eine Bestellung machen. заказать; давать заказъ на . . . (поставку кирпича и. т. п.).
4	pasūtinātājs; pasūtinājuma devējs; pasūtītājs (t. l.).	Besteller (m.) (einer Arbeit). заказчикъ.
	iemaksa pie pasūtināšanas; — pasūtinājot.	Bestellgebühr (f.); Anzahlung (f.) bei der Bestellung. плата вносимая при заказѣ.
5	drošības nauda; nodrošinājums.	Kaution (f.); Sicherheit (f.); Sicherheitsgeld (n.). залогъ; обезпеченіе.
	pasūtinājuma izpildīšana.	Erledigung (f.) eines Auftrages (m.); — einer Bestellung. выполненіе заказа.
6	būves darbinieki.	Personen (f. pl.), die an einem Bau teilnehmen. принимающіе участіе при постройкѣ.

būvkungs.	Bauherr (m.). владѣлецъ постройки; хозяинъ —.	1
būvuzņēmējs.	Bauunternehmer (m.). подрядчикъ строительныхъ работъ.	2
aroda meistars; amata —.	Zunftmeister (m.); Amtsmeister. цеховой мастеръ.	3
būvmeistars.	Baumeister (m.). строительныхъ дѣлъ мастеръ.	4
zellis.	Gesell [e] (m.); Werkgesell [e]. старшій подмастерье.	5
pulieris.	Polier (m.). десятникъ.	6
būves pārzinis.	Bauaufseher (m.). завѣдующій постройкой; надзиратель надъ постройкой.	
darba uzraugs; darbu —.	Arbeitsaufseher (m.). надзиратель за работами.	7
lietpratējs; speciālists.	Werkverständige (m.); Sachverständiger (m.); Sachkundiger (m.). знатокъ дѣла; спеціалистъ.	8
priekšstrādnieks.	Vorarbeiter (m.). старшій рабочій.	9
amatnieks; būves —.	Handwerker (m.); Bauhandwerker (m.). ремесленникъ; мастеровой по строительнымъ работамъ.	10

strādnieks.	Arbeiter (m.). работникъ; рабочій.
būves amatnieks.	Bauhandwerker (m.). ремесленникъ, мастеровой по строительному дѣлу.
1 arodnieks.	professioneller Arbeiter. профессіон. работникъ.
algādzis; 2 dienas strādnieks; dienderis.	Tagelöhner (m.). поденщикъ.
3 gabaldarba strādnieks; akotnieks.	Akkordarbeiter (m.); Stückarbeiter. подрядный рабочій; поштучный —; задѣльщикъ.
vienkāršā darba strādnieks.	gemeiner Arbeiter. чернорабочій.
gadījuma strādnieks; strādnieks dažādiem darbiem.	Arbeiter (m.) für jegliche Arbeiten. сдѣльщикъ.
nesējs; pienesējs (ķieģeļu —; kaļķu —).	Träger(m.); Ziegelträger; Kalkträger. подносчикъ; ношакъ.
4 būvdarbi.	Bauarbeiten (f. pl.). строительныя работы.
dienas darbs.	Tagesarbeit (f.). поденная работа.
darbs vienā paņēmienā; — — rāvienā. Noteikts darba daudzums, kas padarāms noteiktā laikā par iepriekš nolīgtu atalgojumu.	die in einer bestimmten Zeit zu liefernde Arbeit für eine vorher vereinbarte Summe; Arbeit (f.) die ohne Unterbrechung ausgeführt wird. работа на — урокъ; урочная работа.
5 virsstundu darbs; darbs pēc nolīgtā laika.	Überstundenarbeit (f.). сверхурочная работа.

gabaldarbs (t. k.); akorddarbs.	Stückarbeit (f.); Akkordarbeit; akkordierte Arbeit. поштучная работа; подрядная —; работа по подряду; сдѣльная работа.	1
darbu ņemt, saņemt uz apgabalu; gabaldarbu ņemt; akorddarbu —.	eine Arbeit in Akkord (m.) nehmen. подрядиться, подряжаться на задѣльную, подрядную или поштучную работу.	
darbu dot, nodot, izdot uz apgabalu. gabaldarbu dot, izdot; akorddarbu —, —.	eine Arbeit in Akkord (m.) geben; — — — — vergeben. сдать,-вать работу по подряду; —, — задѣльную или поштучную работу.	
darbs uz brīva līguma; gadījuma darbs; blakus —; brīvi līgts —.	nebenbei ausgeführte Arbeit. сдѣльная работа; сдѣлье.	2
darbs uz pasūtinājumu (Dr. Kasparsona ieteikts); pasūtināts darbs; pasūtīts — (t. l.); darbs uz pasūtījumu (t. l.).	Arbeit (f.) auf Bestellung (f.); bestellte Arbeit. работа по заказу; заказанная работа.	3
rokrocīgs darbs.	Arbeit (f.) über dem Arm (m.). черезручная работа; посредническая —.	4
kopdarbs (M.E.); kopas darbs; paušāldarbs.	Pauschalarbeit (f.); Bauscharbeit. артельная работа; валовая —; работа оптомъ; — артелью.	5

1 pēcdarbi.	nachträgliche Arbeiten (f. pl.). добавочныя работы.
2 papildu darbi.	Ergänzungsarbeiten (f. pl.). дополнительныя работы
3 blakus darbi.	Nebenleistungen (f. pl.). побочныя работы.
4 remontdarbi.	Remontearbeiten (f. pl.). ремонтныя работы.
5 ikgadīgais remonts.	alljährliche Remonte. ремонтъ изъ года въ годъ.
6 kapitālremonts.	Kapitalremonte (f.). капитальный ремонтъ.
darbs uz zaķa (t. l.); slikti izpildīts darbs, kas pārlabojams vai (par jaunu) pārstrādājams.	mangelhaft ausgeführte Arbeit, die bald ergänzt oder erneuert werden muss. неисправная, плохая работа.
darbgaita; 7 darba gaita; darbu —.	Arbeitsfolge (f.); Arbeitsvorgang (m.). ходъ работъ.
līgt, nolīgt strādniekus.	Leute (pl.) in Arbeit (f.) nehmen. нанимать, -нять работниковъ.
rīkot strādniekus stāties darbā; — — ķerties pie darba.	Leute (pl.) an die Arbeit stellen. подрядить людей къ работѣ.
ņemt (logus, durvis . . .) darbā.	in Arbeit (f.) nehmen. принимать, -нять на изготовленіе.
darbā būt (logi, durvis . . . ir darbā).	in Arbeit (f.) sein. находиться въ работѣ.

darbā būt pie . . .; strādāt pie	bei jemandem in Arbeit sein. работать у кого нибудь.
ķerties pie darba; stāties, iestāties darbā.	an eine Arbeit gehen; sich an eine Arbeit machen; eine Arbeit vornehmen. приниматься; -няться за работу.
pelnīt; nopelnīt; izpelnīt.	erarbeiten; durch Arbeiten (n.) verdienen. выработать, -батывать; заработать, -батывать.
alga; darbalga; atalgojums.	Lohn (m.); Arbeitslohn. заработная плата. 1
dienas alga.	Tagelohn (m.). поденная плата. 2
maksa uz apgabala; — par gabalu.	akkordierter Preis. подрядная цѣна; задѣльная плата; условленная —. 3
klausība (Dr.); klaušas (Dr.); ceļu —; malkas —; pagasta, sabiedrības vai kungu klaušas; darba —; klaušas naudā vai graudā.	Leistungspflicht (f.); Naturalleistung (f.); Gehorchsleistung; Frondienst (m.). трудовая повинность; окружная —; земская —; служба; барщина. 4

Pagastvalde var uzlikt ceļu vai malkas klaušas saimniekiem; katram pagasta saimniekam jālabo zināms ceļa gabals vai jāpieved norādīts malkas daudzums pagastnama, skolas, nespējnieku mājas u. t. t. apkurināšanai.

Savstarpīgās pretugunsbiedrības valde var izsludināt klaušas saviem biedriem. Ja kādam biedrim nodegusi kāda ēka, tad citiem biedrības biedriem bez atlīdzības jāpieved noteikts daudzums būvmateriālu, ēkas atjaunošanai.

vezumnieku klaušas.	Fuhrdienst (m.); Fuhrfrone (f.). барщина съ подводою; повинность — —.

zirdzenieku klaušas.	Pferdefrone (f.). барщина съ лошадьми.
1 klaušinieks (Dr.); gaitnieks (M. E.).	Fronarbeiter (m). барщинникъ; батракъ.
klaušās iet; — braukt; pildīt klaušas; gaitot (M. E.).	Gehorch (m.) leisten; Frondienste (m.pl.) —; fronen. отбивать повинность; работать на барщину; барщину править.
klaušu nauda; nauda, ko maksā atpērkoties no klaušām.	Frongeld (n.). оброкъ.
2 talka; [rīkot talku, iet talkā, braukt —].	„Zusammengebetene Arbeitsgemeinschaft" (M. E.). толóка.

Savstarpīga izpalīdzība ar darbaspēku vai transporta līdzekļiem, īpaši steidzamos gadījumos vai arī lielāku darbu veikšanai. Atlīdzība talceniekiem netiek maksāta, bet talkas rīkotājs viņus labi pamielo un vajadzības gadījumā iet savukārt par talcenieku saviem kādreizējiem palīgiem. Arī privāta sabiedrība var sarīkot talku (piem. biedrības pārstāvji var lūgt biedrus talkā būvmateriālu piegādāšanai būvvietā jaunceļamam biedrības namam). Šādā talkā kopējs darbs tiek veikts bez tiešas atlīdzības, jo darba augļus vēlāk lietos paši darba darītāji.

„Bestellung (f.) der Bauern eines Ortes für einen Tag (gegen Bewirtung) zu einer Landarbeit" (J. Pavlovsky, russisch-deutsches Wörterbuch). Gegenseitige Aushilfe mit Arbeitskraft oder Transportmitteln zur Verrichtung einer dringenden oder einer grösseren Arbeit, wobei die Teilnehmer keine Löhnung, sondern nach verrichteter Arbeit einen Schmaus bekommen. Der Initiator einer solchen Arbeitsgemeinschaft muss seinerseits mit Arbeitskraft oder Transportmitteln an der von seinem Nachbar zusammengebetenen Arbeitsgesellschaft teilnehmen. Eine derartige Arbeitsgesellschaft kann auch von einer privaten Institution zusammengerufen werden (z. B. vom Vorstande einer Vereinigung, zur Heranschaffung von Baumaterial für ein zu erbauendes Vereinshaus), in welchem Falle die Mitglieder der Institution zur gemeinsamen Arbeit gebeten werden, wobei Gegenseitigkeit der Leistung nicht in Betracht kommt.

„Сборъ населенія къ одному хозяину, по кличу для дружной работы на одинъ день; хозяинъ угощаетъ толочанъ, и этимъ способомъ за одинъ разъ снимаетъ хлѣбъ, выкашиваетъ лугъ и т. п.“ (В. Даль, толковый словарь.) Взаимная помощь въ видѣ рабочей силы или транспортныхъ средствъ для исполненія спѣшной или значительной работы. Соучастникамъ толоки вознагражденіе не полагается. Хозяинъ, пригласившій толочанъ, даетъ имъ угощеніе и самъ долженъ принимать участіе въ новой толокѣ, провозглашаемой его сосѣдомъ. На толоку можетъ приглашать своихъ членовъ, правленіе частнаго общества (напр. для доставки строительн. матер. на мѣсто постройки зданія для обществ. собраній), въ какомъ случаѣ взаимность утрачивается, но толочане пріобрѣтаютъ право впослѣдствіи пользоваться плодами совокупной работы.

būves izmaksa; — izdevumi.	Baukosten (pl.). стоимость постройки; издержки по постройкѣ; — на постройку.	1
būvsumma.	Bausumme (f.). сумма, необходимая на постройку.	2
paušālsumma; kopas summa.	Pauschalsumme (f.). валовая сумма.	
izmaksa līdz pusbūvei (t. k.); pusbūves izmaksa.	Rohbaukosten (pl.). стоимость постройки вчернѣ.	3
izbūves izmaksa. [Ēkas izbūvē ietilpst darbi, kas darāmi pēc ēkas pabeigšanas pusbūvē].	Ausbaukosten (pl.). стоимость отдѣлки постройки.	4
pēcrēķins; papildu rēķins.	Nachrechnung (f.). дополнительный счетъ.	5
uzrēķins; uzrēķina summa.	Aufschlag (m.) zum Preise (m.); Aufschlagsumme (f.). начетъ; надбавленіе; начетная сумма.	6

1	būves ienākumi; ieņēmumi no būves.	Baurevenüen (f. pl.); Einkünfte (f. pl.) von einem Bau. доходъ съ постройки.
2	būves uzraudzība; būvdarbu —.	Bauaufsicht (f.); Aufsicht von Bauarbeiten (f. pl.). строительный надзоръ; надзоръ за производствомъ строительныхъ работъ.
3	būvlikumi.	Baugesetz (n.). строительный законъ.
4	būvnoteikumi.	Bauordnung (f.); Bauverordnung. строительный уставъ; строительное положеніе.
	būves reglements (Dr.); — normas.	Baureglement (n.). строительное урочное положеніе.
5	būvvalde; būvnodaļa.	Bauamt (n.); Bauabteilung (f.). управленіе по строительной части; строительное отдѣленіе; строительная часть.
6	būvrevidents.	Baurevident (m.). строительный ревизоръ
7	atbildīgais būves vadītājs.	verantwortlicher Bauleiter. отвѣтственный руководитель постройки.
8	būvtiesība.	Bauberechtigung (f.). право на постройку; — — сооруженіе постройки.

būvtiesīgs.	bauberechtigt. имѣющій право возвести, -водить постройки.	1
tiesība būvēt.	Baurecht (n.); das Recht zu bauen. право строиться.	
apbūves tiesība.	Bebauungsrecht (n.). право застройки.	2
būves atļauja; — koncesija; atļauja būvēt; — būvi celt.	Baugenehmigung (f.); Baukonzession (f.); Bauerlaubnis (f.). разрѣшеніе на постройку; — — возведеніе постройки.	3
būves izziņa.	Baubericht (m.). отчетъ о состояніи работъ; вѣдомость; донесеніе о производимой постройкѣ.	4
sniegt izziņu.	Bericht (m.) erstatten. дать, давать отчетъ.	
būvdarbu pieteikšana (būvrevidentam).	Anmeldung (f.) von Bauarbeiten (f. pl.). заявленіе о строительныхъ работахъ (строительному ревизору).	5
būvdarbu iesākuma pieteikšana.	Anmeldung (f.) des Baubeginnes (m.). заявленіе о началѣ стр. работъ.	
būvdarbu pieņemšana.	Abnahme (f.) der Bauarbeiten (f. pl.). пріемка строительныхъ работъ.	6

1 būves pieņemšana.	Bauabnahme (f.). пріемка постройки.
2 spāru svētki.	Richtfest (n.). пиръ (для плотниковъ и каменщиковъ) по отстройкѣ зданія вчернѣ.
3 paģiras.	Katzenjammer (m.). похмелье.
paģiru pirmdiena; [zilā mandega (t. l.)].	der blaue Montag. понедѣльникъ — похмельникъ; понедѣльникъ — бездѣльникъ.

C.

Būvkonstrukcijas.
Baukonstruktionen.
Строительныя конструкціи.

I.

Sastatnes; stalažas. — Gerüste (n. pl.). Строительные лѣса.

sastatnes (t. k.). (Vairāk jēdzienu aptveŗošs vārds).	Gerüst(n.); Gerüste(n.pl.) строительные лѣса; подмостные —; подмостки.	1
stalažas. Ar vārdu stalažas apzīmē parastās sastatnes, kādas lieto celtniecībā.	Baugerüste (n. pl.); Stellage (f.). стелажи; лѣса при возведеніи постройки.	2
sastatnes vai stalažas pagatavot; — — — sastatīt.	Gerüste (n. pl.) herstellen. устроить, устраивать лѣса.	
sastatnes vai stalažas uzstādīt; — — — uzstatīt.	Gerüste (n. pl.) aufstellen; — errichten; einrüsten. установить, возводить, возвести лѣса.	
sastatnes vai stalažas nojaukt.	Gerüste (n. pl.) abschlagen, abrüsten, abreissen. разобрать, разбирать лѣса.	
stāvīgas, izturīgas sastatnes vai stalažas.	standfestes Gerüst. прочные лѣса.	
stingas sastatnes; sastindzinātas stalažas.	versteiftes Gerüst. жесткіе лѣса.	3
sastatnes vai stalažas stindzināmas ar pretvēja saitēm.	Gerüste (n. pl.) sind durch Windstreben (f. pl.) zu versteifen. скрѣпить, -лять лѣса вѣтровыми связями.	

sastatnes vai stalažas nodrošināt pret sānisku izvirzīšanos; — — — — — sašķobīšanos. Pret sānisku izvirzīšanos sastatnes nodrošināmas ar diagonāliem pretgāžņiem jeb pretvēja saitēm.	Gerüste (n. pl.) gegen seitliches Ausweichen sicherstellen; — — seitliche Verschiebung sichern. предотвратить боковой сдвигъ лѣсовъ.
sastatnes vai stalažas nodrošināt pret atsvēršanos.	Gerüste (n. pl.) vor Ablösen (n.) sichern. предохранить отваливаніе лѣсовъ отъ постройки.
sastatnes vai stalažas paķīlēt.	Gerüste (n. pl.) unterklotzen; — unterkeilen. подклинить, -нивать лѣса.
1 stalažu koki; sastatņu —.	Rüsthölzer (n. pl.); Rüstenhölzer. деревянный матеріалъ для устройства лѣсовъ.
sastatņu vai stalažu kārts; 2 — stāvkoks, stabs, statnis.	Gerüststange (f.); Standbaum (m.); Gerüstbaum. стойка, стоякъ, столбъ при лѣсахъ.
stalažu slitenis (M.E.); sastatņu kopturis; 3 — kopturdēlis; — kopturkārts.	Längsriegel (m.) am Gerüst (n.). сляга; обвязка; кладь при лѣсахъ.
sastatņu bomis; stalažu —; 4 — šķērsis; — šķērskārts; — šķērsdēlis.	Querriegel (m.) am Gerüst (n.). палецъ при лѣсахъ; поперечная кладь — —.
sastatņu vairogs; — 5 aizsargvairogs; aizsargu širmis (t. l.).	Schutzschirm (m.) am Gerüst (n.). предохранительный щитъ при лѣсахъ.

aizsargu margas.	Schutzgeländer (n.). ограда, перила при лѣсахъ.	1
margu rokturis.	Handgriff (m.) am Geländer (n.). поручень ограды.	
margu statnis.	Geländerpfosten (m.). стойка ограды.	
kāpnes; kāptuves; laipas; kāpņu laipas.	Gerüstleiter (f.); Laufbrett (n.); Laufsteg (m.) am Gerüst (n.). стремянка, лазня; доски съ набитыми брусками.	2
pārvietojamas sastatnes; — stalažas.	transportable Gerüste (n. pl.). переносные, передвижные лѣса.	3
pastāvīgas sastatnes; — stalažas; pamatsastatnes.	beständiges Gerüst. коренные лѣса.	4
kāršu stalažas.	Stangengerüst (n.). жердевые лѣса.	
āži; buki; kraģi.	Böcke (m.pl.); Schragen (m. pl.). козлы.	5
āžu sastatnes; — stalažas: stalažas uz āžiem, bukiem jeb kraģiem.	Bock- oder Schragengerüste (n. pl.). стелюги.	
turas (t. k.); arkturas; tiltturas. Turas tiek izveidotas pēc iepriekšējās aplēses; viņas pieskaitāmas vispamatīgākām sastatnēm.	abgebundenes Gerüst. подмосты; подмостные лѣса.	6

spriešļturas. 1 Spriešļturas tāpat kā arkturas sastādās no apakšējiem rāmjiem, ribojuma un segas jeb klāja.	Gewölberüstung (f.). подсводныя подмосты.
ribojums (a. a.).	Lehrgerüst (n.). кружала.
neatbalstīts ribojums; bezbalstu ribojums.	freitragendes Lehrgerüst. кружала на вѣсу.
mugurkoks; 2 palodas planka; — sija.	Bogensturz (m.); Bohle (f.); Beilage (f.). косякъ; дугообразная перекладина.
3 lokriba (t. k.).	Lehrbogen (m.). кружальное ребро.
ribojuma sega; 4 — klājs; — latojums.	Lehrgerüstschalung (f.); Lehrgerüstbelattung (f.). кружальная опалубка; — обрѣшетка.
ribojuma balsti.	Stützen (f. pl.) unter dem Lehrgerüst (n.). подпоры кружалъ.
5 atribošana; ribu atlaišana (t. k.).	ausrüsten (n.) (eines Bogengerüstes). раскружаливаніе.
atribot (arku vai velvi).	Ausrüsten (einen Bogen oder ein Gewölbe). раскружаливать (арку или сводъ).
izbīdītas sastatnes; — stalažas.	fliegendes Gerüst; Ausschussgerüst (n.). выдвинутые или летучіе лѣса.
redeļtrepes; 6 pieslienamās trepes; slietnes.	Leiter (f.). приставная лѣстница.

slietņu (a. a.) sastatnes; stalažas, kas sastādītas no redeļtrepēm jeb slietnēm.	Leitergerüst (n.). лѣса изъ приставныхъ лѣстницъ.	
atbalstenes (a. a.); atbalstu trepes.	Stütztreppe (f.); Stützleiter (f.). откидная стоячая лѣстница.	1
uzstādīt sastatnes; — stalažas; — ribojumu; — tiltturas.	ein Gerüst (n.) errichten, oder aufstellen; — Lehrgerüst ———; — Brückengerüst ———. установить лѣса; — стелажи; — кружала; — подмостные лѣса.	
klāsts (M. E.); dēļu platforma.	Plattform (f.); Bretterplattform. помостъ изъ досокъ; досчатая платформа.	2
dēļu paklājs.	Bretterlage (f.). досчатая настилка.	3
ieveidne (t. k.); klājs; sega.	Schalung (f.). опалубка.	4
stute; atgāznis; koka vai metalla balsts slīpā stāvoklī.	Stütze(f.);Stützbaum(m.); Stütze in schräger Stellung(f.); Strebe(f.). подпора; подпорка; опора; подкосъ.	5
balstīt (t. k.); atbalstīt; stutēt; atstutēt.	stützen; unterstützen. подпирать; ставить подпоры.	6
paliktnis (t. k.); paliktne.	Unterlage (f.); Stützholz (n.). подставка; подкладка; подкладина.	7

1	balstoša ierīce.	Stützvorrichtung (f.). опорное приспособленіе.
2	pabalstenis.	Stütze (f.) in vertikaler Stellung (f.); Pfosten (m.). подмога; помочь.
3	balzums; balgzdi (M. E.); balzumšķērsis.	Spannriegel (m.). затяжка; затяжной брусъ.
4	šķērsis; šķērskoks.	Querholz (n.); Querriegel (m.). поперечина; поперечный брусъ.
5	spīle; spraislis.	Spreize (f.); Spreizholz (n.); Sperrholz. распорка.
6	saite; sakabe; savilktne.	Band (n.); Zugstange (f.). связь; связка; затяжка.

II.

Sienas. — Wände (f. pl.). — Стѣны.

iežogojums; aizžogojums.	Umzäunung (f.); Einfriedigung (f.). ограда; огражденіе; изгородь.	1
iežogot; aizžogot.	umzäunen; einfriedigen; огородить, огораживать; обносить заборомъ.	
žogs.	Zaun (m.). заборъ; изгородь.	2
zediņu žogs.	Staketenzaun (m.). палисадникъ; палисадъ; частоколъ.	
zediņš; zediņi.	Stake (f.); Staken (m.); Staketenholz (n.); Stakholz. жерднякъ; палисада; палисадныя тычины.	3
režģu žogs; režģots žogs.	Gitterzaun (m.). рѣшетчатый заборъ; рѣшетникъ.	4
pīts žogs.	Bindwerk (n.); geflochtener Zaun. плетень; плетневый заборъ.	
aizsargžogs; pagaidu žogs.	Notzaun (m.); provisorischer Zaun. временный заборъ.	5
caurredzams žogs.	durchsichtiger Zaun. сквозной заборъ.	
sēta; ciešs žogs; necaurredzams —.	fester, undurchsichtiger Zaun. глухой заборъ; сплошной —.	6

1	mūris; mūŗa siena (skat. „mūrnieku darbi").	Mauer (f.) (siehe: „Maurerarbeiten"). каменная стѣна (см. „каменныя работы").
2	brīvstāvoša siena; brīvstāvošs mūris.	freistehende Wand; — Mauer. свободностоящая стѣна; отдѣльная —.
3	atbalstsiena; atbalstmūris. Ar atbalstsienām aiztur zemes nogāzes.	Stützmauer (f.); Widerlagsmauer. подпорная стѣна.
4	ēku sienas.	Gebäudewände (f. pl.). стѣны зданій.
5	ārsiena.	Aussenwand (f.). наружная стѣна.
6	iekšsiena.	Innenwand (f.). внутренняя стѣна.
7	garensiena.	Längswand (f.). продольная стѣна.
8	šķērssiena.	Querwand (f.). поперечная стѣна.
9	kapitālsiena.	Kapitalwand (f.). капитальная стѣна.
10	apkrauta siena; noslodzīta —.	belastete Wand. нагруженная стѣна.
11	starpsiena.	Scheidewand (f.). перегородка; переборка.
12	frontes siena; pretskata —.	Frontwand (f.). фронтонная стѣна.
13	robežsiena; robežmūris.	Grenzmauer (f.). межевая стѣна; пограничная —.
14	pretugunssiena; ugunsmūris; [brantmūris (t. l.)].	Brandmauer (f.). брандмауеръ.

zelmiņa siena.	Giebelwand (f.). фронтонная стѣна; щипцовая —.	1
drempeļsiena; pažobeles siena; drempelis.	Drempelwand (f.); Drempel (m.). дремпельная стѣна.	2
attika (P. Kl.); virsdzegas siena; — sieniņa.	Attika (f.). аттикъ.	3
margu siena; margas.	Gitterwand (f.); Brustwehr (f.). парапетъ; перила; стѣнка въ грудь.	4
aizmargojums (M.E.).	Gitter (n.); Geländer (n.). парапетъ; перила.	5
sienas zokelis; virspamats; sienas pakāje.	Sockel (m.) einer Wand. цоколь; подножіе стѣны.	6
barjēra; aizsprostojums; margas.	Barriere (f.); Sperre (f.); Geländer (f.). барьеръ; перила.	7
sienas virsma; — laukums; — pieresvirsma.	Wandoberfläche (f.). поверхность стѣны.	8
sienas virsmas apdare; — — apstrādāšanas veids; — — — paņēmiens.	Bearbeitungsart (f.) der Oberfläche einer Wand. отдѣлка поверхности стѣны; обдѣлка— —.	9
dzega (t. k.); [zimze (t. l.)].	Gesims (n.). карнизъ.	10
vaiņagojošā dzegas daļa.	krönender Teil eines Gesimses (n.). вѣнчающая часть карниза.	

	pārkarīgā (Endz.) dzegas daļa.	überragender Teil eines Gesimses (n.). свѣшивающаяся часть карниза.
	balstošā dzegas daļa.	stützender Teil eines Gesimses (n.). подпирающая часть карниза.
1	kupla dzega; bagātīgi izveidota —.	reich profiliertes Gesims. богато убранный карнизъ.
2	galvenā dzega.	Hauptgesims (n.). главный карнизъ.
3	vaiņagdzega; vaiņagojošā dzega.	Kranzgesims (n.). вѣнчающій карнизъ.
4	zokeļdzega; zokeļa dzega; vīrspamatu dzega.	Sockelgesims (n.). цокольный карнизъ.
5	apmaļdzega; apmaļu dzega.	Bandgesims (n.). небольшой карнизъ, вытягиваемый вокругъ оконъ и дверей.
6	jostas dzega.	Gurtgesims (n.). поясной карнизъ; поясокъ.
7	sloksne; stāva jeb svērtena sloksne.	Lisene (f.). поясъ (вертикальный).
8	architravs; sijotne.	Architrav (m.); Gebälk (n.). архитравъ.
9	frīzs (t. k.); josla (t. k.).	Fries (m.). фризъ.
10	karnīzs.	Karnies (n.). карнизъ.

dzegas aploks; — aplocījums.	abgerundete Gesimsecke. карнизъ, огибающій закругленный уголъ зданія.	1
dzegas aplauzums.	Kropf (m.) eines Gesimses (n.); Kröpfung (f.) — —; Verkröpfung (f.) — —. изгибаніе карниза подъ угломъ; образованіе колѣна.	2
dzegu aplauzt; — aplauzīt leņķī (vairākkārtīgi).	ein Gesims kröpfen. огибать карнизъ; дѣлать колѣно; сгибать подъ прямымъ угломъ.	3
dzegas pārķērums; dzega ar lielu pārķērumu; stipri pāri stāvoša dzega; — izlaista —; — pārkarīga (Endz.) —.	Ausladen (n.), Vorkragen (n.) eines Gesimses (n.). выносъ карниза; выступъ —.	4
dzegas šļaupsts; — šļaupums; — nošļaupums.	Abwässerung (f.) eines Gesimses (n.); Abschrägung (f.) — —. скосъ карниза; скатъ —; покатость —; спускъ —.	5
lāsenis (a. a.).	Wassernase (f.). слезникъ.	6
ar šablonu vilkta dzega.	gezogenes Gesims. тяга; тянутый карнизъ.	
dzeguļi (M. E.); dzeguļu rinda; sienas dzeguļi.	Mauerzinnen (f.pl.); Mauerzacken (f. od. m. pl.); Schartenzeile (f.). зубцы на верху стѣны.	7
dzeguļots; dzeguļains.	mit Zinnen (f. pl.) versehen. съ зубцами; зубчатый.	8

1	sienas virzums.	Wandflucht (f.). направленіе стѣны.
2	sienas izvirzums.	Wandvorsprung (m.). выступъ стѣны.
3	sienas aila; — aile (t. k.).	Wandöffnung (f.). отверстіе, проемъ въ стѣнѣ.
4	niša sienā; ielodze —; iedobums —.	Nische (f.) in einer Wand; Wandvertiefung (f.). ниша въ стѣнѣ; углубленіе — —.
5	sienas pīlārs.	Pilaster (m.); Wandpfeiler (m.). пилястра; пристѣнный столбъ.
6	pīlāra izvirzums.	Pilastervorsprung (m.); Pfeilervorlage (f.). выступъ пилястры.
7	pretbalsts; atbalstis.	Widerlager (n.). контрфорсъ.
8	pretbalstpīlārs. atbalstpīlārs;	Strebepfeiler (m.). подпора; контрфорсъ.
	pretbalstpīlārs ar ierāvumiem; — ar atkāpēm.	stufenförmiger Strebepfeiler; Strebepfeiler (m.) mit Absätzen (m. pl.). контрфорсъ съ наружною гранью, выдѣланною уступами.
9	sienas pretbalsts; — atbalsts.	Stütze (f.) einer Mauer. контрфорсъ стѣны.
10	balsteklis (t. k.); konzolis (t. l.); konzole (Dr.).	Konsole (f.); Tragstein (m.). консоль; кронштейнъ.
11	pasiena (t. k.); panēlis.	Paneel (n.); Lambris (m.). панель.

pildiņu pasiena;
— panēlis.

Paneel (n.) in Füllungen (f. pl.); Täfelung (f.). 1
филенчатая панель.

pasienas apšuvums;
— ietērps;
panēļa —.

Paneelverkleidung (f.).
обшивка панелью.

rotlīste virs pasienas.

Stableiste (f.), Zierleiste über einem Paneel(n.). 2
багетъ; багетка надъ панелью.

gulbūve (Endz.);
guļbūve (t. l.).
griezt (M. E.), uzgriezt gulbūvi; cirst, uzcirst —.

Blockbau (m.). 3
срубъ.

gulbūves sienas ar pakšiem;
— — salaistas pakšos.

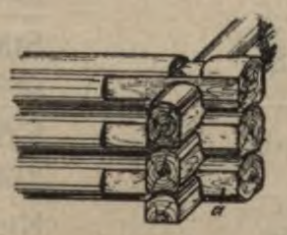

Blockwände (f. pl.) mit Norken (f.pl.) — mit Vorköpfen (m. pl.).
стѣны сруба съ отстаткомъ конца.

paksis;
pakšķis;
pakši.

a

Norke (f.); Vorkopf (m); Norken (f. pl.); Vorköpfe (m. pl.). 4
часть бруса отъ конца до перваго гнѣзда.

gulbūves sienas dzeguļos;
— — salaistas dzeguļaini.

Blockwände (f. pl.) mit Verzinkungen (f. pl.); —mit Zinken(f.pl.)
стѣны сруба сопряженныя въ лапу.

kaķēta siena;
gulbūves siena.

Blockwand (f.). 5
стѣна сруба.

gulbūves vaiņags.

Balkenkranz (m.), Balkenreihe (f.) an einem Blockbau (m.).
вѣнецъ сруба.

	režģu būve (t. k.); stāvbūve; statņu būve.		Fachwerk (n.); Fachwerkbau(m.). фахверкъ; фахверковая постройка.
1	režģu siena; statņu —; siena statņos; režģota siena.		Fachwerkwand (f.); Ständerwand. фахверковая стѣна.
2	pamatvaiņags; pamatu vaiņags.	a	Schwelle (f.). обвязка.
3	virsvaiņags.	b	Rahmen (m.). насадка.
4	statnis, sienai blakus.	e	Ständer (m.). стойка.
5	stūŗa statnis.	d	Eckständer (m.). угловая стойка.
6	statnis, sienai blakus		Klebpfosten (m.). пристѣнная стойка.
7	spraislis; [sprieslis (t. k.)].	g	Riegel (m.). ригель.
8	atgāznis.	f	Strebe (f.). подкосъ; раскосъ.
9	pretgāznis.		Gegenstrebe (f.). контрраскосъ.
10	ailas statņu sienās; iedaļas — —. Statņu sienās ailas top aizpildītas ar dažādiem materiāliem.		Fächer (n. pl.), Gefache (n. pl.) einer Fachwerkwand. отверстія, промежутки, проемы фахверковой стѣны.
11	ieplankot, aizplankot, dēļot stāvbūvei sienas.		Wände (f. pl.) eines Fachwerks (n.) mit Planken verschalen. задѣлать планками промежутки фахверковой стѣны.

kriteņi (M. E.). Dažkārt statņu sienās ailas aizpilda ar līmenī novietotiem koka materiāliem, šādā stāvoklī ievietotus kokus sauc par „kriteņiem“.	— —	1
kleķis (P. Kl.); kleķa būve; mālu kleķis; kaļķu —.	Pisébau (m.). глинобитная постройка; известковобитная —.	2
kleķa siena (P. Kl.); blietēta —. Kleķa sienas top blietētas koka vai metalla ieveidnēs.	gestampfte Wand. набивная стѣна.	3
ar māliem ziesta siena.	mit Lehm (m.) beworfene oder bestrichene Wand. мазанковая стѣна.	4
apmesta siena; siena zem apmetuma (skat. „apmetēju darbi“).	verputzte Wand (siehe: „Putzarbeiten“). оштукатуренная стѣна; покрытая штукатуркой — (см. „штукатурныя работы“).	5
siena ar ģipša vai mākslīga marmora rotājumiem; — ar stuka izstrādājumiem.	Stuckwand (f.); bestuckte Wand. стѣна разукрашенная лѣпной работой.	
izšuvota siena; izšuvots mūris (skat. „mūrnieku darbi“).	ausgefugte Wand; — Mauer (siehe „Maurerarbeiten“). стѣна съ расшивкою швовъ (см. „каменныя работы“).	6
sienas ietērps. Mūri ietērpt kvādeņos, akmeņa plātnēs vai veidnētos ķieģeļos.	Verblendung (f.) einer Mauer. облицовка стѣны.	7

1	sienas apšuvums (P. Kl.); — apšuve (t. k.). Koka sienu apšūt ar sarievotiem dēļiem.	Verkleidung (f.) einer Wand; Verschalung (f.) — —. обшивка стѣны.
2	sienas sevināšana (t. k.); — izolēšana (t. k.). Sienas top sevinātas pret mitrumu, pret temperātūras maiņām un pret skaņu vai trokšņu caurvadīšanu.	Isolieren (n.) einer Wand. изолированіе стѣны.
3	sevināmā kārta (t. k.); sevināmais slānis; izolācijas — (t. k.).	Isolationsschicht (f.). изоляціонный слой.
4	gaisa šķirkārta.	Luftschicht (f.); Luftisolierschicht. воздушная прослойка.
5	siena ar gaisa šķirkārtu.	Wand (f.) mit einer Luftschicht. стѣна съ воздушной прослойкой.
	sienu vai mūri oderēt, izoderēt.	eine Wand mit Futter (n.) versehen. возводить футеровку или набивку стѣны.
6	odersiena; odersieniņa; odere.	Futtermauer (f.); Futter (n.). обшивка стѣны; футеровка —; стѣнная одежда.
7	valnis; akmeņu —; vale; zemes —.	Wall (m.); Erdwall. валъ.

III.

Arkas. — Bögen (m. pl.). — Арки.

1.

Vispārīgā daļa. — Allgemeiner Teil. — Общая часть.

aila; aile (t. k.).	Öffnung (f.) in der Wand. отверстіе; проемъ; просвѣтъ въ стѣнѣ.	1
loga aila; durvju —.	Fensteröffnung (f.); Türöffnung. оконный проемъ; дверной —.	
ailas sprauga.	Spannweite (f.) einer Öffnung. пролетъ отверстія.	
aila caurskatā.	Öffnung (f.) im Lichten (n.). отверстіе въ свѣту; — въ просвѣтѣ.	2
ailu pārsegt; — pārklāt; — pārvelvēt.	eine Öffnung überdecken; — — überwölben. перекрыть, перекрывать отверстіе.	
paloda; palodas akmens; — sija.	Türsturz (m.); Fenstersturz; Architravbalken (m.). архитравъ, дверной или оконный; архитравная балка.	3

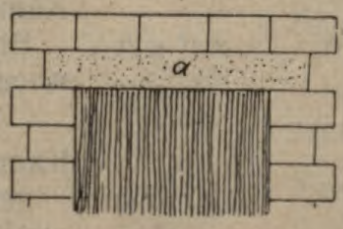

a

1 arka.

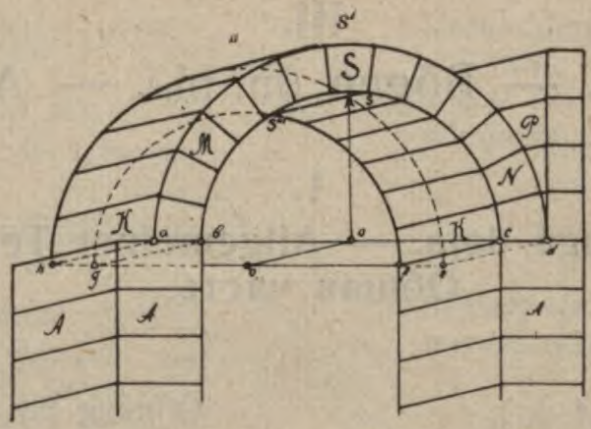

Bogen(m.).
арка.

---

pārsviest jeb pārmest ailai arku;
ailu pārsegt jeb pārklāt ar arku.

eine Öffnung mit einem Bogen überwölben oder überspannen.
перекрыть, -вать отверстіе аркой.

---

saņemt arku;
2 arkas cekulā iespraust saņēmēju akmeni.

einen Bogen schliessen; den Schlusstein verlegen.
уложить замковый или ключевой камень въ аркѣ.

---

vai arka jau saņemta?
vai saņēmējs jau iesprausts?

ist der Schlusstein schon verlegt?;
ist der Bogen schon geschlossen?
уложенъ ли замковый камень въ аркѣ?

---

arkas sākums;
3 pirmo arkas akmeņu apakšējā virsma.

c d e f;
a b g h

Kämpfer (m.) des Bogens (m.); Anfang (m.) des Bogens.
начало арки.

---

arkas sākuma plakne.

a d e h

Kämpferfläche (f.) des Bogens.
плоскость началъ арки.

---

arkas sākuma līnija.

f c; b g

Kämpferlinie (f.) des Bogens (m.).
линія началъ арки; начальная линія арки.

arkas sākuma akmeņi.	*K*	Anfänger (m. pl.); Kämpfersteine d. Bogens (m.). начальные или пятовые камни арки.	
arkas sākuma akmeņu vai ķieģeļu kārta.		Anfängerschicht (f.) des Bogens(m.); Kämpferschicht des Bogens. начальный или пятовой рядъ арки.	
arkas pakāje; atbalstsienas augšējā virsma, uz kuŗas uzgulstas arka ar savu sākumu.	*c d e f; a b g h*	Widerlager (n.) des Bogens (m.). пята арки.	*1*
arkas pakājes plakne.	*a d e h*	Widerlagsfläche (f.) des Bogens (m.). пятовая плоскость арки.	*2*
arka ar izlaistām pakājēm.		Bogen (m.) mit hervorragenden oder vorspringenden Widerlagern (n. pl.). арка съ выдвинутыми пятами.	
arkas atbalstsienas.	*A*	Widerlagsmauern (f. pl.), Widerlager (n. pl.) des Bogens (m.). устои арки; опорныя стѣны арки.	*3*
arkas cekuls.		Bogenscheitel (m.); Scheitel (m.) des Bogens (m.). вершина арки; шелыга —.	*4*
arkas cekula punkts.	*s; s'''*	Scheitelpunkt (m.) des Bogens; Bogenspitze (f.). точка шелыги арки.	
arkas cekula līnija.	*s' s''*	Scheitellinie (f.) des Bogens. линія шелыги арки.	

1	arkas piere; arkas pieres plakne.	*M S N*	Stirn (f.) des Bogens (m); Stirn- od. Schildfläche (f.) des Bogens. щека арки; щековая плоскость арки.
	arkas pieres siena.	*A S A*	Stirn- oder Schildmauer (f.) des Bogens (m.). щековая стѣна арки.
	arkas dziļums.	*f c; s s'''; b g*	Breite (f.) des Bogens (m.). глубина арки.
2	arkas stiprums.	*s s'; s''' s''*	Stärke (f.) des Bogens (m.). толщина арки.
3	arkas sprauga.	*b c*	Spannweite (f.) des Bogens (m.); Bogenweite. пролетъ арки; ширина —; просвѣтъ —.
4	arkas ass.	*o* o_1	Bogenachse (f.); Achse des Bogens (m.). ось арки.
	arkas pacēlums; — cēlums.	*o s*	Pfeilhöhe (f.) des Bogens (m.); Stich (m.) des Bogens; Bogenstich; Bogenhöhe (f.). подъемъ или выносъ арки; стрѣла подъема —.
5	arkas cekula pacila (t. k.); — — paaugstinājums.		Überhöhung (f.) des Bogens. возвышеніе подъема арки.
6	arkas spriešļakmeņi; — spriešļu akmeņi.	*M; S; N*	Keilsteine (m. pl.); Wölbsteine des Bogens (m.). арочные камни.

arkas saņēmējs akmens; — aizslēgs (t. k.).	S	Schlusstein (m.) des Bogens (m.); Bogenschluss (m.). ключевой или замковый камень арки.	1
arkas pakājes jeb sākuma spriešļakmeņi.	K	Kämpfersteine (m. pl.) des Bogens (m.). начальные или пятовые камни арки.	
arkas mugura; — ārējā virsma.		Rücken (m.) des Bogens (m.); Bogenrücken. внѣшняя поверхность арки.	2
arkas iekšējā virsma.		Laibung (f.) des Bogens (m.); Bogenlaibung. внутренняя поверхность арки.	
arkas iekšējās virsmas atšķetināšana.		Abwicklung (f.) der Laibung eines Bogens (m.). развертка внутренней поверхности арки.	3
arkas paduses.	P	Zwickel (m. pl.) des Bogens (m.). пазухи арки.	
arkas spriegums.		Spannung (f.) des Bogens; seitlicher Bogendruck (m.). распоръ арки.	4
arkas šķērsgriezuma kodols.		Kern (m.) des Bogenquerschnitts (m.). ядро сѣченія арки.	5
arkas spiediena līnija; — — līkne.		Drucklinie (f.) eines Bogens (m.). кривая давленія арки.	6
arkas atribošana; — ribu nolaišana.		Ausrüsten (n.) d. Bogens. раскружаливаніе арки.	7

2.

Arku šķiras. — Einteilung (f.) der Bögen (m. pl.). Подраздѣленіе арокъ.

1	arkas apveids (t.k.). — forma.	Umriss (m.) eines Bogens (m.); Form (f.) — —. очертаніе арки; контуръ —; форма —.
2	puscirkuļa arka; pusloce; pusloka arka.	Halbkreisbogen(m.); Zirkelbogen; Rundbogen; voller Bogen. полукруглая арка; полуциркульная —.
3	pārsedze.	scheitrechter Bogen; geradliniger —. перемычка; плоская арка; прямая —.
4	lēzna arka.	Flachbogen (m.); flacher Bogen. плоская арка; пологая —.
	elīptiska arka.	elliptischer Bogen. эллиптическая арка.
5	kurvja līknes arka; triju centru arka.	Korbbogen (m.). коробовая арка.
6	kāpjoša arka; arkas viena pakāje guļ augstāk par otru.	steigender Bogen; einhüftiger —; abschüssiger —. косуля; косоуръ, ползучая арка.
7	smailarka; smaila arka.	Spitzbogen (m.). стрѣльчатая арка.
	gotiska arka.	gotischer Bogen. готическая арка.

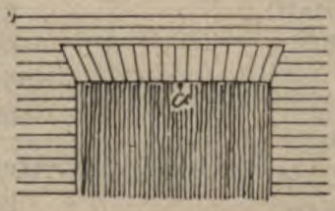

a

pieplakusi arka.	gedrückter od. stumpfer Bogen. приплюснутая арка; пониженная —.	1
arka ar paaugstinātu cekulu.	überhobener Bogen; gebürsteter —; gestelzter —; Stelzbogen (m.). возвышенная арка.	2
Tjudora arka; četru centru —.	Tudorbogen (m.). Тюдорова арка; арка по Тюдору; четырехцентровая арка.	3
uz augšu ierauta arka; arka ārloce (a. a.).	ausgeschweifter Bogen; Eselsrücken (m.). двухскатная арка; арка съ остріемъ.	
atspaidu arka; jostas arka.	Gurtbogen (m.). подпружная арка.	4
atvieglinoša arka; atslodzējoša —.	Entlastungsbogen (m.). разгрузная арка.	5
netieša arka; arka virs nišas jeb ielodzes.	Schildbogen (m.); Blendbogen; Nischenbogen. фальшивая арка.	6
dvīņu arka.	gekuppelter Bogen; Zwillingsbogen. парная арка.	7
arkāde; arku kārtojums; — kopojums; — kopa.	Arkade (f.). аркада; рядъ арокъ; галлерея изъ арокъ.	8
ačgārna arka; apgriezta —; pretspaidu —.	Erdbogen (m.); Grundbogen. обратная арка.	9
noslodzīta arka; ar slogiem apkrauta —.	belasteter Bogen. нагруженная арка.	10

IV.

Velves. — Gewölbe (n. pl.). — Своды.

1.

Velvju šķiras. — Einteilung (f.) der Gewölbe (n. pl.). — Подраздѣленіе сводовъ.

1 cilindra velve; cilindravelve.	Tonnengewölbe (n.). цилиндрическій сводъ.
pilnā cilindravelve; puscirku|a —; pusaploces —.	halbkreisförmiges Tonnengewölbe; Rundbogengewölbe; römisches Gewölbe. полный или полуциркульный цилиндрическій сводъ.
lēznā cilindravelve.	preussisches Kappengewölbe; preussische Kappe. плоскій цилиндрическій сводъ; прусскій —.
pieplakusi cilindravelve.	gedrücktes Tonnengewölbe. сжатый цилиндрическій сводъ; приплюснутый — —.
paaugstinātā cilindravelve; cilindra velve ar pacilu.	überhobenes, gebürstetes Tonnengewölbe. возвышенный цилиндрическій сводъ.
greizā cilindravelve.	schiefes Tonnengewölbe. косой цилиндрическій сводъ; (косоуръ).
kāpjošā cilindravelve; cilindra velve ar kāpjošu asi.	steigendes Tonnengewölbe; Tonnengewölbe mit ansteigender Achse. ползучій цилиндрическій сводъ; восходящій — —.

vītes veidā kāpjošā cilindravelve.	Schneckengewölbe (n.); Spiralgewölbe. винтообразный восходящій цилиндрическій сводъ; улиткообразный винтовой сводъ.	
vaļējā jeb brīvgalu velve.	offenes Gewölbe. открытый сводъ.	
abras velve.	Muldengewölbe (n.). лотковый сводъ; полусомкнутый —.	1
spoguļa velve.	Spiegelgewölbe (n.). зеркальный сводъ.	2
spoguļa velves ieloces.	Hohlkehlen (f. pl.) des Spiegelgewölbes. поддуги зеркальнаго свода.	3
krusta velve.	Kreuzgewölbe (n.). крестовый сводъ.	4
gotiskā krustavelve.	gotisches Gewölbe; Rippengewölbe. готическій сводъ.	
zvaigžņu velve.	Sterngewölbe (n.). звѣздчатый сводъ.	5
vēdekļainā velve.	Fächergewölbe (n.); Strahlengewölbe. вѣерный сводъ.	6
tīkla velve.	Netzgewölbe (n.). сѣтчатый сводъ.	7
klosteŗa velve.	Klostergewölbe (n.); Haubengewölbe; Walmgewölbe. сомкнутый сводъ; монастырскій —.	8

1	klosteŗa buŗuvelve.	offenes Klostergewölbe; übereckstehendes —. парусносомкнутый сводъ.
2	sfēriskā velve.	sphärisches Gewölbe. сферическій сводъ.
3	kupola velve.	Kuppelgewölbe (n.). купольный сводъ.
4	kupols.	Kuppel (f.). куполъ.
5	jumols (t. k.); aizsargkupols; aizsargu kupols.	Schutzkuppel (f.). предохранительный куполъ.
6	kupola buŗas; — sfēriskie trijstūŗi.	Gewölbzwickel (m. pl.) einer Kuppel; sphärische Felder (n.pl.) — —. паруса купола; сферическіе треугольники —.
7	kupola vācele; — sfēriskais segments.	Kugelkappe (f.) einer Kuppel; Kappe — —. скуфья; шаровой сегментъ купола.
	kupola gaismenis; — gaismas aila.	Auge (n.) einer Kuppel; Laternenöffnung (f.) — —. фонарь купола.
8	kupola veltnis.	Tambour (m.) einer Kuppel. барабанъ купола.
	velve virs nišas; — — ielodzes.	Nischengewölbe (n.). полукуполъ перекрывающій нишу.

baznīcas kupols; bizantiskais kupols.	byzantinische Kuppel. церковный или византійскій куполъ.	
buļu velve.	Kuppelgewölbe (n.); Helmgewölbe. парусный сводъ.	1
pilnā buļu velve.	Hängekuppel (f.); Stutzkuppel; Stichkuppel. полный парусный сводъ.	2
lēznā buļu velve.	böhmisches Gewölbe. плоскій парусный сводъ.	3
mucas velve.	böhmisches Kappengewölbe. бочарный сводъ.	4
ar stiegriem un jostām izrotāta velve.	mit Rippen (f. pl.) und Gurten (m. pl.) verziertes Gewölbe. сводъ украшенный ребрами и гуртами.	
velve ar kasetēm; — — logātiem.	kassettiertes Gewölbe. сводъ съ кессонами; — — филенками.	5
kasete; logāts (a. a. no t. k.).	Kassette (f.); Deckenfeld (n.). кессонъ; филенка; ящикъ.	6
netieša velve; dekorātīva —.	Scheingewölbe (n.). декоративный сводъ.	7
ačgārna velve; ar pakājēm uz augšu apgriezta —.	verkehrtes Gewölbe. обратный сводъ; опрокинутый —.	8

2.

Velvju konstrukcija.— Gewölbekonstruktion (f.). Конструкція сводовъ.

romiešu krustavelve;
krustavelve bez pacilas, ar taisnām cekula līnijām.

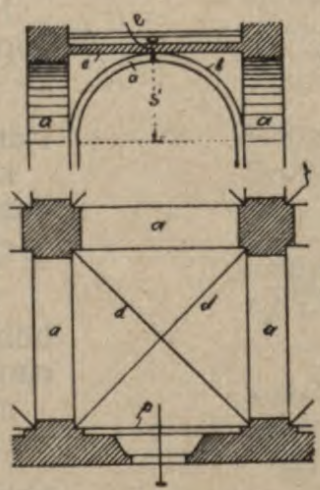

römisches Kreuzgewölbe; Kreuzgewölbe ohne Überhöhung (f.) mit geraden Scheitellinien (f. pl.).
римскій крестовый сводъ; крестовый св. безъ вспарушенности съ прямыми линіями шелыги.

---

1 velves atspaidu arka. — *a* — Gurtbogen (m.) eines Gewölbes (n.).
подпружная арка свода.

---

velves pieresloka līnija; — — līkne. — *b* — Stirnbogenlinie (f.) eines Gewölbes (n.); Schildbogenlinie — —.
щековая кривая свода.

---

velves stiprums; — biezums. — *e* — Gewölbestärke (f.); Gewölbedicke (f.).
толщина свода.

---

krustavelves pieressiena. — *p* — Stirn- oder Schildmauer (f.) eines Kreuzgewölbes.
щековая стѣна крестоваго свода.

kūkumaina velve;
velve ar kūkumainu cekula līniju.

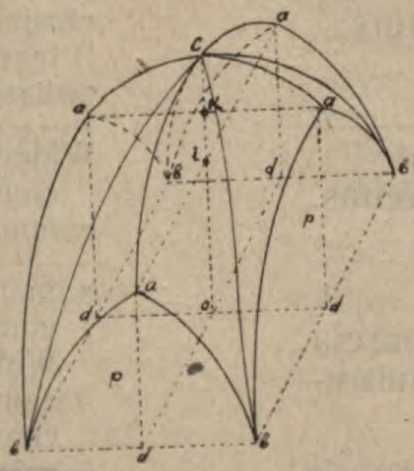

Gewölbe (n.) mit Busung (f).
сводъ съ изогнутой линіей шелыги. 1

velves sprauga;
— pārlaidums.

Gewölbespannweite (f).
пролетъ свода. 2

velves spriešļmale.

Wange (f.) eines Gewölbes.
лотокъ свода. 3

velves iesprieslis;
ievelve.

a c a b

Kappe (f.); Stichkappe; Gewölbekappe.
распалубка свода. 4

velves sākums.

Gewölbeanfang (m.); Anfall (m.) eines Gewölbes.
начало свода. 5

velves pakāju plakne.

b b b b

Widerlagsfläche (f.) eines Gewölbes; Sohlfläche — —.
пятовая плоскость свода. 6

velves pakājes.

b

Widerlager (n. pl.) eines Gewölbes; Kämpfer (m. pl.) — —.
пяты свода. 7

velve ar izlaistām pakājēm;
— — izvirzītām —.

Gewölbe (n.) mit vorspringenden Widerlagern (n. pl.); — — ausgekragten Schichten (f. pl.).
сводъ съ выпускными пятами; — съ выносными —.

1 pakājes ierāvums; — gultnes —.		einspringendes Widerlager. врѣзъ пяты.
2 velves atbalstsienas.		Widerlagsmauern (f. pl.) eines Gewölbes. опорныя стѣны свода.
3 velves slaida pāreja pieskaņoties atbalstsienām.		allmählicher Übergang vom Gewölbe zu den Widerlagern (n. pl.). плавный переходъ отъ свода къ опорнымъ стѣнамъ.
velves ass.	*d d*	Gewölbeachse (f.). ось свода.
4 velves piere.	*p*	Gewölbestirn (f.). щека свода.
velves pieressiena.	*p*	Stirnmauer (f.) eines Gewölbes (n.); Schildmauer — —. щековая стѣна свода.
5 velves pieresloks.		Stirnbogen (m.); Schildbogen eines Gewölbes. щековая арка свода; лицевая — —.
iekšējā, ieliektā velves virsma.		Gewölbelaibung (f.); innere Gewölbefläche. внутренняя, лицевая поверхность свода.
velves mugura; ārējā kūkumainā velves virsma.		Gewölberücken (m.); äussere Gewölbefläche. внѣшняя выпуклость свода.
6 velves spriešļakmens.		Gewölbstein (m.); Wölbstein; Keilstein. клинчатый камень для свода; сводный камень.

velves saņēmējs; — — akmens; — saņēmējvaiņags; — aizslēgs (t. k.). Saņemt velvi; iemūrēt velvē saņēmēju akmeni vai saņēmējakmeņu vaiņagu.		Schlusstein (m.) eines Gewölbes; Gewölbekrone (f.). замокъ свода; замковый камень —; замыкающее кольцо —.	1
velves paduses.		Zwickel (m. pl.) eines Gewölbes (n.). пазухи свода.	2
padušu aizpildīšana.		Hintermauerung (f.), Ausmauerung der Zwickel (m. pl.). забутка пазухъ.	
velves diagonālšķautnes; — diagonālstiegri.	*b c b*	Gratlinien (f. pl.) eines Gewölbes (n.). діагональныя ребра свода.	3
velve ar ierautām diagonālšķautnēm.		Gewölbe (n.) mit einspringenden Gratlinien (f. pl.). сводъ со впалыми діагональными ребрами.	
velve ar izceltām diagonālšķautnēm.		Gewölbe (n.) mit hervortretenden Gratlinien (f. pl.). сводъ съ выдающимися діагональными ребрами.	
velves stiegri; — jostas.	*a c a b c b*	Gewölberippen (f. pl.); Rippen eines Gewölbes (n.); Grate (m. pl.) — —. ребра или гурты свода.	4
velves iedaļa (a. a.).		Gewölbefach (n.); Gewölbfach. пространство между ребрами свода.	5

	pastiprinošās jostas.		Verstärkungsgurte (m. pl.). усиливающіе гурты.
1	velves spriegums.		Gewölbeschub (m.). распоръ свода.
2	velves pacēlums; — cēlums.	*o c*	Gewölbestich (m.); Gewölbehöhe (f.); Pfeilhöhe des Gewölbes (n.). подъемъ свода; выносъ —; стрѣла подъема —.
3	velves cekuls.		Scheitel (m.) eines Gewölbes. шелыга свода.
4	velves cekula punkts.	*c*	Scheitelpunkt (m.) eines Gewölbes (n.). точка шелыги свода; вершина —.
5	velves cekula pacila (t. k.); — — paaugstinājums.	*k c; i c*	Überhöhung (f.) eines Gewölbes (n.). вспарушенность свода.
	velve ar paaugstinātu cekulu; — ar cekula pacilu.		Gewölbe (n.) mit Überhöhung (f.); überhobenes Gewölbe. сводъ съ приподнятой шелыгой; вспарушенный сводъ.
	velves cekula līnijas.	*a c a*	Scheitellinien (f. pl.) eines Gewölbes (n.). линіи шелыги свода.
	kūkumaina jeb izliekta cekula līnija.	*a c a*	Scheitellinie (f.) mit Busung (f.); — — Wölbung (f.). изогнутая линія шелыги.

3.

Velvju celšana. — Gewölbebau (m.). — Сооруженіе сводовъ.

velvēšana; velves celšana.	Wölben (n.); Gewölbebau (m.); Gewölbbau. сооруженіе свода; образованіе —.	1
velvēt; pārvelvēt; pārklāt (spraugu vai telpu) ar arku vai ar velvi; pārsviest (spraugai vai telpai) arku vai velvi.	wölben; überwölben. покрывать, -крыть сводомъ; перекрывать аркой.	2
velves jūgums; — jūgs; velves nodaļa starp divām atspaidu arkām.	Gewölbejoch (n.); Gewölbeabteilung (f.). часть свода между двумя подпружными арками.	3
velves mūrējums.	Gewölbemauerwerk (n.). кладка свода.	4
mūrēt velvi ar kārtām, parallēlām velves pakāju līnijām.	auf Kuf (m.) einwölben. вести кладку свода рядами, параллельными линіямъ пятъ свода.	
mūrēt velvi skujotā kārtībā.	auf Schwalbenschwanz (m.) einwölben. вести кладку свода въ елку.	
mūrēt velvi atsevišķiem gredzeniem.	mit Ringschicht (f.) einwölben. вести кольцевую кладку свода.	
spriešļturas; velvjturas (skat. „turas“).	Gewölberüstung (f.) (siehe „Gerüste, abgebundene“). подсводные, подмостные лѣса (см. „подмосты“).	5

1	velves ribojums.	Lehrgerüst (n.) eines Gewölbes (n.). кружала свода.
2	velvjturu riba.	Lehrbogen (m.) am Lehrgerüst (n.) eines Gewölbes (n.). кружальное ребро свода.
3	velves ribojuma sega; — — klājs.	Schalung (f.) des Lehrgerüstes (n.). опалубка надъ кружалами свода.
4	velvi atribot; nolaist velvei ribas; noņemt ribojumu.	Gewölbe (n.) ausrüsten. раскружаливать сводъ; снимать, снять кружала.
5	velves spriegums.	Gewölbespannung (f.). распоръ свода.

V.

Griesti. — Decken (f. pl.). — Потолки.

Griesti.	Decke (f.); Zimmerdecke; Plafond (m.). потолокъ.	1
pārklāt, pārsegt telpu ar griestiem.	einen Raum überdecken. перекрыть, -крывать помѣщеніе потолкомъ.	
siju griesti; griesti virs sijām; — atbalstīti ar sijām.	Balkendecke (f.). балочный потолокъ; потолокъ на балкахъ.	2
griestu sija.	Deckenbalken (m.); Streckbalken. потолочная балка.	3
griestu sijas novietot; — — nolikt; — — uzlikt.	Deckenbalken (m. pl.) verlegen. уложить, укладывать потолочныя балки.	4
novietot līdzteku (t. k.); — parallēli.	gleichlaufend verlegen. укладывать параллельно.	5
novietot stateniski (t. k.); — statenī.	winkelrecht verlegen; im Winkel (m.) verlegen. укладывать перпендикулярно.	6
novietot līmeniski (t. k.); — līmenī; — horizontāli.	wagerecht verlegen. укладывать по ватерпасу; — горизонтально.	7
uzstādīt vai novietot svērteniski (t. k.); — — — svērtenī; — — — pēc lodes; — — — vertikāli.	scheitrecht stellen; lotrecht —; senkrecht —. ставить отвѣсно; — по отвѣсу; — вертикально.	8

dziedrs; dziedri.

Par dziedriem sauc no apakšas neaizsegtas, redzamas griestusijas vai sienai pāristāvošos siju galus, kas redzami
1 paspārnē.

die von unten sichtbar bleibenden Deckenbalken od. deren überragende Teile ausserhalb eines Gebäudes.
неподшитыя, снизу видимыя потолочныя балки; незастланные наружные концы потолочныхъ балокъ, выдающіеся за стѣну зданія.

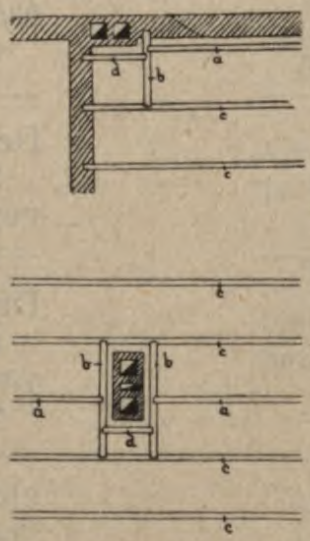

2 siju izmainīšana; — pārtraukšana.

Auswechselung (f.) von Balken (m.pl.).
замѣна потолочныхъ балокъ; прерываніе — —.

pārtrauktā sija. *a*

Stichbalken (m.); unterbrochener Balken.
прерванная балка.

3 šķērsis; šķērssija. *b*

Querbalken (m.); Riegel (m.).
поперечина; распорка; поперечная балка.

pārmija; blakussija; palīgsija;
4 [vekselis (t. l.)]; (sijas gabals, kas novietots līdzteku griestusijām). *d*

Wechselbalken (m.); Wechsel (m.).
вспомогательная балка; подмога.

cauriejošā sija.	*c*	durchlaufender Balken. балка, проходящая насквозь.
saistošā sija; saik|a sija; saiklis.		Bindebalken (m.). балка — затяжка.
pasija; griestu —.		Unterzug (m.); Tragbalken (m.). матица; поддерживающая балка; матичный брусъ. *1*
sedlu koks; seglu —; sedliņkoks (M. E.).		Sattelholz (n.). подбалка. *2*
griestu apšuvums.		Deckenschalung (f.). подшивка потолка. *3*
griestu apšūšana trinītī; — — pamīšus.		gestülpte Deckenschalung. подшивка потолка по-польски; — — въ разбѣжку.
sarievots griestu apšuvums.		genutete Deckenschalung. подшивка потолка пазами.

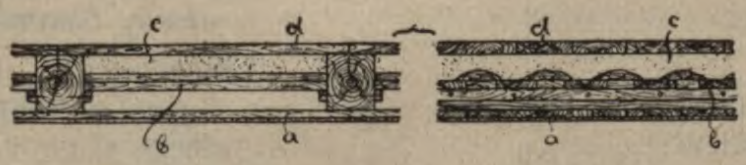

4

melnie griesti; melno griestu apšuvums; apmetuma griestu —.	*a*	Deckenschalung (f.) [vor dem Verputzen (n.)]. подшивка потолка подъ штукатурку.
pienaglot, piesist melnos griestus.		Deckenschalung anbringen; — annageln; spalieren. прибить, прибивать подшивку потолка; шпалерить.

melnos griestus sašķelt; — — iešķelt.		Deckenschalung (f.) spalten. раскалывать подшивку; расщепливать —.
1 starpgriesti (P. Kl.); smilšu griesti.	b	Zwischendecke(f.); Einschubdecke. черный полъ.
iegriezt smilšu griestus; — starpgriestus.		Zwischendecke verlegen набирать черный полъ.
starpgriestus aizziest ar māliem.		Einschubdecke (f.) mit Lehm (m.) verstreichen. замазать, -зывать глиной черный полъ.
starpgriesti no sprungulīem, kas apvīti ar salmu grīstēm un aizziesti ar mālu.		Windelboden (m.); Wickelboden. черный полъ изъ обвитыхъ соломою жердей со смазкой.
2 sprungulis apvīts ar salmiem un apziests ar māliem.		Windelpuppe (f.). жердь, обвитая соломой и обмазанная глиной.
siju starpas aizpildīt.		Balkenzwischenräume (m. pl.) ausfüllen. заполнить промежутки между балками.
3 uzbērums virs starpgriestiem; starpgriestu uzbērums.	c	Schüttung (f.), Füllung (f.), auf eine Einschubdecke (f.). засыпка надъ чернымъ потолкомъ.
4 plakangriesti; plaks, plakans griestu pārsegums.		Flachdecke (f.); flache Decke. гладкій, плоскій потолокъ; плоское перекрытіе.
5 apmesti griesti.		Putzdecke (f.); verputzte Decke. оштукатуренный потолокъ.

stuka griesti;
griesti ar stuka vai skulptūras rotājumiem.

Stuckdecke (f.); mit Antragearbeit (f.) verzierte Decke.
штукатурный потолокъ; потолокъ разукрашенный лѣпной работой. 1

stuka griestu apmale.

Deckenrand (m.) als Bildhauerarbeit (f.).
отборка; бордюръ штукатурнаго потолка. 2

griestu rozete.

Deckenrosette (f.).
розетка для потолка. 3

griesti ar nolaistiem spārniem (a. a.);
— ar nošļauptām malām.

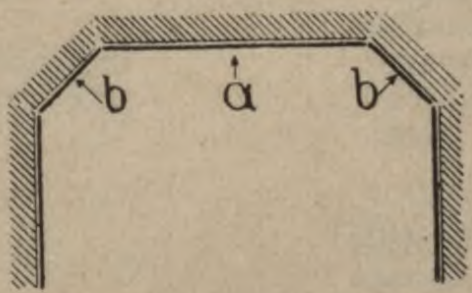

Decke (f.) mit abgeschrägter Umrahmung.
потолокъ со скошенными краями. 4

griestu spārns;
— šļaupums;
— šļaupsts.

b

abgeschrägter Rand einer Decke.
скошенный край потолка. 5

griestaine (t. k.);
griestu plakanā daļa bez spārniem un bez ielocēm;
plafons.

a

Plafond (m.); Flachdecke (f.).
плафонъ; плоскій потолокъ; плоская часть потолка. 6

griesti ar ielocēm
(arch. A. Vanaga† ieteikts).

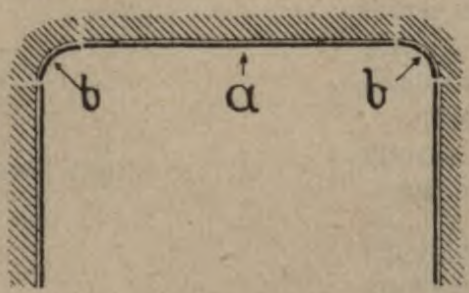

Hohlkehlendecke (f.); Decke mit Hohlkehle (f.).
потолокъ съ галтелями. 7

griestu ieloce (arch. A. Vanags);		Hohlkehle (f.) als Übergang (m.) von der Decke zur Wand.
1 ieloce kā pāreja no griestiem uz sienām.	*b*	галтель между потолкомъ и стѣнами.
2 kasetu griesti; logātu — (a. a. no t. k.); griesti logātos.		Kassettendecke (f.); Felderdecke; kassettierte Decke. потолокъ съ кессонами.
3 pildiņu griesti; griesti pildiņos.		Decke (f.) in Füllungen (f. pl.). филенчатый потолокъ.

VI.

Grīdas. — Fussböden (m. pl.). — Полы.

Grīda.	Fussboden (m.); Diele (f.). полъ.	1
grīdu likt; grīdot (M. E.).	Fussboden (m.) legen; — verlegen; dielen. настлать, настилать полъ досками.	2
grīdu līdzināt, nolīdzināt pēc līmeņrāža; — lāgot, pielāgot līmenī; — izsvarot horizontāli (ar mūrnieka svariem); [novāgot (t. l.)].	einen Fussboden nach der Setzwage ausgleichen; — — horizontal abgleichen. выравнивать полъ ватерпасомъ; полъ выравнить подъ ватерпасъ.	3
grīdu licējs.	Dieler (m.). настильщикъ половъ.	
grīdas sija.	Dielenbalken (m.) (als Grundlage). половая балка; переводина.	
gulsnis.	Dielenlager (n.); Lagerholz (n.). лага, лежень; накатина.	4
grīda uz gulšņiem.	Dielung (f.) auf Lagerhölzern (n. pl.). полъ на лагахъ.	
grīddēlis. (Grīddēļus sadzīt cieši kopā).	Dielenbrett (n.); Diele (f.). половая доска; половица.	5
dēļu grīda.	Bretterdiele (f.). досчатый полъ.	6

dēļa sloksne.	schmales Dielenbrett; Riemen (m.). половинчатая половица.
slokšņu grīda.	Riemenfussboden (m.); Bandparkett (n.). палубный или корабельный полъ.
grīdas josla; — apmale.	Lagerfries (m.). фризъ, окаймляющій полъ.
1 grīdlīste (P. Kl.).	Fussleiste (f.); Scheuerleiste; Dielenleiste; Sockelleiste. плинтусъ.
2 grīdas klājs.	Dielung (f.); Dielenbelag (m.). досчатый настилъ; полъ, настланный досками.
grīdas klājs ar stāvām sadurām; — — no stāvi sadurtiem dēļiem.	gefugte Dielung. прифугованный досчатый настилъ.
gropēts grīdas klājs; ar gropi salaisti grīddēļi.	gefalzte Dielung. полушпунтовый досчатый настилъ; фальцеванный — —.
sarievots grīdas klājs; ar rievu un cekulu salaisti grīddēļi.	gespundete Dielung. шпунтовый досчатый настилъ.
grīdas klājs ar iedzītnēm; ar iedzītnēm salaisti klāja dēļi.	gefederte Dielung. настилъ изъ шпунтовыхъ досокъ, которыя скрѣплены рейками.
aiztept [saķitēt (t.l.)] grīdai šuves, naglu galvas un zaru vietas.	Fugen (f. pl.) und Äste (m. pl.) kitten, auskitten. замазать, замазывать швы и сучья въ полу.

tīrā grīda.	die obere Bretterlage des Fussbodens (m.). чистый полъ.	1
pagrīda (P. K.); melnā grīda.	die untere Bretterlage des Fussbodens (m.); Blindboden; Blendboden. черный полъ.	2
pildiņu grīda; grīda ar joslās ielaistām pildiņu plātnēm; pusparkets.	Friesfussboden (m.); eingeschobener Fussboden; Halbparkett (n.). щитовой полъ.	
parkets; parketa grīda.	Parkett (n.); Parkettfussboden (m.). паркетъ; паркетный полъ.	3
parketu likt.	Parkett (n.) verlegen; täfeln; parkettieren; einen Parkettfussboden legen. настлать, настилать паркетъ.	4
parketa licējs.	Täfler (m.); Parketteur (m.). паркетчикъ.	
plātņu parkets.	Tafelparkett (n.). щитовый паркетъ; полъ изъ паркетинъ.	5
parketa plātne.	Parkettafel (f.); Füllbrett (n.). паркетина.	6
slokšņu parkets.	Stabparkett (n.); Riemenparkett; Bandparkett. паркетъ составленный изъ досчечекъ; досчатый паркетъ.	7
slokšņu parkets skujiņā; parkets, kam sloksnes liktas skujotā kārtībā; skujots parkets.	Fischgratparkett (n.); Zickzackparkett. досчатый паркетъ уложенный въ елку.	

1	parketa sloksne.	Parkettriemen (m.); Parkettstab (m.). паркетная досчечка.
	uzplāksnēts parkets; saplākšņots —.	furniertes Parkett. фурнированный паркетъ; фанерный —.
2	parketa vaskošana; — ieberšana ar vaskiem.	Bohnern (n.) des Parketts (n.); Bohnen (n.) — —. натираніе паркета воскомъ.
3	parketa vaskotājs; — spodrinātājs.	Bohnerer (m.). полотеръ.
4	dēļu paklājs.	Bretterlage (f.). досчатая настилка.
5	pagaidu grīda.	provisorische Diele. временный полъ.
6	redeļgrīda.	Lattenrost (m.). рѣшетчатый полъ изъ планокъ; — — — брусковъ.
	redeļgrīda ar kritumu.	Lattenrost (m.) mit Gefälle (n.). рѣшетчатый полъ съ уклономъ.
7	režģu grīda; režģota —.	Rostfussboden (m.). рѣшетчатый полъ.
8	klāsts (M. E.); dēļu platforma.	Plattform (f.); Bretterplattform. помостъ изъ досокъ; досчатая платформа.
9	klons; kuls (t. l); plāns (Bil.); grīda bez šuvēm.	Estrichboden (m.); Estrich (m.); fugenloser Fussboden. трамбованный полъ.

klonu blietēt; — ar blieti sablīvot, sablietēt, noblietēt; — sitin sist (t. l.); (sitin sists klons); [— stampāt (t. l.)].	einen Estrichboden stampfen. трамбовать, утрамбовать (глиняный или цементный) полъ.	1
klonu veltņot (ar veltni); — — ar rulli (t. l.).	einen Estrichboden (mit einer Rolle) walzen, durchwalzen. уплотнять (глиняный или бетонный) полъ каткомъ.	2
klonu veseļot; — ar koka āmuru jeb vāli dauzīt, izdauzīt, izklapēt.	einen Estrichboden (mit einem Holzhammer) ausklopfen. колотить, уколачивать (колотушкой) трамбованный полъ.	3
klonu gludināt, nogludināt, nolīdzināt (ar gludinātāju).	einen Estrichboden (mit dem Reibbrett) ebnen, glattziehen, glattreiben. выравнивать, выровнять, сглаживать (теркой) трамбованный полъ.	4
klonu slīpēt, noslīpēt, spodrināt, nospodrināt, polēt, nopolēt.	einen Estrichboden schleifen, mit Glanz (m.) versehen, polieren. шлифовать, лощить, придавать лоскъ трамбованному полу.	5
māla klons.	Lehmestrich (m.). глиняный полъ; глинобитный —; глиномятный —.	6
ģipša klons.	Gipsestrich (m.); Gipsdiele (f.). гипсовый полъ.	7
asfalta klons.	Asphaltfussboden (m.). асфальтовый полъ.	8

1	cementa klons.	Zementfussboden (m.). цементный полъ.
2	betona klons.	Betonfussboden (m.). бетонный полъ.
3	terraco klons; — grīda.	Terrazzofussboden (m.). терацщовый полъ.
4	mozaīkas klons; — grīda.	Mosaikfussboden (m.); musivisches Pflaster. мозаичный полъ.
5	ķieģeļu klons; — grīda; — bruģis.	Ziegelpflaster (n.). кирпичный полъ.
6	ķieģeļu klonu bruģēt, izbruģēt skujiņā; — — bruģēt skujotā kārtībā.	Diele (f.) mit Ziegeln (m. pl.) im Zickzack (m.) auslegen. вымостить, -мащивать кирпичный полъ въ елку.
7	plātņu grīda; — klājs; — bruģis.	Fliesenpflaster (n.); Fliesenbelag (m.). лещадный полъ; мостовая изъ каменныхъ плитъ.
8	plātnes likt; bruģēt, izbruģēt klonu ar plātnēm.	Fliesen (f. pl.) verlegen; Fliesenpflaster (n.) herstellen. укладывать полъ лещадью; устилать, застилать, вымащивать полъ лещадной плитой.

VII.

Jumti. — Dächer (n. pl.). — Крыши.

1.

Vispārīgā daļa. — Allgemeiner Teil. — Общая часть.

jumtu celt; — likt, uzlikt; būvi ar jumtu pārklāt, pārsegt.	Dach (n.) errichten; — herstellen; mit einem Dach versehen; — — — überdecken; dachen (ein Gebäude). соорудить, -ружать крышу; дѣлать —; покрывать, -крыть строеніе крышей.	
būvi dabūt apakš jumta; pabeigt ēkas pusbūvi; paveikt ēku līdz pusbūvei (t. k.).	einen Bau unter Dach (n.) bringen; ein Gebäude im Rohbau (m.) fertigstellen. подводить, -вести строеніе подъ крышу; выводить, вывести стѣны строенія подъ крышу.	
jumta forma; — veids.	Dachform (f.). форма крыши.	1
vienslīpes jumts; jumts ar vienu slīpi; — — — šļaupumu; — — — šļaupstu; vienslīpu (t. l.) jumts.	Pultdach (n.); einhängiges Dach; Halbdach. односкатная крыша.	2
divslīpju jumts; jumts ar divām slīpēm.	Satteldach (n.); zweihängiges Dach. двускатная крыша.	3
četrslīpju jumts; jumts ar četrām slīpēm.	Walmdach (n.). четырехскатная крыша; вальмовая —.	4

	pussļaupstu jumts; jumts ar lāčpakaļu (t. l.); — — lāčpakaļām (t. l.).	Halbwalmdach (n.); Giebelwalmdach; Krüppelwalmdach.
1	Par lāčpakaļu tautā sauc četrslīpju jumta nepilnīgo gala šļaupstu, kā lāsteka guļ augstāk par sānu šļaupstu lāstekām, tā kā ēkas galasienas augšējā daļā var ierīkot logus.	полувальмовая крыша.
2	čukura jumts; telts —.	Zeltdach (n.); Schopfdach. пирамидальная крыша; шатровая —.
3	zāģveidīgs jumts; robains —; izrobots —.	Sägedach (n.); Sheddach. зубчатая крыша; пильчатая —.
4	jumts ar lauztām slīpēm; — — lauztiem spārniem.	gebrochenes Dach. крыша съ переломомъ.
5	mansardu jumts.	Mansardendach (n.); Mansarddach. мансардовая крыша.
6	telpnes jumts; (telpne = plaša, augsta telpa); dižtelpas —; lievja (t. k.) —; (lievis = plaša telpa, kas nav ierobežota sānusienām, bet tikai ar stabiem, virs kuŗiem balstās jumta konstrukcija).	Hallendach (n.). —
7	kupola jumts; jumols (t. k.);	Kuppeldach (n.); Helmdach. купольная крыша.
8	cepures jumts; ar kupolu pārsegts torņa jumts.	Dachhaube (f.). щипецъ; куполъ башни.
9	smeilenis (a. a.); smailjumts; smails torņa jumts; tornis (t. l.).	Dachspitze (f.); spitzes Turmdach. шпитцъ; шпиль; колокольня надъ башней.

uzjumtenis (a. a.); tornītis, kas uzbūvēts virs celtnes jumta un pārsegts ar smeileni vai kādas citādas formas jumtu.	Dachreiter (m.). башенка, устроенная на крышѣ зданія и покрытая шпилемъ или шпицомъ.	1
vējloks (Bil.); vēja rādītājs.	Dachfahne (f.). флюгеръ; флюгерка.	2
nojums; palievenis; pajumte.	Wetterdach (n.); Schuppen (m.); Abdachung (f.); Abschauer (m.); bedeckter, offener Anbau an einem Gebäude (n.). навѣсъ; сверху перекрытая пристройка къ зданію.	3
skursteņa aizjumtenis (a. a.); — aizjumtiņš; jumtiņš virs skursteņa paduses. Aizjumtenis jeb aizjumtiņš top uzsēdināts jumtam skursteņa aizmugurē, kur jumta slīpe pieskaņas skurstenim. Aizjumteņa uzdevums — novadīt lietus ūdeni no paduses, kas izveidojusies starp skursteņa aizmuguri un jumta slīpi.	Sattel (m.) hinter einem Schornstein (m.) um von letzterem das Regenwasser abzuleiten. раскрышка; сѣдло между трубой и скатомъ крыши.	4
zelminis (t. k.); jumtgale (t. k.); frontons; [ģēvele (t. l.)].	Dachgiebel (m.); Giebel. фронтонъ; щипецъ.	5
jumta šļaupums; — šļaupsts; — spārns.	Dachwalm (m.); Walm eines Daches. вальма; скатъ, скосъ крыши.	6
jumta slīpe (t. k.); — slīpums.	Dachgefälle (n.); Dachneigung (f.); Dachabfall (m.). скатъ, покатость крыши.	7

jumta slīpes kritums; — — kraujums.	Dachabfall (m.); Abdachungswinkel (m.). крутизна ската крыши.
1 jumta pacēlums; — slīpes cēlums.	Höhe (f.) eines Daches (n.). подъемъ крыши.
lēzns jumts; 2 jumts ar niecīgu kritumu.	flaches Dach; Dach (n.) von geringem, unbedeutendem Gefälle (n.). плоская, пологая, отлогая крыша.
stāvs jumts; kraujš —; 3 jumts ar lielu kritumu; — ar lielu cēlumu, pacēlumu.	steiles Dach; Dach mit bedeutendem Gefälle (n.). крутая крыша.
jumta virsma; — plakne.	Dachfläche (f.); obere Fläche eines Daches. поверхность, плоскость крыши.
jumta satekne; — kakts; 4 — kakta līnija, kur sastopas divas jumtu virsmas un satek lietusūdeņi.	Dachkehle (f.); Schottrinne (f.); Kehle, Kehllinie (f.) eines Daches. кровельная ендова; разжелобокъ крыши; уголъ, образующійся скатами двухъ крышъ.
5 jumta tekne; [— rene (t. l.)].	Dachrinne (f.). кровельный желобъ.
6 jumta riba; — stūŗa līnija.	Grat (m.), Gratlinie (f.) eines Daches. ребро крыши; гребень —.
7 jumta kore.	Dachfirst (m.); Dachkamm (m.). конекъ крыши; гребень кровли.

jumta kores līnija.

Firstlinie (f.) eines Daches (n.). 1
коньковая линія крыши.

jumta kores rotājums; ailaini izgriezts kores dēlis.

durchbrochener Dachkamm; — Firstkamm.
украшеніе по коньку кровли; прорѣзной гребень —.

jumta dzērvītes (t.k.); — kores pārkaras.

Dzērvītes ir apm. 1 m garas kārtis vai šķilas, saliktas kāsī vai sakrustā. Dzērvītes piestiprina salmu vai niedru jumtiem, visgarām korei; viņu uzdevums — aizsargāt jumta kores iesegumu no postošas vēja darbības.

Dachreiter (m. pl.) auf einem Dachfirst (m.). 2
рогатки по коньку крыши.

jumta čukurs.

Dachspitze (f.). 3
верхушка кровли.

jumta sadars (P.Kl.); — sadara punkts; punkts, kurā jumta stūru līnijas sastopas ar kores līniju.

Anfallspunkt (m.) eines Daches (n.). 4
начальная точка крыши.

jumta lāsteka.

Dachtraufe (f.); Traufe; Traufkante (f.); Saum (m.) eines Daches (n.). 5
отливина крыши; стокъ —.

jumta lāstecis (a. a.); smeileņa —; novadcaurules —.

Wasserspeier (m.) (bei einem Turmdach); Abtraufe (f.) einer Dachrinne; Ansetztraufe. 6
гарлуля; рыльце водосточнаго желоба, крыши или шпиля.

bēniņi (pl.).

Dachboden (m.); Dachraum (m.). 7
чердакъ.

jumta pažobele;
bēniņu —;
bēniņu pazemā
1 daļa, kur spāres pienāk tuvu griestu sijām vai drempeļsienai (pažobeles sienai).

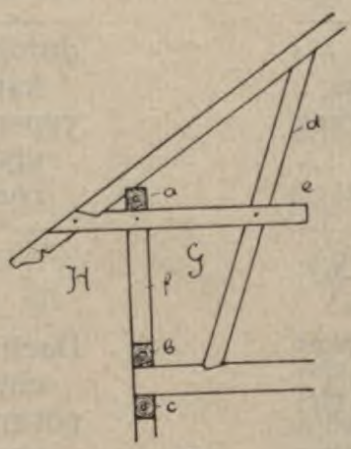

G

niedriger Teil des Dachbodenraumes (m.) in der Nähe des Dachsaumes (m.) oder entlang einer Drempelwand.
пазушина на чердакѣ; низкая часть чердачнаго помѣщенія, гдѣ крыша подходитъ къ потолочнымъ балкамъ или къ дремпельной стѣнѣ.

---

jumta paspārne;
jumta spārna pāristāvošās daļas apakšējā virsma (nokrāsot jumta
2 paspārni);
vieta (blakus ārsienai) apakš pāristāvošās jumta spārna daļas (kaut ko novietot paspārnē).

H

vorspringender Dachfuss; untere Fläche des vorspringenden Daches; Raum (m.) unter dem vorspringenden Dach.
свѣсъ крыши; карнизный свѣсъ; нижняя поверхность свѣса крыши; мѣсто подъ свѣсомъ крыши.

---

pārkarīgs (M. E.)
3 jumts;
jumts ar plašām paspārnēm.

stark vorspringendes Dach.
сильно свѣшивающаяся крыша.

---

jumta dzega;
4 dzega pajumtē;
pajumtes dzega.

Dachgesims (n.).
карнизъ подъ свѣсомъ крыши.

---

5 jumta dzeguļi (t. k.).

Dachzinnen (f. pl.).
зубцы надъ крышей.

jumta margas;
— trelliņi;
— balustrāde.

Dachbalustrade (f.); Gitter (n.), Geländer (n.) am Dachsaum (m.); Dacheinfassung (f.). 1
кровельная балюстрада; кровельныя перила.

---

brodiņš;
jumta čegums.

Brodiņš = trijstūrains caurums četrslīpju jumta kores galā, pa kuŗu izplūst dūmi (no rijas). Par brodiņu tagad sauc trijstūrainu loga ailu vai tādu pat logu kores galā.

dreieckige Öffnung oder dreieckiges Fenster am Firstende (n.) eines Walmdaches.
трехугольное отверстіе или слуховое окно, расположенное на концѣ конька четырехскатной или полувальмовой крыши. 2

---

jumta āži;
— kraģi; — kazuri.

Jumta āži = dēļi vai latas, ko piestiprina jumta kārtīm vai spārēm gar brodiņa slīpām malām, lai vējš neizpurinātu jumta salmus vai niedres.
Āžu augšējie gali bieži salaisti sakrustā un nobeidzas ar dažādu rotājumu.

Giebelreiter (m. pl.).
рогатки по концамъ кровли. 3

---

zibeņnovads;
zibeņa novadītājs.

Blitzableiter (m.).
громоотводъ. 4

2.

Jumta konstruktīvās daļas. — Konstruktionselemente (n. pl.) des Daches. — Конструктивныя части крыши.

jumta izklāstīšana;
— atrisināšana.

Dachausmittelung (f.); Dachzerlegung (f.); Dachabwickelung (f.).
развертка стропилъ; начертаніе крыши; совмѣщеніе плоскости скатовъ въ плоскости чертежа. 5

1	jumtu nošņorēt; — ar zīmuli vai krītu uzvilkt, uzzīmēt uz dēļu klāsta.	Dach (n.) aufschnüren. размѣтить, -мѣчать крышу; расчерчивать, -чертить крышу на досчаной постилкѣ.
2	jumtu siet; — nosiet; — jūgt, sajūgt.	Dach (n.) binden, abbinden. связать, -ывать крышу.
3	jumta kopne; [— ferma (t. l.)].	Dachbinder (m.). стропильная ферма.
4	siju sistēmas jumta kopne.	Balkenbinder (m.) eines Daches (n.). стропильная ферма балочной системы.
5	arkas sistēmas jumta kopne.	Bogenbinder (m.) eines Daches (n.). стропильная ферма арочной системы.
6	pārkarīgās (M. E.), pārkārtās sistēmas jumta kopne.	überhängender Dachbinder. стропильная ферма навѣсной системы.
	jumta kopnes savilktne.	Zugstange (f.) eines Dachbinders (m.). затяжка при стропильной фермѣ.
7	jumta krēsls. Nosiet, sajūgt jumta krēslu. Jumta krēslu parasti nosien jeb sajūdz būves pagalmā; pēc nosiešanas krēslu izjauc jeb izārda, lai to uzstādītu pienācīgā vietā.	Dachstuhl (m.); Dachgerüst (n.). кровельная скамья; подстропильная связь; стропила.
	jumta krēsla vaiņags; — — rāmis.	Dachstuhlrahmen (m.); Stuhlrahmen. рама кровельной скамьи; насадка, обвязка подстропильной связи.

uz sijām atbalstīts jumta krēsls.	Dachstuhl (m.) mit unterstützender Balkenlage. наслонныя стропила.	1
piekaļukopnes jumtakrēsls.	freitragender Hängewerksdachstuhl. подстропильная связь, устроенная при помощи подвѣсной системы.	2
jumta krēsls bez griestusiju klāja; pārkarīgs (Endz.) jumta krēsls.	Dachstuhl (m.) ohne Dachbalkenlage (f.); freitragende Dachkonstruktion. висячая подстропильная связь; стропила на вѣсу.	
iegremdēts jumta krēsls.	versenkter Dachstuhl. стропила съ пониженіемъ.	3
jumts ar stāvu krēslu.	Dach (n.) mit stehendem Stuhl (m.). крыша, у которой подстропильная связь установлена по отвѣсу.	4
jumts ar piegāztu krēslu.	Dach (n.) mit liegendem Stuhl (m.). крыша съ наклонной скамьей; — — — подстропильной связью.	5
spraišļu jumts; [bendeļu — (t. l.)].	Kehlbalkendach (n.). стропила съ ригелемъ.	6
koptuļu jumts.	Pfettendach (n.). стропила съ прогонами.	7

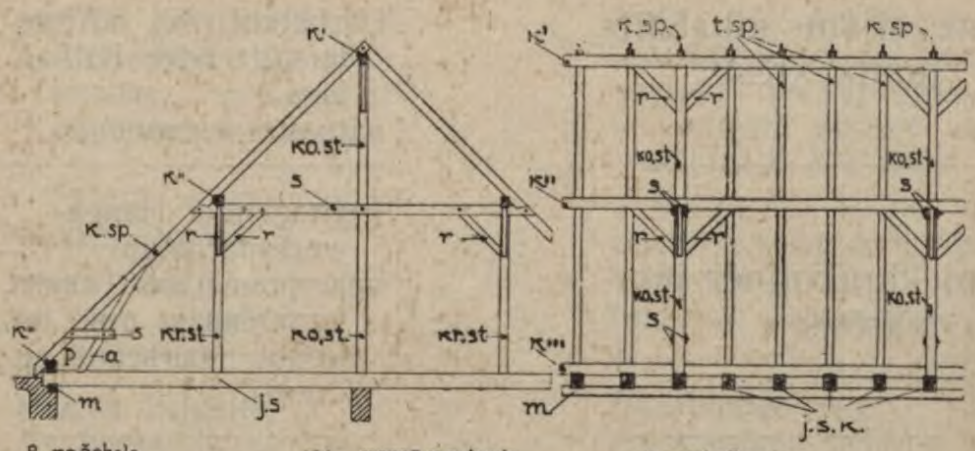

1 saišķu jumts.

Zangendach (n.).
стропила съ затяжками; — — схватками.

2 mūrlata. *m*

Mauerlatte (f.).
мурлатъ; мурлатина; мауерлатъ.

jumtasijas;
beidzamā (virsējā) stāva griestusijas. *js*

Dachbalken (m. pl.).
потолочныя балки послѣдняго (верхняго) этажа.

3 Jumtasijas (mūŗa ēkām) novietojamas virs mūrlatām ar uzkrampēšanu; — uzkrampējamas mūrlatām.
Dachbalken (m. pl.) werden auf den Mauerlatten (f. pl.) verkämmt.

4 siju klājs. *jsk*

Balkenlage (f.).
расположеніе балокъ; балочное перекрытіе.

jumtasiju klājs. *jsk*

Dachbalkenlage (f.).
расположеніе потолочн. балокъ верхняго этажа.

Jumtasiju klājs tiek nosiets būves vai namdaŗu pagalmā, kur viņu izlieto kā pielāguklāstu, jumtakrēsla pielāgošanai un nosiešanai.
Die Dachbalkenlage wird auf dem Zimmer- oder Werkplatz als Zulage (f.) abgebunden und auf ihr der Dachstuhl errichtet.

statnis (t. k.).	*„ko.st“; „kr.st“*	Ständer (m.); Säule (f.); Pfosten (m.). стойка.	1
krēslastatnis.	*„kr.st“*	Stuhlsäule (f.); Rahmenständer (m.). стойка кровельной скамьи.	2
koresstatnis; koresstabs.	*„ko.st“*	Firstsäule (f.). коньковая стойка.	3
statnis sienai blakus.		Klebpfosten (m.). пристѣнная стойка.	4
pažobelesstatnis (mūŗa būvēs ar iegremdētu krēslu).		Versenkungssäule (f.). подкосная бабка.	5
kopturis; kopnesis (t. k.); spārturis; spārnesis.	*k′, k″, k‴*	Pfette (f.); Fette (f.). прогонъ.	6
koreskopturis.	*k′*	Firstpfette (f.). коньковый прогонъ.	7
vidējs kopturis.	*k″*	Mittelpfette (f.). средній прогонъ.	
pakājukopturis.	*k‴*	Fusspfette (f.); Sparrenschwelle (f.). нижній прогонъ; упорный брусъ.	8
atgāznis (t. k.).	*a*	Strebe (f.). подкосъ; раскосъ.	9
rokas (t. l.).	*r*	Kopfbänder (n. pl.). подкосы; подкосины; раскосы.	10
saišķi (t. k.).	*s*	Zangen (f. pl.); Doppelzange (f.). схватки; стропильная связь.	11

1	kopnes spāres; kopņu —; galvenās —.	*k s p*	Bindersparren (m. pl.); Hauptsparren. главныя стропильныя ноги.
2	tukšās spāres; starpspāres.	*t s p*	Leersparren (m. pl.); Zwischensparren. промежуточныя строп. ноги.
3	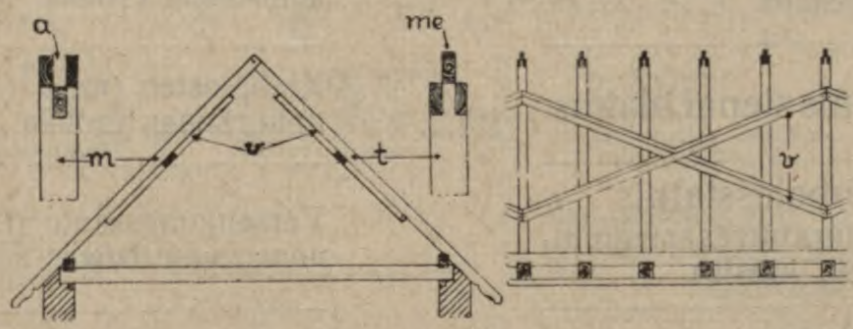 spāre; jumta —.		Sparren (m.); Dachsparren. стропильная нога.
4	tēvaspāre; tēviņš (M. E.). „Tēviņš — tā spāre, kuŗas mēli ielaiž pretējās spāres mātītes ausī“ (M. E.).	*t*	— —
5	mātesspāre; mātīte (M. E.).	*m*	— —
6	spāres mēle (M. E.).	*me*	— —
7	spāres auss (M. E.).	*a*	— —
	vējasaites.	*v*	Sturmlatten (f. pl.); Windrispen (f. pl.); Schwibben (f. pl.). вѣтровыя связи; — крѣпи строп. ногъ.

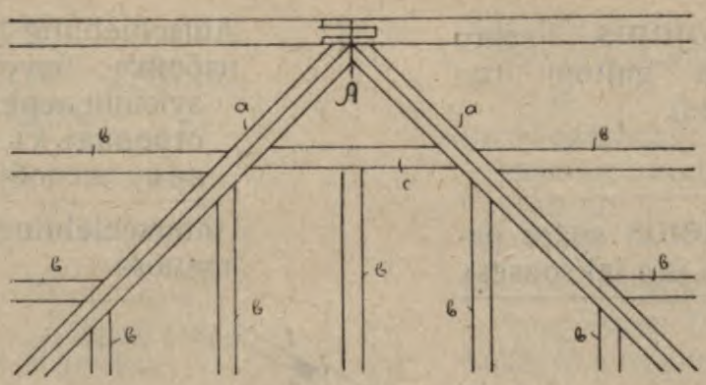

1

stūŗa spāre (P. Kl.).	*a*	Gratsparren (m.). ребристый рогъ; угловая или накосная стропильная нога.	
kaktu spāre (P. Kl.).		Kehlsparren (m.). разжелобчатая строп. нога; угловая или накосная стропильная нога въ томъ мѣстѣ, гдѣ разжелобокъ.	2
spraislis; [sprieslis (t. k.)]; [bendele (t. l.)].	*c*	Kehlbalken (m.). ригель; распорка.	3
pieaudzināmās spāres; pieaudzinātās —. Pieaudzinātās spāres tiek tikai ar naglām piestiprinātas jeb pieaudzinātas stūŗu vai kaktu spārēm.	*b*	Schiftsparren (m. pl.); Anschifter (m. pl.); Schifter. нарожники.	4
spāŗu pieaudzināšana; — piestiprināšana stūŗu vai kaktu spārēm tikai ar naglu palīdzību.		Schiftung (f.). приращиваніе нарожниковъ къ накоснымъ строп. ногамъ.	5
jumta sadars; — sadara punkts.	*A*	Anfallspunkt (m.) des Daches (n.). начальная точка крыши.	6

1	uznaglojums spāru pākāju galiem (no ārpuses).	Aufschiebling (m.). набойка; брусъ, образующій переходъ отъ стропилъ къ кровельному желобу.
2	pabalstenis spāru pakājēm (no iekšpuses).	Unterschiebling (m.). подмога.
3	spāru izmainīšana; — pārtraukšana skursteņa caurgriešanās vietā.	Auswechselung (f.) von Sparren(m.pl.). замѣна стропильныхъ ногъ при проведеніи дымовой трубы сквозь крышу.
4	cauriejošā spāre.	durchlaufender Sparren. стропильная нога, проходящая насквозь.
5	pārtrauktā spāre.	unterbrochener Sparren. прерванная стропильная нога.
6	šķērsis; šķērskoks; šķērsspāre.	Riegel (m.). поперечина; ригель.
7	blakusspāre; palīgspāre; pārmijuspāre; pārmija;[vekselis(t.l.)].	Wechselsparren (m.). брусокъ, замѣняющій стропильную ногу.
8	sadara kārts (P. Kl.); smeileņa —; tēva baļķis (P. Kl.).	Helmstange (f.) einer Turmspitze; Kaiserstiel (m.). бабка шпиля; мачта —.
9	spāres sadarīt; — ielaist smeileņa sadarkārtī.	Sparren (m. pl.) in die Helmstange einfügen, einbauen. ввязать стропильн. ноги вокругъ бабки шпиля.

a — durchlaufender Sparren. стропильная нога, проходящая насквозь.

b — unterbrochener Sparren. прерванная стропильная нога.

c — Riegel (m.). поперечина; ригель.

d — Wechselsparren (m.). брусокъ, замѣняющій стропильную ногу.

vējlata; zelmiņa vairogdēlis; — pieresdēlis.	Stirnbrett (n.); Windfeder (f.); Giebelschutzbrett. сточная доска; окройка щипцовъ по фронтону крыши.	1
jumta klājs. Jumtam uzlikt klāju; uznaglot spārēm klājadēļus.	Dachschalung (f.); Schalung eines Daches. опалубка крыши.	2
jumta latojums.	Dachlattung (f.); Belattung des Daches. обрѣшетка, -шечиваніе крыши.	3
jumta lata. Uzsist, pienaglot jumta spārēm latas; latot, nolatot jumtu.	Dachlatte (f.); Dachlatten (f. pl.) legen; — annageln; ein Dach belatten. рѣшетина кровельная; рѣшетить, обрѣшечивать кровлю.	4
lāstekas lata. Lāstekas latu pieaudzina spāru apakšējiem galiem.	Saumlatte (f.). брусокъ, расположенный вдоль отливины крыши и прикрѣпляемый къ нижнимъ концамъ стропильныхъ ногъ.	5
jumta iesegums; — iesegšana (skat. „jumiķu darbi“).	Dachdeckung (f.); Dachung (f.) (siehe: „Dachdeckerarbeiten“). кровля; дѣланіе кровли; настиланіе — (см. „кровельныя работы“).	6
jumtu segt; — iesegt.	Dach (n.) decken. крыть, покрывать, покрыть крышу; настилать, -стлать кровлю.	7

VIII.

Trepes (pl.). — Treppen (f. pl.). — Лѣстницы.

1	trepju telpa.	Treppenhaus (n.); Stiegenhaus; Treppenraum (m.). лѣстничная клѣтка.
2	trepju telpne; — dižtelpa.	Treppenhalle (f.). —
3	trepes (pl.); kāpnes (t. k.); kāpenes (M. E.).	Treppe (f.); Stiege (f.). лѣстница.
	trepes gatavot, pagatavot; — būvēt, izbūvēt, iebūvēt.	Treppe (f.) herstellen; — bauen, einbauen; — zimmern (eine Holztreppe). соорудить, -ружать лѣстницу; строить, построить —.
	trepes uzstādīt.	Treppe (f.) aufstellen. установить, -навливать лѣстницу.
4	galvenās trepes; parādes —.	Haupttreppe (f.); Paradetreppe [im Innern eines Gebäudes (n.)]. главная лѣстница; парадная —.
	melnās trepes; virtuves —; blakustrepes.	Hintertreppe (f.); Küchentreppe; Nebentreppe. черная лѣстница; кухонная —.
5	bēniņu trepes.	Dachbodentreppe (f.). чердачная лѣстница.
6	āratrepes.	Aussentreppe (f.). крыльцо; наружная лѣстница.

lievenes (M. E.);
parādes trepes ēkas priekšā.

Freitreppe (f.);
Treppe vor einem Gebäude (n.). 1
переднее, красное крыльцо; парадное —; подъѣздъ.

---

kāpenes;
āratrepes ēkas mugurpusē.

äussere Hintertreppe.
черное, заднее крыльцо. 2

---

trepju slīpums;
— slīpuma leņķis.

Steigungswinkel (m.) einer Treppe.
покатость, пологость лѣстницы; уголъ наклоненія лѣстницы.

---

stāvas trepes.

steile Treppe.
крутая лѣстница.

---

lēznas trepes;
trepes ar mazu pacēlumu.

wenig ansteigende Treppe; Treppe (f.) mit mässiger Steigung.
плоская, отлогая лѣстница; отлого-покатая —.

---

taisnas trepes;
trepes ar taisnu laidu.

gerade Treppe;
geradläufige —.
прямая лѣстница; лѣстница съ прямымъ маршемъ. 3

---

lauztas trepes;
trepes ar lauztu laida līniju.

gebrochene Treppe.
ломанная лѣстница. 4

---

liektas trepes;
trepes ar pa daļai izliektu laida līniju.

gebogene Treppe.
лѣстница съ поворотомъ. 5

1 grieztas trepes; trepes ar izliektu laida līniju.

gewundene Treppe; krummlinige —.
круглая лѣстница.

2 vītes trepes; spirāltrepes.

Wendeltreppe (f.); Schneckenstiege(f.).
улиткообразная лѣстница; винтовая —.

3 līkāns (P. Kl.); izliektā trepju vaiga daļa vītes trepēm.
Pie koka trepēm līkāna šķiedru virzienam jāiet stāvu, „jābut lodē".

Krümmling (m.).
изогнутая часть тетивы у винтовой лѣстницы.

4 vītās (P.Kl.) trepes; ap vārpstu jeb kātu (P. Kl.) vītas trepes.

Spindeltreppe (f.); Wendeltreppe mit Spindel (f.).
винтовая лѣстница; вокругъ колонки витая —.

trepju vārpsta; — kāts (P. Kl.).

v

Treppenspindel (f.).
колонка винтов. лѣстницы.

trepes ar diviem vai trīs nozarojumiem, atzariem, nodalījumiem; divdaļu trepes; trīsdaļu —.

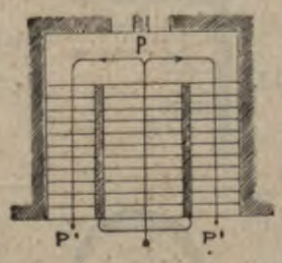

zwei- oder dreiarmige Treppe.
двухъ или трехколѣнная, колѣнчатая лѣстница; лѣстница о двухъ или трехъ рукавахъ.

trepju nozarojums, nodalījums; — atzars.

Treppenarm (m.).
колѣно, рукавъ лѣстницы.

pārkarīgās (Endz.) trepes.
Pārkarīgu trepju pakāpes ar vienu galu ieķeras sienā; otrs pakāpes gals bez atbalsta, brīvi pārkāries.

freitragende Treppe.
висячая лѣстница; лѣстница, задѣланная однимъ концомъ въ стѣну. 1

vienlaidu trepes;
trepes ar vienu laidu;
— vienā laidā.

einläufige Treppe.
лѣстница въ одинъ маршъ. 2

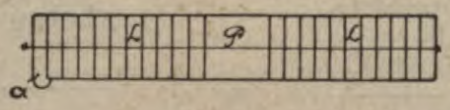

vienlaidu trepes ar pārtraukumu;
— — ar pārtrauktu laidu;
— — ar starpposmeni.
— — starppodestu.

einläufige Treppe mit Unterbrechung (f.).
лѣстница въ одинъ маршъ съ раздѣляющей площадкой.

trepes ar vairākiem laidiem.

mehrläufige Treppe.
многомаршная лѣстница.

divlaidu trepes;
trepes ar diviem laidiem;
— divos laidos.

3

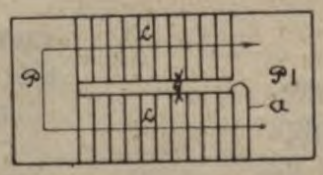

zweiläufige Treppe. 3
лѣстница въ два марша.

trepes trijos laidos.

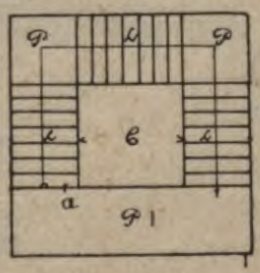

dreiläufige Treppe.
лѣстница въ три марша.

trepju laids (a. a.); L
— skrejs (t. k.).

Treppenlauf (m.). 4
лѣстничный маршъ.

trepju laidu sprauga; — — starpa; — — — caurskatā.	*b*	lichte Entfernung, lichtes Mass, lichter Raum zwischen den Treppenläufen (m. pl.). пролетъ, просвѣтъ между маршами лѣстницы.
1 trepju posmenis (a. a.); — podests (P. Kl.); [— plakne (t. k.)].	*P, P1*	Treppenpodest (m. oder n.); Treppenabsatz (m.). лѣстничная площадка.
2 trepju starpposmenis; — starppodests.	*P*	Zwischenpodest (m. oder n.) einer Treppe. промежуточная площадка лѣстницы.
trepju galvenais posmenis; — — podests; — ieejuposmenis; — ieejupodests.	*P1*	Hauptpodest (m. oder n.) einer Treppe. главная площадка лѣстницы; входная — —.
3 pretlaidu trepes; trepes, kuŗu laidi, sākdamies no kopīgā posmeņa, aizvirzās uz pretējām pusēm.		zweiarmige Treppe. лѣстница, въ которой два марша, начиная съ одной площади, расходятся въ противоположныя стороны.
4 trepju vaigs (P. Kl.). Trepju vaigā vai vaigos tiek iebūvētas trepju pakāpes.		Treppenwange (f.); Treppenbacke (f.). тетива лѣстницы.
trepju posmeņa pasija; — podesta —.		Podestträger (m.) einer Treppe. балка, поддерживающая лѣстничную площадку.

trepju laida pasija.

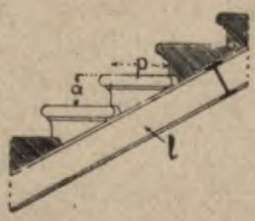

Wangenträger (m.) einer Treppe. 1
косоуръ лѣстницы.

l

trepju pakāpe (M. E.); — kāpslis (P. Kl.); — pakāpiens (M. E.).

Treppenstufe (f.); Stufe einer Treppe. 2
лѣстничная ступень; ступенька лѣстницы.

pakāpes platums (P. Kl.); kāpš|a (P. Kl.) —. *p*

Stufenbreite (f.); Auftritt (m.).
проступь; проступень.

pakāpes augstums; kāpiens (P. Kl.). *a*

Stufenhöhe (f.); Stufensteigung (f.); Stufenfutter (n.) (bei Holztreppen). 3
подступенька; подступень.

pakāpes deguns; — apvalis (a. a.).

Stufennase (f.).
валикъ лѣстничн. ступени.

trepju kāpjamā līnija; ejamā —.

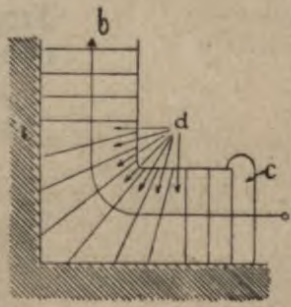

Steigungslinie (f.); Ganglinie einer Treppe.
линія всхода лѣстницы.

a b

trepju kāpjamās attiecības; — pakāpes platuma un augstuma attiecība.

Steigungsverhältnis (n.) einer Treppe; Verhältnis von Steigung (f.) zu Auftritt (m.).
соотношеніе между подступенькой и проступью.

trepju sākuma pakāpe; 1 — — kāpslis (P. Kl.).	c	Antrittstufe (f.); Anfangsstufe; Anfänger (m.); Blockstufe einer Treppe. первая ступень лѣстницы, начиная снизу.
trepju beigu pakāpe; — — kāpslis (P. Kl.).		Austrittstufe (f.) einer Treppe. верхняя ступень лѣстницы; первая ступень сверху.
trepju vidus pakāpe; — starpkāpslis (P. Kl.).		Zwischenstufe (f.) einer Treppe. промежуточная ступень лѣстницы.
trepju smailā pakāpe; 2 — smailkāpslis.	d	Spitzstufe (f.); Wendelstufe einer Treppe. забѣжная ступень лѣстницы.
3 trepju margas.		Treppengeländer (n.). перила лѣстницы; балясникъ —; обносъ —.
4 trepju balusträde.		Treppenbalustrade (f.); Treppengeländer (n.) mit Docken (f. pl.) oder Balustern (m. pl.). балюстрада, балясникъ лѣстницы.
trepju margu statnis; margu stabs.		Geländerpfosten (m.) einer Treppe. лѣстничная перильная стойка; перильный столбъ лѣстницы.

balusters; margu balstenis; trepju roktura —.	Baluster (m.); Docke (f.); Stützholz (n.); gedrechselter Geländerpfosten (m.). балясина; точеный столбикъ подъ поручень перилъ.	1
trepju rokturis; — margu rokturis.	Handlauf (m.); Handgriff (m.) des Treppengeländers (n.). лѣстничный поручень; перильный —.	2
patrepe; trepju laida apakšējā virsma; telpa apakš trepēm.	untere Fläche eines Treppenlaufes (m.); Raum (m) unter einer Treppe. нижняя поверхность лѣстничнаго марша; мѣсто подъ лѣстницей.	
podijs; pakāpenis (M. E.); paaugstinājums.	Podium (n.). подмостки.	3
terrase; pakāpenisks paaugstinājums; pakāpenisks klāsts.	Terrasse (f.). терраса; уступъ; помостъ.	4
postaments; pakāja.	Postament (n.); Fussgestell (n.); Säulenstuhl (m.). постаментъ; подножіе.	5
pjedestāls; balsta pakāja; baze.	Piedestal (n.); Säulenfuss (m.); Fussgestell (n.) einer Säule; Basis (f.). пьедесталъ; база.	6
redeļtrepes; pieslienamās trepes; slietnes (a. a.).	Leiter (f.); Sprossenleiter. приставная лѣстница.	7

1	redeļtrepju kāpslis; slietņu —.	Leitersprosse (f.); Sprosse einer Leitertreppe (f.). ступень, спица приставной лѣстницы.
	salocamās redeļtrepes; — slietnes.	Klappleiter (f.). складная лѣстница.
2	atbalstu trepes; atbalstenes (a. a.); [štictrepes (t. l.)].	Stütztreppe (f.); Stützleiter (f.). откидная лѣстница.
3	kāpnes (a. a. not. k.); kāpņu laipas; stalažu kāpnes; dēlis ar uznaglotiem kāpjamiem šķēršiem.	Laufbrett (n.), Stiegbrett mit Stufen aus Querleisten. стремянка; лазня; доска съ приступками.

IX.

Durvis. — Türen (f. pl.). — Двери.

durvju aila; [— aile (t. k.)].	Türöffnung (f.). дверной проемъ; дверное отверстіе.	1
durvju piedura (arch. A. Vanaga ieteikts); mūŗasienas ailā izmūrētā grope, kuŗai piedur durvju sleņģi.	Türanschlag (m.). дверная притолока.	2
durvis (pl.).	Tür (f.). дверь.	
durvis virināt.	eine Tür mehrmals auf- und zuschlagen; — — wiederholt öffnen und schliessen. отворять и закрывать дверь.	
durvis ir līdz kājām vaļā.	die Tür ist ganz aufgeschlagen. дверь растворена настежь.	
durvis veŗas uz āru.	die Tür schlägt nach aussen auf. дверь открывается наружу.	
durvis veŗas uz iekšu.	die Tür schlägt nach innen auf. дверь открывается внутрь.	
durvis veŗas uz iekšu un uz āru; — veŗas turpu — šurpu; — veŗas tur — šur.	die Tür schlägt nach beiden Seiten auf. дверь, открывающаяся по обѣ стороны, и сюда и туда.	
portāls; galvenā ieeja; „lielās durvis“ (M. E.).	Portal (n.); Ziertor (n.); Prachttor. порталъ; главный входъ.	3

1	parādes durvis; galvenās ieejas —; āra —.	Paradetür (f.); Haustür. парадная дверь; главная входная —.
2	vējtveļa durvis; caurvēja —.	Windfangtür (f.). дверь въ тамбурѣ; — для тепла.
3	bīdāmas durvis; aizbīdāmas —; sabīdāmas —.	Schiebetür (f.). раздвижная дверь.
4	grozāmas durvis.	Drehtür (f.). вращающаяся дверь; поворотная —.
5	vārstaļdurvis. Vārstaļdurvis veļas turpu — šurpu.	Pendeltür (f.). качающаяся дверь.
	dubultdurvis; divkāršas durvis.	Doppeltür (f.). двойная дверь; двое дверей.
	divdaļu vai trīsdaļu durvis. Platās mūļa ailās var iekārt durvis, kas sastādītas no divām vai no trīs daļām.	zwei oder dreiteilige Tür. дверь, состоящая изъ двухъ или изъ трехъ половинокъ.
	plēšu durvis; sabīdāmas un izplēšamas —.	Harmonikatür (f.). —
6	rezerves durvis; papildu —; trauksmes —; trauksmes izeja.	Reservetür (f.); Notausgang (m.). запасная дверь; запасной выходъ.
7	durvju paloda; līmens durvju ailas virsas norobežojums.	Türsturz (m.); die obere wagrechte Begrenzung einer Türöffnung. дверная перекладина; архитравная дверная балка.

durvju palodassija; — palodas planka; — palodas mugurkoks; — ailas pārsegums.	Bohlen (m.), Beilage (f.) zur Überdeckung einer Türöffnung. перемычный брусъ; -ная планка для огражденія дверного проема сверху.	1
palodnica; palodnīca (M. E.).	Oberschwelle (f.) einer Tür; Kopfstück (n.) — —. верхнякъ; верхній косякъ въ дверяхъ.	
durvju stendere; — sānu statnis.	Türpfosten (m.); Türpfeiler (m.); Türstock (m.). дверной стоячій косякъ; дверная боковая стойка.	2
durvju slieksnis.	Türschwelle (f.). дверной порогъ.	3
slieksnis ar gropi.	mit einem Falz (m.) versehene Schwelle. порогъ съ фальцемъ.	
durvju sleņģis; — aploda (t. k.); — sleņģi; — sleņģurāmis.	Türzarge (f.); Türeinfassung (f.); Blindrahmen (m.); Türfutter (n.); Türschlenge (f.). дверная коробка; — колода; дверные косяки; глухая рама.	4
ailas sienai piedurts sleņģis (piestiprināts ar mūŗa naglām).	Futterzarge (f.); mit Bankeisen (n. pl.) befestigte Zarge. прислонная коробка.	5
ailas sienā ielaists, iebūvēts, iemūrēts sleņģis.	Blockzarge (f.); eingebaute, eingemauerte Türzarge. закладная коробка.	6

melnais sleņģis; melnie sleņģi; sleņģa rāmji, virs kuŗiem piestiprina pildiņu sleņģi.	Unterzarge (f.). дверная колода подъ филенчатой коробкой.
pildiņu sleņģis. 1 Mūŗa sienu ailās iestādītos melnos sleņģus mēdz pārsegt ar pildiņu rāmi, ko sauc par pildiņu jeb pildītu sleņģi.	Füllungsschlenge (f.); gestemmtes Türfutter; Türzarge (f.) mit Bekleidung (f.). филенчатая дверная коробка; — — колода.
durvis kārt, iekārt (sleņģos).	eine Tür einhängen. навѣшивать, навѣсить дверь.
durvju komplekts; — kopa; 2 — luchte (t. l.). Durvju komplekts jeb kopa sastādās no durvju sleņģa līdz ar durvīm un visiem durvju apkalumiem.	komplette Tür, umfassend Zarge (f.), Flügel (m.) und Beschläge (m. pl.). дверной комплектъ; комплектная дверь состоитъ изъ дверной коробки, двери и дверного прибора.
durvju spārns; 3 — vērtne (t. k.).	Türflügel (m.). дверной створень; створъ, створка, половинка дверная.
vienspārndurvis; vienveŗu durvis.	einflügelige Tür. одностворная, одностворчатая дверь.
divspārnu durvis; divveŗu —; durvis ar divām vērtnēm; — ar diviem spārniem.	Flügeltür (f.); zweiflügelige Tür. двустворная, двустворчатая дверь.
dēļudurvis; namdaŗu —.	Brettertür (f.). досчатая дверь; плотничная —.

pildiņu durvis; galdnieku —; durvis ar ielaistiem pildiņiem.	Füllungstür (f.); gestemmte Tür. филенчатая дверь.	1
durvju rāmis; — spārna rāmis; — logāts (t. k.).	Türrahmen (m.); Türflügelrahmen. дверная обвязка; — рама.	
Durvju rāmja gabalus iesien ar starpas tapām un sanaglo ar koka tapiņām jeb namdaru naglām. Die Rahmstücke (n. pl.) werden durch Schlitzzapfen (m. pl.) miteinander verbunden und durch Holzstifte (m. pl.) vernagelt.		2
durvju pildiņš.	Füllung (f.) einer Tür; Türfeld (n.). дверная филенка.	3
pildiņa cilnis; — piere; — spogulis; uz āru izceltā pildiņa piere.	Spiegel (m.) einer Füllung. выдающаяся часть филенки.	
pildiņa apmaļlīste; — apmale.	Friesglieder (n. pl.) einer Füllung. небольшая тяга вокругъ филенки.	
durvju piedurlīste.	Schlagleiste (f.) einer Tür. дверной притворъ.	4
durvju virsgaisma; — virsgaismas logs.	Oberlicht (n.) über der Tür. фрамуга надъ дверью.	5.
durvju šķērsis; — šķērskoks; šķērskoks, kas atdala virsgaismas rāmi no durvīm.	Türkämpfer (m.). импостъ фрамуги.	6
durvju apkalumi (skat. „atslēdznieku darbi").	Türbeschlag (m.); Türbeschläge (m. pl.) (siehe „Schlosserarbeiten"). дверной приборъ (см. „слесарныя работы").	7

1	durvju apmale; apmale apkārt durvīm.	Türbekleidung (f.); Türverkleidung. дверной наличникъ; наличникъ вокругъ дверей.
2	durvju uzgalvenis (t. k.); uzgalvenis, uzgalvis virs durvīm.	Türaufsatz (m.); Türbekrönung (f.). насадка, наставка надъ дверьми.
	durvju zelminis; zelminis virs durvīm.	Türgiebel (m.); Giebel über einer Tür. фронтонъ надъ дверьми.
3	vārti.	Pforte (f.). ворота.
	vārtu spārns.	Torflügel (m.). створъ, створень воротный.
4	vārtu dranga (M.E.).	Pfortenbaum (m.); Torbalken (m.). воротный перекладъ.
	vārtu aizdurs (M. E.).	Torriegel (m.). запоръ, засовъ, задвижка у воротъ.
	ieejas vārti; blakus —; mazie —; vārtiņi; durvis lielos vārtos.	Eingangspforte (f.); Torpförtchen (n.); Nebenpförtchen. калитка; дверцы; дверка въ воротахъ.
5	caurbrauktuve.	Torweg (m.); Durchfahrt (f.). проѣздъ.
6	dvars (a. a. no M. E.); godavārti (t. l.); vārtu aila; — apbūve. Atsevišķi stāvoša mūrēta caurbrauktuve vai caureja ar vai bez vārtiem.	Tor (n.); Eingangstor; Durchfahrtstor. проходъ; проѣздъ; арка.

X.

Logi. — Fenster (n. pl.). — Окна.

lokveida logs; logs, kas no augšas noslēdzas ar arku (skat. „arkas“).	Bogenfenster (n) (siehe „Bögen“). окно, перекрытое сверху аркой (см. „арки“).	
puscirkuļa logs.	Rundbogenfenster (n.). полукруглое окно.	
smaillogs.	Spitzbogenfenster (n.). стрѣльчатое окно.	
jumta acs (f.); ieapaļš logs jumtā.	Ochsenaugenfenster (n.). —	
dvīņu logs.	gekuppeltes Fenster; Zwillingsfenster. парное окно.	1
netiešs logs; loga ielodze; — niša.	blindes Fenster. фальшивое окно; глухое окно.	2
jumta logs; — lūka.	Dachfenster (n.); Dachluke (f.). слуховое окно; люкъ.	
bēniņu logs.	Dachbodenfenster (n). чердачное окно.	
pagraba logs; puspagraba logs.	Kellerfenster (n.). подвальное окно.	
skatulogs; skatlogs; veikala logs.	Schaufenster (n.). магазинное, выставочное окно.	3
vitrīna; skatuloga telpa; skatukaste ar stiklu priekšā.	Schaukasten (m.). витрина.	4

bīdāms logs.		Schiebefenster (n.). раздвижное окно.
uz sāniem bīdāms logs.		wagrecht verschiebbares Fenster. горизонтальное раздвижное окно.
ceļams logs; (uz augšu bīdāms —).		senkrecht verschiebbares Fenster. вертикально раздвижное окно.
1 loga aila; [— aile (t. k.)]; logaila.		Fensteröffnung (f.); Fensterausschnitt (m.). оконное отверстіе; оконный проемъ.
2 loga piedura (arch. A. Vanaga ieteikts); mūrasienas ailā izmūrētā grope, kuŗai piedur loga sleņģi.	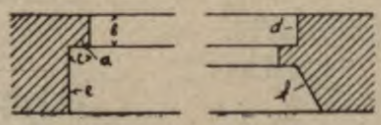 a	Fensteranschlag (m.). оконная притолока.
pieduras dziļums.	b	Tiefe (f.) des Anschlags (m.). глубина притолоки.
pieduras platums.	c	Breite (f.) des Anschlags (m.). ширина притолоки.
3 logsāne; loga sāni; logsāni.		Fensterleibung (f.); Fensterlaibung; Fenstergewände (n.). оконный откосъ; — бокъ; оконная щека.
ārējā logsāne; ārējie logsāni.	d	äussere Fensterleibung. наружный оконный откосъ.
iekšējā logsāne; iekšējie logsāni.	e; f	innere Fensterleibung. внутренній оконный откосъ.

piegāzti (iekšējie) logsāni; logsāni ar piegāzumu.	*f*	abgeschrägte (innere) Fensterleibung. скошенный оконный откосъ; амбразурныя щеки окна; оконный откосъ съ уклономъ.
logs ar piegāzumu; — ar piegāztiem (iekšējiem) logsāniem.		Fenster (n.) mit abgeschrägter (innerer) Leibung; — mit abgeschrägten Fenstergewänden (n. pl.). окно съ амбразурой.
logsols; loga ailas apakšējais norobežojums; [loga beņķis (t.l.)].		Fensterbank (f.); Sohlbank; Bank; der untere Abschluss einer Fensteröffnung. подоконникъ.
ārējs logsols; loga šļaupsts.	*a*	Wasserschräge (f.) einer Sohlbank. наружный оконный отливъ.
ārējā logsola šļaupums, nošļaupums.	*e*	Abwässerung (f.) einer Fensterbank. скосъ, скатъ, отливъ наружнаго подоконника.
ārēja logsola lāsenis (a. a.).	*f*	Wassernase (f.) an einer Fensterbank. слезникъ наружнаго оконнаго отлива.
lāseņa rieva; — vadziņa.	*g*	Rille (f.); Furche (f.) an der Wassernase. дорожка, желобъ у слезника.

1	iekšējais logsols; logsola dēlis; — plātne; — pārsegums; [loga beņķis (t. l.)].	b innere Fensterbank; — Sohlbank; Fensterbrett (n.); Simsbrett einer Fensterbrüstung (f.); Abdeckung (f.) der Brüstung nach innen. внутренній подоконникъ, подоконная доска; — плита.
2	loga palodze; palodzes mūris.	c Fensterbrüstung (f.); Brüstungsmauer (f.) eines Fensters. подоконная стѣна.
3	palodzes iedobums; — niša.	d Fensternische (f.). подоконная ниша.
4	loga paloda; līmens logailas norobežojums no augšas.	Fenstersturz (m.); Sturz über einem Fenster (n.); die obere wagrechte Begrenzung einer Fensteröffnung. оконная перекладина; архитравная балка надъ оконнымъ проемомъ.
5	loga palodassija; — palodas planka; — mugurkoks.	Bohlen (m.); Beilage (f.); hölzerner Sturz zur Überdeckung einer Fensteröffnung. насадка надъ окномъ; перемычный брусъ, -ная планка.
6	loga piederumi.	Fensterzubehör (n.). оконныя принадлежности.
7	loga sleņģis; — aploda (t. k.); — sleņģi; — sleņģarāmis.	Fensterzarge (f.); Blindrahmen (m.) eines Fensters (n); Fensterschlenge (f.). оконная коробка; — колода; — обвязка; глухая рама.

sleņģarāmja paloda; — virsgabals.	Oberschenkel (m.) einer Fensterzarge. перекладина оконной обвязки.
sleņģarāmja sāngabali; — sānkoki; — stenderes.	Höhenschenkel (m. pl.) einer Fensterzarge. косяки оконной обвязки.
sleņģarāmja balzums; — apakšgabals.	Wetterschenkel (m.) einer Fensterzarge; Wasserschenkel — —. подушка оконной обвязки.
odersleņģis; sleņģis ar oderi. Odersleņģis sastāv no divām kopīgi nostiprinātām daļām: no tiešā sleņģarāmja, kuŗā iekārti vasaras logrāmji, un no rāmja oderes, kuŗā iekaŗ ziemas logrāmjus.	Futterzarge (f.); Futterschlenge (f.) für Winterfenster (n. pl.). оконная обвязка съ футеромъ для зимнихъ оконныхъ рамъ.
ailas sienai piedurts sleņģis.	in der Leibung eines Fensters (n.) versetzter und mit Bankeisen (n. pl.) befestigter Blindrahmen. *1* прислонная оконная коробка.
ailas sienā ielaists, iebūvēts, iemūrēts sleņģis.	Blockzarge (f.); eingebaute, eingemauerte Fensterzarge. *2* закладная оконная коробка.
sleņģus iestādīt logailās.	Blindrahmen (m. pl.) in die Fensteröffnungen (f. pl.) versetzen. *3* закладывать оконныя коробки.
loga šķērskoks; — galvenais šķērsis. Loga šķērskoks atdala loga virsgaismu no apakšējām loga vērtnēm.	Fensterkämpfer (m.); Kämpfer eines Fensters; *4* Losholz (n.) — —. импостъ фрамуги окна.

loga vidgabals; 1 — vidus gabals. Vidgabals sadala logu divās svērtenās daļās.	Fensterpfosten (m.); Fenstermittelpfosten. оконный средникъ.
2 logrāmis; loga rāmis.	Fensterrahmen (m.). оконная рама.
loga šķērses; 3 [— sproses (t. l.)].	Fenstersprossen (f. pl.). оконный переплетъ; горбыли оконнаго переплета.
tepes grope; grope loga šķērsēs stikla aiztepšanai.	Kittfalz (m.) in den Sprossen (f. pl.). фальцъ въ горбыляхъ переплета для вставки и замазыванія стекла.
logu iestiklot; ielikt logā stiklu (sk. „stiklinieku darbi").	ein Fenster verglasen (siehe „Glaserarbeiten"). остеклить окно; вставить, -влять оконное стекло (см. „стекольныя работы").
4 loga piedurlīste.	Schlagleiste (f.); Deckleiste an den Fensterrahmen (m. pl.). оконный притворъ.
5 loga apkalumi (sk. „atslēdznieku darbi").	Fensterbeschlag (m.); Fensterbeschläge (m. pl.) (siehe „Schlosserarbeiten"). оконный приборъ (см. „слесарныя работы").
loga komplekts; — kopa; —luchte (t.l.); 6 — lukta (t.l.). Loga komplekts jeb kopa sastādās no loga sleņģa līdz ar logrāmjiem un piederīgiem apkalumiem.	komplettes Fenster, umfassend Zarge (f.), Rahmen (m. pl.) und Beschläge (m. pl.). оконный комплектъ; полный составъ окна, состоящій изъ оконной обвязки, оконныхъ рамъ и оконнаго прибора.

iekārt (sleņģos) logrāmjus.	Fensterrahmen (m. pl.) einhängen. навѣсить, -шивать оконныя рамы.	
loga vērtne (t. k.); — spārns.	Fensterflügel (m.). оконная створка; — половинка; оконный створъ, створень.	1
loga virsgaisma; — virsgaismas spārns.	Oberlicht (n.) eines Fensters (n.); Oberflügel (m.) — —. фрамуга надъ окномъ.	2
loga virsējā atgāžamā vērtne.	Kippflügel (m.) eines Fensters (n.). оконный откидной верхній створъ; оконная откидная фрамуга.	
kaplogs.	Kappfenster (n.). форточка.	3
vienveļu logs; vienspārna —.	einflügeliges Fenster. одностворное, одностворчатое окно.	4
divveļu logs; divu spārnu —; divspārnu —.	zweiflügeliges Fenster. двустворное, двустворчатое окно.	5
ziemas logs; — logrāmji; priekšlogs.	Winterfenster (n.); Vorfenster; Winterrahmen (m. pl.). зимнія или внутреннія оконныя рамы.	6
vasaras logs; — logrāmji.	Sommerrahmen (m. pl.). лѣтнія оконныя рамы; наружныя — —.	7
oderlogs.	Futterfenster (n.). —	8
gropēts logs.	Falzfenster (n.). окно въ фальцахъ.	9

logs ar dubultgropi; — ar divkārtīgu gropējumu.	Fenster (n.) mit Doppelfalz (m.). окно съ двойнымъ фальцемъ.
1 loga apmale.	Fensterverkleidung (f.). оконный наличникъ; бордюръ вокругъ оконнаго отверстія.
2 loga uzgalvenis; — uzgalvis.	Fensterbekrönung (f.); Fensteraufsatz (m.). насадка надъ окномъ; украшеніе — —.
loga zelminis; zelminis virs loga.	Fenstergiebel (m.); Giebel über einem Fenster (n.). фронтонъ надъ окномъ.
3 gaismas aka; — šachta pagrabloga priekšā.	Lichtschacht (m.) vor einem Kellerfenster (n.). свѣтовая шахта; свѣтовой пріемникъ передъ окномъ подвала или погреба.
4 režģis, restes virs gaismas akas.	Gitter (n.) über dem Lichtschacht (m.). рѣшетка надъ свѣтовой шахтой.
5 loga trelliņi.	Fenstergitter (n.). оконная рѣшетка.

XI.

Krāsnis. — Öfen (m. pl.). — Печи.

(Skat. „cepļi".) — (Siehe „Brennöfen".) — (См. „заводскія печи".)

krāsns (f.). — Ofen (m.); Stubenofen. печь; комнатная —. *1*

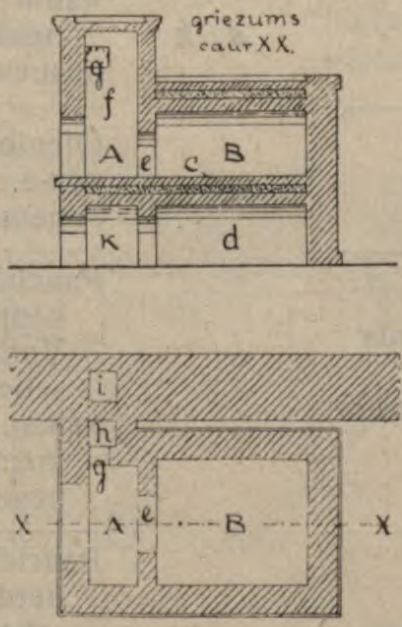

lielā krāsns; maizes ceplis; — krāsns.

No ķieģeļiem mūrēta krāsns maizes cepšanai, ēdienu pagatavošanai un telpu apsildīšanai.

Backofen (m.); russischer Ofen. русская печь. *2*

lielās krāsns piekrāsne (M.E.); — — pavards; piekrāsnē kurina uguni ēdienu gatavošanai. *A*

Vorherd (m.); äusserer Herd vor einem russischen Ofen. шестокъ; припечекъ, очелокъ при русской печи; очагъ — — —. *3*

piekrāsns kulda; — klons ar uzkura padziļinājumu.

Vertiefung (f.) in der Herdsohle des Vorherdes (m.) zur Aufnahme von Heizmaterial (n.) und Kohlen (f. pl.). загнетка, жарнушка, горнушка; ямка на предпечьѣ, куда сгребается жаръ.

lielās krāsns kura telpa; — — kurināmā —; — — kurtuve.	B	Feuerraum (m.) des russischen Ofens (m.). топливникъ, горнило русской печи.
1 lielās krāsns klons.	c	Herdpflaster (n.) des russischen Ofens (m.). печной подъ.
2 pakrāsne.	d; k	Raum (m.) unter einem russischen Ofen (m.). подпечье, подшестокъ.
lielās krāsns mute.	e	Ofenloch (n.). устье, чело русской печи.
lielās krāsns pavarda dūmu rovis; priekškrāsnes dūmuuztvērējs.	f	Rauchfang (m.); Rauchkappe (f.) über dem Vorherd eines russischen Ofens (m.). хайло, боровокъ надъ шесткомъ русской печи.
piekrāsnes dūmulogs; — dūmuaila.	g	Rauchloch (n.) im Vorherd (m.) des russischen Ofens (m.). хайло, дымовое оконце въ шесткѣ русской печи.
lielās krāsns dūmvads.	h	Rauchzug (m.), Ofenzug des russischen Ofens (m.). дымооборотъ, оборотъ русской печи.
lielās krāsns skurstenis; — — dūmu stobrs.	i	Schornstein (m.), Rauchschlot (m.) am russischen Ofen (m.). дымовая труба при русской печи.
3 podu krāsns; podiņu —.		Kachelofen (m.). изразцовая печь; кафельная —.

podnieks.

Ofensetzer (m.).
печникъ. *1*

krāsns pods;
— podiņš
(skat. „māla ražojumi").

Kachel (f.); Ofenkachel (siehe „Tonwaren").
кафля; печной изразецъ (см. „глиняныя произведенія"). *2*

holandiešu krāsns.

holländischer Ofen.
голландская печь. *3*

kakta krāsns;
stūŗa —;
trijstūraina krāsns, kas izbūvēta telpas kaktā.

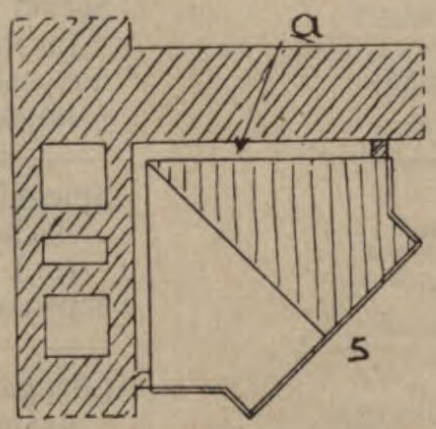

Eckofen (m.).
угловая печь; трехугольная, угловая голландская печь. *4*

sienas krāsns;
krāsns blakus sienai;
četrstūŗu krāsns, kas novietota blakus sienai.

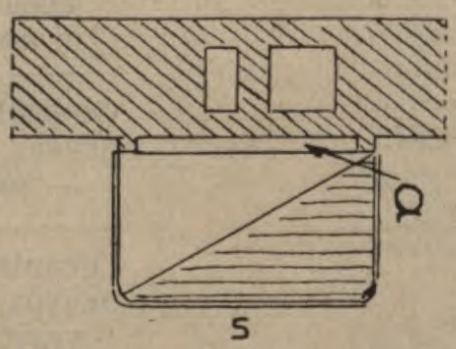

viereckiger Wandofen.
пристѣнная, печь; зальная —; четырехугольная голландская печь, возлѣ стѣны. *5*

aizkrāsne;
starpa, šķirba starp krāsns muguru un sienu. *a*

schmaler Raum zwischen Ofen (m.) und Wand (f.).
запечекъ; зазоръ между печью и стѣною; отступка печи отъ стѣны. *6*

sienas starpā iebūvēta krāsns.

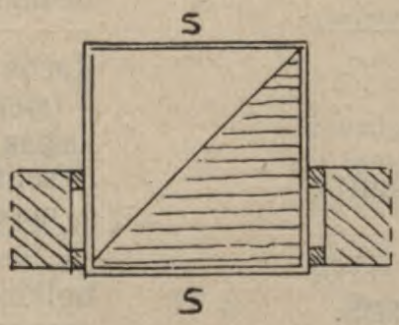

zu beiden Seiten (f.pl.) einer Wand liegender Ofen.
простѣнная печь; печь, сооруженная промежь стѣны.

---

krāsns zokelis;
— pabūve; — pakāje.

Sockel (m.) eines Ofens (m.); Ofenfuss (m.).
цоколь печи;
подножіе —.

---

1 krāsns spogulis;
— pieres plakne.

s Spiegel (m.); Spiegelfläche (f.) eines Ofens (m.).
зеркало печи.

---

krāsns dzega;
— vaiņagdzega.

Ofengesims (n.); Kranzgesims eines Ofens (m.).
печной карнизъ; вѣнчающій карнизъ надъ печью.

---

2 krāsns uzgalvenis (t. k.).

Ofenaufsatz (m.).
печная насадка;
— наставка.

---

krāsns niša;
3 — ielodze;
— rieris; — īre (t. l.).

Ofennische (f.).
печура, печурка, ниша, углубленіе въ зеркалѣ печи.

---

apaļa, stobrveidīga krāsns bez dūmvadiem.

Kanonenofen (m.).
цилиндрическая печь безъ дымооборотовъ.

---

skārda krāsns.

eiserner Ofen.
желѣзная печь.

krāsns čaula; — ietērps; — apvalks.	Mantel (m.), Ummantelung (f.) eines Ofens (m.). кожухъ печи.	1
taupības krāsns.	Sparofen (m.). экономическая печь.	2
kamīns. Kamīnā attīstījušās dūmgāzes un liela daļa siltuma ieplūst tieši skurstenī bez dūmvadu starpniecības.	Kamin (m. oder n.). каминъ.	3
siltummūrītis; krāsns mūrītis; krāsns atzarojums, sēdekļa augstumā.	Ofenbank (f.). лежанка; припечекъ; длинный и низкій выступъ изъ печи съ дымооборотами.	4
krāsns mute.	Ofenloch (n.). топочное отверстіе печи; чело, очелокъ —.	5
krāsns durvis.	Ofentür (f.). печныя дверцы.	
krāsns kurtuve; — kurināmā telpa; ugunstelpa krāsnī.	Heizraum (m.) eines Ofens (m.); Feuerraum — —. топочное пространство печи; объемъ огневой коробки —; топочная огневая камера —; топливникъ.	6
krāsns klons; uzkura —; kura —.	Herdpflaster (n.) eines Ofens (m.); Ofenherd (m.). печной подъ.	7
krāsns odere.	Ofenfutter (n.). печная футеровка; внутренняя облицовка, набивка печи.	8

krāsni oderēt, izoderēt.

einen Ofen mit Futter (n.) versehen;
— — ausfüttern.
дѣлать набивку или футеровку печи.

---

krāsns velve;
— sprieslis;
— spriešļi.

1 Par krāsns spriesli jeb spriešļiem sauc ailainu (caurumotu) krāsns pārvelvējumu, caur kuŗa ailām vai caurumiem izplūst no kurtuves dūmi, siltums un dažkārt arī liesmas.

Ofengewölbe (n.).
печной сводъ.

---

rovis; dūmu rovis.

1) Horizontāls vai lēzni kāpjošs pārvelvēts kanālis, kas aizvada dūmgāzes no krāsns uz skursteni.
2) Senās virtuves pārvelvējums ar uz augšu ierauto skursteni, kas balstījās uz rovja malām. Virtuves vidū (apakš paplašinātā skursteņa
2 stobra), tieši uz klona novietotais ugunskurs noderēja par virtuves pavardu; dūmi no ugunskura, kāpdami uz augšu, salasījās rovī un pa rovja ailu jeb dūmulogu ieplūda skurstenī.
3) No rīkstēm pīts un ar māliem apmests (velvesveida) telpas pārsegums, dūmu uztveršanai un griestu vai jumta aizsargāšanai no aizdegšanās.

Fuchs (m.); Zugkanal (m.) einer Feuerung; Gewölbe (n.) über einem Feuerherd; Funkendach (n.).
боровъ; лежачій дымовой каналъ, покрытый сводомъ; лежачая дымовая труба; дымволокъ.

---

krāsns dūmu logs;
— — aila.

Krāsns velvē izveidotā aila dūmu ievadīšanai no kurtuves dūmvadā.

Rauchloch (n.) im Gewölbe (n.) eines Ofens (m.).
хайло; отверстіе въ сводѣ топливника для перехода дыма въ оборотъ печи.

---

dūmvadi;
3 krāsns vadi;
liesmu —.

Rauchzüge (m. pl.); Ofenzüge; Rauchschlöte (m. pl.).
дымообороты въ печи; дымопроводы — —.

spelte (Bil.);
siltuma caurums krāsns sienā.

Wärmeloch (n.) in der Wand eines Ofens (m.). 1
хайло; отдушина.

krāsns caurule;
(skārda) caurule dūmgāzu novadīšanai, kas savieno krāsni ar skursteni.

Ofenrohr (n.).
печная (желѣзная) труба.

aizsargskārds;
krāsns skārds;
pavarda —.
Krāsns vai pavarda priekšā grīdai uznaglotā skārda plāksne, kas aizsarga grīdu no krāsns vai no pavarda izkrītošām oglēm un pagalēm.

Ofenblech (n.); Herdblech.
желѣзный предохранительный листъ передъ печью или передъ очагомъ. 2

krāsns vai kamīna vairogs.

Ofenschirm (m.); Kaminschirm.
ширма или щитъ передъ печью или передъ каминомъ. 3

virtuves pavards;
[plīte (t. l.)];
[plīts (f.) (t. l.)].

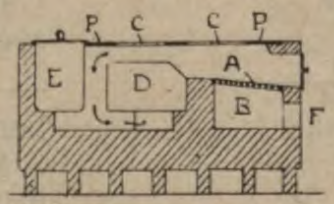

Küchenherd (m.). 4
кухонный очагъ.

pavarda plātne. *P*

Herdplatte (f.).
кухонная чугунная плита; чугунная доска, которою покрытъ очагъ.

5

Lieliem pavardiem plātne ir bez caurumiem. Parastā virtuves pavarda plātne ir ar caurumiem, kuŗus pārsedz ar pavarda gredzeniem.
Плита сплошная или плита сквозная, съ конфорками для кастрюль.

pavarda gredzeni;
[plīts riņķi (t. l.)]. *C*

Herdringe (m. pl.).
кольцевыя крышки надъ конфорками кухоннаго очага. 6

pavarda apsegudzelzs. 1 Pavarda apsegudzelzs augšējā virsma guļ līdzeni ar pavarda plātni.		Bucksblech (n.) eines Küchenherdes (m.). желѣзный наугольный листъ кухоннаго очага; оковка — —.
pavarda apskava (t. k.); 2 — vaiņagdzelzs. Pavarda apskavu piestiprina apkārt pavarda augšdaļai ar dzelzs vai skārda klamburiem.		Kranzeisen (n.); Herdreif (m.). желѣзная полоса, окаймляющая очагъ вровень съ наугольнымъ листомъ.
krāsns vai pavarda ārdes (t. k.); 3 — — — restes; — — — rekšas.	A	Ofenrost (m.); Herdrost. колосниковая рѣшетка; колосники; чугунная рѣшетка въ кухонномъ очагѣ или въ печи.
pārts; 4 pelnbirde (t. k.); pārtiņš.	B	Aschenfall (m.); Aschenbehälter (m.); Aschenloch (n.). зольникъ.
izvelkams pārts; pelnu kaste.		herausziehbarer Aschenkasten. вытяжной зольникъ.
pelnus izšķūrēt.		Asche (f.) herausscharren. выгребать золу.
5 gaislaide (t. k.).	F	Luftloch (n.); Blaseloch. поддувальце; поддувало.
pavarda siltūdens katls; virtuves pavardā iebūvēts siltā ūdens katliņš.	E	in einem Küchenherd (m.) eingebauter Warmwasserkessel (m.). задѣланный въ кухонномъ очагѣ котелокъ для теплой воды.

pavarda cepamā krāsns; cepešu (t. l.) —.	*D*	Bratofen (m.) eines Küchenherdes (m.). духовой шкафъ кухоннаго очага; духовка — —.

Pavarda cepamā krāsns tiek sakniedēta no bieza skārda un iemūrēta pavardā aiz kurināmās telpas.
Духовой шкафъ склепывается изъ толстаго кровельнаго желѣза.

pavarda siltumskapis.		Tellerwärmer (m.); Wärmeschrank (m.) bei einem Küchenherd (m.). духовой шкафъ кухоннаго очага.
pavarda sutenieks; — garaiņu vai dūmu uztvērējs.		Rauchfang (m.); Mantel (m.) über einem Herd; Rauchkappe (f.) — — —. колпакъ надъ кухоннымъ очагомъ. *1*
bigulis (t. k.); skruķis (t. l.).		Schüreisen (n.); Ofengabel (f.). ухватъ; кочерга. *2*
krāsns vai pavarda aizbīdnis; — — — aizlaidnis (t. k.); [šīberis (t. l.)].	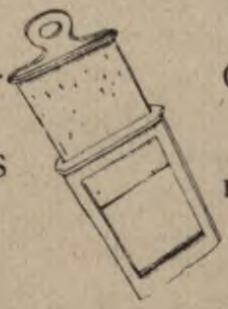	Ofenschieber (m.); Schieber an einem Küchenherd (m.). печная или кухонная задвижка. *3*
aizšautne; aizvaris; aizšaujamā klape.		Ofenklappe (f.). баранъ; вьюшка, въ которой блинокъ откидывается на шарнирѣ. *4*

1	krāsns vai pavarda juška; juškas (f. pl.). 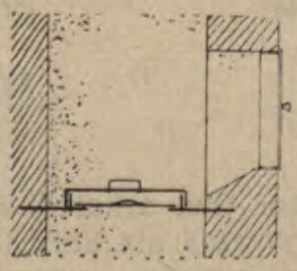	Spelte (f.); Schornsteinverschluss (m.) eines Ofens. печная или кухонная вьюшка въ дымовой трубѣ.
2	krāsns vai pavarda aizbāznis; — — — tīrāmais aizbīdeklis (M.E.).	Ofenstöpsel (m.); Stöpsel am Herd (m.). печная или кухонная заслонка, створка.
3	apkurināšana.	Heizung (f.); Beheizung. отопленіе.
4	vietējā apkurināšana.	Lokalheizung (f.). мѣстное отопленіе.
	krāsns apkurināšana; apkurināšana ar krāsnīm.	Ofenheizung (f.). печное отопленіе.
	centrālā apkurināšana.	Zentralheizung (f.); Sammelheizung. центральное отопленіе.
	krāsns siltums (M. E.); — siltuma (M. E.).	Ofenwärme (f.). теплота отъ печи.
5	siltuma iedarbība; siltumiedirbe.	Wärmeeinwirkung (f.); Wärmewirkung. воздѣйствіе теплоты.
6	siltumkāpe; siltuma pakāpe.	Wärmegrad (m.). степень теплоты.
7	īpatnējais (t. k.) siltums.	spezifische Wärme. удѣльная теплота.
8	siltumvienība; siltuma vienība.	Wärmeeinheit (f.). единица теплоты.

siltuma daudzums.	Wärmemenge (f.). количество теплоты.	
siltumvadība; siltuma vadīšana.	Wärmeleitung (f.). теплопроводность; теплопроводимость.	1
siltumvadītājs.	Wärmeleiter (m.). проводникъ теплоты.	
krāsns sildāmā virsma.	Heizfläche (f.) eines Ofens (m.). нагрѣвательная поверхность печи.	
siltuma uzkrāšana.	Wärmeaufspeicherung (f.). накопленіе теплоты.	
siltuma izdalīšana; — izdalīšanās.	Wärmeabgabe (f.). выдѣленіе теплоты; отдача —.	
siltuma saturs; — krājums.	Wärmekapazität (f.). теплоемкость.	2
krāsns ar lielu siltuma saturu.	Ofen (m.) mit grosser Wärmekapazität. печь большой теплоемкости.	
siltumspēja (t. k.); sildāmāspēja.	Erwärmungsfähigkeit (f.); Heizwert (m.). нагрѣвательная способность; теплотворная —.	3
temperātūra.	Temperatur (f.). температура.	4
āra temperātūra.	Aussentemperatur (f.). наружная или внѣшняя температура.	5

1 iekšas temperātūra.	Innentemperatur (f.). внутренняя температура.
temperātūru starpība.	Temperaturdifferenz (f.); Temperaturunterschied (m.). разность или разница въ температурѣ.
2 dvinga.	Ofendunst (m.). угаръ.
3 kvēpi.	Ofenruss (m.). печная сажа.
4 garaiņi; tvaiki.	Qualm (m.); Ofenqualm; Wasserdampf (m); Dampf. паръ.

D.

Pielikums.

Anhang (m.).

Приложеніе.

I.

Ģeometrija. — Geometrie (f.). — Геометрія.

abscisa (t. k.); kāda punkta atstatums no ordiņātu ass.	Abszisse (f.); Abscisse.	абсцисса.	1
aksiōma, ģeometriska.	Grundsatz, geometrischer; Axiom (n.).	аксіома, геометрическая.	2
aploce (t. k.); riņķa ierobežotāja līnija; riņķis.	Kreislinie (f.); eines Kreises Umfang (m.); — — Peripherie (f.); Kreis (m.).	окружность.	3
apveids (t. k.), figūras; kontūra, —.	Umriss (m.) einer Figur; Umfang (m.) — —; Kontur (f.) — —.	очертаніе фигуры; контуръ —.	4
apzīmējums, ģeometrisks; dēfinīcija, ģeometriska.	Definition, geometrische.	опредѣленіе, геометрическое.	5
asimptote (t. k.); asimptota.	Asymptote (f.).	асимптота.	6
ass (f.); —, abscisu (t. k.); —; garenass; —, griezes; —, griešanās; —, koordinātu; —, ordinātu (t. k.);	Achse (f.); Abszissenachse; Längenachse; Dreh—; Koordinaten—; Ordinaten—;	ось; — абсциссъ; ось, продольная; — вращенія; —, координатная; — ординатъ;	7 8
ass, ritēšanas; —, rotācijas; —; šķērsass.	Rotationsachse; Querachse.	ось вращенія; ось, поперечная.	9 10
atstatums; attālums; distance.	Abstand (m.); Entfernung (f.); Distanz (f.).	разстояніе.	11

1	attēls; attēlojums; —,aksonometrisks; —, ģeometrisks; —, perspektīvisks.	Darstellung (f.). —, axonometrische; —, geometrische; —, perspektivische.	изображеніе; —,аксонометрическое; —,геометрическое; —, перспективное.
2	baze, figūras; pamatne, —; pamatlīnija(t.k.),—;	Basis (f.) einer Figur; Grundlinie — —;	основаніе фигуры;
3	baze, ķermeņa; pamatne, —; pamatplakne, —.	Basis eines Körpers (m.); Grundfläche — —.	основаніе тѣла.
4	bisektrisa; līnija, kas dala leņķi divās vienlīdzīgās daļās.	Bissektrix (f.); Winkelhalbierende (f.); Halbierungslinie(f.).	бисектриса; линія, дѣлящая уголъ на двѣ равныя части.
5	bumba (t. k.); lode (t. k.);	Kugel (f.);	шаръ;
6	bumbas josla;	Kugelschicht (f.); -zone (f.);	шаровой поясъ;
7	bumbas segments; —vācele; — nogrieznis;	Kugelhaube (f.); -kappe (f.);	шаровой сегментъ;
8	bumbas sektors (t. k.); — izgrieznis.	Kugelausschnitt (m.).	шаровой секторъ.
9	caurmērs (t. k.); diametrs (t. k.).	Durchmesser (m.); Diameter (m.).	діаметръ.
10	ceturksnis, riņķa; kvadrants.	Viertelkreisfläche (f.); Quadrant (m.).	квадрантъ.
11	chorda; taisnes nogrieznis, kas ietverts starp diviem uz līknes gulošiem punktiem.	Chorde(f.); Sehne(f.).	хорда.

cilindrs. —, dobs.	Zylinder (m.); Hohlzylinder.	цилиндръ; —, полый.	1
četrstūris.	Viereck (n.).	четырехугольникъ.	2
daudzplaknis; poliedrs; daudzskaldnis.	Polyeder (n.); räumliches Vieleck; Vielflächner (m.).	многогранникъ.	3
daudzstūris; poligōns.	Vieleck (n.); Polygon (n.).	многоугольникъ.	4
dēfīnīcija, ģeometriska; apzīmējums, ģeometrisks; paskaidrojums, —.	Definition, geometrische; Erklärung, —.	опредѣленіе, геометрическое.	5
diagonāle (t. k.); iešķērse (t. k.).	Diagonale (f.); Diagonallinie (f.).	діагональ.	6
diametrs (t. k.); caurmērs (t. k.).	Diameter (m.); Durchmesser (m.).	діаметръ.	7
dimensija; izmērs.	Dimension (f.); Ausdehnung (f.).	размѣръ; протяженіе.	8
elīpse.	Ellipse (f.).	эллипсъ.	9
elīpses fokusi; — degpunkti (t.k.).	einer Ellipse, Brennpunkte (m. pl.).	эллипса, фокусы.	
elīpsoīds.	Ellipsoid (n.).	эллипсоидъ.	10
evolūte (t. k.).	Evolute (f.); Abwickelungskurve (f.).	эволюта.	11
evolvente (t. k.).	Evolvente (f.).	эвольвента; развертка.	12
figūra.	Figur (f.).	фигура.	13
—, aptveroša (riņķi); [—, apvilkta riņķim].	—, (um einen Kreis) umschriebene.	— описанная (вокругъ окружности).	
—, atbilstoša.	—, entsprechende.	—, соотвѣтствующая.	

figūra, ierobežota (ar taisnām līnijām).	Figur,(geradlinig) begrenzte.	фигура, ограниченная (прямыми линіями).
—, ietverta (riņķī); [—, ievilkta riņķī].	—, (in einen Kreis) eingeschriebene.	—, вписанная (въ окружность).
—, irrēgulāra; [—, nekārtna].	—, irreguläre.	—, неправильная.
—, līdzīga.	—, ähnliche.	—, подобная.
—, līdzvērtīga; —, ekvivalenta.	—, gleichwertige; —, äquivalente.	—, равнозначащая; —, эквивалентная.
—, noteikta apveida.	— mit bestimmtem Umriss (m.).	— съ опредѣленнымъ очертаніемъ
—, patvaļīga apveida; —, nenoteikta apveida.	— von unbestimmtem Umriss (m.).	— неопредѣленнаго очертанія.
—, proporcionāla; —, vienādu attiecību.	—, proportionale; —, in gleichem Verhältnis (n.) stehende.	—, пропорціональная.
—, rēgulāra (kvadrāts ir rēgulārs četrstūris).	—, reguläre; —, regelmässige.	—, правильная.
—, samērīga.	—, harmonisch ausgebildete.	—, соразмѣрная.
—, vienāda; —, vienādu izmēru.	—, gleiche; —, gleichgrosse.	—, равная по величинѣ.
— vienāda nosaukuma ar...	—, gleichnamige.	—, одноименная.
—, vienādmalu; — ar vienādām malām.	—, gleichseitige.	—, равносторонняя.
—, vienlīdzīga; —, kongruenta; — vienādā lielumā un veidā ar...	—, kongruente.	—, равная и подобная.

figūra, vienveidīga; — vienāda veida ar...	Figur, gleichförmige.	фигура, равная; — одинаковой формы съ...; — одинаковаго очертанія съ...	
figūras apkārtmērs; — perimetrs; — periferija.	einer Figur, Umfang (m.); — —, Perimeter (n.); — —, Peripherie (f.).	фигуры, периметръ.	1
figūras apveids (t. k.); — kontūra.	einer Figur, Umriss (m.); — —, Kontur (f.).	фигуры, очертаніе; —, контуръ.	2
figūras baze; — pamatne; — pamatlīnija.	einer Figur, Basis (f.); — —, Grundlinie (f.).	фигуры, основаніе.	3
figūras izmēri; — dīmensijas.	einer Figur, Dimensionen (f. pl.).	фигуры, размѣры.	4
figūras laukums (t. k.).	einer Figur, Flächeninhalt (m.).	фигуры, площадь.	5
— laukuma aplēse.	— —, Inhaltsbestimmung (f.).	—, опредѣленіе площади.	
figūras mala.	einer Figur, Seite (f.).	фигуры, сторона.	6
—, vienāda lieluma.	Figuren, gleichgrosse	—, равновеликія.	
figūru attiecības.	der Figuren, Verhältnis (n.).	фигуръ, соотношеніе.	7
— līdzība.	— —, Ähnlichkeit (f.).	—, подобіе.	
— radniecība; — afinitāte.	— —, Affinität (f.).	—, сродство; —, афинитивность.	
— sakrišana.	— —, Zusammenfallen (n.); (die Figuren decken sich).	—, совпаденіе.	
figūru savietošana; — sakļaušana.	der Figuren, Aufeinanderlegen (n.).	фигуръ, совмѣщеніе.	8

	figūru savstarpīgas attiecības.	der Figuren, gegenseitiges Verhältnis.	фигуръ, взаимное соотношеніе.
	— savstarpīgs kārtojums; — — sakopojums.	— —, gegenseitige Anordnung.	—, взаимное распредѣленіе.
	— savstarpīgs novietojums.	— —, gegenseitige Stellung; — —, gegenseitige Lage.	—, взаимное расположеніе.
	— vienādība.	— —, Gleichheit (f.).	—, равенство.
	— vienlīdzība; — kongruence.	— —, Kongruenz (f.).	—, равенство и подобіе.
1	garenlīnija.	Längenlinie (f.).	продольная линія.
2	garenvirziens.	Längsrichtung (f.).	продольное направленіе.
3	gredzens.	Ring (m.).	кольцо.
4	hiperbola (t. k.).	Hyperbel (f.).	гипербола.
5	hiperboloïds;	Hyperboloid (n).	гиперболоидъ.
6	hipotenūza; trijstūŗa slīpmala, (Ausējs).	Hypotenuse (f.).	гипотенуза.
7	hipoteze, ģeometriska; varbūtība, —; apgalvojums, ģeometrisks.	Hypothese, geometrische; Voraussetzung, —; Annahme, —.	гипотеза, геометрическая; предположеніе, геометрическое.
8	iebildums, ģeometrisks; noteikums, —.	Bedingung, geometrische.	условіе, геометрическое.
9	iezīme (a. a), līnijas vai plaknes; pēda, — — —.	Spur (f.) einer Linie oder einer Fläche.	слѣдъ линіи или плоскости.
10	jēdziens, ģeometrisks.	Begriff, geometrischer.	понятіе, геометрическое.

josla; zōna.	Schicht (f.); Zone (f.).	поясъ; зона; слой.	1
josla, bumbas; —, lodes.	Kugel-schicht (f.); — zone (f.).	поясъ, шаровой.	2
katete, trijstūŗa; stāvmala, — (Ausējs).	Kathete (f.) eines Dreiecks.	катетъ треугольника.	3
kōns; smailis.	Kegel (m.); Konus (m.).	конусъ.	4
kōns, nošķelts.	Kegel, abgestumpfter.	конусъ, усѣченный.	5
kōna smeile; — virsotne.	Kegelspitze (f.).	конуса, остріе; —, вершина.	6
kontūra; apveids (t. k.).	Kontur (f.); Umriss (m.).	контуръ; очертаніе.	7
koordinātas (t. k.). koordinātu ass (f.).	Koordinaten (pl.). Koordinatenachse(f.).	координаты. координатъ, ось.	8
kubs.	Kubus (m.); Würfel (m.).	кубъ.	9
kubatūra; tilpuma saturs.	Kubatur (f.); Kubikinhalt (m.); Rauminhalt.	кубатура; вмѣстимость; емкость; кубическое содержаніе.	10
kurvjalīkne.	Korbbogenlinie (f.).	коробовая кривая.	11
kvadrants; riņķa ceturksnis.	Quadrant (m.); Viertelkreisfläche (f.).	квадрантъ; четверть круга.	12
kvadrāts; rēgulārs četrstūris; vienādmalu taisnstūris; vienādmalu, taisnleņķu parallēlograms.	Quadrat (n.); gleichseitiges, rechtwinkliges Parallelogramm.	квадратъ; равносторонній, прямоугольный параллелограммъ.	13

1 ķermenis.	Körper.	тѣло.
—, apaļš (M. E.); —, apals.	—, runder.	—, круглое.
— ar nošlauptām šķautnēm.	— mit abgeschrägten Kanten.	— со скошенными ребрами.
—, asšķautnains; — ar asām šķautnēm.	—, scharfkantiger.	— съ острыми ребрами.
—, garens; iegarens —.	—, länglicher.	—, продолговатое; —, удлиненное.
—, irrēgulārs; —, nekārtns.	—, irregulärer.	—, неправильное.
—, kūkumains; — ar kūkumu; — ar cilni.	—, buckeliger; — mit einer Busung. — — — Ausbauchung.	—, горбатое; — съ горбиной; —, выпуклое.
—, līdzīgs.	—, ähnlicher.	—, подобное.
—, līdzvērtīgs; —, ekvivalents.	—, gleichwertiger; —, äquivalenter.	—, эквивалентное.
—, ovāls; —, ieapaļš; —, ieapals; —, apalisks (M.E.); —, garenapaļš (M. E.).	—, ovaler; —, rundlicher.	—, овальное; —, кругловатое.
—, plaks; —, saplacis; —, pieplacis.	—, platter.	—, плоское; —, приплюснутое.
2 ķermenis, proporcionāls.	Körper, proportionaler.	тѣло, пропорціональное.
—, rēgulārs.	—, regulärer.	—, правильное.
3 ķermenis, ritēšanas; —, rotācijas.	Rotationskörper (m.).	тѣло вращенія (вокругъ оси).

ķermenis, samērīgs; — ar labi izveidotiem samēriem.	Körper (m.), harmonisch ausgebildeter.	тѣло, соразмѣрное.	1
ķermenis, sfērisks (t. k.).	Körper, sphärischer.	тѣло, сферическое.	2
—, šķautnains.	—, kantiger.	—, ребристое.	
—, vienāds; —, vienāda lieluma; —, vienādu izmēru.	—, gleichgrosser.	—, равное по величинѣ.	
—, vienlīdzīgs; —, kongruents; — vienādā lielumā un veidā.	—, kongruenter.	—, равное и подобное.	
—, vienveidīgs; — vienāda veida ar . . .	—, gleichförmiger.	— одинаковой формы съ . . .	
ķermeņa apveids (t. k.);	eines Körpers, Umriss (m.);	тѣла, очертаніе.	3
— baze; — pamatne; — pamat plakne.	— —, Basis (f.); — —, Grundfläche (f.).	—, основаніе.	
— kontūras.	— —, Konturen (f. pl.).	—, конфигурація.	
— daļu proporcionalitāte; — daļu samērīgums.	— —, Proportionalität (f.). — —, Harmonie (f.) der einzelnen Teile	—, пропорціональность или соразмѣрность отдѣльныхъ частей.	
— forma; — veids.	— —, Form (f.); — —, Figur (f.).	—, форма; —, видъ.	
— griezums; — caurgriezums.	— —, Schnitt (m.); — —, Durchschnitt.	—, разрѣзъ.	
ķermeņa izmēri; — dimensijas.	eines Körpers, Dimensionen (f. pl.).	тѣла, размѣры.	4

1 ķermeņa kubatūra; — tilpuma saturs.	eines Körpers, Kubatur (f.); — —, Kubikinhalt (m.).	тѣла, кубатура; —, куб. содержаніе.
— kubatūras aplēse; — tilpuma —.	— —, Ermittelung (f.) oder Bestimmung (f.) des Kubikinhalts (m.).	—, опредѣленіе кубатуры; —, опредѣленіе кубическаго содержанія.
— pamatne; — baze; — pamatplakne.	— —, Basis (f.); — —, Grundfläche (f.).	—, основаніе.
— pamatnes laukums; — bazes —; — pamatplaknes —.	— —, Inhalt (m.) der Grundfläche.	—, площадь основанія; —, величина площади основанія.
2 ķermeņa skaldne (t. k.).	eines Körpers, Seitenfläche (f.).	тѣла, грань.
3 ķermeņa šķautne (t. k.).	eines Körpers, Kante (f.).	тѣла, ребро.
4 ķermeņa tilpums.	eines Körpers, Inhalt (m.); — —, Volumen (n.); — —, Rauminhalt (m.).	тѣла, объемъ; —, емкость.
5 ķermeņa tilpuma aplēse.	eines Körpers, Inhaltsbestimmung (f.).	тѣла, опредѣленіе объема.
6 ķermeņa vienība (t. k.); — tilpuma vienība.	eines Körpers, Einheit (f.); — —, Inhaltseinheit.	тѣла, единица; величина, служащая для измѣренія тѣла.
7 ķermeņa virsa (t. k.); — virspuse.	eines Körpers, obere Fläche.	тѣла, верхъ.
8 ķermeņa virsma (t. k.).	eines Körpers, Oberfläche (f.).	тѣла, поверхность.

ķermeņa virsmas aplēse.	eines Körpers, Ermittelung (f.) der Oberfläche.	тѣла, опредѣленіе поверхности.	1
— virsmas laukums.	— —, Flächengrösse (f.).	—, величина поверхности.	
laukums (t. k.); virsmas vai plaknes plašuma saturs; — — — platības saturs.	Flächeninhalt (m); Flächenraum (m.); Flächengrösse (f.).	площадь; величина поверхности; квадр. содержаніе плоскости.	2
laukums, riņķa.	Inhalt (m.) einer Kreisfläche; Grösse (f.) — —.	— круга.	3
laukums, trijstūra.	Flächen-inhalt eines Dreiecks; —grösse — —.	— треугольника.	4
laukuma mērs; — platības —; kvadrātmērs.	Flächen-mass (n.); Quadratmass.	площади, мѣра; квадратная —.	5
laukuma vai plaknes platības izmēri; — — — kvadrātūra; — — — plašuma izmēri; — — — gaŗuma un platuma izmēri.	—dimensionen (f.pl.); Quadratur (f.) einer Fläche.	—, размѣры; —, квадратура.	
leņķis.	Winkel (m.).	уголъ.	6
leņķis, ārējs; —, ārējais, (trijstūra, daudzstūra . . .).	Winkel, äusserer, (eines Dreiecks, Vielecks . . .).	уголъ, внѣшній, (треугольника, многоугольника . . .)	7
—, ass; šaurleņķis (t. k.).	Winkel, spitzer.	—, острый.	8
—, blakus gulošais; blakusleņķis (t. k.).	Nebenwinkel.	уголъ, смежный.	9
—, centrālais; centrleņķis.	Zentriwinkel.	уголъ, центральный.	10

1	leņķis, daudzskaldņa; daudzskaldņu kakts.	Winkel eines Polyeders (n.).	уголъ, многогранный.
	—, divskaldņu.	Flächenwinkel.	—, двугранный.
	—, divskaldņu ierauts; divskaldņu kakts; divplakņu —.	einspringende Ecke; einspringender Flächenwinkel.	—, двугранный, (меньше 180°).
	—, divskaldņu izcelts; divskaldņu stūris; divplakņu —.	Ecke (f.).	—, двугранный, (больше 180°).
2	leņķis, iekšējs; —, iekšējais (trijstūra, daudzstūra . . .).	Winkel, innerer, (eines Dreiecks, eines Vielecks . . .).	уголъ, внутренній, (треугольника, многоугольника . . .).
3	leņķis, ierauts.	Winkel, einspringender.	уголъ, входящій.
4	leņķis, izcelts.	Winkel, ausspringender.	уголъ, исходящій.
5	leņķis, papildu (Ausējs), (līdz taisnam leņķim); komplementleņķis.	Komplementwinkel.	уголъ, дополнительный, (до прямого угла).
6	leņķis, piepildu (Ausējs),(līdz180°); suplementleņķis.	eines Winkels, Supplement (n.); Supplementwinkel.	уголъ, дополнительный, (до 180°).
7	leņķis, plaks; plaknes leņķis.	Winkel, ebener.	уголъ, плоскій.
8	—, plats; platleņķis (t. k.).	—, stumpfer.	уголъ, тупой.
9	—, pretējais; pretleņķis; [leņķi līniju sakrustā ir pretējie].	Winkel, gegenüberliegender; Gegenwinkel.	уголъ, противоположный.

leņķis, taisns; taisnleņķis (t. k.).	Winkel, rechter.	уголъ, прямой.	1
leņķis, virsotnes, (trijstūŗa).	Scheitelwinkel (eines Dreiecks).	уголъ при вершинѣ (треугольника).	2
leņķa malas; — malas līnijas.	eines Winkels, Schenkel (m. pl.).	угла, стороны.	
—, platums.	Winkelweite (f.).	—, ширина; угловая ширина.	
— virsotne (t. k.); — galotne; — cekuls.	eines Winkels, Scheitel (m.); — —, Scheitelpunkt (m.).	—, вершина.	
leņķi, atbilstošie (Ausējs); [— kas izveidoti no parallēlām un griezējas]; kāpšļu leņķi.	Winkel (m. pl.), korrespondierende.	углы, соотвѣтственные.	3
leņķi, attiecīgi vienādi.	Winkel, gegenseitig gleiche.	углы, соотвѣтственно равные.	4
leņķi, krustiski; krustleņķi; leņķu sakrusts.	Scheitelwinkel (m. pl.).	углы, вертикальные.	5
leņķi, šķērsām gulošie; šķērsleņķi (t. k.); [leņķi, kas izveidoti no parallēlām un griezējas].	Wechselwinkel (m. pl.).	углы, накрестъ лежащіе.	6
līkne (t. k.).	Kurve (f.).	кривая.	7
līkne, kurvja.	Korbbogenlinie (f.).	коробовая кривая.	8
līnija.	Linie (f.).	линія.	9
līnija, bezgalīgi gaŗa.	Linie, unendlich lange.	линія, безконечно длинная.	10

līnija, bezgalīgi tāla.	Linie, unendlich entfernte.	линія, безконечно далекая.
— bezgalībā.	— in der Unendlichkeit.	— въ безконечности.
1 līnija, griezēja (t. k.); griezene (t. k.).	Linie, durchschneidende; Sekante (f.).	линія, сѣкущая.
2 līnija, ierobežota.	Linie, begrenzte.	линія, ограниченная.
3 līnija, līdzteku; — parallēla.	Linie, parallele.	линія, параллельная.
4 līnija, līka (t. k.); līkne (t. k.).	Linie, krumme; Kurve (f.).	линія, кривая.
—, līkloču.	Wellenlinie.	—, волнообразная.
5 līnija, līmena; —, līmeniska (t.k.); —, horizontāla (t. k.).	Linie, wagerechte; —, wagrechte; —, horizontale.	линія, горизонтальная.
6 līnija, lokveidīga.	Linie, bogenförmige.	линія, дугообразная.
7 līnija, nepārtraukta (t. k.).	Linie, ununterbrochene; —, kontinuierliche; —, stetige.	—, непрерывная.
—, noslēgta (t. k.).	—, geschlossene.	—, замкнутая.
8 līnija, palīgu (t. k.); palīglīnija.	Hilfslinie (f.).	линія вспомогательная.
līnija, pieskaru; tangente; pieskare.	Linie, tangierende; Tangente (f.).	линія, касательная.
9 līnija, punktēta; punktlīnija (t. k.).	Linie, punktierte.	линія, пунктирная.
10 līnija, raustīta (t. k.).	Linie, gestrichelte.	линія штриховкой.

līnija, stateniska (t. k.); —, perpendikulāra.	Linie, normale; —, rechtwinklige; —, perpendikuläre; —, winkelrechte.	линія, перпендикулярная; — подъ прямымъ угломъ.	1
līnija, svērtena; —, svērteniska (t. k.); —, vertikāla (t. k.).	Linie, senkrechte; —, lotrechte; —, vertikale.	линія, отвѣсная; —, вертикальная.	2
līnija, taisna (t. k.); taisne (t. k.).	Linie, gerade; Gerade (f.).	линія, прямая.	3
līnija, vadule (t.k.); —, vadītāja.	Leitlinie (f.).	линія, направляющая.	4
līnija, veidule (t. k.); —, veidotāja.	Linie, erzeugende.	линія, производящая.	5
līnija, vienlaidu (t. k.).	Linie, stetige.	линія, сплошная.	6
līnija, vītes.	Schraubenlinie (f.).	линія, винтовая.	7
—, vītesveida.	—, schraubenförmige.	—, винтообразная.	
līnijas gaļums.	einer Linie, Länge.	линіи, длина.	
— gaļuma mērs; — gaļummērs.	— —, Längenmass (n.).	—, мѣра длины.	
— gaļuma vienība; līneārais vienības mērs.	— —, Längeneinheit; lineares Mass.	линейная единица длины.	
— līkums; — izliekums; — izliekšanās.	— —, Krümmung (f.).	линіи, кривизна.	
līnijas nogrieznis (t.k.); — gabals.	einer Linie, Abschnitt (m.).	линіи, отрѣзокъ.	8
līnijas, satekošas.	Linien, zusammenlaufende.	линіи, сходящіеся.	9
— novietne; — stāvoklis.	einer Linie, Lage (f.)	—, положеніе.	

1	līnijas virziens.	einer Linie, Richtung (f.).	линіи, направленіе.
2	līniju krustošanās (plaknē).	der Linien, Schneiden (n.).	линіи, пересѣченіе (на плоскости).
3	līniju sakrusts; — krustpunkts; — krustošanās punkts; [līnijas sakrustā].	der Linien, Schnittpunkt (m.).	линій, мѣсто или точка пересѣченія.
4	līniju proporcionālitāte; — samērība; — attiecību vienādība.	der Linien, Proportionalität (f.).	линій, пропорціональность.
5	līniju sateku punkts.	der Linien, Fluchtpunkt (m).	линій, точка схода.
6	līniju šķērsošanās (telpā).	der Linien, Kreuzen (n.) (im Raume).	линій, пересѣченіе (въ пространствѣ).
7	loks.	Bogen (m.).	дуга.
8	loks, riņķa; aploces gabals.	Kreisbogen (m.); Bogenstück (n.).	дуга круга; — окружности.
9	lokgabals; loka nogrieznis (t. k).	Bogenabschnitt (m.).	дуги, отрѣзокъ.
10	mala, figūras.	Seite (f.) einer Figur.	сторона фигуры.
11	mala, trijstūŗa.	Seite eines Dreiecks.	сторона треугольника.
12	mediāna (t. k.); taisne, kas savieno trijstūŗa virsotni ar pretējās malas viduspunktu.	Mediane (f.); Mittellinie eines Dreiecks.	медіана.
13	mērījums; mērīšana.	Messung (f.).	измѣреніе.
14	mērlīnija (t. k.).	Masslinie (f.).	линія, размѣрная.

mērs.	Mass (n.).	мѣра.	1
mērs, garuma; —, līneārais; garenmērs.	Mass; Längenmass (n.); —, lineares.	мѣра длины; —, линейная.	2
mērs, tekošs; (tekoša pēda, tekošs metrs...)	Mass, laufendes; (laufender Fuss, laufendes Meter ...)	мѣра, погонная; (погонный футъ, — метръ...)	3
mērs; kvadrātmērs; —, platības; —, laukuma; —, plašuma; —, plaknes.	Mass; Quadratmass; Flächenmass.	мѣра, квадратная, — плоскости.	4
mērs; kubikmērs; —, tilpuma; —, telpas; kubatūra.	Mass; Kubikmass; Raummass; Kubatur (f.).	мѣра, кубическая; —, объемная; — емкости; кубатура.	5
mēra vienība (t.k.).	Masseinheit (f.).	мѣры, единица.	6
nogrieznis; līnijas gabals.	Abschnitt (m.) einer Linie.	отрѣзокъ линіи.	7
normāle (t. k.); taisne, kas stateniska pret plakni vai pret līniju.	Normale (f.).	нормаль.	8
obelisks.	Obelisk (m.).	обелискъ.	9
ordināta (t. k.); kāda punkta atstatums no abscisu ass.	Ordinate (f.).	ордината.	10
pamatne, ķermeņa; baze, —; pamatplakne, —.	Basis (f.) eines Körpers; Grundfläche (f.) — —.	основаніе тѣла.	11
—, figūras.	— einer Figur.	— фигуры.	

1	parabola.	Parabel (f.).	парабола.
2	parallēlepipeds.	Parallelepiped (n.); Parallelepipedon (n).	параллелопипедъ.
3	parallēlograms.	Parallelogramm (n.).	параллелограммъ.
4	perimetrs; apkārtmērs.	Perimeter (n.); Umfang (m.).	периметръ.
5	perpendikuls; statenis (t. k.).	Perpendikel (n., m.); winkelrechte Linie.	перпендикуляръ.
6	pierādījums, ģeometrisks.	Beweis, geometrischer.	доказательство, геометрическое.
7	pieskare; tangente (t. k.); skarule (t. k.).	Tangente (f.); Berührende (f.).	касательная линія.
8	piramida.	Pyramide (f.).	пирамида.
9	piramida, nošķelta; — ar nošķeltu virsotni jeb smeili.	Pyramide, abgestumpfte.	пирамида, усѣченная.
	piramidas virsotne; — smeile; — galotne.	einer Pyramide, Spitze (f.).	пирамиды, вершина.
10	plakne (t. k.).	Ebene (f.); ebene Fläche.	плоскость.
	—, koordinātu.	Koordinatenebene (f.).	—, координатная.
11	plakne, projekciju.	Projektionsebene.	плоскость, проекцій.
	plaknes iezīme; — pēda.	einer Fläche, Spur (f.).	плоскости, слѣдъ.
	plakņu savietošana; — sakļaušana.	Zusammenklappung (f.) zweier Ebenen.	плоскостей, совмѣщеніе.

plāksne (materiela); plāksnīte; tāfele; plate. [Plāksnes biezuma izmēri ir visai niecīgi. Saka: „skārda plāksne"; „metalla vai vizlas plāksnīte"; „stikla tāfele"; „fotogrāfa plate"].	dünne Platte (materielle); Plättchen (n.); Lamelle (f); Tafel (f.).	пластинка (стеклянная); листъ (кровельнаго желѣза).	1
plātne (materiela); [= plāksne ar lielākiem biezuma izmēriem. Saka: „akmeņa plātne"; „betona —"...]	Platte (materielle); Fliese (f.). [„Steinfliese"; „Betonplatte"...]	плита [— каменная, бетонная и. т. п.].	2
poliëdrs; daudzplaknis; daudzskaldnis; ķermenis, kas ierobežots ar līdzenām plaknēm (poligōniem).	Polyeder (n.); räumliches Vieleck; Vielflächner (m.); ein von ebenen Flächen (Polygonen) begrenzter Körper.	многогранникъ; тѣло, ограниченное плоскостями — многоугольниками.	3
poligōns; daudzstūris; līdzena figūra, kas ierobežota ar taisnēm jeb taisnām līnijām.	Polygon (n.); Vieleck (n.); eine von geraden Linien begrenzte ebene Figur.	многоугольникъ; плоская фигура, ограниченная прямыми линіями.	4
prizma.	Prisma (n.).	призма.	5
projekcija.	Projektion (f.).	проекція.	6
projekciju plakne.	Projektionsebene (f.).	проекцій, плоскость.	7
pusaploce; pusloce; pusriņķis; puscirkulis.	Halbkreisbogen (m.); Halbkreis (m.).	полуокружность; полукругъ.	8
radijs; radiuss (t. k.).	Radius (m.); Halbmesser (m.).	радіусъ.	9

1	riņķis; cirkulis.	Kreis (m.)	кругъ; окружность.
2	riņķa aploce (t.k.); — līnija.	eines Kreises, Umfang (m.); — —, Peripherie (f.).	окружность.
3	riņķa centrs (t.k.); — viduspunkts.	eines Kreises, Zentrum (n.); — —, Mittelpunkt (m.).	круга, центръ.
4	riņķa chorda.	eines Kreises, Chorde (f.); — —, Sehne (f.).	круга, хорда.
5	riņķa ceturksnis; — kvadrants.	eines Kreises, Quadrant (m.); Viertelkreisfläche (f.).	круга, четверть; —, квадрантъ.
6	riņķa diametrs (t. k.); — caurmērs (t. k.).	eines Kreises, Diameter (m.); — —, Durchmesser (m.).	круга, діаметръ.
7	riņķa laukums (t. k.).	eines Kreises, Inhalt (m.); Inhalt einer Kreisfläche.	круга, площадь.
8	riņķa loks; — lokgabals; — aploces nogrieznis (t. k.).	eines Kreises, Bogenstück (n.); Kreisbogen (m.).	круга, дуга.
9	riņķa pusaploce; — pusloce; pusriņķis; puscirkulis.	Halbkreisbogen (m.); Halbkreis (m.).	полуокружность; полукругъ.
10	riņķa radijs; — radiuss (t. k.).	Radius (m.); Halbmesser (m.).	круга, радіусъ.
11	riņķa segments (t. k.); — nogrieznis (t. k.).	Kreissegment (n.); Kreisabschnitt (m.); Absziss (m.).	круга, сегментъ; —, отрѣзокъ.
12	riņķa sektors (t. k.); — izgrieznis.	Kreissektor (m.); Kreisausschnitt (m.).	круга, секторъ.

romboedrs.	Rhomboeder (n.).	ромбоэдръ.	1
romboīds.	Rhomboid (n.).	ромбоидъ.	2
rombs; vienādmalu parallēlograms, kā leņķi nav taisni.	Rhombus (m.); Raute (f.); gleichseitig-schiefwinkliges Parallelogramm.	ромбъ; равносторонній, косой четырехугольникъ.	3
rotācijas ķermenis; ritēšanas —.	Rotationskörper (m.); Umdrehungskörper.	тѣло вращенія.	4
savietošana, plakņu; sakļaušana, —.	Zusammenklappung (f.) von Ebenen.	совмѣщеніе плоскостей.	5
secinājums, ģeometrisks.	Folgerung, geometrische.	слѣдствіе, геометрическое.	6
segments, bumbas; bumbas nogrieznis (t. k.); — vācele.	Kugel-haube (f.); —kappe (f.).	сегментъ, шаровой.	7
segments, riņķa; riņķa nogrieznis (t. k.).	Kreisabschnitt (m.); Segment (n.) eines Kreises.	сегментъ круга.	8
sektors, bumbas; izgrieznis, —.	Kugelausschnitt (m.).	секторъ, шаровой.	9
sektors, riņķa; izgrieznis, —.	Sektor (m.) eines Kreises (m.); Kreisausschnitt (m.).	секторъ круга.	10
sfērisks (t. k.) ķermenis.	sphärischer Körper.	сферическое тѣло.	11
sferoīds; rotācijas elīpsoīds; ritēšanas —; lodesveida ķermenis.	Sphäroid (n.); Rotationsellipsoid (n.); kugelähnlicher Körper.	сфероидъ; эллипсоидъ вращенія; шарообразное тѣло.	12
skaldne, ķermeņa.	Seitenfläche (f.) eines Körpers.	грань тѣла.	13

1	slēdziens, ģeometrisks.	Schlussfolgerung, geometrische.	заключеніе, геометрическое.
2	sleja (vertikāla).	Streifen (m.), senkrechter.	полоса, вертикальная.
3	sloksne (horizontāla).	—, wagrechter.	—, горизонтальная.
4	spirāle; spirāllīnija.	Spirale (f.); Schneckenlinie (f.).	спиральная линія.
5	spriedums, (Ausējs) ģeometrisks.	Behauptung, geometrische.	постановленіе, геометрическое.
6	stars; (taisne, ierobežota tikai no viena gala).	Strahl (m.).	лучъ.
7	statenis (t. k.); perpendikuls.	Perpendikel (m.od.n); winkelrechte Linie.	перпендикуляръ.
8	stateni laist; — nolaist.	ein Perpendikel fällen.	перпендикуляръ, опустить; —, опускать.
9	stateni uzstādīt; — uzstādināt.	ein Perpendikel aufrichten; — — errichten.	перпендикуляръ, возставить; —, возстановить.
10	strēmele (materiela).	Streifen (m.) (materieller).	полоса; полоска (матеріальная).
11	stūris (telpā); šķautne.	Ecke, körperliche oder räumliche.	уголъ тѣла; ребро.
12	svītra; strīpa.	Strich (m.).	черта; штрихъ.
13	šķautne, ķermeņa.	Kante (f.) eines Körpers.	ребро тѣла.
14	šķautne, asa.	Kante, scharfe.	ребро, острое.
15	šķautne, ierauta; kāda kakta šķautne, kad tas ir mazāks par 180°.	Kante, einspringende.	ребро, входящее; ребро двуграннаго угла, меньшаго 180°.

šķautne, izcelta; izcilus šķautne; kāda kakta šķautne, kad tas ir lielāks par 180°.	Kante, ausspringende.	ребро, исходящее; ребро двуграннаго угла, большаго 180°.	1
—, noapaļota; — ar apvali (a. a.).	—, abgerundete.	—, закругленное; — съ валикомъ.	
šķautne, nošļaupta.	Kante, abgeschrägte; —, abgefaste.	ребро, скошенное; — съ фаской.	2
šķērslīnija.	Querlinie (f.).	поперечная линія.	3
šķērsvirziens.	Querrichtung (f.).	поперечное направленіе.	4
taisne (t. k.); taisna līnija.	Gerade (f.); eine gerade Linie.	прямая; прямая линія.	5
taisnes nogrieznis (t. k.); — gabals.	einer Geraden, Abschnitt (m.).	прямой, отрѣзокъ.	6
— iezīme; [— pēda].	— —, Spur (f.).	— линіи, слѣдъ.	
taisnstūris (t. k.).	Rechteck (n.).	прямоугольникъ.	7
telpa.	Raum (m.).	пространство.	8
tangente (t. k.); pieskare; skarule (t. k.).	Tangente (f.); Berührende (f.).	касательная линія.	9
teorēma, ģeometriska.	Lehrsatz, geometrischer; Theorem (n.).	теорема, геометрическая.	10
tetraedrs; trijskaldņu piramida.	Tetraeder (n.); Pyramide, dreiseitige.	тетраэдръ; пирамида, трехгранная.	11

1	teze, ģeometriska; pierādāmais spriedums; apspriešanai uzstādītais teikums.	Behauptung, geometrische.	доказываемое постановленіе.
2	tilpums, ķermeņa.	Volumen (n.) eines Körpers; Rauminhalt (m.) — —.	объемъ тѣла.
3	trapeza; nevienādmalu četrstūris, kam divas malas parallēlas.	Trapez (n.); Viereck mit zwei parallelen und zwei nicht parallelen Seiten.	трапеція; четырехугольникъ съ неравными сторонами изъ коихъ двѣ параллельны.
4	trapezoïds; četrstūris, kam neviena mala nav otrai parallēla.	Trapezoid (n.); Viereck, bei dem keine Seite der andern parallel ist.	трапецоидъ; четырехугольникъ, у котораго всѣ стороны идутъ врознь
5	trijstūris (t. k.).	Dreieck (n.).	треугольникъ; трехугольникъ.
6	trijstūris, asleņķu; —, šaurleņķu (t. k.).	Dreieck, spitzwinkliges.	треугольникъ, остроугольный.
7	trijstūris, platleņķa (t. k.); — ar dupenu leņķi.	Dreieck, stumpfwinkliges.	треугольникъ, тупоугольный.
8	trijstūris, taisnleņķa.	Dreieck, rechtwinkliges.	треугольникъ, прямоугольный.
9	trijstūris, vienādmalu; — ar vienādām malām.	Dreieck, gleichseitiges.	треугольникъ, равносторонній.
10	trijstūris, vienādsānu; — ar vienādiem sāniem.	Dreieck, gleichschenkliges.	треугольникъ, равнобокій; —, равнобедренный.
11	trijstūŗa augstums.	eines Dreiecks, Höhe (f.).	треугольника, высота.

trijstūŗa baze; — pamatne; — pamatmala.	eines Dreiecks, Basis (f.); — —, Grundlinie (f.).	треугольника, основаніе.	1
trijstūŗa bisektrisa.	eines Dreiecks, Halbierungslinie (f.); — —, Winkelhalbierende (f.).	треугольника, бисектриса.	2
trijstūŗa hipotenūza; — slīpmala (Ausējs).	eines Dreiecks, Hypotenuse (f.).	треугольника, гипотенуза.	3
trijstūŗa katete; — stāvmala (Ausējs).	eines Dreiecks, Kathete (f.).	треугольника, катетъ.	4
trijstūŗa laukums.	eines Dreiecks, Flächeninhalt (m.).	треугольника, площадь.	5
trijstūŗa leņķis.	eines Dreiecks, Winkel (m.).	треугольника, уголъ.	6
trijstūŗa mala.	eines Dreiecks, Seite (f.).	треугольника, сторона.	7
trijstūŗa mediana; — viduslīnija.	eines Dreiecks, Mediane (f.); — —, Mittellinie (f.).	треугольника, медіана.	8
— statenis (t. k.); — perpendikuls.	eines Dreiecks, Perpendikel (m. od. n.).	треугольника, перпендикуляръ.	9
trijstūŗa virsotne.	eines Dreiecks, Scheitel (m.); — —, Spitze (f.).	треугольника, вершина.	10
vadule; vadītāja līnija.	Leitlinie; Leitende (f.); Direktrix (f.).	направляющая линія; директриса.	11
veidule (t. k.); veidotāja līnija.	Erzeugende (f.);	образующая линія; воспроизводящая—.	12
virsa; virspuse.	Fläche (f.), obere.	верхъ; (поверхность; плоскость; площадь).	13

1 virsma.	Fläche (f.); Oberfläche (f.).	поверхность.
2 virsma, apakšējā; —, apakšas; apakša.	Fläche, untere.	поверхность, нижняя; низъ.
3 virsma, augšējā; —, augšas; augša; virsa; virspuse.	Fläche, obere.	поверхность, верхняя; верхъ.
4 virsma, gluda; —, gludena.	Fläche, glatte.	поверхность, гладкая.
5 virsma, greiza.	Fläche, schiefe.	поверхность, косая.
6 virsma, horizontāla (t. k.); —, līmena; —, līmeniska (t.k.).	Fläche, horizontale; —, wagrechte.	поверхность, горизонтальная.
7 virsma, izdobta; — ar dobumu.	Fläche, ausgehöhlte; — mit Aushöhlung (f.).	поверхность, впалая; — съ углубленіемъ.
8 virsma, kūkumaina; — ar kūkumu; — ar cilni.	Fläche, aufgebauchte; —, buckelige; — mit Busung (f.).	поверхность, выпуклая; —, горбатая; — съ выпуклостью.
9 virsma, līdzena.	Fläche, ebene.	поверхность, ровная, гладкая.
10 virsma, līka; —, izliekta.	Fläche, krumme.	поверхность, кривая.
11 virsma, parallēla.	Fläche, parallele.	поверхность, параллельная.
12 virsma, perpendikulāra; —, stateniska (t. k.).	Fläche, perpendikulare; —, perpendikuläre; —, winkelrechte.	поверхность, перпендикулярная.
13 virsma, pieskaŗošās; pieskaruvirsma.	Fläche, tangierende.	поверхность, касательная.

virsma, plaka; — plakana; —, izplāta.	Fläche, platte, ebene.	поверхность, плоская.	1
virsma, sānu; sāni.	Seitenfläche (f.); Seite (f.).	поверхность, боковая; бокъ.	2
virsma, slīpa; —, piegāzta; — ar kritumu.	Fläche, geneigte; — mit einem Gefälle (n.).	поверхность, наклонная; — съ уклономъ; — съ покатостью.	3
virsma, vertikāla (t. k.); —, svērtena; —, svērteniska (t. k.).	Fläche, vertikale; —, senkrechte.	поверхность, вертикальная; —, отвѣсная.	4
virsmas griezums.	einer Fläche, Schnitt (m.).	поверхности, разрѣзъ.	5
virsmas kritums.	einer Fläche, Gefälle (n.).	поверхности, уклонъ; —, скатъ.	6
virsmas laukums; — plašuma izmēri; — kvadrātūra; — platība.	Flächeninhalt (m.); Flächendimensionen (f. pl.); Flächengrösse (f.).	поверхности, величина; —, размѣры; —, квадратное содержаніе.	7
virziens (t. k.).	Richtung (f.).	направленіе.	8
garen—.	Längs-richtung.	—, продольное.	
sķērs—.	Quer—.	—, поперечное.	

II.

Mēchanika. — Mechanik (f.). — Механика.

1 ass.	Achse (f.).	ось.
—, griešanās; —, griezes.	Dreh-achse (f.).	— вращенія.
—, ritēšanas; —, rotācijas.	Rotations—.	— вращенія.
—, vērpes; —, savērpšanās.	Torsions—.	— крученія.
asis, sajūgtās.	Achsen (f. pl.), konjugierte.	оси, сопряженныя.
2 ātrums.	Geschwindigkeit (f.).	скорость.
—, absolūtais.	—, absolute.	—, абсолютная.
—, beigu; beigumātrums.	End-geschwindigkeit.	—, конечная.
—, griešanās; —, griezes.	Umdrehungs—.	— вращенія.
—, iespējamais; —, virtuālais.	Geschwindigkeit, virtuelle; —, gedachte.	—, возможная; —, виртуальная.
—; kopātrums; —, vienkopīgais; ātrumu rezultante.	—, resultierende; Geschwindigkeitsresultante (f.).	—, равнодѣйствующая.
—, mainīgais.	—, wechselnde.	—, перемѣнная.
—, momentānais; —, acumirklīgais.	—, augenblickliche.	—, мгновенная.
—, nevienmērīgais.	—, ungleichförmige.	—, неравномѣрная.
—, normālais; [—, centrifugālais; —, centripetālais; —, tangenciālais].	—, normale.	—, нормальная.
—, palēninātais; —, reducētais; —, samazinātais.	—, verzögerte; —, reduzierte.	—, замедленная; —, убывающая.

ātrums, pārnesīgais.	Führungsgeschwindigkeit (f.).	скорость, переносная.
—, pieaugošais.	Geschwindigkeit, beschleunigte.	—, возрастающая.
—, pieļaujamais.	—, zulässige.	—, допускаемая.
—, pilnais.	—, volle; —, grösste.	—, полная.
—, relātīvais; —, attiecinātais.	—, relative.	—, относительная.
—, sākuma; —, iesākuma.	—, anfängliche.	—, начальная.
—, vidējais; —, viduvējs.	—, mittlere.	—, средняя.
—, vienmērīgs.	—, gleichförmige.	—, равномѣрная.
ātruma koeficients (t. k.); — reizulis (t. k.).	Geschwindigkeitskoeffizient (m.).	скорости, коэффиціентъ.
— kāpe; — pakāpe.	—grad.	—, степень.
— līkne.	—kurve.	—, кривая.
— pieaugums; paātrinājums.	—zunahme; Beschleunigung (f.).	—, увеличеніе; ускореніе.
— saskaldīšana (t.k.).	der Geschwindigkeit, Zerlegung (f.).	—, разложеніе.
— sastatītājs; — komponente.	Geschwindigkeitskomponente (f.).	—, составляющая.
ātrumu sakārtošana.	—verteilung (f.).	скоростей, распредѣленіе.
berze (t. k.).	Reibung (f.).	треніе. 1
—, slīdes.	Gleitreibung (f.).	— при скольженіи.
—, ripošanas; —, ritēšanas.	Rollreibung (f.).	— при катаніи; — катанія.
bīde (t. k.).	Schub (m.).	сдвигъ. 2
cietums.	Härte (f.).	твердость. 3

1 cirpe (t. k.).	Abscherung (f.).	срѣзываніе; перерѣзываніе; скалываніе.
2 darbība; rosība darbā.	Tätigkeit (f.); Aktion (f.).	дѣйствіе.
3 darbs.	Arbeit (f.).	работа.
—, dēformācijas; —, veidmaiņas.	Deformationsarbeit (f.).	— деформаціи; — упругихъ силъ.
—, lietderīgais; —, tiešais; —, ražīgais; —, efektīvais.	Arbeit, tatsächliche; —, effektive.	—, полезная; —, дѣйствительная.
—, mēchaniskais.	—, mechanische.	—, механическая.
—, nelietderīgais; blakusdarbs.	—, nutzlose; Nebenarbeit.	—, непроизводительная; —, безполезная; —, недѣйствительная.
—, pastrādātais; —, patērētais.	—, geleistete; —, verbrauchte.	—, использованная.
—, paveiktais; —, veiktais.	—, geleistete.	—, произведенная.
darba aplēse; — aplēsums (t. k.).	Arbeits-ermittelung (f.).	работы, опредѣленіе; —, вычисленіе.
— aprēķins.	—berechnung (f.).	—, расчетъ
— ātrums.	—geschwindigkeit (f.).	—, скорость; —, быстрота.
— efekts.	—effekt (m.).	—, эффектъ.
— gaita; darbgaita.	—vorgang (m.).	—, ходъ.
— ierosme; — ierose.	Anregung (f.) zu einer Arbeit; Anstoss (m.) — — —.	побужденіе къ работѣ.
— iespēja; potenciālā enerģija; potenciāls.	Arbeitsfähigkeit (f.); potentielle Energie; Potential (n.).	запасъ рабочей силы; потенціальная энергія; потенціалъ.

darba lielums.	Arbeits-grösse (f.).	работы, величина.
—ražīgums; —veice; — spējums (t. k.).	—leistung (f.).	—, производительность.
— spars; — intensitāte.	—intensität (f.).	—, напряженность.
— spējas.	—vermögen (n.).	работоспособность.
— uzkrājums; — sagāds (t. k.).	—vorrat (m.).	работы, запасъ.
— vairums; — daudzums.	—menge (f.).	—, количество.
— veice; — spējums (t. k.); — ražīgums.	—leistung (f.).	—, производительность.
— veiksme.	—erfolg (m.).	—, успѣшность.
— vienība.	—einheit (f.).	—, единица.
darbu darīt; strādāt.	eine Arbeit verrichten; arbeiten.	работу, производить; работать.
— paveikt; — padarīt; — pastrādāt.	— — ausführen.	—, произвести.
dēformācija (t.k.); veidmaiņa (t. k.).	Deformation (f.); Formänderung (f.).	деформація; измѣненіе формы. 1
—, elastīga, atsperīga, pārejoša, izzūdoša.	—, elastische.	—, эластичная.
— paliekoša.	—, bleibende.	—, неэластичная; —, остающаяся.
elastība (t. k.); atsperība (t. k.).	Elastizität (f.); Federkraft (f.).	упругость; эластичность. 2
elastības kāpe (t.k.); — pakāpe.	Elastizitäts-grad (m.).	упругости, степень.
— koeficients (t. k.); reizulis (t. k.).	—koeffizient (m.).	—, коэффиціентъ.
— moduls (t. k.); — skaitlis.	—modul (m.); —zahl (f.).	—, модуль.
— robeža (t. k.).	—grenze (f.).	—, предѣлъ.

1	elastīgā līnija.	elastische Linie.	упругая линія.
2	elastīgā pēcdarbība.	elastische Nachwirkung.	упругое послѣдѣйствіе.
3	enerģija (t. k.).	Energie (f.).	энергія.
	—, kinētiskā (t. k.); —, kustības; spars (t. k.).	—, kinetische; Bewegungsenergie; Wucht (f.).	—, кинетическая.
	—, mēchaniskā.	—, mechanische.	—, механическая.
	—, potenciālā (t. k.); —, stāvokļa; potenciāls.	—, potentielle; Potential (n.); Drang (m.).	—, потенціальная; —, скрытая; потенціалъ.
	—, saistītā.	—, gebundene.	—, связанная.
	enerģijas krājums; — uzkrājums; — sagāds (t. k.).	Energiesammlung (f.).	энергіи, накопленіе.
	— pastāvība.	der Energie, Beständigkeit (f.).	—, постоянство.
	— uzglabāšana.	— —, Erhaltung (f.).	—, сохраненіе.
4	garenierāvums.	Längszusammenziehung (f.).	сжатіе, продольное.
5	garenvirziens.	Längsrichtung (f.).	направленіе, продольное.
6	grieze; griešanās (t. k.).	Drehung (f.).	вращеніе.
	griezes ātrums; leņķa —.	Winkel-geschwindigkeit (f.).	угловая скорость.
	— paātrinājums; leņķa —.	—beschleunigung (f.).	угловое ускореніе.
7	grūdiens; trieciens (t. k.).	Stoss (m.).	ударъ; толчокъ.
8	iedarbība (t. k.); iedirbe (t. k.); iedarbe.	Wirkung (f.); Einwirkung.	дѣйствіе; воздѣйствіе.

iespaids; ietekme.	Einfluss (m.).	вліяніе.	1
iespaida līnija; influences —.	—linie (f.); Influenzlinie.	вліянія, линія; инфлюентная —.	
iespīlēts (t. k.).	eingespannt.	задѣланный; защемленный.	2
impulss (t. k.); ierosinājums; ierosnis (t. k.).	Impuls (m.); Anstoss (m.).	импульсъ.	3
impulss (t. k.); kustības lielums.	Impuls; Bewegungsgrösse (f.).	импульсъ; количество движенія.	4
inerce (t. k.); kūtrība (t. k.); netiece (a. a.).	Inertion (f.); Trägheit (f.).	инерція.	5
intensitāte; sprindzība.	Intensität (f.).	интенсивность.	6
intervalls; starpbrīdis; atstarpa.	Intervall (n.).	интервалъ; пустой промежутокъ.	7
izkļaušanās.	seitliches Ausbiegen.	продольный изгибъ.	8
izliekums.	Durchbiegung (f.).	прогибъ.	9
izstiepums; stiepums.	Dehnung (f.); Verlängerung (f.).	удлиненіе.	10
—, absolūtais (visa stieņa pagarinājums).	Verlängerung (f.).	—, абсолютное.	
—, relātīvais (stieņa gaļuma vienības pagarinājums).	Dehnung (f.).	—, относительное.	
izturība (t. k.).	Haltbarkeit (f.); Dauerhaftigkeit (f.).	крѣпость; прочность.	11
— pret nolietošanos.	— gegen Abnutzung (f.).	— противъ изнашиванія.	
—, relātīvā; —, attiecinātā.	—, relative.	—, относительная.	

izturības noteikums.	Haltbarkeitsbedingung (f.).	крѣпости, условіе; прочности, —.
— pārbaude; — pārbaudījums.	—prüfung (f.).	испытаніе на крѣпость; — на прочность.
1 josla; zōna.	Zone (f.).	слой, зона.
—, neutrālā.	—, neutrale.	—, нейтральный.
2 kāpe; pakāpe; grads; skaitlis; skāla.	Grad (m.); Zahl (f.); Skala (f.).	степень; разрядъ; скала.
ātruma —.	Geschwindigkeits—.	— скорости.
cietuma —.	Härte—.	— твердости.
elastības —.	Elastizitäts—.	— упругости.
izturības —.	Festigkeits—.	— прочности.
lietderīgās iedirbes —; — iedarbības —.	Wirkungs—.	— полезнаго дѣйствія.
noslodzējuma —.	Belastungs—.	— нагрузки.
noturības —.	Stabilitäts—.	— устойчивости.
paātrinājuma —.	Beschleunigungs—.	— ускоренія.
pretestības —.	Widerstands—.	— сопротивленія.
sprieguma —.	Spannungs—.	— напряженія; — упругости.
stiprības —.	Festigkeits—.	— прочности.
3 kodols.	Kern (m.).	ядро.
4 koeficients (t. k.); reizulis (t. k.).	Koeffizient (m.).	коэффиціентъ.
—, drošības (t. k.).	Sicherheits-koeffizient (m.); Sicherheitsgrad (m.).	— безопасности; запасъ прочности.
—, elastības (t. k.); —, atsperības (t.k.).	Elastizitäts—.	— упругости.

koeficients, iedirbes (t. k.); —, iedarbības(t.k.); —, iedarbes.	Einflusswert (m.).	коэффиціентъ вліянія.
—, lietderīgās iedirbes; —, — iedarbības.	Wirkungsgrad (m.).	— полезнаго дѣйствія.
—, pretestības.	Widerstandskoeffizient (m.).	— сопротивленія.
kopspēks; rezultante.	Resultante; Resultierende (f.) von Kräften.	равнодѣйствующая сила. 1
kustība (t. k.).	Bewegung (f.).	движеніе. 2
—, absolūtā.	—, absolute.	—, абсолютное.
—, bezpārtraukuma; —, nepārtraukta.	—, kontinuierliche.	—, непрерывное.
—, griezes (t. k.); —, griešanās.	—, drehende; Drehung (f.).	—, вращательное.
—, mainīga.	—, veränderliche.	—, перемѣнное.
—, harmoniska (t.k.).	—, harmonische.	—, гармоническое.
—, iespējamā; — iedomājamā.	—, mögliche; —, gedachte.	—, возможное; —, воображаемое.
—, ilgstoša.	—, dauernde; —, langwährende.	—, продолжительное.
—, īslaicīga.	— von kurzer Dauer.	—, кратковременное; —, непродолжительное.
—, lēnināta.	—, verzögerte; —, abnehmende.	—, замедленное; —, убывающее.
—, līklīnijas; — pa līkni.	—, krummlinige.	—, криволинейное.
—, mainīga.	—, ungleichförmige.	—, перемѣнное.
—, mainīga nevienmērīgi.	—, ungleichförmig (ungleichmässig) beschleunigte od. verzögerte.	—, неравномѣрно перемѣнное.

kustība mainīga, vienmērīgi.	Bewegung, gleichmässig (gleichförmig) beschleunigte oder verzögerte.	движеніе, равномѣрно перемѣнное.
—, mijkārtna (a. a.); —, pamīšus mainīga.	—, abwechselnde.	—, поперемѣнное.
—, nebrīva.	—, unfreie.	—, несвободное.
—, nemainīga.	—, gleichförmige.	—, равномѣрное.
—, paātrināta.	—, beschleunigte.	—, ускоренное.
—, palēnināta.	—, verzögerte.	—, замедленное.
—, pārnesīga.	—, mitnehmende.	—, переносное.
—, pārtraukta.	—, unterbrochene.	—, прерванное.
—, periodiska (t. k.).	—, periodische.	—, періодическое.
—, piespiedu.	—, zwangläufige.	—, принужденное.
—, relātīva.	—, relative.	—, относительное.
—, ripojoša; —, veltniska.	—, rollende.	—, катящее; катаніе.
—, ritoša; —, griešanās (ap asi).	—, rotierende; —, kreisende (um eine Achse).	—, вращательное (вокругъ оси).
—, sakopota; —, sastādīta; —, sastatīta; kopkustība.	—, zusammengesetzte.	—, составное.
—, svārstes; —, svārstošās; —, virmojoša (t. k.).	—, oszillierende; —, schwankende; —, schaukelnde; —, schwingende.	—, колебательное; —, качательное; —, маятникообразное.
—, šķietamā.	—, scheinbare.	—, кажущееся.
—, taisnlīnijas; — pa taisni.	—, geradlinige.	—, прямолинейное.
—, īstā; —, tiešā.	—, wirkliche.	—, дѣйствительное.
— vienādos laika sprīžos; — vienādās laika atstarpās.	— in gleichen Zeitabständen (m. pl.); — in gleichen Zeitintervallen (n. pl.).	— черезъ опредѣленные промежутки.

kustība, vienkārša.	Bewegung, einfache.	движеніе, простое; —, несложное.
—, vienlaicīga ar ...; — vienādā laikā ar ...; —, izochrona.	—, isochrone.	—, одновременное; —, изохроническое.
—, virtuālā.	—, virtuelle.	—, виртуальное.
—, virzes (t. k.).	—, fortschreitende; Schiebung (f.).	—, поступательное.
—, vītesveida; —, vītes.	—, schraubenförmige; Schraubenbewegung (f.); Schraubung (f.).	—, винтообразное; —, винтовое.
kustības ass.	Bewegungs-achse(f.).	движенія, ось.
— ātrums.	—geschwindigkeit(f.)	—, быстрота; —, скорость.
— centrs; — griezes centrs.	—punkt (m.); Drehpunkt.	—, центръ; центръ вращенія.
— enerģija; kinētiskā enerģija; spars.	—energie (f.); Wucht (f.).	—, энергія.
— lielums; — daudzums; — vairums; impulss.	—grösse (f.); Impuls (m.).	—, количество; импульсъ.
— pārnesums; — pārvedums; — pārsviešanās.	—übertragung (f.).	—, передача.
— pretestība.	—widerstand (m.).	движенію, сопротивленіе.
— stāvoklis (t. k.).	—zustand (m.).	движенія, состояніе.
— virziens.	der Bewegung, Richtung (f.).	—, направленіе.
ķermenis.	Körper (m.).	тѣло.
—, materiels.	—, materieller.	—, матеріальное; —, вещественное.

ķermeņa novietne; — gultne.	eines Körpers, Lage (f.).	тѣла, положеніе.
— pārvietošana; — pārvietošanās.	— —, Translokation (f.).	—, перемѣщеніе.
— veidmaiņa (t. k.); — dēformācija (t. k.).	— —, Formänderung (f.); — —, Deformation (f.).	—, деформація.
1 ķermeņu sadurša-nās; — sadursme.	Zusammenstossen (n.) von Körpern (m. pl.).	тѣлъ, столкновеніе; —, сталкиваніе.
2 līdzsvars (t. k.).	Gleichgewicht (n.).	равновѣсіе.
—, elastīgs.	—, elastisches; —, federndes.	—, упругое.
—, nenoturīgs (t. k.); —, labils.	—, labiles.	—, неустойчивое.
—, noturīgs; —, stabils.	—, stabiles.	—, устойчивое.
līdzsvara likums.	Gleichgewichts-satz (m.).	равновѣсія, законъ.
— noteikums.	—bedingung (f.).	—, условіе.
— stāvoklis.	—zustand (m.); —lage (f.).	—, положеніе.
3 liece (t. k.).	Biegung (f.).	изгибъ; изгибаніе.
4 ļodze; dēformācija pie izkļaušanās.	Knickung (f.).	продольный изгибъ.
5 masa (t. k.).	Masse (f.).	масса.
—, svārstīga.	—, schwingende.	—, колебающаяся; —, качающаяся.
masas vienība (t.k.).	Masseneinheit (f.).	массы, единица.
6 moduls.	Modul (m.).	модуль.
—, bīdes.	Gleit-modul (m.).	— упругости при сдвигѣ.
—, elastības (t. k.).	Elastizitäts—; Elastizitätszahl (f.).	— упругости.

moments.	Moment (n.).	моментъ.	1
—, apvērsošais; apvērses —.	Kipp-moment (n.); Umsturz—.	—, опрокидывающій.	
—, iedirbes (t. k.); —, spēku iedardības.	Angriffs—.	— дѣйствующихъ силъ.	
—, inercijas; —, inerces (t. k.); —, netieces (a. a.).	Trägheits—; Inertions—.	— инерціи.	
—, mainīgs.	Moment, veränderliches.	—, перемѣнный.	
—, maksimālais.	—, maximales.	—, максимальный; —, наибольшій.	
—, minimālais.	—, minimales.	—, минимальный; —, наименьшій.	
—, negātīvais.	—, negatives.	—, отрицательный.	
—, pārvietošanās.	Translationsmoment (n.).	— приведенія.	
—, pozitīvais.	Moment, positives.	—, положительный.	
—, pretestības.	Widerstandsmoment (n.).	— сопротивленія.	
—, rezultējošais; —, rezultantes; —; kopmoments.	Moment, resultierendes; —einer Resultante.	—, равнодѣйствующій; —равнодѣйствующей.	
—, spēka.	Kraftmoment (n.).	— силы.	
—, spēkupāra.	Moment (n.) eines Kräftepaares (n.).	— пары силъ	
—, statiskais.	—, statisches.	—, статическій.	
momenta dilbs (t. k.).	eines Moments, Arm (m.); — —, Hebelarm.	момента, плечо.	
slīdējums; noslīdējums.	Gleitung (f.).	сдвигъ.	2

1 noslodzējums; slodzējums.	Belastung (f.).	нагрузка.
—, izklaidu (t. k.).	—, verteilte; Streckenlast (f.).	—, распредѣленная; —, частичная.
—, izmēģinājuma.	Probebelastung (f.).	—, пробная.
—, kustīgs (t. k.).	Belastung, bewegliche.	—, подвижная.
—, mainīgs (t. k.).	—, veränderliche; —, wechselnde.	—, перемѣнная.
—, pastāvīgs (t.k.); —, konstants.	—, beständige; —, konstante.	—, постоянная; —, спокойная.
—, pieļaujamais; —, pielaižamais.	—, zulässige.	—, допускаемая.
—, pilns.	—, volle; —, gesamte.	—, полная.
—, sastatīts; —, sakopots.	—, zusammengesetzte.	—, составная; —, сложная.
—, viduvējs; —, viduvējais.	—, durchschnittliche.	—, средняя.
—, vienmērīgs.	—, gleichförmige.	—, равномѣрная.
—, vienmērīgi sadalīts.	—, gleichmässig-verteilte.	—, равномѣрно распредѣленная.
noslodzējuma sadalīšana (t. k.).	der Belastung, Verteilung (f.).	нагрузки, распредѣленіе.
— šķirtne.	Belastungsscheide (f.).	—, раздѣлъ.
2 noturība (t. k.); stabilitāte.	Stabilität (f.).	устойчивость.
3 novietojums; novietne; vietne (t. k.); gultne.	Lage (f.).	положеніе.
4 paātrinājums.	Beschleunigung (f.); Änderungsgeschwindigkeit (f.).	ускореніе.
—, pārnesīgais.	Führungsbeschleunigung (f.).	—, переносное.

pārvietojums.	Verschiebung (f.); Verrückung (f.).	перемѣщеніе.	1
—, iespējamais; —, virtuālais.	—, gedachte; —, virtuelle.	—, возможное; —, виртуальное.	
pārvietošana; pārnešana (spēku).	Translation (f.) (der Kräfte).	приведеніе (силъ).	2
pēcdarbība.	Nachwirkung (f.).	послѣдѣйствіе.	3
—, elastīgā.	—, elastische.	—, упругое.	4
piepūle (t. k.).	Beanspruchung (f.); Inanspruchnahme (f.); Anstrengung (f.).	напряженіе.	5
—, bīdes (t. k.).	Schub—.	— при сдвигѣ.	
—, cirpes (t. k.).	Beanspruchung (f.) auf Abscherung (f.).	— при срѣзываніи.	
—, lieces (t. k.).	— — Biegung (f.).	— при изгибѣ.	
—, lodzes; — pie izklaušanās.	— — Knickung (f.).	— при продольномъ изгибѣ.	
—, spiedes (t. k.).	— — Druck (m.).	— при сжатіи.	
—, stiepes (t. k.).	— — Zug (m.).	— при растяженіи.	
—, svārstes (t. k.).	Schwingungs-beanspruchung.	— при колебаніи; — — качаніи.	
—, vērpes; — pie sagriešanās (t. k.).	Torsions—.	— при крученіи; — при скручиваніи.	
pols.	Pol (m.).	полюсъ.	6
pretestība (t. k.).	Festigkeit (f.); Widerstand (m.).	сопротивленіе.	7
—, berzes.	Reibungs-festigkeit (f.).	— тренію.	
—, bīdes.	Schub—.	— сдвигу.	

pretestība, cirpes.	Scher-festigkeit; Widerstand gegen Abscheren (n.).	сопротивленіе срѣзыванію.
—, lauzes; — laušanai.	Bruch—.	— излому.
—, lieces.	Biegungs—.	— изгибу.
—, ļodzes; — pret izkļaušanos.	Widerstand gegen Knickung (f.).	— на продольный изгибъ.
—, spiedes.	Druck-festigkeit (f.).	— сжатію; — при сжатіи.
—, stiepes.	Zug—.	— при растяженіи.
—, svārstes.	Schwingungs—.	— при качаніи.
—, vērpes; — sagriešanai.	Torsions—; Verdrehungs—.	— при скручиваніи.
pretestības kāpe (t. k.); — pakāpe.	Widerstands-grad (m.).	сопротивляемости, степень.
— koeficients (t. k.); — reizulis (t. k.).	—koeffizient (m.); —zahl (f.).	сопротивленія, коэффиціентъ.
— moments.	—moment (n.).	—, моментъ.
— pieaugums; — pavairošanās.	—zunahme (f.).	—, возрастаніе.
— spējas.	—fähigkeit (f.).	сопротивляемость.
— spēks.	—kraft (f.).	сопротивленія, сила.
1 reakcija; pretdarbība.	Reaktion (f.); Gegenwirkung (f.).	реакція.
2 ripot; velties.	rollen.	катиться.
3 ritēt; griezties ap asi.	rotieren.	вращаться вокругъ оси.
4 sabrukums.	Zerstörung (f.).	разрушеніе.
5 saduršanās, ķermeņu; sadursme, —.	Zusammenstossen (n.) von Körpern (m. pl.).	сталкиваніе тѣлъ.

saiste; kohēzija.	Kohäsion (f.); Zusammenhalt (m.).	сцѣпленіе.	1
saspiedums; ierāvums.	Zusammendrückung (f.).	сжатіе.	2
savstarpīgums; reciprocitāte.	Gegenseitigkeit (f.); Reziprozität (f.).	взаимность.	3
slīdējums; noslīdējums; slīde (t. k.).	Gleiten (n.).	скольженіе.	4
slodzēt; noslodzēt.	belasten.	нагружать.	5
slogs (t. k.); slodze (t. k.).	Last (f.).	грузъ; нагрузка.	6
—, galējs (t. k.).	Höchst-last.	—, предѣльный.	
—, koncentrēts (t.k.); —, sastrēdzināts.	Einzel—; konzentrierte Last.	—, сосредоточенный.	
—, sākuma.	Anfangslast.	—, исходный.	
smagums (t. k.).	Schwere (f.).	тяжесть.	7
smaguma centrs; — punkts.	Schwer-punkt (m.).	тяжести, центръ.	
— spēks; svars.	—kraft (f.); Gewicht (n.).	сила тяжести; вѣсъ.	
spars (t. k.); kinētiskā enerģija.	Wucht(f.); kinetische Energie.	живая сила; кинетическая энергія.	8
spēks.	Kraft (f.).	сила.	9
—, aktīvais; —, darbīgais; —, rosīgais.	—, aktive.	—, дѣйствующая.	
—, ārējais; —, ārējs.	—, äussere.	—, внѣшняя.	
—, atgrūdošais.	—, abstossende.	—, отталкивающая.	

spēks, berzes.	Reibungs-kraft.	сила тренія.
—, bīdes.	Schub—.	—, сдвигающая.
—, centrifugālais; centrbēguspēks.	Zentrifugal—.	—, центробѣжная.
—, centripetālais; —, centrtieces.	Zentripetal—.	—, центростремительная.
—, cirpes.	Scher—.	—, срѣзывающая.
—, darbīgais; —, aktīvais; —, rosīgais.	Kraft, aktive.	—, дѣйствующая.
—, dēformācijas.	Deformationskraft (f.).	—, деформаціи.
—, dzenošais; dzinējspēks.	Kraft, treibende; —, bewegende.	—, движущая; — двигательная.
—, efektīvais.	—, effektive.	—, дѣйствительная.
—, garenvirziena; —, gareniskais.	Axialkraft (f.).	—, продольная.
—, griezes.	Kraft (f.), drehende; Drehkraft.	—, вращательная.
—, iekšējais; —, iekšējs.	—, innere.	—, внутренняя.
—, inerces (t. k.); —, inercijas. —, netieces.	Trägheits-kraft (f.); Inertions—, Beharrungs—.	—, инерціи.
—, konstants; —, nemainīgs.	Kraft, konstante; —, beständige.	—, постоянная.
—, kopspēks (t. k.); spēku rezultante.	—, resultierende; Resultante; Mittelkraft.	—, равнодѣйствующая.
—, lieces.	—, biegende.	—, изгибающая.
—, līdzsvara.	Gegensummande (f.).	—, уравновѣшивающая.
—, lodzes.	Knickkraft (f.).	— вызывающая продольный изгибъ.
—, mainīgs.	Kraft, veränderliche; —, variable.	—, перемѣнная.

spēks,mijkārtns(a.a.); —, pamīšus mainīgs.	Kraft, wechselnde.	сила, поперемѣнная.
—, momentāns; —, acumirklīgs.	—, momentane.	—, мгновенная.
—, paātrinošais.	—, beschleunigende.	—, ускоряющая.
—, palēninošais.	—, verzögernde.	—, замедляющая.
—, palīgu; palīgspēks.	Hilfskraft.	—, вспомогательная.
—, pretdarbīgais.	Kraft, widerstehende.	—, сопротивляющаяся.
—, pretējā virziena.	—, entgegengesetzt gerichtete.	— противоположнаго направленія.
—, pretestības.	Widerstands-kraft (f.).	— сопротивленія.
—, reakcijas; —, pasīvais.	Reaktions—.	— реакціи.
—, sastatītājs; sastāvspēks; spēka komponente.	Seiten—; Komponente (f.) einer Kraft.	—, составляющая; —, слагающая.
—, spiedes; spiedējspēks (t. k.).	Druck—.	—, сжимающая.
—, stiepes; stiepējspēks (t. k.).	Zug—.	—, растягивающая.
—, šķērsspēks; —, transversālais.	Quer—; Transversal—.	—, поперечная.
—, vērpes; —, vērpšanās (t. k.); —, sagriešanās.	Verdrehungs—; Torsions—.	— крученія; — скручиванія.
—, vienlaidu.	Kraft (f.), verteilte.	—, распредѣленная.
spēka aplēsums (t. k.); — aplēse.	Kraft-ausmittelung (f.); — bestimmung (f.).	силы, расчетъ.

Aplēse, aplēsums — darbības process vai rezultāts (atziņa), kas aptver vai balstās uz izpētīšanu, izmēģināšanu, aprēķināšanu vai arī uz minētiem procesiem kopīgi.

spēka darbība; — rosme.	einer Kraft, Tätigkeit (f.) ——, Aktion (f.).	силы, дѣйствіе.
— dilbs (t. k.).	Kraft-arm (m.).	—, плечо.
— dīmensija; — izmērs.	—dimension (f.).	—, размѣръ; —, размѣрность.
— gultne.	einer Kraft, Lage (f.).	—, положеніе.
— iedarbība — iedirbe.	— —, Einwirkung (f.); — —, Angreifen (n.).	—, дѣйствіе; —, воздѣйствіе.
— iedarbības moments; — iedirbes —.	— —, Angriffsmoment (n.).	—, моментъ дѣйствія.
— iedarbības punkts.	— —, Angriffspunkt (m.).	—, точка приложенія.
— ierosme.	Kraftäusserung (f.).	—, проявленіе.
— ietekme.	einer Kraft, Einfluss (m.).	—, вліяніе.
— impulss.	— —, Impuls (m.).	—, импульсъ.
— lielums.	— —, Grösse (f.).	—, величина.
— saskaldīšana.	— —, Zerlegung (f.).	—, разложеніе.
— vienība.	Krafteinheit (f.).	—, единица.
— virziens.	einer Kraft, Richtung (f.).	—, направленіе.
— virziena puse.	— —, Sinn (m.) der Richtung.	—, смыслъ направленія.
— zudums.	Kraftverlust (m.).	—, потеря.
spēki līdzsvara stāvoklī.	Kräfte (f. pl.) im Gleichgewichtszustande (m.).	силы въ положеніи равновѣсія.
—, vienāda virziena.	—, gleichgerichtete.	— одинаковаго направленія.
spēku attēls; — attēlojums.	Kräfte-darstellung (f.).	силъ, изображеніе.

spēku daudzstūris; — poligōns.	Kräfte-vieleck (n.); —polygon (n.); —zug (m.).	силъ, многоугольникъ.
— līdzsvarošana.	Herstellung (f.) des Gleichgewichts(n.) von Kräften.	—, возстановленіе равновѣсія.
— līdzsvars.	Gleichgewicht (n.) — —.	—, равновѣсіе.
— līdzsvara noteikums.	Gleichgewichtsbedingung (f.) für ein System — —.	—, условіе равновѣсія.
— mērogs.	Kräfte-massstab (m.).	—, масштабъ.
— parallēlograms.	—parallelogramm (n.).	—, параллелограммъ.
— pāris; spēkpāris (t. k.).	—paar (n.).	—, пара.
— pāŗa dilbs (t. k.).	des Kräftepaares, Arm (m.).	пары силъ, плечо.
— pārvietošana; — pārnešana.	der Kräfte, Translation (f.).	силъ, приведеніе.
— pielikt; — pieskart.	eine Kraft anbringen.	силу, приложить; —, прилагать.
— rezultante; kopspēks (t. k.).	Resultierende (f.) von Kräften; Resultante (f.).	сила, равнодѣйствующая.
— sakārtošana.	Kraftverteilung (f.).	силъ, распредѣленіе.
— sakopošana; — apvienošana.	Zusammensetzung (f.) von Kräften. (Ersetzen (n.) der Kräfte durch eine gleichwertige Kraft.)	—, сложеніе.
— saskaldīšana.	Zerlegung — —.	—, разложеніе.
— sistēma; — kopa.	Kraftsystem (n.).	—, система.
— virves daudzstūris; (Variņjona —).	der Kräfte, Seilpolygon (n.).	—, веревочный многоугольникъ; (многоугольникъ Вариньіона).

1 spiede (t. k.).	Druck (m.).	сжатіе.
2 spriegums (t. k.).	Spannung (f.).	напряженіе; упругость.
—, galējais (t. k); robežspriegums (t. k.); stiprība.	Grenz-spannung (f.); Festigkeit (f.).	—, предѣльное; прочность.
—, galvenais.	Haupt—.	—, главное.
—, normālais; (—, stiepes; —, spiedes).	Normal—.	—, нормальное.
—, pieļaujamais (t. k.).	Spannung, zulässige.	—, допускаемое; прочное сопротивленіе.
—, tangenciālais; —, slīdes.	Schubspannung (f.).	упругость при сдвигѣ.
spriegumа intensitāte.	Spannungs-intensität (f.).	напряженія, интенсивность.
— koeficients; — reizulis.	—koeffizient (m.).	упругости, коэффиціентъ.
— komponente; sastāvspriegums.	—komponente (f.).	—, составляющая.
— lielums.	—grösse (f.).	—, величина.
— sadalīšana.	—verteilung (f.).	напряженія, распредѣленіе.
— spēks.	Spannkraft (f.).	упругости, сила; напряженіе.
— zudums.	Spannungs-verlust (m.).	потеря въ напряженіи.
spriegumu attiecība.	—verhältnis (n.).	напряженій, отношеніе; —, соотношеніе.
3 stabilitāte; noturība (t. k.).	Stabilität (f.).	устойчивость.

stāvoklis.	Zustand (m).	состояніе.	1
—, kustības (t. k.).	Bewegungs—.	— движенія.	
—, līdzsvara.	Gleichgewichts—.	— равновѣсія.	
—, mainīgs.	Zustand, beweglicher.	—, измѣнчивое.	
—, nenoteikts.	—, unbestimmter.	—, неопредѣленное.	
stiepe (t. k.).	Zug (m.).	растяженіе.	2
stiepums; izstiepums.	Dehnung (f.).	растяженіе.	3
stiepumspējas; spējas izstiepties.	Dehnungsvermögen (n.).	способность къ растяженію.	4
stiprība (t. k.).	Festigkeit (f.).	крѣпость; прочность.	5
strēle (doc. R. Adamsona ieteikts). Strēle var būt tiklab materiels ķermenis (metalla strēles sauc par stieņiem), kā arī abstrakts jēdziens. Būvstatikā vārdu „strēle" lieto kopnēs, iekšējā spēka gultnes norādīšanai.	Stab (m.).	стержень.	6
svars.	Gewicht (n.).	вѣсъ.	7
—, īpatnējais (t. k.).	—, spezifisches.	—, удѣльный.	
—; patsvars (t. k.).	Eigengewicht (n.).	—, собственный.	
—, šķietamais īpatnējais (t. k.).	Gewicht, scheinbares spezifisches.	—, кажущійся удѣльный.	
—, tilpuma; tilpumsvars (t. k.).	Volumengewicht (n.).	—, объемный.	

	svara aplēsums (t. k.); — aplēse.	Gewichts-ermittelung (f.); —bestimmung (f.).	вѣса, опредѣленіе.
	— atlikums.	Mehrgewicht (n.).	—, избытокъ.
	— piedevas.	Gewichts-zuschlag (m.).	прибавка къ вѣсу.
	— vienība.	—einheit (f.).	вѣса, единица.
1	svārste.	Schwingung (f.).	колебаніе.
2	šķērsierāvums.	Querzusammenziehung (f.).	поперечное сжатіе.
3	šķērsvirziens.	Querrichtung (f.).	поперечное направленіе.
4	trieciens (t. k.); grūdiens.	Stoss (m.).	ударъ; толчокъ.
5	veice; spējums (t.k.); jauda(t.k.).	Leistung (f.).	производительность.
	—, viduvēja; caurmēra spējums.	Durchschnittleistung (f.).	—, средняя.
6	veidmaiņa (t. k.); dēformācija (t. k.).	Formänderung (f.); Deformation (f.).	измѣненіе формы; деформація.
7	velties; ripot.	rollen.	катиться.
8	vērpe; sagriešana (t. k.); vērpšanās (t. k.).	Torsion (f.); Verdrehung (f.).	крученіе; скручиваніе.
9	virziens (t. k.).	Richtung (f.).	направленіе.
	garen—.	Längs-richtung.	—, продольное.
	šķērs—.	Quer—.	—, поперечное.

Alfabētisks vārdu sakārtojums.

A, B, C, Č, CH, D, E, F, G, Ģ, H, I, J, K,
Ķ, L, Ļ, M, N, O, P, R, S, Š, T, U, V, Z, Ž.

A.

B.

C.

Č.

Ch.

D.

E.

F.

G.

Ģ.

H.

I.

J.

K.

Ķ.

L.

Ļ.

M.

N.

O.

P.

R.

S.

Š.

T.

U.

V.

Z.

Ž.

Alphabetisch geordnetes Wortverzeichnis.

A, B, C, D, E, F, G, H, I, J, K, L, M,
N, O, P, Q, R, S, T, U, V, W, X, Z.

A.

B.

C.

D.

E.

F.

G.

H.

I.

J.

K.

L.

M.

N.

O.

P.

Q.

R.

S.

T.

U.

V.

W.

X.

Z.

Алфавитный указатель.

А, Б, В, Г, Д, Е, Ж, З, И, К, Л, М, Н, О, П,
Р, С, Т, У, Ф, Х, Ц, Ч, Ш, Щ, Ѣ, Э, Ю, Я.

А.

Б.

В.

Г.

Д.

Е.

Ж.

З.

И.

К.

Л.

М.

Н.

О.

П.

Р.

С.

Т.

У.

Ф.

Х.

Ц.

Ч.

Ш.

Щ.

Ѣ.

Э.

Ю.

Я.

Papildinājumi.*
Ergänzungen.*
Дополненія.*

Lapasp. Seite Стран.	Papildinājumi	Ergänzungen	Дополненія
11.4	Skujmetēja; skujmete (a. a.); Vāczemes egle (t. l.); pinus larix; larix europaea.	Lärche (f.); Lärchenbaum (m.).	лиственница европейская.
23.2	drigalka; plostnieku airis.	Drigalka (f.); Flossruder (n.).	дрыгалка; дрягалка.
26.12	jumstiņa cekuls.	Schneide (f.) einer Schindel.	гребень гонтины.
67.7	kārtas kritums.	Fallen (n.) der Schicht; Neigung (f.) — —.	паденіе слоя.
80.8	lietuves stāvceplis.	Kupolofen (m.); Kuppelofen; Schmelzofen.	вагранка; вагранoчная печь.
87.6	uguni uzturēt.	Feuer (n.) erhalten; — unterhalten.	поддерживать огонь.
102.2	normālķieģelis; standartķieģelis. Normālķieģelis — ķieģelis ar noteiktiem izmēriem. standartķieģelis — ķieģelis ar noteiktiem izmēriem un ar noteiktu kvalitāti.	Normalziegel (m.); Standardziegel. Normalziegel — vom Staate dimensionierter Ziegel. Standardziegel — dimensionierter Ziegel, dessen Qualität bestimmten Forderungen entspricht.	нормальный кирпичъ; стандартный кирпичъ. Нормальный кирпичъ — кирпичъ, который соотвѣтствуетъ установленнымъ размѣромъ. Стандартный кирпичъ — кирпичъ, удовлетворяющій относительно размѣровъ и относительно качества установленнымъ требованіямъ.
103	ar rokām veidnēts ķieģelis.	Handstrichziegel (m.).	въ ручную формованный кирпичъ; вручную — —.

* Papildinājumi iespiesti lielākā rakstā.
Die Ergänzungen sind in grösserer Schrift gedruckt.
Дополненія напечатаны болѣе крупнымъ шрифтомъ.

Lapasp. Seite Стран.	Papildinājumi	Ergänzungen	Дополненія
103.3*	mūŗa ķieģeļi; vienkāršie —. Ķieģeļi, kas uzrāda spiedes pretestību ne mazāku par 150 kg/cm².	gewöhnl. Mauerziegel (m. pl.). Ziegel mit mindestens 150 kg/cm² Druckfestigkeit.	обыкновенный кирпичъ для строительныхъ работъ. Кирпичъ, котораго сопротивленіе на сжатіе не меньше 150 кг./см.².
103.4*	dzelzsķieģelis. Ķieģelis, kas uzrāda spiedes pretestību ne mazāku par 250 kg/cm².	Hartbrandstein (m.). Ziegel mit mindestens 250 kg/cm² Druckfestigkeit.	кирпичъ - желѣзнякъ. Кирпичъ, котораго сопротивленіе на сжатіе не меньше 250 кг./см.².
103.5*	klinkers; klinkerķieģelis. Ķieģelis, kas uzrāda spiedes pretestību ne mazāku par 350 kg/cm².	Klinker (m.). Ziegel mit mindestens 350 kg/cm² Druckfestigkeit.	клинкеръ. Кирпичъ, котораго сопротивленіе на сжатіе не меньше 350 кг./см.².
105.1	apvalis (a. a.).	Wulst (f.) (m.).	валикъ.
113.4	javas maisīšana; — samaisīšana.	Mischen (n.) des Mörtels; Zusammenmischen — —.	перемѣшиваніе раствора.
132.3	lieţuves stāvceplis.	Schmelzofen (m.); Kupolofen; Kuppelofen.	вагранка; плавильная печь.
139.2	metallu ciļņot (a. a.)	prägen; bunzeln; punzieren; punzen.	чеканить, отчеканить, выбивать.
144.8	kniedes kāta raukums (t.k.); — — smailums.	Verjüngung (f.) des Nietenschaftes (m.).	утонченіе стержня заклепки; утоненіе — —.
152.6	kāsis ar atsperi; cilpa — —.	Haken (m.) mit Feder (f.) Karabiner (m.).	крюкъ съ пружиной.
178.5	ādas dzenamā siksna.	Treibriemen (m.) aus Leder (n.); Maschinenriemen — —.	кожаный приводный ремень.
182.4 b	lipšanas spējas.	Klebefähigkeit (f.); (klebende Kraft).	склеивающая способность.
190.5	valgu saaudzināt.	ein Seil anspitzen; — — splissen; — — spleissen.	сращивать два конца лопнувшаго каната.
191.3	kaņepāju valgs; — striķis.	Hanfseil (n.); Strick (m.) aus Hanffasern (f. pl.).	пеньковая веревка.
191.4	džutas valgs; — striķis.	Juteseil (n.); Strick (m.) aus Jute (f.).	джутовая веревка.

* Ķieģeļu šķirošana pieņemta saskaņā ar:
Die Gruppierung der Ziegel ist angenommen laut:
Подраздѣленіе кирпичей принято согласно:
} Prof. Dr. Paul Krais „Werkstoffe".

Lapasp. Seite Стран.	Papildinājumi	Ergänzungen	Дополненія
198.1a 368.5b	sodanauda termiņa neieturēšanas gadījumā. Būvmateriālu piegādes vai būves izdošanas nolīgumos būvkungs parasti ieved noteikumu par sodanaudu: kāda summa termiņa neieturēšanas gadījumā maksājama būvmateriālu piegādātājam vai būvuzņēmējam par ikkatru nokavētu dienu.	Konventionalpön (f.); Konventionalstrafe (f.). Geldstrafe für die Nichteinhaltung einer Verpflichtung.	неустойка; пеня. Плата за неисполненіе въ срокъ обязательства (В. Даль).
210.3	vagonete; vagoniņš.	Wagonette (f.); Wagen (m.); Blockkarren (m.).	вагонетка.
214.2	dambis ūdens aizturēšanai.	Wehr (n.); Damm (m.) zur Stauung (f.) des Wassers (n).	плотина; запруда; дамба.
217.9	jaudiens (a. a.); triecienu skaits pālim vienā paņēmienā (20 līdz 30 triecienu).	Hitze (f.); Anzahl der Hiebe auf den Pfahl, welche hintereinander ausgeführt werden (20—30 Hiebe).	залогъ; залога.
245.2b	brāžamā lāpstiņa; — sliepne (t. k.).	Spatel (m.); Spachtel (m.) (f.).	шпатель; лопаточка.
246.3	rīvdēlītis (t. l.); gludeklis (t. k.).	Reibbrett (n.); Kartätsche (f.).	терка.
249.8	rieva (t. k.).	Nut (f.); Furche (f.); Rille (f.).	шпунтъ; желобокъ; выемка; пазъ.
260.5	iesiešana ar uzsēdināšanu; — ar uztupināšanu; iesiešana ar uzkrampēšanu; — ar krampi.	Verknüpfung (f.) durch Aufkämmen (n.); — — Verkämmung (f.).	вязка гребнемъ.
263.2d	dzeguļi; ķetnoti —.	Zinken (f. pl.) (m. pl.); schwalbenschwanzförmige —.	шипы въ видѣ ласточкина хвоста.
276.4	slīpsadara kaste.	Gehrungskasten (m.); Gehrlade (f.); Gehrungslade.	стусло; столярный снарядъ для пилки доски на усъ, на уголъ 45° (В. Даль).

Lapasp. Seite Стран.	Papildinājumi	Ergänzungen	Дополненія
323.3b	atslēgas vāceles spaile; — — spaile; — — tapiņa.	Schlossnagel (m.); Schoss-stift (m.).	шпилька.
355.6	krāsas bālēšana; — izbālēšana.	Bleichen (n.) der Farbe; Ausbleichen — —.	блѣднѣніе; выцвѣчиваніе краски; линяньe —; линючесть —.
368.6	būves darbinieki.	Bauleute (m. pl.); Personen, die an einem Bau teilnehmen.	лица, принимающіе участіе при постройкѣ.
370.3a	vienkāršā darba strādnieks; melnā — —; melnstrādnieks.	gemeiner Arbeiter; Schwarzarbeiter (m.).	чернорабочій.
372.1	pēcdarbi; pabeigudarbi (a. a.).	nachträgliche Arbeiten (f. pl.).	добавочныя работы.
375.5	pēcrēķins; papildu rēķins; pabeigurēķins.	Nachrechnung (f.).	дополнительный счетъ.
401.2a	arkas iekšējā virsma.	Leibung (f.) des Bogens; (Laibung — —).	внутренняя поверхность арки.
410.5a	iekšējā ieliektā velves virsma.	Gewölbeleibung (f.); (Gewölbelaibung).	внутренняя, лицевая поверхность свода.
455.6	durvju balzums; — šķērskoks.	Türkämpfer (m.).	импостъ фрамуги.
461.4	loga balzums; — šķērskoks.	Fensterkämpfer (m.).	импостъ фрамуги окна.
464.5a	slēģis; slēģi.	Fensterladen (m.), (m. pl.).	ставня; ставни.
464.5b	pildiņu slēģi.	Fensterladen (m. pl.) in Füllungen (f. pl.).	филенчатыя ставни.
464.5c	žaluzija; aizlaide (t. k.).	Jalousie (f.); Rolladen (m.); Fensterladen mit beweglichen Brettern.	жалюзи.
510.1	elastīgā līnija.	elastische Linie.	эластичная линія; упругая —.
	sīkdaļa, savienojuma.	Detail (n.) einer Verbindung.	деталь соединенія.

Kļūdu izlabojums.
Berichtigungen.
Поправки.

Lapaspuse Seite Страница	Attiecīgais izlabojums Entsprechende Berichtigung Соотвѣтствующая поправка
8.	Trockenes Holz quillt in der Feuchtigkeit . . .
8.3	Sich-Werfen (n.), Sich-Krümmen (n.) des Holzes.
11.7	tectonia grandis.
13.8	Haselnuss-strauch (m.); Nuss —.
22.2	Stenzelholz.
23.5a	Rīgas jeb angļu brusa.
27.3	Stukkaturpergel.
28.3	kantēt — — —.
37.1,	604 Holzschnitzkunst (f.); Holzbildhauerei (f.).
51.10	sich niederschlagen; sich ablagern.
52.5	хрящеватый.
55.3	kristallisieren.
58.11	oolithischer Kalkstein.
60.8	Santorinas zeme.
61.9	infūzōriju zeme.
62.1	kieselsaure Tonerde.
63.7,	586 känozoische Ära.
64.1,	586 mesozoische Ära.
64.2,	586 paläozoische Ära.
65.1	archäozoische Formation.
68.3	abwechselnde Schichten; miteinander — —.
77.4	Talje (f.).
77.7	Versteifungstrossen (f. pl.).
79.	Öfen.
93.5	mālu ieraušanās.
102.2,	573 standartķieģelis.
104.4	Ziegel mit Zusatz von Sägespänen (m. pl.).
106.3,	626 Terrakotta (f.) (vācu valodā).
106.3a	Terrakottaerzeugnisse (n.pl.).
110.8	puccolancements.
123.1,	136.5 Luppen (f. pl.).
123.5	Thomaseisen (n.); Thomasstahl (m.).
124(6)9	124.9.
124.6	allmählich abkühlen.
127.3	Bleiplatte (f.).
152.6	kāsis ar atsperi; cilpa — —.
155.11	прессованное стекло.
160.6,	587 Barytweiss (n.).
160.10	okrs (Endz.).
160.14	gumiguta.
162.6,	626 Terra di Siena (f.).
170.1	Tapete (f.) (vācu valodā).
178.5	ādas dzenamā siksna.
182.4a	kleben; haften.
188.1b	дистилляціонный аппаратъ.
188.2	дистилляціонная колба; дистилляціонный кубъ.
188.8	das Schwelen von Teer (m.).
188.10,	625 Teerschweler (m.).
189.3a	Teerzisterne (f.).
189.7,	615 pichen.
191.8	eine Schnur oder einen Strick drehen.
196.5a	die Angebote (n. pl.) sind in geschlossenen Umschlägen (m. pl.) einzureichen.
202.1	— slodzēšana.
202.2, 619, 622	Sich-Sacken (n.) des Baugrundes; Sich-Setzen (n.) — —.
212.2	фундаментъ уширяющійся ступенями.

Lapaspuse Seite Страница	Attiecīgais izlabojums Entsprechende Berichtigung Соотвѣтствующая поправка
218.2a	Pfähle (m. pl.) in durchlaufenden Reihen (f. pl.) einrammen.
225.7	abwechselnde Schichten (f.pl.); miteinander — —.
225.8	in bestimmter Reihenfolge mit einander abwechseln.
229.8	Vorkragen (n.) des Gesimses.
232.3,	612 Sich-Sacken (n.) einer Mauer.
232.4.	612 Sich-Setzen (n.) einer Mauer.
243.3	schar-rierter Putz.
243.4	Stepp-putz.
248.6a	das Holz ausscheren.
254.4	Verlängerung mit schräg eingeschnittener gerader Anblattung.
259.3	сплачиваніе прифальцовкой.
268.3	nošnorēt.
275.7	Schraubzwinge (f.).
276.1,	633 Zwinge (f.); Leimknecht (m.).
279.3	терпугъ.
282.3t	Rauchfang (m.).
301.5	seitliches Ausbiegen.
302.1a	weit auskragende Konsole.
303.2	nedegams.
303.2	feuersichere Dachdeckung.
321.1,	588 Basküleverschluss (m.).
324.4	щеколда.
343.2	Umwickelung (f.).
369.8	Werkverständiger (m.).
384.1	подсводные подмосты.
384.5	Ausrüsten (n.) (eines Bogengerüstes).
384.5a	ausrüsten (einen Bogen).
390.7	sleja; stāva jeb svērtena sleja [Lisene (f.); поясъ, вертикальный].
392.7	atbalsts.
393.3a	стѣны сруба съ остаткомъ.
394.4	statnis.
394.6	statnis blakus sienai.
395.2,	616 Piseebau (m.).
403.3	тюдорова арка.
431.6	гаргуля.
434.1	jumtu nošnorēt.
459.1t	ārējā logsola lāsenis.
472.1,	591 Buchsblech (n.).
480.4,	589 Bisektrix (f.).
493.9	линіи, сходящіяся.
494.2	линій, пересѣченіе.
550.	II. slejas 12. rindā jālasa: — stumbrs . . . 19.3
552.	krāsas izbālēšana.
595.	Esse; Schmiedeesse.
608.	Kopallack.
610.	Leimzwinge.
613.	des Mörtels, Erhärtungszeit.
668.	свѣтовая шахта.